

Бессонова С.І.

**МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ
ЗВІТНОСТІ**

УДК 06.047.44:336.64

Б 32

Рецензенти:

Белопольський М.Г., доктор економічних наук,
професор,
ДВНЗ «Приазовський державний технічний
університет»

Жадько К.С., доктор економічних наук, професор,
Університет митної справи та фінансів

Пашкевич М.С., доктор економічних наук, професор,
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

У навчальному посібнику висвітлено склад, вимоги і принципи складання фінансової звітності підприємства, детально розглянуто взаємозв'язок звітності із планом рахунків, представлена методика заповнення фінансової звітності.

Посібник доповнено тестами, контрольними питаннями, наскрізним завданням, які призначені для самостійного вивчення та, сприятимуть поглибленню знань при вивченні дисципліни «Бухгалтерський облік», «Звітність підприємства», «Облік та звітність за міжнародними стандартами».

Навчальний посібник буде корисний не тільки студентам економічних спеціальностей, але й починаючим і практикуючим бухгалтерам.

ISBN 978-966-934-536-3

© С.І. Бессонова, 2024

Зміст	Стор.
Вступ	6
Розділ 1. Основи побудови і загальні вимоги до фінансової звітності підприємств	8
1.1. Звітність як елемент методу бухгалтерського обліку	8
1.2. Елементи та якісні характеристики фінансової звітності підприємства, її правова основа	12
1.3. Принципи підготовки фінансової звітності	21
1.4. Склад фінансової звітності	29
Контрольні питання до теми	37
Розділ. 2 Форма звітності №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)».	38
2.1.Зміст форми «Баланс(Звіт про фінансовий стан)»	38
2.2.Методика заповнення форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»	40
2.3.Завдання для самостійного виконання	80
2.4. Тести та до теми: «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»	83
Контрольні питання до теми	87
Розділ. 3. Форма звітності №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»	89
3.1.Структура форми №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»	89
3.2.Методика заповнення форми № 2 «Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»	94
3.3.Завдання для самостійного виконання	131
3.4.Тести до теми: «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»	133
Контрольні питання до теми	135

Розділ 4. Форма звітності №3 «Звіт про рух грошових коштів» за прямим методом	136
4.1.Склад форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів»	136
4.2. Методика заповнення форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів» (прямим методом)	143
4.3. Методика заповнення форми №3 «Звіт про рух грошових коштів» (непрямим методом)	155
4.4. Завдання для самостійного виконання	207
4.5.Тести та завдання до теми: «Звіт про рух грошових коштів»	211
Контрольні питання до теми	215
Розділ 5. Форма звітності №4 «Звіт про власний капітал»	216
5.1.Склад форми № 4 «Звіт про власний капітал»	216
5.2.Методика заповнення форми № 4 «Звіт про власний капітал»	220
5.3. Завдання для самостійного виконання	242
5.4. Тести до теми: «Звіт про власний капітал»	244
Контрольні питання до теми	249
Розділ 6. Форма звітності №5 «Примітки фінансової звітності»	250
6.1. Склад форми №5 Приміток до річної фінансової звітності	250
6.2. Методика складання форми № 5 «Приміток до річної фінансової звітності».	258
6.3.Завдання для самостійного виконання	342
6.4.Тести до теми «Примітки до річної фінансової звітності».	343
Контрольні питання до теми	346
Розділ 7. Складання та вимоги фінансової звітності суб'єктів малого бізнесу	347
7.1.Категорія підприємства	347

7.2.Методика складання форми 1м, 2 м	350
7.3. Методика складання спрощеного фінансового звіту (форми № 1-мс і № 2-мс)	376
7.4. Тести та до теми: «. Складання та вимоги фінансової звітності суб'єктів малого бізнесу»	393
Контрольні питання до теми	396
Приклад складання фінансової звітності	397
Список літератури	433

Вступ

Упродовж останніх років в Україні більш активно впроваджуються економічні реформи, з'являються нові форми управління промисловими підприємствами. В умовах ринкових перетворень результативність роботи любого підприємства залежить перш за все від уміння керівника бачити перспективу, ухвалювати обґрунтовані управлінські та стратегічні рішення, що впливають на зростання потенціалу підприємства.

У даний час розвиток підприємства неможливий без всебічного дослідження фінансово-економічного механізму підприємства, як основного важеля управління, із застосуванням сучасних комп'ютерних технологій, оскільки необхідно швидко та якісно обробити великі масиви даних економічних і фінансових показників для ухвалення своєчасних управлінських рішень.

Для ефективного управління фінансово-економічним механізмом промислового підприємства необхідний об'єктивний ретроспективний аналіз економічних і фінансових чинників прогнозування і планування діяльності підприємства, це зможе забезпечити фінансова звітність. Фінансова звітність є інформаційною базою для фінансово-економічного аналізу, який дасть відповіді на питання стосовно діяльності підприємства.

Фінансова звітність використовується не тільки управлінським персоналом підприємства, вона є важливою також і зовнішнім користувачам.

Дисципліна «Звітність підприємства» викладається на останньому курсі бакалаврату і є підсумковою. Вивчення дисципліни базується на знаннях, попередньо отриманих студентами зі спеціальних дисциплін «Національні стандарти бухгалтерського обліку», «Фінансовий облік»,

«Управлінський облік», «Аналіз господарської діяльності», «Аудит та комп'ютерний аудит», «Економічний аналіз», «Внутрішньогосподарський контроль».

Взаємозв'язок зазначених дисциплін дає змогу студентам закріпити вже здобуті знання й поглибити свою професійну підготовку з обліку та аудиту.

Метою дисципліни «Звітність підприємства» є надання студентам знань про обсяг, склад, структуру фінансової звітності, методика її складання та узгодженість окремих показників звітності.

У результаті вивчення дисципліни студенти мають:

- знати основні законодавчі та нормативні документи, які регламентують фінансову звітність підприємства, структуру;

- знати зміст і порядок складання всіх форм фінансової звітності, відповідальність за складання і подання фінансових звітів підприємства;

- розуміти економічну сутність показників звітності, їх місце і роль в оцінюванні діяльності підприємства;

- вміти складати фінансові форми звітності;

- забезпечувати достовірність їх даних;

- використовувати дані фінансової звітності для прийняття відповідних управлінських рішень;

- вміти узгоджувати форми звітності.

Розділ 1. Основи побудови і загальні вимоги до фінансової звітності підприємств

1.1. Звітність як елемент методу бухгалтерського обліку

Господарська діяльність підприємств відображається в поточному обліку, який дозволяє постійно контролювати правильність витрачання засобів підприємства. Проте, даних поточного обліку недостатньо для контролю за виконанням планових завдань і використанням засобів що знаходяться в розпорядженні підприємств.

Звітність – завершальний етап облікового процесу. У ній містяться сукупні відомості про результати господарської, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства. Звітність – це система узагальнених і взаємозв'язаних показників про стан і використання основних і оборотних засобів, про джерела формування цих засобів фінансові результати і напрями використання прибутку та ін.

Роль звітності особливо зросла у зв'язку з інтеграцією в міжнародну економіку національних економік провідних індустриальних країн світу, що вимагає уніфікації методів і принципів складання фінансової звітності. Система звітності дає можливість визначати підсумки роботи не тільки окремих підприємств, але й об'єднань, галузей, міністерств. Ряд показників звітності використовується для отримання узагальнених даних по національному господарству. Разом з тим їх використовують самі підприємства для контролю за виконанням виробничих і фінансових планів, для виявлення недоліків і визначення шляхів їх усунення. Фактично звітні дані є базою для розробки поточних і перспективних планів і, у той же час, впливають на побудову обліку.

Відповідно до п. 3 НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [1] звітність підприємств поділяється на бухгалтерську, фінансову та консолідовану. Фінансова звітність - звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

Згідно п.9 МСБО №1 [2] фінансова звітність є структурованим відображенням фінансового стану та фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання.

Метою фінансової звітності є надання інформації про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки суб'єкта господарювання, яка є корисною для широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень.

Фінансова звітність також демонструє результати того, як управлінський персонал суб'єктів господарювання розпоряджається ввіреними йому ресурсами. Для досягнення цієї мети фінансова звітність надає таку інформацію про суб'єкт господарювання:

- а) активи;
- б) зобов'язання;
- в) власний капітал;
- г) дохід та витрати, у тому числі прибутки та збитки;
- г) внески та виплати власникам, які діють згідно з їхніми повноваженнями власників;
- д) грошові потоки.

Ця інформація, разом з іншою інформацією у примітках, допомагає користувачам фінансової звітності прогнозувати майбутні грошові потоки суб'єкта господарювання і, зокрема, їхній час та вірогідність.

Повний комплект фінансової звітності, згідно національних вимог включає:

- баланс (звіт про фінансовий стан) (форма 1);

- звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) (форма 2);
- звіт про рух грошових коштів, існує двох видів (форма 3, форма 3н);
- звіт про власний капітал (форма 4);
- приміток до фінансової звітності (форма 5).

Згідно п. 2 ст. 3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [3] виділяють такі види звітності, як: фінансова, податкова, статистична та інші, що використовують грошовий вимірник та ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку.

Фінансова звітність може бути періодичною, яка відображає фінансовий стан і результати діяльності підприємства наростаючим підсумком з початку року за відповідний місяць, квартал і річна. Ці різновиди фінансової звітності використовуються як зовнішніми так і внутрішніми користувачами. Підприємства, які складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, складають проміжну фінансову звітність, яка охоплює відповідний період (І квартал, перше півріччя, дев'ять місяців) [НПСБО р.2 п.1]

Фінансова звітність може бути скороченою Її склад визначений п. 1 розд. II НП(С)БО 1 р.2 п.2.

Скорочену за показниками фінансову звітність подають:

- 1) мікропідприємства;
- 2) малі підприємства;
- 3) непідприємницькі товариства;
- 4) представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності;
- 5) підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів і витрат відповідно до

податкового законодавства, зокрема юридичні особи, які є платниками єдиного податку групи 3.

При цьому скорочена фінансова звітність буває двох видів:

1) фінансова звітність малого підприємства (форми № 1-м і № 2-м);

2) фінансова звітність мікропідприємства (форми № 1-мс і № 2-мс). Відповідні форми і порядок їх складання наведено в НП(С)БО 25 [4].

Звітні показники використовуються для аналізу господарської діяльності на окремих ділянках виробництва, визначення його позитивних і негативних сторін, причин відхилення від плану, виявлення внутрішніх резервів для підвищення ефективності роботи підприємств.

Правильно і своєчасно складена звітність сприяє внутрішньому контролю за власністю, пошукам шляхів зниження собівартості продукції, зростанню накопичень і зміцненню фінансового стану підприємства, своєчасному стягненню дебіторської та погашенню кредиторської заборгованості.

Звітність носить характер доступності та гласності. З одного боку, вона адресована акціонерам і клієнтурі даного підприємства, з іншого – використовується керівниками підприємств для ухвалення управлінських рішень.

Власникові (акціонерам) корпорації необхідно отримати дані про доцільність покупки, володінні або продажі своїх акцій. Постачальникам і різноманітним фінансовим установам необхідно оцінити ступінь ризику при наданні кредитів. Профспілки і службовці бажають знати, чи можуть вони отримати вищу зарплату. Замовники зацікавлені у правильній оцінці здатності підприємства. Державним податковим установам необхідно точно визначити розмір прибутку, який підлягає оподаткуванню.

Звітність повинна відповідати певним вимогам, основними з яких є: обов'язковість і своєчасність надання інформації про майно й зобов'язання підприємства, його фінансове полягання і результати діяльності у звітному періоді. Її достовірність, відповідність із планом і показниками інших підприємств цієї галузі; єдність форм і методик звітності для всіх підприємств конкретної галузі; простота, ясність і доступність, гласність, економічність і раціональність, дієвість і стислість, її показники покликані відповідати реальному стану засобів за певний період. Фінансова звітність складається на базі даних обліку, затверджується первинними документами і бухгалтерськими записами.

Міністерство фінансів здійснює методичне керівництво звітністю, розробляє і затверджує форми бухгалтерської звітності, обов'язкові до використання усіма підприємствами України.

1.2. Елементи та якісні характеристики фінансової звітності підприємства, її правова основа

Звітність – сукупність (система) взаємозв'язаних показників, які характеризують фінансовий стан підприємства і підсумки його діяльності за певний період.

Фінансова звітність – це основне джерело інформації про фінансовий стан результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Інформація фінансових звітів не є комерційною таємницею і використовується зовнішніми користувачами для ухвалення конкретних економічних рішень. У співпраці українських підприємств з підприємствами країн світової економічної системи виникли проблеми із ставністю фінансової звітності, яка повинна містити доречну інформацію, бути достатньою і надавати можливість

порівнювати фінансові звіти за різні періоди. Тому однаковими для всіх мають бути вимоги щодо формування інформації про діяльність підприємства.

Терміни які застосовуються у національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку мають наступне значення:

- активи – ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод в майбутньому;

- баланс (звіт про фінансовий стан) – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал;

- бухгалтерська звітність – звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів;

- витрати – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які приводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками);

- власний капітал – частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань;

- грошові кошти (гроші) – готівка, грошові кошти на рахівницях в банках і депозити до запитання;

- доходи – збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які приводять до зростання власного капіталу (за винятком збільшення капіталу за рахунок внесків власників);

- еквіваленти грошових коштів (грошей) – короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються в певні суми грошей і характеризуються незначним ризиком зміни вартості;

- збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого здійснені ці витрати;
- звичайна діяльність – будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, які її забезпечують або виникають в результаті її здійснення;
- звіт про власний капітал – звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду;
- звіт про рух грошових коштів – звіт, що відображає надходження і вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної і фінансової діяльності;
- звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) – звіт про доходи, витрати, фінансові результати і сукупний дохід;
- зобов'язання – заборгованість підприємства, що виникла в результаті минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, що утілюють в собі економічні вигоди;
- інвестиційна діяльність – придбання і реалізація необоротних активів, а також фінансових інвестицій, що не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів;
- інший сукупний дохід – доходи і витрати, не включені у фінансові результати підприємства;
- консолідована фінансова звітність – звітність, що відображає фінансовий стан, результати діяльності і руху грошових коштів підприємства і його дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці;
- користувачі звітності – фізичні і юридичні особи, які потребують інформації про діяльність підприємства для ухвалення рішень;
- міжнародні стандарти фінансової звітності – прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського

обліку документи, якими визначений порядок складання фінансової звітності;

– національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку – нормативно-правовий акт, затверджений центральним органом виконавчої влади, яке забезпечує формування державної фінансової політики, яка визначає принципи і методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам фінансової звітності;

– не грошові операції – операції, які не вимагають використання грошей і їх еквівалентів;

– необоротні активи – всі активи, що немає оборотними;

– облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання і надання фінансовій звітності;

– оборотні активи – гроші і їх еквіваленти, не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації або споживання протягом операційного циклу або дванадцяти місяців від дати балансу;

– операційна діяльність – основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, що не є інвестиційною або фінансовою діяльністю;

– операційний цикл – проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності і отриманням грошей і їх еквівалентів від реалізації виготовленої з них продукції або товарів і послуг;

– основна діяльність – операції, що пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), є головною метою створення підприємства і що забезпечують основну частку його доходу;

– прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати;

– примітки до фінансової звітності – сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності;

– принцип бухгалтерського обліку – правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці і реєстрації господарських операцій і при віддзеркаленні їх результатів у фінансовій звітності;

– розкриття – надання інформації, істотної для користувачів фінансової звітності;

– рух грошових коштів – надходження і вибуття грошей і їх еквівалентів;

– стаття – елемент фінансового звіту, який відповідає критеріям, встановленим сьогоднішнім Національним положенням (стандартом);

– сукупний дохід – зміни у власному капіталі протягом звітного періоду в результаті господарських операцій і інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками);

– істотна інформація – інформація, відсутність якої може вплинути на вирішення користувачів фінансової звітності. Істотність інформації визначається відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності і керівництвом підприємства;

– фінансова діяльність – діяльність, яка приводить до змін розміру і складу власного і позикового капіталів підприємства;

– фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати

діяльності і рух грошових коштів підприємства за звітний період.

Елементами фінансової звітності (основні статті у фінансових звітах) є:

1. Виручка – надходження чистих активів або погашення зобов'язань шляхом реалізації товарів або послуг, складаючи основні операції підприємства (продаж товарів за готівку або у кредит).

2. Відтік або використання активів, або виникнення зобов'язань у зв'язку з доставкою товарів (послуг), або з іншою діяльністю, утворюючи основні операції підприємства (заробітна плата працівників сплачується наявними або має бути сплачена).

3. Прибуток – сума на котру доходи перевищують пов'язані з ними витрати.

4. Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які приводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками);

5. Активи – можливі майбутні економічні вигоди, отримані підприємством унаслідок минулих операцій (земля, будови, устаткування, патенти).

6. Зобов'язання – можливі майбутні витрати економічних вигод унаслідок минулих операцій; включають передачу активів або послуг (кредит, що належить банку, нараховані податки, але ще не сплачені, несплачена заробітна плата).

7. Капітал власників – залишкові відсотки власників після сплати всіх боргів (тобто «Активи – Зобов'язання – Капітал власників») (це не випущені акції плюс нерозподілений прибуток).

Звітність має велике значення, її дані використовуються як самим підприємством, так і

зовнішніми користувачами з метою ухвалення рішень. Звітність – це основне джерело інформації для оцінки підсумків і результатів діяльності підприємства; контролю, аналізу, управління ресурсами підприємства; виявлення резервів; планування і прогнозування діяльності на перспективу. Дана звітність використовується для узагальнення найважливіших показників господарської діяльності в галузевому і територіальному розрізах.

Важливішим видом звітності є фінансова звітність, яка, по-перше, є одним з елементів методу бухгалтерського обліку, по-друге, входить в комплект форм звітності підприємства як основна.

Фінансова звітність як елемент методу бухгалтерського обліку – це спосіб узагальнення засобів і результатів діяльності за місяць квартал, рік. Основною формою бухгалтерської звітності є баланс (форма № 1), інші форми звітності деталізують, розшифровують окремі статті балансу, а також відображають показники, яких у балансі не має, наприклад, у формі № 2 «Звіт про фінансові результати» узагальнюються всі доходи і витрати підприємства, визначається кінцевий результат діяльності.

Важливість фінансової звітності пов'язана з тим, що вона складається на основі облікових регістрів в яких записи господарських операцій виконуються на основі ретельно перевірених документів. Для забезпечення реальності облікових даних проводяться періодично інвентаризації, а при складанні річного звіту проведення її – обов'язкова вимога. Все це забезпечує реальність звітних даних. Крім того, достовірність їх періодично підтверджується аудиторською організацією.

Користувачами фінансових звітів є існуючі і потенційні інвестори, працівники, позикодавці, постачальники та інші торгові кредитори, замовники, уряд, урядові установи і громадські організації. Вони

використовують фінансові звіти для задоволення певних різнорідних потреб у фінансовій інформації.

Відповідальність за складання і подання фінансових звітів підприємства насамперед несе його керівництво, яке також зацікавлене в інформації, що міститься у фінансових звітах, не дивлячись на те, що воно має доступ до додаткової, управлінської і фінансової інформації.

У сучасний період існують єдині методологічні правила і принципи формування фінансової звітності для всіх підприємств (окрім банків) незалежно від форми власності й галузі (виду) діяльності.

Правовою основою звітності є наступні законодавчі акти і нормативні документи:

1. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №1 затверджений наказом МФ України 19.03.2013 р. (№ 19) (Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів № 18 від 12.01.2023)

2. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність». – Постанова ВР України від 16.07.1999 р., ст. 11–15.

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності.

4. Положення про державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності. Постанова КМ України від 25.05.1998 р. (№ 740), яка передбачає обов'язкове використання ідентифікаційного коду в Державному реєстрі України.

5. Податковий кодекс України. Закон України від 02.12.2010р. № 2755-VI

6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 р. № 628

7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28 травня 1999 р. № 137.

8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»: затв. наказом Мінфіну України від 07.07.1999 р. № 163, зареєстровано Мінюстом України від 23.07.1999 р. за № 499/3792

9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Звіт суб'єкта малого підприємництва»: Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 24.02.2001 р. № 101.

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами»: Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 19.05.2005 р. № 412 Закон України «Про підприємства». Постанова ВР України від 27.03.1991 р.

11. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.99.

12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.99 р. № 291.

Відповідно до цих актів кожне підприємство, кожен суб'єкт підприємницької діяльності зобов'язані:

по–перше, в місцевих органах статистики пройти реєстрацію в Державному реєстрі звітних одиниць України й отримати ідентифікаційний код, без якого звітність не приймається;

по–друге, суворо керуватися правилами звітності в частині термінів складання і надання звітності, її форми та змісту.

1.3. Принципи підготовки фінансової звітності

Порядок заповнення форм фінансової звітності встановлюється Міністерством фінансів України за узгодженням із Державним комітетом статистики України. Форми фінансової звітності заповнюються в одиниці грошового вимірювання, вказаній на формі, в тисячах гривень без десяткового знаку. Квартальна фінансова звітність суб'єктами малого підприємництва, представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності і рештою всіх підприємств складається також у тисячах гривень з одним десятковим знаком.

Фінансову звітність підписує керівник і головний бухгалтер підприємства або фахівець, який за договором виконував роботу із ведення бухгалтерського обліку і складанню звітності (зарєстрований як підприємець).

Підприємства, які мають філії, окрім фінансових звітів про власні господарські операції, зобов'язані складати і подавати консолідовану фінансову звітність. Склад консолідованої фінансової звітності: баланс (звіт про фінансовий стан) ф. № 1; звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) ф. № 2-к; звіт про рух грошових коштів – ф. № 3-к та ф. № 3-кн; звіт про власний капітал ф. № 4-к.

Для суб'єктів малого підприємництва П(С) БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» передбачає надання скороченої за показниками фінансової звітності у складі балансу і звіту про фінансові результати (ч. 3 ст. 11 Закону про бухгалтерський облік).

При цьому П(С) БО 25 передбачає існування двох типів фінансової звітності:

Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва об'єднує Баланс (форма № 1-м) і Звіт про фінансові результати (форма № 2-м).

Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого

підприємництва включає Баланс (форма № 1-мс) і Звіт про фінансові результати (форма №2-мс).

Його складають: суб'єкти малого підприємництва – юридичні особи, які відповідають критеріям, певним п. 154.6 ПКУ [6], і що мають право на застосування спрощеного бухгалтерського обліку доходів і витрат;

юридичні особи – платники єдиного податку, відповідні критеріям, певним пп. 4 п. 291.4 ПКУ тобто суб'єкти єдиного податку 3 групи.

Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва включає Баланс (форма № 1-мс) і Звіт про фінансові результати (форма №2-мс).

Його складають: суб'єкти малого підприємництва – юридичні особи, які відповідають критеріям, певним п. 154.6 ПКУ, і що мають право на застосування спрощеного бухгалтерського обліку доходів і витрат;

юридичні особи – платники єдиного податку, відповідні критеріям, певним пп. 4 п. 291.4 ПКУ тобто суб'єкти єдиного податку 3 групи.

Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких відносяться підприємства засновані на державній власності й органи, які здійснюють управління майном підприємств, засновані на комунальній власності, окрім власних звітів, складають і подають зведену фінансову звітність щодо всіх підприємств, які відносяться до сфери управління. Об'єднання підприємств, окрім власної звітності складають і подають зведену фінансову звітність щодо всіх підприємств, які входять до їх складу.

Для того, щоб фінансова звітність була зрозумілою користувачам, вона повинна містити такі дані про підприємство: даті звітності у звітному періоді; про валюту звітності та одиниці її вимірювання; про відповідну інформацію щодо звітного і попереднього періоду; про

облікову політику підприємства та її зміни; про консолідацію фінансових звітів; про припинення (ліквідацію) окремих видів діяльності; про обмеження щодо володіння активами; про участь у спільних підприємствах; про виявлених помилок минулих років і пов'язаних із ними коректування, переоцінки статей фінансових звітів; про іншу інформацію, розкриття якої передбачено відповідними Положеннями (стандартами).

Діяльність українських підприємств повинна формуватися відповідно до загальноприйнятих принципів, що склалися на світовому ринку. Такі принципи містяться в Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку (МСБО) 1 «Надання фінансових звітів». Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» і Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №1, передбачають регулювання бухгалтерського обліку і складання звітності в напрямі гармонізації з міжнародними стандартами. Принципи бухгалтерського обліку і підготовка фінансової звітності приведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1 – Принципи бухгалтерського обліку і підготовка фінансової звітності

Принцип	Зміст
1	2
Автономності підприємства	Кожне підприємство розглядається як юридична особа, яка відособлена від власників. (п.18 П(С) БО – 1, ст.4 Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність»). Тому особисте майно і зобов'язання власників не повинні відображатись у фінансовій звітності підприємства (НП(с) БО №1 п.6, абз.1)

Безперервності діяльності	Оцінка активів і зобов'язань підприємства, виходячи із припущення, що його діяльність продовжуватиметься надалі. (п.18 П(С) БО – 1, ст.4 Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність»), (НП(с) БО №1 п.6, абз.2)
Періодичності	Розподіл діяльності підприємства на певні періоди часу з метою складання фінансової звітності. (п.18 П(С) БО – 1, ст.4 Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність») (НП(с) БО №1 п.6, абз.3)
Нарахування і відповідності доходів і витрат	Для визначення фінансового результату звітного періоду слід зіставити доходи звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в обліку в момент їх виникнення незалежно від часу надходження і сплати грошей. (п.18 П(С) БО – 1, ст.4 Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність») (НП(с) БО №1 п.6, абз.4)
Історичний (фактичною) собівартості	Пріоритетною є оцінка активів, виходячи з витрат на їх виробництво і придбання (п.18 П(С) БО – 1, ст.4 Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність»), (НП(с) БО №1 п.6, абз.5)

Єдиного грошового вимірника	Вимірювання й узагальнення всіх операцій підприємства в його фінансовій звітності в єдиній грошовій одиниці. (п.18 П(С) БО – 1, ст.4 Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність»), (НП(с) БО №1 п.6, абз.10)
Превалювання змісту над формою	Операції повинні враховуватися відповідно до їх суті, а не тільки виходячи з юридичної форми.(п.18 П(С) БО – 1, ст.4 Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність») (НП(с) БО №1 п.6, абз.9)
Обачності	Методи оцінки, які застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань і витрат, а також завищенню оцінки активів і доходів підприємства (НП(с) БО №1 п.6, абз.8)
Послідовності	Постійне з року в рік застосування обраної облікової політики. (п.18 П(С) БО – 1, ст.4 Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність») Зміна облікової політики повинна бути обґрунтована і розкрита у фінансовій звітності (НП(с) БО №1 п.6, абз.7)
Повного освітлення	Фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні дані й потенційні наслідки операцій і подій, яка може вплинути на рішення, що приймаються на її основі (п.18 П(С) БО – 1, ст.4 Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність»). (НП(с) БО №1 п.6, абз.6)

Принципи нарахування в бухгалтерському обліку згідно МСФО та Концептуальній основі фінансової звітності [9].

Принцип **нарахування** в бухгалтерському обліку застосовується, якщо суб'єкт господарювання визнає такі статті як активи, зобов'язання, власний капітал, дохід та витрати (елементи фінансової звітності) тоді, коли вони відповідають визначенням та критеріям визнання для цих елементів, тобто в момент їх виникнення незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів. Це важливо тому, що інформація про економічні ресурси суб'єкта господарювання, що звітує, та вимоги до нього, а також про зміни в його економічних ресурсах і вимогах протягом певного періоду забезпечує кращу основу для оцінювання минулих та майбутніх фінансових показників суб'єкта господарювання, ніж інформація виключно про отримання грошових коштів та їх сплату протягом такого періоду.

Принцип **безперервності** заснований на припущенні, що суб'єкт господарювання є безперервно діючим і залишатиметься діючим в осяжному майбутньому і фінансова звітність складаються на цій основі.

Принцип **своєчасності** означає, що при прийнятті рішення треба, мати інформацію вчасно, так щоб ця інформація могла вплинути на їхні рішення. Загалом, чим старіша інформація, тим вона менш корисна.

Принцип **зрозумілості** заснований на тому, що фінансова звітність повинна бути зрозумілою для користувачів, а у разі потреби, мати змогу звернутися по допомогу до консультанта, щоб зрозуміти інформацію про складні економічні явища.

У Концептуальній основі фінансової звітності представлено основоположні якісні характеристики.

Основоположними якісними характеристиками є доречність та правдиве подання.

Доречність. Доречна фінансова інформація може спричинити відмінності у рішеннях, які приймають користувачі. Інформація може спричинити відмінність у рішеннях, навіть якщо деякі користувачі вирішують не скористатися цією перевагою або вже знають про неї з інших джерел.

Наступна якісна характеристика базується із попередньої. **Суттєвість** – це характерний для кожного суб'єкта господарювання аспект доречності, що ґрунтується на характері або величині (чи обох) статей, яких стосується ця інформація у контексті фінансового звіту окремого суб'єкта господарювання. Інформація є суттєвою, якщо її відсутність або неправильне подання може вплинути на рішення, які приймають користувачі на основі фінансової інформації про конкретний суб'єкт господарювання, що звітує.

Правдиве подання. Щоби бути корисною, фінансова інформація повинна не лише подавати відповідні явища, - вона повинна також правдиво подавати явища, які вона призначена подавати. Щоби бути досконало правдивим поданням, опис повинен мати три характеристики: бути повним, нейтральним та вільним від помилок.

Найефективніший та найрезультативніший процес застосування основоположних якісних характеристик, як правило, такий:

1) ідентифікувати економічне явище, яке потенційно може бути корисним для користувачів фінансової інформації суб'єкта господарювання, що звітує;

2) ідентифікувати тип інформації про це явище, яка була б надоречнішою, якщо вона доступна і якщо її можна правдиво подати;

3) визначити, чи доступна така інформація та чи можна її правдиво подати.

Якщо всі правила застосовано, то процес забезпечення основоположних якісних характеристик на цьому закінчується.

Крім основоположних якісних характеристик у Концептуальній основі фінансової звітності представлено посилювальні якісні характеристики, які збільшують корисність інформації, яка є доречною та правдиво поданою. Посилювальні якісні характеристики можуть також допомогти визначити, який з двох способів слід використати для опису явища, якщо обидва вони вважаються рівною мірою доречними та такими, що правдиво подають це явище. К посилювальним якісним характеристикам відносять: зіставність, можливість перевірки, вчасність та зрозумілість.

Зіставність означає, що звітність, є більш корисною, якщо її можна порівняти з подібною інформацією про інші суб'єкти господарювання, а також з подібною інформацією про той самий суб'єкт господарювання за інший період або іншу дату. На відміну від інших якісних характеристик, зіставність не стосується лише одної статті. Для порівняння необхідно щонайменше дві статті. Узгодженість, - хоча і пов'язана із зіставністю, не те саме, що зіставність. Зіставність це мета; узгодженість допомагає досягти цієї мети.

Можливість перевірки означає, що різні проінформовані та незалежні спостерігачі можуть досягти консенсусу, щодо того, що конкретний опис є правдивим поданням.

Перевірка може бути прямою та непрямою.

Пряма перевірка означає перевірку суми або іншого подання прямим спостереженням, наприклад, перерахунком грошей.

Непряма перевірка означає перевірку вхідних даних для моделі, формул та інших методів, а також перерахунок

вихідних даних за допомогою тієї самої методології. Прикладом є перевірка балансової вартості запасів шляхом перевірки вхідних даних та перерахунку кінцевих запасів.

Можливість перевірки допомагає запевнити користувачів у тому, що інформація правдиво подає економічні явища, які вона призначена подавати.

Класифікація, охарактеризування та подання інформації ясно і стисло робить її зрозумілою, а її вчасність має можливість приймати рішення, завдяки інформації вчасно, щоб ця інформація могла вплинути на їхні рішення.

1.4. Склад фінансової звітності

Зміст форм фінансової звітності та методологію їх складання затверджує Міністерство фінансів України в НП(С) БО 1–6, 20, 25.

Фінансова звітність складається з: балансу (звіту про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал і приміток до фінансової звітності.

Баланс підприємства складається на кінець останнього дня звітного періоду.

Проміжна (місячна, квартальна) звітність, що охоплює певний період, складається наростаючим підсумком з початку звітного року.

Для суб'єктів малого підприємництва і представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності національними положеннями (стандартами) встановлюється скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу і звіту про фінансові результати, форма і порядок складання яких визначаються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».

Форма і склад статей фінансової звітності визначаються Національним положенням (стандартом) і приводяться в додатках 1 і 2 до Національному положенню (стандарту)

Підприємства можуть не приводити статті, по яким немає інформації до розкриття (окрім випадків, якщо така інформація була в попередньому звітному періоді), а також додавати статті зі збереженням їх назви і коди рядка переліку додаткових рядків фінансової звітності, приведених в додатку 3 до сьогоднішнього Національному положенню (стандарту), у випадку якщо стаття відповідає наступним критеріям:

- інформація є суттєвою;
- оцінка статті може достовірно визначитися.

Показники про податок на прибуток, витратах і збитках, вирахуванні із доходу, вибутті грошових коштів, зменшенні складових власного капіталу приводяться в дужках.

У фінансову звітність включаються показники діяльності філій, представництв, відділень і інших відособлених підрозділів підприємства. Фінансова звітність складається на основі даних бухгалтерського обліку підприємства.

Звітним періодом для фінансової звітності являється календарний рік (ст. 13. Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність»). Зведення та інші узагальнені дані оперативного обліку надаються керівництву підприємства для ухвалення управлінських рішень за менші проміжки часу (робочий день, тиждень, декаду). Перший звітний період знов створеного підприємства складає не менше 12 місяців, але не більше 15 місяців. Склад, терміни та місце подання приведені в табл. 1.2.

Таблиця 1.2 – Склад та терміни подання фінансової звітності

Види підприємств та термін подання звітності	Склад форм звітності
1	2
Всі юридичні особи (окрім банків і бюджетних установ, суб'єктів малого підприємництва і представництв іноземних суб'єктів госпдіяльності), які повинні подавати фінансову звітність (у т.ч. і підприємства, які зобов'язані або обрали складання ФЗ за МСФЗ).	-баланс (звіт про фінансове положення) (ф. № 1); -звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) (ф. № 2); -звіт про рух грошових коштів (ф. № 3, ф. № 3-н); -звіт про власний капітал (ф. № 4); -примітки до річної фінансової звітності ф.№5; - примітки до річної звітності
Публічні акціонерні товариства, страховики, НПФ, компанії, що управляють, і підприємства здійснюючі господарську діяльність, перелік яких визначив КМУ.	-консолідований баланс (звіт про фінансове положення) (ф. № 1-к); -консолідований звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) (ф. № 2-к); -консолідований звіт про рух грошових коштів (ф. № 3-к і ф. № 3-кн); -консолідований звіт про власний капітал (ф. № 4-к); -примітки до річної фінансової звітності ф.№5; - примітки до річної звітності (ф. № 6)

Суб'єкти малого підприємництва (окрім платників єдиного податку 3 групи і суб'єктів малого підприємництва, які відповідають критеріям п. 154.6 ПКУ та представництва іноземних суб'єктів госп. діяльності	-баланс (ф. № 1-м); -звіт про фінансові результати (ф. № 2-м)
Суб'єкти єдиного податку групи і суб'єкти малого підприємництва, які відповідають критеріям п. 154.6 ПКУ	- баланс (ф. № 1-мс); - звіт про фінансові результати (ф. № 2-мс)
Терміни подання: квартальна річна	Не пізніше 25 числа місяця, наступного за звітним кварталом Не пізніше 20 лютого наступного за звітним роком подають річну звітність
Звітний період	Для всіх підприємств – календарний рік; для знов створених підприємств – період не менш 12 місяців, але не більше 15 місяців
Користувачі інформації	Державні органи статистики; податкова інспекція; органи, до сфери управління яких відноситься підприємство; трудові колективи; власники (засновники) відповідно до засновницьких документів; державні органи, банки (при наданні кредиту).

Звітним періодом ліквідованого підприємства є період з початку звітного періоду до дати ухвалення рішення про його ліквідацію.

Поточна звітність складається щокварталу, наростаючим підсумком з початку звітного періоду у складі Балансу і Звіту про фінансові результати. Баланс підприємства складається за станом на кінець останнього дня кварталу.

Посадові особи підприємств за спотворення державної звітності несуть установлену законодавством дисциплінарну, матеріальну або кримінальну відповідальність.

Обсяг форм для всіх підприємств (окрім бюджетних установ) встановлений Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» (ст.11). Порядок надання фінансовій звітності затверджено постановою КМУ від 28.02.2000 р. № 419. Цією постановою передбачені і терміни, в які підприємства повинні надавати звітність: квартальну – не пізніше 25 числа наступного кварталу, річну – не пізніше 20 лютого. Для зведеної і консолідованої звітності передбачені інші терміни.

Для суб'єктів господарювання, діяльність яких значною мірою є сезонною, корисною може бути фінансова інформація за 12-місячний період, який завершується на дату проміжної звітності, і порівняльна інформація за попередній 12-місячний період.

Процес підготовки до складання і безпосереднього складання фінансових звітів може бути розділений на декілька етапів. Зміст даних етапів залежить від особливостей організації, облікового процесу на підприємстві, форми звіту, але основними етапами для всіх підприємств є:

1. Інвентаризація залишків на рахунках активів і зобов'язань.

2. Корегування облікових даних по результатам інвентаризації (у разі виявлення відхилення даних обліку від даних інвентаризації). Проведення переоцінки необоротних і оборотних активів.

3. Зведення аналітичного обліку і вивірка з синтетичним обліком.

4. Закриття рахунків доходів і витрат що відносяться до звітного періоду.

5. Визначення чистого фінансового результату звітного періоду.

6. Завершення записів у Головній книзі.

7. Вивчення змін і доповнень до Законів і нормативно-правових актів.

8. Складання Балансу, Звіту про фінансові результати, Звіту про рух грошових коштів, Звіту про власний капітал, Приміток до звітності.

9. Перевірка взаємоузгодженості показників фінансової звітності

10. Подання фінансової звітності.

Підтвердження залишків на рахунках активів і зобов'язань шляхом проведення інвентаризації перед складанням річної фінансової звітності суворо обов'язково. На підприємстві за наказом керівника створюється інвентаризаційна комісія, яка оформляє результати своєї роботи в інвентаризаційних відомостях, актах інвентаризації і протоколах засідань.

Інвентаризації підлягають усі активи та зобов'язання підприємства, окрім майна, цінностей, засобів і зобов'язань, інвентаризація яких проводилася не раніше 1 жовтня звітного року. Підприємство повинне також провести інвентаризацію майна і матеріальних цінностей, які йому не належать і враховуються на забалансових рахунках. За підсумками інвентаризації проводиться корегування даних обліку.

Квартальну і річну фінансову звітність підприємства зобов'язані представляти органам, до сфери управління яких вони належать, трудовим колективам на їх вимогу, власникам (засновникам) відповідно до засновницьких документів, якщо інше не передбачене цим Законом. Органам виконавчої влади та іншим користувачам фінансова звітність надається відповідно до законодавства. За потреби здійснити корегування показників звітності і підготовку Приміток по подіям після дати балансу.

Фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності складають підприємства, які відповідно до законодавства зобов'язані їх застосовувати, а також ті, які прийняли таке рішення (закріплене в обліковій політиці) самостійно [НПСБО 1 р.4 п.1].

Фінансові звіти загального призначення не призначені для того, щоб показати вартість суб'єкта господарювання, що звітує; але вони надають інформацію з метою допомогти нинішнім та потенційним інвесторам, позикодавцям та іншим кредиторам оцінити вартість суб'єкта господарювання.

Управлінський персонал суб'єкта господарювання, що звітує, також зацікавлений у фінансовій інформації про цей суб'єкт господарювання. Однак управлінському персоналові не потрібно покладатися на фінансові звіти загального призначення, оскільки воно може отримати необхідну йому фінансову інформацію з внутрішніх джерел.

Інформація про підприємство, яка підлягає розкриттю у фінансовій звітності, повинна включати:

- назву, організаційно-правову форму та місцезнаходження підприємства (країну, де зареєстроване підприємство, адресу його офісу);
- короткий опис основної діяльності підприємства;

- назву підприємства, що контролює інші підприємства (материнське підприємство), а також назву фактичної контролюючої сторони, якщо вона має іншу назву;
- середню кількість працівників підприємства протягом звітного періоду;
- дату затвердження фінансової звітності;
- повідомлення про складання фінансової звітності за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності.

В цілому, інформація про фінансові показники суб'єкта господарювання, що звітує, допомагає користувачам зрозуміти прибуток, який суб'єкта господарювання отримав від своїх економічних ресурсів. Інформація про прибуток, отриманий суб'єктом господарювання, дає уявлення про те, наскільки добре управлінський персонал виконав свої обов'язки для ефективного та результативного використання ресурсів суб'єкта господарювання, що звітує. Інформація про змінюваність та компоненти такого прибутку є також важливою, особливо при оцінюванні невизначеності майбутніх грошових потоків. Інформація про минулі фінансові показники суб'єкта господарювання, що звітує, та про те, як управлінський персонал виконав свої обов'язки, як правило, корисна для прогнозування майбутнього прибутку суб'єкта господарювання від його економічних ресурсів.

Контрольні питання до теми

1. Назвіть мету складання фінансової звітності.
2. Які Ви знаєте принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності?
3. В якій валюті складається фінансова звітність?
4. Які Ви знаєте форми фінансової звітності?
5. Який склад та зміст періодичної та річної фінансової звітності?
6. Які основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності Ви знаєте?
7. Які існують якісні характеристики фінансової звітності?
8. Які існують посилювальні якісні характеристики фінансової звітності?
9. Що таке консолідована та зведена фінансова звітність?
10. Для якої групи користувачів представляють Фінансові звіти загального призначення?
11. Про що свідчить інформація про прибуток?
12. Кому надано право підписувати фінансову звітність?
13. Які етапи підготовки до складання фінансової звітності Ви знаєте?
14. Які Ви знаєте види перевірок фінансової звітності?
15. Яким стандартом бухгалтерського обліку для складання фінансової звітності користуються суб'єкти підприємницької діяльності малого бізнесу?

Розділ 2. Форма звітності №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)».

2.1. Зміст і форма Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Метою складання Балансу є надання користувачам повної правдивої і неупередженої інформації фінансового стану підприємства на звітну дату. Баланс підприємства складається за станом на кінець останнього дня кварталу (року), тобто Баланс за перший квартал складатиметься на 31 березня, включаючи обороти за 31 березня, річний – на 31 грудня.

У Балансі відображаються активи, зобов'язання і власний капітал підприємства. Віддзеркалення активів і зобов'язань у Балансі відбувається за умови, що їх оцінка може бути достовірно визначена і в майбутньому очікується отримання економічних вигід від використання активів або існує вірогідність зменшення економічних вигід в майбутньому, яка пов'язана з погашенням зобов'язань. Активи і зобов'язання повинні мати виробниче (господарське) призначення і їх вартість має бути підтверджена відповідними документами. Рішення про використання активів ухвалює керівник підприємства.

Згідно пункту 2 ст. 11 Закону про бухгалтерський облік і фінансову звітність всі підприємства України (окрім бюджетних установ, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності і суб'єктів малого підприємництва) повинні складати повну фінансову звітність відповідно до норм НП(С) БО, до складу якої входить і форма № 1 «Баланс». Фінансова звітність складається на підставі даних бухгалтерського обліку.

Зміст і форма Балансу, загальні вимоги до розкриття його статей визначаються НП(С) БО 1 [9].

Згідно із пунктом 3 НП(С) БО 1 Баланс – це звіт про фінансовий стан підприємства що відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

Підсумок активів повинен дорівнювати сумі зобов'язань і власного капіталу. Статті активу і пасиву об'єднані у розділи. В активі чотири розділи, а в пасиві – п'ять.

Статті Балансу відображаються за станом на початок і кінець звітного періоду (наочно це видно із табл. 2.1)

Таблиця 2.1 – Склад балансу

Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1)	
АКТИВ	ПАСИВ
I. Необоротні активи	I. Власний капітал
II. Оборотні активи (рах. 20 – 38, 39, 641–642, 65, 66)	II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення (рах. 50 – 55, 48 – 49)
III. Необоротні активи, утримані для продажу, та групи вибуття (рах. 286)	III. Поточні зобов'язання і забезпечення (рах. 372, 47, 60 – 69)
-	IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утриманими для продажу, та групами вибуття (рах.680)
Актив = Пасив	

Особливістю угруповання статей в розділах Балансу є їх зв'язок із Планом рахунків, хоча самі номери рахунків відсутні у рядках Балансу. В Інструкції № 291 прямо

вказано: План рахунків є переліком рахунків і схем реєстрації й угруповання на них фактів фінансово–господарської діяльності.

Перші шість класів рахунків якраз і призначені для форми № 1 «Баланс». У статтях активу відображається сальдо рахунків класу 1, 2 і 3, а у разі переплати податків до бюджету, то і 6 класу. У статтях пасиву – сальдо рахунків класу 4, 5 і 6. Але у 2 розділі активу балансу можуть бути присутні деякі рахунки 6 класу, а в 3 розділі пасиву балансу може бути відображено кредитове сальдо по рахунку 372.

Як видно з таблиці 2.1, актив Балансу складається з трьох розділів, статті Балансу розташовані за принципом зростання ліквідності. Актив відображається в Балансі тільки при виконанні двох умов:

- оцінка його може бути достовірно визначена;
- очікується отримання в майбутньому економічних вигод, пов'язаних з його використанням.

2.2. Методика заповнення форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»

Зміст статей активу Балансу

Форма № 1 наведена в додатку 1 до НП(С)БО 1. У балансі підприємства відображають інформацію про активи, зобов'язання і власний капітал на звітну дату.

При складанні балансу потрібно враховувати такі правила (пп. 2.3 – 2.6 Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433):

1) активи відображають у балансі за умови, що їх оцінка може бути достовірно визначена й очікується отримання в майбутньому економічних вигод, пов'язаних з їх використанням;

2) витрати на придбання і створення активу, який не може бути відображений у балансі, включають до складу витрат звітного періоду;

3) зобов'язання відображають у балансі, якщо їх оцінка може бути достовірно визначена й існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок їх погашення;

4) власний капітал показують у балансі одночасно з відображенням активів або зобов'язань, які призводять до його зміни.

Перший розділ активу балансу має назву «Необоротні активи» і складається на підставі сальдо рахунків першого класу Плану рахунків і має таку ж назву «Необоротні активи».

У статті «Нематеріальні активи» (ряд. 1000,1001, 1002) відображається вартість об'єктів, віднесених до складу нематеріальних активів, згідно з відповідним Положенням (стандартам). У статті приводяться окремо первинна і залишкова вартість нематеріальних активів, а також нарахована в установленому порядку сума зносу. Залишкова вартість визначається як різниця між первинною вартістю і сумою зносу, тобто (ряд.1000) = (ряд.1001–ряд.1002). Саме залишкова вартість входить в підсумок Балансу.

У первинну вартість (ряд.1001) заноситься дебетове сальдо за рах.12 «Нематеріальні активи». Накопичена амортизація (ряд.01002) – це кредитове сальдо за рах.133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів». Нагадуємо, що (ряд.1001) і (ряд. 1002) не входить в підсумок Балансу.

У статті «Незавершені капітальні інвестиції» (ряд.1005) показується вартість незавершених капітальних інвестицій (включаючи устаткування монтажу), які здійснюються для власних потреб підприємства, а також авансові платежі для фінансування будівництва і придбання, створення, виготовлення, реконструкції, модернізації необоротних активів. У рядок 1005 вноситься дебетове сальдо за рах.15 «Незавершені капітальні інвестиції», а у разі авансових платежів для фінансування капітального будівництва – дебетове сальдо за рах. 371 «Розрахунки за виданими авансами». Згідно з вимогами Мінфіну, до складу капітальних інвестицій не включають, а отже, не відображають у цьому рядку форми № 1 вартість основних засобів і нематеріальних активів, внесених до статутного капіталу підприємства або отриманих безоплатно, а також суму переоцінки необоротних активів (лист Мінфіну від 17.11.2003 р. № 31-04200-04-5/5570).

У статті «Основні засоби» приводиться вартість власних і отриманих на умовах фінансового лізингу, об'єктів і орендованих цілісних майнових комплексів, зарахованих до складу основних засобів згідно відповідним П (С) БО №7. У рядок 1011 заноситься дебетове сальдо за рах. 10 «Основні засоби», тобто первинна (переоцінена) вартість. У цій статті також приводиться вартість інших необоротних матеріальних активів. У даній статті приводяться первинна (переоцінена) вартість інших необоротних матеріальних активів, які враховуються на рах. 11 «Інші необоротні матеріальні активи». У рядок заноситься дебетове сальдо цього рахунку.

Сума зносу основних засобів та інших необоротних матеріальних активів (кредитове сальдо за рах. 131 «Знос (амортизація) основних засобів» і кредитове сальдо за рах. 132 «Знос (амортизація) інших необоротних матеріальних активів») відображаються в рядку 1012. У підсумок Балансу

включається лише залишкова вартість, яка визначається як різниця між первинною (переоціненою) вартістю основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і сумою їх зносу на дату Балансу, тобто (ряд.1010 = ряд.1011 – ряд.1012).

У статті «Інвестиційна нерухомість» (ряд.1015) відображається залишкова вартість згідно п.4 П(С)БО № 32 «Інвестиційна нерухомість». Для інвестиційної нерухомості пріоритетною є оцінка за справедливою залишковою вартістю, яка визначається як різниця між первинною вартістю інвестиційної нерухомості – дебетове сальдо рах.100 «Інвестиційна нерухомість» і зносом інвестиційної нерухомості – кредитове сальдо рах. 135 «Знос інвестиційної нерухомості».

У статті «Довгострокові біологічні активи» (ряд.1020) відображається вартість довгострокових біологічних активів, облік яких ведеться згідно із П (С) БО №30 «Біологічні активи».

У рядку 1020 наводиться справедлива (залишкова) вартість довгострокових біологічних активів, яка визначається як різниця між первинною (переоціненою) вартістю довгострокових біологічних активів і сумою накопиченою амортизацією. У рядок 1020 заноситься різниця між дебетовим сальдо за рах.161, 163, 165 «Довгострокові біологічні активи» і кредитовим сальдо за рах. 134 «Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів». У ряд. 1020 – 1022 не відображають вартість тварин і багаторічних насаджень, не пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю. Облік таких активів ведуть на субрах. 107 «Тварини» і 108 «Багаторічні насадження», а відомості про них наводять у ряд. 1010 – 1012 у статей «Основні засоби» форми № 1.

У статті «Довгострокові фінансові інвестиції, що враховуються за методом участі в капіталі інших

підприємств» (ряд.1030) відображаються фінансові інвестиції на період більше одного року, а також всі інвестиції, які не можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент. У цій статті виділяють фінансові інвестиції, які враховуються за методом участі в капіталі, згідно відповідному П(С) БО №12 «Фінансові інвестиції» п.п.11–12.

У рядок 1030 заноситься дебетове сальдо за рах.141 «Інвестиції зв'язаними сторонами за методом обліку участі в капіталі».

У рядку 1035 «Інші фінансові інвестиції» вказується решта довгострокових фінансових інвестицій, правила їх оцінки викладені в п.п. 8–10 П(С)БО №12. У рядок заноситься дебетове сальдо по рах.142 «Інші інвестиції зв'язаним сторонам» і за рах.143 «Інвестиції незв'язаним сторонам».

У статті «Довгострокова дебіторська заборгованість» (ряд.1040) наводять заборгованість фізичних і юридичних осіб, яка не виникає в ході нормального операційного циклу і буде погашена після дванадцяти місяців із дати складання Балансу. У рядок заноситься дебетове сальдо по субрахунках: 181 «Заборгованість за майно, передане у фінансову оренду», згідно П(С)БО № 14 «Оренда», 182 «Довгострокові векселі отримані» і 183 «Інша дебіторська заборгованість».

У статті «Відстрочені податкові активи» (ряд.1045) слід навести суму податку на прибуток, що підлягає відшкодуванню в наступних періодах у результаті тимчасової різниці між обліковою і податковою базами оцінки. Відстрочений податковий актив виникає, коли сума податку на прибуток, яка визначена даними обліку, буде менша, ніж сума податку, яка визначена Декларацією про оподаткування прибутку підприємства. У рядок 1045

наводимо дебетове сальдо рах.17 «Відстрочені податкові активи».

У статті «Інші необоротні активи» (ряд.1090) приводяться суми необоротних активів, які не можуть входити до складу, у приведені вище статті розділу «Необоротні активи», а саме, дебетове сальдо за субрахунком 184 «Інші необоротні активи». Дебетове сальдо за рах. 191 «Гудвіл при придбанні» та 193 «Гудвіл при приватизації» визначеного згідно П(С)БО №19 «Об'єднання підприємств» також можна приводить у цьому рядку або у додатковому (1050).

У рядку 1095 відображаємо підсумкову суму по першому розділу активу балансу ряд. 1095 = (1000 +1005 + +1010 + 1015 + 1020 +1030 +1035 + 1040 +1045 + 1050 + +1060 + 1065 + 1090).

Другий розділ активу Балансу, який називається «Оборотні активи», формують на підставі рахунків другого і третього класів Плану рахунків. Проте в разі виникнення дебіторської заборгованості з бюджетом, із соціальними фондами, з учасниками, в активі можуть розташовуватися і рахунки 6 класу Плану рахунків.

У статті «Запаси» (ряд.1100) наводять вартість запасів сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, купувальних напівфабрикатів і комплектуючих виробів запасних частин, тари, будівельних матеріалів та інших матеріалів, малоцінних і швидкозношуваних предметів, призначених для споживання в ході нормального операційного циклу.

На дату Балансу запаси слід враховувати за найменшою із двох оцінок: або по первинній, або за чистою вартістю реалізації. Підставою для цього служить П(С)БО № 9 «Запаси» п.п.24–28.

По рядку 1100 слід відображати дебетове сальдо за рах. 20 «Виробничі запаси», дебетове сальдо за рах. 22

«Малоцінні і швидкозношувані предмети». Також у статті «Запаси» надають залишки витрат на незавершене виробництво і незавершені послуги, а саме дебетове сальдо рахунків: 23 «Незавершене виробництво», 24 «Брак у виробництві» і 25 «Напівфабрикати», рах.26 «Готова продукція» на якому відображаються запаси готової продукції на складі, обробка яких закінчена і які пройшли випробування, приймання, укомплектовані згідно з умови договорів із замовниками і відповідають технічним умовам. Продукція, яка не відповідає приведеним вимогам (окрім браку), і роботи, які не прийняті замовником, відносять до складу незавершеного виробництва. Сальдо за рах. 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» і рах.28 «Товари» по як відображається вартість товарів, придбаних підприємством для подальшого продажу, без суми торгових націнок. Тобто Дт рах.281 + рах.282 + 283 +284 – Кт 285.

У рядку 1110 відображається дебетове сальдо рах.21 «Поточні біологічні активи», а саме, вписується вартість поточних біологічних активів тваринництва: дорослих тварин на відгодівлі, а також птахів, звірів, кроликів, дорослих тварин, вибраккування основного стада для реалізації і молодняка тварин, а також рослинництва (зернові, овочеві та інші культури), облік яких ведеться на підставі П(С)БО № 30 «Біологічних активів»

У статті «Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги» (ряд.1125) відображається заборгованість покупців або замовників за наданням ним продукцію, товари, роботи або послуги (у т.ч. заборгованість, забезпеченої вексями). У підсумок Балансу включається чиста реалізаційна вартість, яка визначається шляхом вирахування з дебіторської заборгованості – дебетового сальдо за рах. 36 «Розрахунків з покупцями і замовниками», дебетового сальдо за рах. 34 «Короткострокові векселі отримані» за вирахуванням–

кредитового сальдо за рах. 38 «Резерву сумнівних боргів». Для визначення резерву сумнівних боргів необхідно керуватися класифікацією дебіторської заборгованості на підставі П(С)БО № 10 «Дебіторська заборгованість».

У статті «Дебіторська заборгованість за розрахунками» за виданими авансами (ряд.1130) відображають суму авансів, наданих іншим підприємствам в рахунок наступних поставок, Дт сальдо за рах. 371 «Розрахунки за виданими авансами».

У статті «Дебіторська заборгованість по розрахунках з бюджетом» (ряд.1135) враховується дебіторська заборгованість фінансових і податкових органів, а також переплату по податках, зборах і інших платежах до бюджету, а саме, дебетове сальдо рах.641 «Розрахунки за податками і платежами» і дебетове сальдо рах.642 «Розрахунки за обов'язковими платежами».

У статті 1136 «У тому числі з податку на прибуток» вказується окремо сума податку на прибуток Дт сальдо рах.641 «Розрахунки за податками і платежами» або Дт сальдо за рах. 371 «Розрахунки за виданими авансами».

У статті «Інша поточна дебіторська заборгованість» (ряд.1155) відображається заборгованість дебіторів, яка не може бути віднесена в інші статті дебіторської заборгованості і яка відображається у складі оборотних активів. По даному рядку буде враховуватися сума дебетових сальдо по наступних рахунках: 372 «Розрахунки з підзвітним особами», 374 «Розрахунки за претензіями», 375 «Розрахунки із відшкодування заподіяних збитків», 376 «Розрахунки по позиках членам кредитних союзів», 377 «Розрахунки з іншими дебіторами», 63 «Розрахунки з поставачальниками і підрядчиками», 65 «Розрахунки за страхуванням», 66 «Розрахунки з оплати праці», 67 «Розрахунки з учасниками», 685 «Розрахунки з іншими кредиторами».

У статті «Поточні фінансові інвестиції» (ряд.1160) наводять фінансові інвестиції на термін, що не перевищує один рік, які вільно можуть бути реалізовані в будь-який момент (окрім інвестицій, які є еквівалентом грошових коштів). До фінансових інвестицій відносяться: казначейські векселі, короткострокові комерційні ринкові цінні папери, депозитні сертифікати, інші ринкові цінні папери, які придбані з метою перепродажу в течії терміну того, що не перевищує один рік. Дані фінансові інвестиції враховуються за рах.352 «Інші поточні фінансові інвестиції». По даному рядку указують дебетове сальдо цього рахунку.

У статті «Грошові кошти і їх еквіваленти» (ряд.1165) наводять кошти в касі, на поточних і інших рахунках в банках, які можуть бути використані для поточних операцій, а саме дебетове сальдо по субрахунках: 30 «Каса», 31 «Рахунки в банках», 33 «Інші кошти», 351 «Еквіваленти грошових коштів».

Стаття 1170 формується за допомогою рахунку 39 «Витрати майбутніх періодів». У складі витрат майбутніх періодів відображаються витрати, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але якщо вони відносяться до наступних звітних періодів. У рядку відображають дебетове сальдо рахунку 39 «Витрати майбутніх періодів».

По статті «Інші оборотні активи» (ряд.1190) відображаються суми оборотних активів, які не можуть бути включені у приведені вище статті розділу «Оборотні активи» (поштові марки, санаторні путівки, суми зобов'язань по податку на додану вартість при отриманні авансу). По даному рядку відображається дебетове сальдо по субрахунках: 331 «Грошові документи в національній валюті», 332 «Грошові документи в іноземній валюті», 643 «Податкові зобов'язання».

Усього за розділом II, у рядку 1195 відображається підсумкова сума другого розділу активу балансу. $1195 = 1100 + 1110 + 1125 + 1130 + 1135 + + 1155 + 1160 + 1165 + 1170 + 1190$.

Третій розділ активу Балансу формується за допомогою субрахунку 286 «Необоротні активи, та групи вибуття, утримані для продажу» (ряд.1200), враховуються згідно П(С)БО № 27 «Необоротні активи та групи вибуття, призначені для продажу і припинена діяльність». Облік в балансі даних активів відбувається за найменшою із двох оцінок – балансової вартості або чистої вартості реалізації (п.9 розділ II П(С) БО № 27). У рядку відображають дебетове сальдо по субрахунку 286 «Необоротні активи і групи вибуття, утримані для продажу».

Баланс у статті 1300 відображається сума рядків 1095, 1195 і 1200.

Методику складання активу балансу наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2 - Методика складання активу балансу

АКТИВ	Код рядка	Методика заповнення балансу	№ рахунків для заповнення рядків
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	ряд. 1001 – ряд.1002	
Первісна вартість	1001		Дт 12
Накопичена амортизація	1002	Відображається в дужках	Кт 133

Незавершені капітальні інвестиції	1005		Дт 15+Дт 371
Основні засоби	1010	ряд. 1011 – ряд.1012	
Первинна вартість	1011		Дт 10 +Дт 11
Знос	1012	Відображається в дужках	Кт 131+Кт132
Інвестиційна нерухомість	1015		Дт 100 - Кт 135
Довгострокові біологічні активи	1020		Дт 16 - Кт 134
Довгострокові фінансові інвестиції: які враховуються за методом участі в капіталі	1030		Дт 141
Інші фінансові інвестиції	1035		Дт 142+Дт143
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		Дт 181, 182, 183
Відстрочені податкові активи	1045		Дт 17
Інші необоротні активи	1090		Дт 184,191, 193
Всього по розділу I	1095	1000 +1005 + 1010 + 1015 + 1020 +1030 +1035 + +1040 +1045 + 1050 +1060 + 1065 + 1090	
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		Дт 20+ 22 + 23 + 24+ 25+ 26, 281+282+283+284 – Кт 285
Поточні біологічні активи	1110		Дт 21

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		Дт 34,36-Кт 38
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		Дт 371
з бюджетом	1135		Дт 641+ Дт 642
у тому числі з податку на прибуток	1136	показує додаткову інформацію, в баланс не входить	Дт 641
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		Дт 372, Дт 374, Дт 375, Дт 376, Дт 377, Дт 63, Дт 65, Дт 66, Дт 67, Дт 685
Поточні фінансові інвестиції	1160		Дт 352
Гроші та їх еквіваленти	1165		Дт 30,31,33,351
Витрати майбутніх періодів	1170		Дт 39
Інші оборотні активи	1190		Дт 331, Дт 332, Дт 643,644
Всього по розділу II	1195	1100 + 1110+1115 + 1120+1125 + + 1130 + 1135 + 1140 + 1145 + 1155 + + 1160+1165 + 1170+1180 + 1190	
III. Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу	1200		Дт 286
БАЛАНС	1300	Ряд.1095 + 1195 + 1200	

Особливості формування пасиву балансу починають із заповнення рядків власного капіталу.

Статті пасиву признаються, якщо вони відповідають таким критеріям:

власний капітал відображається в Балансі одночасно з віддзеркаленням активів або зобов'язань, що приводять до його зміни;

зобов'язання відображаються, якщо їх оцінка може бути достовірно визначена і є вірогідність зменшення економічних вигід в майбутньому в наслідок їх погашення.

Зміст статей пасиву балансу

У статті «Зареєстрований капітал» (ряд.1400) приводиться зафіксована в засновницьких документах загальна вартість активів власників (учасників), що є внеском, в капітал підприємства (навіть якщо ця сума повністю не була внесена). По цій статті відображається кредитове сальдо рахунку 40 «Статутний капітал» та рахунку 41 «Пайовий капітал».

У статті «Капітал в дооцінках» (ряд.1405) відображають суму дооцінки необоротних активів, вартість фінансових інструментів та інші види додаткового капіталу (п.п. 16–21 П(С) БО 7 і п.п.19–24 П(С) БО 8) . По цьому рядку враховується кредитове сальдо по субрахунках: 423 «Дооцінка активів».

У статті «Додатковий капітал» (ряд.1410) акціонерні суспільства показують суму, на яку вартість реалізації випущених акцій перевищує їх номінальну вартість, тобто суму емісійного доходу, яка враховується за кредитом субрахунку 421 «Емісійний дохід». По цьому ж рядку також інші підприємства відображають суму вкладеного капіталу, понад встановленого засновниками статутного капіталу. Ці суми відображаються за кредитом субрахунку 422 «Інший вкладений капітал», вартість безкоштовно

отриманих необоротних активів, суми вкладених засновниками капіталу понад зареєстрованого, суми накопичені курсові різниці, які відображено у складі власного капіталу; інші складові додаткового капіталу. По цьому рядку враховується кредитове сальдо по субрахунках: 423 «Дооцінка активів», 424 «Безкоштовно отримані необоротні активи», 425 «Інший додатковий капітал».

У рядку (1415) відображається кредитове сальдо рахунку 43 «Резервний капітал». У статті «Резервний капітал» приводиться сума резервів, створених відповідно до чинного законодавства засновницькими документами за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства.

У статті «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» (ряд.1420) відображається або сума прибутку, яка реінвестована в підприємство, або сума непокритого збитку. Сума нерозподіленого прибутку відображається в бухгалтерському обліку за субрахунком 441 «Нерозподілений прибуток». Сальдо по цьому субрахунку кредитове. Сума непокритого збитку відображається в балансі в дужках, оскільки сальдо по субрахунку 442 «Непокриті збитки» є дебетовим. Суми непокритих збитків із підсумку першого розділу пасиву балансу віднімаються.

У статті «Неоплачений капітал» (ряд.1425) відображається сума заборгованості власників (учасників) по внесках у статутний капітал. Сума заборгованості засновників по внесках відображається в бухгалтерському обліку за рахунком 46 «Несплачений капітал», сальдо по цьому рахунку дебетове і при визначенні власного капіталу віднімається.

У статті «Вилучений капітал» (ряд.1430) господарські суспільства відображають фактичну собівартість акцій власної емісії або часткою, викупленою суспільством у його

учасників, сальдо за рахунком 45 «Вилучений капітал» дебетове і при визначенні власного капіталу віднімається.

У рядку (1495) підводимо підсумок першого розділу пасиву балансу (ряд. 1400 + ряд. 1405 + ряд. 1410 + ряд. 1415 + (-) ряд. 1420 – ряд.1425 – ряд. 1430).

Для заповнення другого розділу використовуємо п'ятий та четвертий клас рахунків. По статті «Відстрочені податкові зобов'язання» (ряд.1500) показується сума податків на прибуток, що підлягають сплаті в майбутніх періодах унаслідок тимчасової різниці між обліковою і податковою базами оцінки, які враховуються згідно із Положенням (стандарту) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток». Відстрочені податкові зобов'язання виникають у тому випадку, коли облікова база оподаткування більше, ніж база визначена згідно із податковим законодавством. У рядку відображається кредитове сальдо за рахунком 54 «Відстрочені податкові зобов'язання».

Заповнення цього розділу пасиву балансу починаємо із заповнення ряд.1510 «Довгострокові кредити банків». У цій статті показується сума заборгованості підприємства банкам по отриманих від них позиках, термін погашення якої перевищує 12 місяців з дати складання балансу, а також суми, які не є поточними зобов'язаннями, оскільки були пролонговані. У даному рядку відображається кредитове сальдо субрахунків 501 «Довгострокові кредити банків у національній валюті», 502 «Довгострокові кредити банків в іноземній валюті», 503 «Відстрочені довгострокові кредити банків у національній валюті», 504 «Відстрочені довгострокові кредити банків в іноземній валюті».

У статті «Інші довгострокові зобов'язання» (ряд.1515) приводиться сума довгострокової заборгованості підприємства за зобов'язаннями по залученню позикових засобів (окрім кредитів банків), на які нараховуються

відсотки. Відображається кредитове сальдо за субрахунками 505 «Інші довгострокові позики в національній валюті», 506 «Інші довгострокові позики в іноземній валюті», рахункам 51 «Довгострокові векселі видані» і 52 «Довгострокові зобов'язання по облігаціям». У рядку також відображається сума кредитових сальдо за рахунками 53 «Довгострокові зобов'язання по оренді»

У складі «Довгострокових забезпечень» (ряд.1520) відображаються нараховані у звітному періоді майбутні витрати і платежі (витрати на оплату майбутніх відпусток, додаткових відрахувань на пенсійне і соціальне страхування), які враховуються на субрахунках: 471 «Забезпечення виплат відпусток», 472 «Додаткове пенсійне забезпечення». Гарантійні зобов'язання та інші майбутні виплати і платежі, розмір яких на дату складання балансу може бути визначений тільки шляхом попередніх (прогнозних) оцінок, а також штрафи, що виникають внаслідок цього, пені, що виникають за порушення договорів (п. П(С) БО 27). По цьому рядку підсумовують кредитове сальдо за субрахунками 473 «Забезпечення гарантійних зобов'язань» і 474 «Забезпечення інших виплат і платежів», 477 «Забезпечення матеріальних забезпечень». Сальдо по цих рахунках кредитове.

Залишки засобів цільового фінансування і цільових надходжень, які отримані з бюджету та інших джерел у вигляді: субсидій, асигнувань, цільових внесків фізичних або юридичних осіб і які ще не були використані, відображаються по статті «Цільове фінансування» (ряд.1525). Облік даних сум ведеться за рахунком 48 «Цільове фінансування і цільові надходження». Сальдо по цьому рахунку кредитове.

У рядку 1595 відображається підсумкова сума другого розділу пасиву (ряд. 1500 + ряд. 1505 + ряд. 1510 + ряд. 1515 + ряд. 1520 + ряд. 1525)

При заповненні третього розділу Поточні зобов'язання використовуємо шостий клас рахунків «Поточні зобов'язання» з аналогічною назвою. Але у цій розділі можуть бути зафіксовані і рахунки третього та четвертого класів.

У статті «Короткострокові кредити банків» (ряд.1600) наводиться сума кредитів банків, термін погашення яких не перевищує 12 місяців із дати складання балансу, тобто кредитове сальдо за субрахунками 601 «Короткострокові кредити банків у національній валюті», 602 «Короткострокові кредити банків в іноземній валюті».

У статті «Поточна заборгованість по довгостроковим зобов'язанням» (ряд.1610) враховується сума довгострокових зобов'язань, що підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців із дати складання Балансу. Облік поточної заборгованості по довгостроковим зобов'язанням ведеться за субрахунками 611 «Поточна заборгованість по довгостроковим зобов'язанням у національній валюті» і 612 «Поточна заборгованість по довгостроковим зобов'язанням в іноземній валюті». По рядку відображається кредитове сальдо по цих субрахунках.

У статті «Кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги» (ряд.1615) указуємо суму заборгованості постачальникам, підрядчикам за матеріальні цінності, виконані роботи та отримані послуги (окрім заборгованості, забезпеченої векселями), тобто кредитове сальдо за рахунком 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками». Також дані статті «Векселя видані» можна відобразити по цій статті, тому що відображається сума заборгованості, на яку підприємство видало векселі на забезпечення постачань (робіт, послуг) постачальників, підрядчиків та інших кредиторів, які враховуються за рахунком 62 «Короткострокові векселі видані».

У статті «Розрахунки з бюджетом» (ряд. 1620) відображається заборгованість підприємства по всіх видах платежів до бюджету, включаючи податки із працівників підприємства. У даній статті відображається сума кредитового сальдо субрахунків 641 «Розрахунки по податках» і 642 «Розрахунки по обов'язкових платежах».

У статті (ряд. 1621) окремо розкривають суму заборгованості підприємства по податку на прибуток на звітну дату. У даній статті відображається сума кредитового сальдо субрахунку 641 «Розрахунки по податках».

У статті «Поточні зобов'язання по страхуванню» (ряд. 1625) відображається сума заборгованості по відрахуванням до Пенсійного фонду, фонду соціального страхування у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, фонду страхування на випадок безробіття, фонду страхування від нещасного випадку на виробництві, на страхування майна підприємства та індивідуальне страхування його працівників, включаючи податки із працівників підприємства. У даній статті відображається сума кредитового сальдо рахунку 65 «Розрахунки по страхуванню».

У статті «Поточні зобов'язання за розрахунками по оплаті праці» (ряд.1630) відображається заборгованість підприємства по оплаті праці, включаючи заробітну плату, що депонує, таким чином, по статті відображається кредитове сальдо за рахунком 66 «Розрахунків по оплаті праці».

У складі поточних забезпечень (ряд.1660) відображаються нараховані у звітному періоді майбутні витрати і платежі (витрати на оплату майбутніх відпусток, додаткових відрахувань на пенсійне і соціальне страхування), які враховуються на субрахунках: 471 «Забезпечення виплат відпусток», 472 «Додаткове пенсійне забезпечення», 477 «Забезпечення матеріальних

забезпечень». Сальдо по цих рахунках кредитове. «Інші забезпечення» відображають гарантійні зобов'язання та інші майбутні виплати і платежі, розмір яких на дату складання балансу може бути визначений тільки шляхом попередніх (прогнозних) оцінок, а також штрафи, що виникають внаслідок цього, пені, що виникають за порушення договорів (п. П(С) БО 27). По цьому рядку підсумовують кредитове сальдо за субрахунками 473 «Забезпечення гарантійних зобов'язань» і 474 «Забезпечення інших виплат і платежів». Забезпечення майбутніх витрат і платежів планують використати в продовж 12 місяців с дати складання балансу.

У статті (ряд.1665) розташовано доходи майбутніх періодів. До складу доходів майбутніх періодів включаються доходи, які отримані в поточному або попередніх періодах і належать до наступних звітних періодів. По даному рядку відображається кредитове сальдо за рахунком 69 «Доходи майбутніх періодів».

У статті інші поточні зобов'язання (ряд.1690), показують суми зобов'язань, для котрих не передбачено окрему статтю, але не можливо включення до інших статей. У цій статті відображено «Поточні зобов'язання по позабюджетним платежам», це заборгованість по внесках до позабюджетних фондів, передбачених чинним законодавством. У даний час до таких платежів можна віднести відрахування у профспілкові організації, які враховуються за субрахунком 685 «Розрахунки з іншими кредиторами», якщо підприємства на цьому рахунку враховують й інші платежі (наприклад, оплата комунальних послуг фізичних осіб, оплата за навчання дітей працівників підприємства і так далі), то необхідно виключити ці відрахування. До статті включаються "Поточні зобов'язання за внутрішніми розрахунками» відображається заборгованість підприємства зв'язаним

сторонам, кредиторська заборгованість по внутрівідомчих розрахунках. У даному рядку відображається сума кредитового сальдо за субрахунками 682 «Внутрішні розрахунки» і 683 «Внутрішньогосподарчі розрахунки».

У статті «Інші поточні зобов'язання» відображаються суми зобов'язань, які не можуть бути включеними в інші статті, приведені в розділі «Поточні зобов'язання». У даному рядку відображається сума кредитового сальдо за субрахунками 372 «Розрахунки з підзвітними особами», 644 «Податковий кредит», 684 «Розрахунки по нарахованим відсоткам», 685 «Розрахунки з іншими кредиторами».

У рядку 1695 відображається підсумкова сума по третьому розділу пасиву балансу (ряд. 1600 + ряд. 1605 + ряд. 1610 + ряд. 1615 + ряд. 1620 + ряд. 1625+ ряд. 1630 + ряд. 1635 + ряд. 1640 + ряд. 1645 + ряд. 1660 + ряд. 1665 + ряд. 1690)

У статті «Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утриманими для продажу та групами вибуття» (ряд.1700) відображається заборгованість підприємства за розрахунками, пов'язаними з вибуттям необоротних активів і групами вибуття, що містяться для продажу, тобто кредитове сальдо субрахунку 680 «Розрахунки, що пов'язані з необоротними активами, що містяться для продажу та групами вибуття». Це четвертий розділ пасиву балансу.

Баланс сума рядка 1900 складається із кінцевих сум розділів пасиву балансу (ряд.1495 + ряд.1595 + ряд.1695 + ряд.1700 + ряд.1800)

Обов'язкова умова рядок 1300 має дорівнювати рядку 1900, як на початок року так і на кінець.

Методика складання пасиву балансу зведена в табл. 2.3.

Таблиця 2.3 - Методика складання пасиву балансу

ПАСИВ	Код рядка	Методика заповнення балансу	№ рахунків для заповнення рядків
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400		Кт 40, Кт 41
Капітал у дооцінках	1405		Кт 423
Додатковий капітал	1410		Кт 421+Кт 422+Кт 424+Кт 425
Резервний капітал	1415		Кт 43
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	Збиток відображається в дужках	Кт 441, Дт 442
Несплачений капітал	1425	Відображається в дужках	Дт 46
Вилучений капітал	1430	Відображається в дужках	Дт 45
Усього по розділу	1495	ряд. 1400 + 1405 + 1410 + 1415 +/- 1420 - 1425 - 1430 + 1435	
II Довгострокові зобов'язання та забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		Кт 54

Довгострокові кредити банків	1510		Кт 501+Кт 502 +Кт 503+Кт 504
Інші довгострокові зобов'язання	1515		Кт 505+Кт 506 +Кт 51+Кт 52
Довгострокові забезпечення	1520		Кт 47
Цільове фінансування	1525		Кт 48
Усього по розділу II	1595		ряд.1500+1510+1515+1520+1525
ПАСИВ	Код рядка	Методика заповнення балансу	№ рахунків для заповнення рядків
1	2	3	4
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		Кт 60
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		Кт 61
товари, роботи, послуги	1615		Кт 63, Кт 62
з бюджетом	1620		Кт 641+ Кт 642
у тому числі з податку на прибуток	1621	показує додаткову інформацію в баланс не входить	Кт 641

продовж. табл.2.3.

Зі страхування	1625		Кт 65
З оплати праці	1630		Кт 66
Поточні забезпечення	1660		Кт 47
Доходи майбутніх періодів	1665		Кт 69
Інші поточні зобов'язання	1690		Кт 372 + Кт 644 + Кт 684 + Кт 685 Кт 682 + Кт 683 Кт 685
Усього по розділу III	1695	ряд.1600 + 1610 + 1615 + 1620 + 1625 + 1630+ 1660 + 1665 + 1690	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, що містяться для продажу та групами вибуття	1700		Кт 680
БАЛАНС	1900	ряд. 1495 + 1595 + 1695 + 1700 + 1800	

Увесь склад активів, зобов'язань та власного капіталу розкриваються в статтях Балансу, обов'язковий перелік яких приведений в самій формі Звіту.

Такі статті можуть не розкриватися підприємствами, якщо:

- 1) відсутня інформація до розкриття;
- 2) інформації не було і в попередньому звітному періоді, мається на увазі річний звітний період.

У формі №1, разом з обов'язковими рядками для Балансу передбачені і добровільні статті. Їх перелік і назви приведені у Додатку 2 до НП(С) БУ 1.

Відповідні рядки заносять в Баланс, якщо:

- інформація в статті істотна;
- її оцінка може бути достовірно визначена.

Перелік додаткових добровільних додаткових статей активу балансу та методика їх заповнення представлена у табл.2.4.

Таблиця 2.4 – Методика заповнення добровільних додаткових статей активу балансу

Назва вписуваної статті	Код рядку	зміст/методика розрахунку	№ рахунків для
1	2	3	4
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	Первісна вартість інвестиційної нерухомості	сальдо Дт 100 (по первісній вартості)
знос інвестиційної нерухомості	(1017)	Показують суму накопиченої амортизації інвестиційної нерухомості, яку обліковують по первісній вартості	сальдо Кт 135

Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	первісна/ історична вартість біологічних активів, які обліковуються по правилам П(С)БО 30	сальдо Дт 162, 164, 166
Накоплена амортизація довгострокових біологічних активів	(1022)	сума накопленої амортизації біологічних активів, які обліковуються по первісній вартості	сальдо Кт 134
Гудвіл	1050	сума перевищення вартості придбання над долею покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів, зобов'язань та непередбачених зобов'язань на дату придбання.	сальдо Дт 191, 193
Відстрочені аквизиційні витрати <i>(тільки для страхових компаній)</i>	1060	сума аквизиційних витрат страховиків за поточний та/або попередній звітний період, але який відноситься до наступного звітного періоду	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах <i>(тільки для страхових компаній)</i>	1065	Відображають кошти засоби в централізованих страхових резервних фондах, зокрема, що знаходяться в управлінні моторно-транспортного страхового бюро України, але що належать страховикам	

Виробничі запаси	1101	показують вартість що належать підприємству запасів сировини і матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення, палива, тари, тарних і інших матеріалів, МШП, які підприємство не почало використовувати в господарської діяльності	сальдо Дт 20, 22
Незавершене виробництво	1102	показують витрати на незавершене виробництво, роботи (послуги) та вартість напівфабрикатів власного виробництва	сальдо Дт 23, 25
Готова продукція	1103	запаси виробів на складі, обробка яких закінчена і які пройшли випробування, приймання, укомплектовані згідно умовам договорів із замовниками і відповідають технічним умовам і стандартам	сальдо Дт 26, 27
Товари	1104	показують вартість товарів, куплених для перепродажу, за мінусом торгової націнки	сальдо Дт 28 (без Дт 286 та Кт 285)

Депозити перестраховання	1115	сума по договорах перестраховання, які характеризуються передачею незначного страхового ризику або відсутності передачі страхового ризику та використовуються переважно як засіб оптимізації грошових потоків у короткостроковій і середньостроковій перспективі	
Векселя отримані	1120	відображають заборгованість покупців, замовників і інших дебіторів за відвантажену продукцію (товари), роботи, послуги, яка забезпечена векселями. Враховуються векселі, отримані, але не погашені на звітну дату	сальдо Дт 34
Дебіторська заборгованість по розрахунках з нарахованих доходів	1140	показують суму нарахованих пасивних доходів, що підлягають надходженню, а саме – дивідендів, відсотків, роялті	сальдо Дт 373
Дебіторська заборгованість по розрахунках по внутрішніх розрахунках	1145	відбивається заборгованість пов'язаних сторін і дебіторська заборгованість по внутрішніх	сальдо Дт 682, 683 та 36, 377

Готівка	1166	розшифровують суму готівки підприємства в національній і в іноземній валютах	сальдо Дт 30
Рахунки в банках	1167	заносять загальну суму коштів на поточному і інших рахунках	сальдо Дт 31
Частка перестраховальника в страхових резервах, зокрема:	1180	страховики приводять суму частки перестраховальників в страхових резервах всіх видів	
резервах довгострокових зобов'язань	1181	частка перестраховальників в страхових резервах довгострокових зобов'язань	
резервах збитків або неналежних виплат	1182	частка перестраховальників в страхових резервах збитків або неналежних виплат	
резервах незароблених премій	1183	частка перестраховальників в страхових резервах незароблених премій	
інших страхових резервах	1184	частка перестраховальників в інших страхових резервах	

Перелік додаткових добровільних додаткових статей пасиву балансу та методика їх заповнення представлена у табл.2.5.

Таблиця 2.5 – Методика заповнення добровільних додаткових статей пасиву балансу

Назва вписуваної статті	Код рядку	зміст/методика розрахунку	№ рахунків для заповнен
1	2	3	4
Емісійний дохід	1411	показують суму, на яку вартість реалізації випущених акцій перевищує їх номінальну вартість	сальдо Кт 421
Накопичені курсові різниці	1412	розкривають накопичені курсові різниці, які відображаються у складі власного капіталу	аналітичні дані по Кт 425
Інші резерви	1435	страховики приводять інші компоненти власного капіталу, які не можуть бути включені в приведені вище статті розділу	
Пенсійні зобов'язання	1505	сума довгострокових зобов'язань, пов'язаних з виплатами по закінченню трудової діяльності	аналітичні дані по Кт 55
Довгостроков і забезпечення	1521	витрат персоналу окремо розкривають забезпечення майбутніх виплат персоналу	аналітичні дані по Кт47
Добродійна допомога	1526	сума коштів (товарів, робіт, послуг), отриманих у вигляді добродійної допомоги	сальдо Кт 483

Страхові резерви зокрема	1530	загальна сума страхових резервів	
резерв довгострокових зобов'язань	1531	сума резерву довгострокових зобов'язань	
резерв збитків або резерв належних премій	1532	сума резерву збитків або резерву належних премій	
резерв незароблених премій	1533	сума резерву незароблених премій	
інші страхові резерви	1534	сума інших страхових резервів	
Інвестиційні контракти	1535	страховики приводять суму по контрактах, які створюють фінансові активи або фінансові зобов'язання і мають юридичну форму договору страхування, але які не передбачають передачу страховикові значної страхової ризи, отже, не відповідають визначенню договору страхування	
Призовий фонд	1540	підприємства, що здійснюють діяльність по випуску і проведенню лотерей на території України, приводять залишок сформованого призового фонду, підмета виплаті	сальдо Кт 475

		переможцям лотереї відповідно до обнародуваних умов її випуску і проведення	
Резерв на виплату джек-поту	1545	підприємства, що здійснюють діяльність по випуску і проведенню лотерей на території України, приводять залишок сформованого резерву на виплату джек-пота, не забезпеченої оплатою участі в лотереї	сальдо Кт 476
Векселі видані	1605	сума заборгованостей за товари, роботи, послуги, в рахунок погашення яких підприємство видало вексель	сальдо Кт 62
Поточна кредиторська заборгованість по отриманих авансах	1635	сума авансів, отриманих від інших осіб в рахунок подальших поставок продукції, виконання робіт, надання послуг	сальдо Кт 681
Поточна кредиторська заборгованість по розрахунках з учасниками	1640	заборгованість підприємства перед його учасниками (засновниками), наприклад, по дивідендах або вартості частки учасника, що виходить з суспільства	сальдо Кт 67

Поточна кредиторська заборгованість по внутрішніх розрахунках	1645	місце для заборгованості підприємства перед зв'язаними сторонами і кредиторської заборгованості по внутрішньогосподарчих розрахунках	сальдо Кт 682, 683 та 63
Поточна кредиторська заборгованість по страховій діяльності	1650	показують суму кредиторської заборгованості за страховими виплатами, страховими преміями, отриманим авансам, суму кредиторської заборгованості перед страховими агентами, брокерами і посередниками, а також суму премій до сплати перестраховальникам, іншу кредиторську заборгованість по страховій діяльності	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховальників	1670	страховики приводять неамортизований залишок комісійних винагород, отриманих від перестраховальників, які були віднесені на майбутні періоди для їх відповідності преміям, переданим в перестраховку	
Розділ V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	недержавні пенсійні фонди приводять різницю між вартістю активів пенсійного фонду на звітну дату і сумою зобов'язань пенсійного фонду, що підлягають виконанню на звітну дату	

На основі методики заповнення статей балансу можна дійти наступного висновку. Між статтями Активу і Пасиву Балансу існує взаємозв'язок. Кожна стаття Балансу має свої джерела фінансування. Джерелами фінансування довгострокових активів, як правило, є власний капітал і довгострокові позикові грошові кошти. Але не виключається формування довгострокових активів і за рахунок кредитів банку.

Поточні активи утворюються як за рахунок власного капіталу, так і за рахунок короткострокових позикових засобів.

Оборотний капітал поділяється на дві частини:

- постійна, утворена за рахунок власного і довгострокового позикового капіталу;
- змінна, утворена за рахунок короткострокових зобов'язань підприємства.

У складі й структурі активів підприємства (постійної і змінної частин) може бути обґрунтована відповідність, тому що збільшення змінної і зменшення постійною частин поточних активів свідчать про посилення фінансової залежності підприємства і нестійкості його положення.

Для визначення суми оборотного капіталу в обороті підприємства необхідно із загальної суми першого і другого розділів пасиву Балансу вилучити суму довгострокових необоротних активів.

Оборотний капітал може функціонувати як у грошовій, так і в матеріальній формах, перебувати у сфері виробництва (виробничі запаси, незавершене виробництво) і сфері звернення (готова продукція, товари, дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, за розрахунками з бюджетом, за виданими авансами та ін.

Для фінансової діяльності і підвищення її ефективності велике значення мають розміщення капіталу (в основних і оборотних засобах), оптимальність його співвідношення, ефективність використання капіталу, нормативні і наднормативні виробничі запаси, величина дебіторської заборгованості. Якщо створені виробничі потужності підприємства через відсутність сировини і матеріалів (виробничих запасів) використовуються недостатньо повно, то це негативно позначиться на його фінансовому стані і як наслідок, – на фінансових результатах.

Якщо ж на підприємстві створені надмірні виробничі запаси, які не можуть бути швидко перероблені на наявних виробничих потужностях, то в результаті капітал заморожується, сповільнюється його оборотність і як наслідок, погіршується фінансовий стан. Підприємство і при високому рівні рентабельності і нормальних фінансових результатах може відчувати фінансові утруднення, якщо воно нераціонально використовує свої фінансові ресурси, тобто допустило велику дебіторську заборгованість або вклало їх в наднормативні виробничі запаси.

Для заповнення статей Балансу за формою №1 за звітний рік, необхідно забезпечити відповідність показників вступного сальдо (графа 3) організаційним змінам, що мали місце на підприємстві, наприклад, вибуття або приєднання частки, структурних підрозділів, цілих підприємств, які відбулися станом на 1 січня звітного року, а також врахувати виправлення виявлених у звітному році таких помилок за минулі роки, які впливають на величину нерозподіленого прибутку (непокритого збитку), тобто

наводиться скоригована величина відповідної статті Балансу станом на 31 грудня попереднього року.

Українські підприємства складають Баланс за методом – нетто, а саме, валюта Балансу підраховується за виключенням сум за регулюючими рахунками. До регулюючих рахунків відносяться: знос (амортизація) необоротних активів (13); торговельна націнка (285); резерв сумнівних боргів (38); вилучений капітал (45); неоплачений капітал (46). Суми за регулюючими рахунками наводяться в Балансі в дужках і при підрахуванні підсумків віднімаються.

Таким чином, у процесі діяльності для збереження фінансової стійкості і відповідного взаємозв'язку статей Балансу необхідно постійно контролювати зміни у складі й структурі активів підприємства.

Приклад заповнення балансу

Для закріплення матеріалу доцільно на основі даних, приведених у зворотній відомості, заповнити форму №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)».

Оборотна відомість за синтетичними рахунками (грн.)

№ рах.	Сальдо на початок періоду		Обороти за звітний період		Сальдо на кінець періоду	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
10	1339200				1339200	
131		208800		2700		211500
201	738000		3000	450000	291000	
203	162000			9000	153000	
207	342000				342000	
22	144000				144000	
23	252000		824328	195000	881328	
26	306000		195000	415500	85500	
371	232812		180600	261000	152412	
361			419400	419400		
372	226		542		768	
375	270			270		
301	83492		3318270	3318542	83220	
311	2005200		681900	428121	2258979	
40		3580350				3580350
43		619200		67850		687050
60		71280				71280
44			67850	67850		
631		105000	84000	3600		24600

641/1 _{пдфо}			31320	32250		930
641/2 _{пдв}		403200	39600	100000		463600
641/3 _{приб}				7650		7650
651		198000	71061	180789		236667
661		417600	242550	270000		445050
685		1770	1740	2700		2730
662			1500	1500		
701			600000	600000		
901			415500	415500		
93			9000	9000		
98			7650	7650		
791			500000	500000		
Всього	5605200	5605200	4694811	4694811	5731407	5731407

Використовуючи методику заповнення (табл.2.2 і табл.2.3), заносимо сальдо початкове зворотної відомості у форму № 1 на початок періоду (граф 3 ф.№1) і кінцеве сальдо на кінець звітного періоду (граф 4 ф.№1).

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на _____ 20__ р.

Форма № 1

Код за
ДКУД

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		

Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	1130	1128
первісна вартість	1011	1339	1339
знос	1012	(209)	(211)
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	1130	1128
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1944	1897
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	233	153
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	2089	2342

Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	4266	4392
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	5396	5520

Пасив	Код рядка	На	На
		початок звітнього періоду	кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	3580	3580
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415	619	687
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495	4199	4267
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		

Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	71	71
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	105	25
розрахунками з бюджетом	1620	403	472
у тому числі з податку на прибуток	1621		8
розрахунками зі страхування	1625	198	237
розрахунками з оплати праці	1630	418	445
Поточні забезпечення	1660	2	3
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	1197	1253
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	5396	5520

Керівник
Головний бухгалтер

2.3.Завдання для самостійного виконання

Завдання 1.

Визначити валюту балансу

Основні засоби: <i>первісна вартість – 40000 грн, залишкова вартість – 20000 грн</i>
Нематеріальні активи: <i>залишкова вартість –2570 грн, знос – 7430 грн</i>
Довгострокові фінансові інвестиції – 10150 грн: <i>за методом обліку участі в капіталі – 1150 грн, інші – ?</i>
Сировина та матеріали: <i>180грн</i>
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги: <i>первинна вартість – 12900 грн, резерв сумнівних боргів– 1560 грн</i>
Грошові кошти та еквіваленти: <i>каса в національній валюті – 560 грн, вартість путівок – 1200 грн поточний рахунок в іноземній валюті – 2000 грн, поточний рахунок у національній валюті – 5000 грн</i>
Власний капітал : <i>60000 грн</i>
Неоплачений капітал: <i>10000 грн</i>
Довгострокові кредити банку: <i>3000 грн</i>

Завдання 2.

Використовуючи умову *Завдання 1* та дані для виконання, визначити:

1.Показники ліквідності:

- а) коефіцієнт загальної ліквідності;
- б) коефіцієнт швидкої ліквідності;
- в) коефіцієнт абсолютної ліквідності.

2.Показники управління джерелами фінансування коштів:

- а) коефіцієнт автономії;
- б) коефіцієнт маневреності.

Завдання 3.

Визначити валюту балансу.

Найменування	Сума, тис. грн.
Прибуток	1700
Поточні рахунки в банках	3300
Інструменти	4000
Внески засновників до статутного капіталу	2500
Заборгованість робітникам по заробітній платі	1450
Заборгованість покупців за реалізовані товари	3700
Обладнання	2500
Знос обладнання	1000
Товари	2000
Гроші в касі	1030
Заборгованість перед постачальниками	2000
Матеріали	1020
Заборгованість по податкам	1900
Заборгованість перед банком	8000
Паливо	1000

Завдання 4.

1. Відкрити рахунки на початок місяця.
2. Скласти бухгалтерські проводки за операціями за місяць
3. Визначити обороти по рахункам та кінцеве сальдо.
4. Скласти оборотну відомість
5. Скласти баланс.

Залишки на рахунках підприємства на 01.01.20XX р.

Найменування	Сума, грн.
Поточні рахунки в банках	9000
Каса	1000
Кредиторська заборгованість :	
за товари, роботи, послуги	6000
перед Пенсійним фондом	1000
основні засоби	2000
Знос основних засобів	1000
Нерозподілений прибуток	2000
Готова продукція	1000
Резервний капітал	3000

Господарські операції за січень 20XX року

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дт	Кт	
1.	Надійшли гроші в касу з поточного рахунку			2000
2.	Сплачена заборгованість перед постачальниками			6000
3.	Перераховані грошові кошти з поточного рахунку постачальникам за неотриманий товар			1200
4.	Від постачальників отримані матеріали (у т.ч.			1200

	ПДВ)			
5.	Перераховано з поточного рахунку до фондів страхування			300
6.	Реалізована продукція			9000
6а	у т.ч. ПДВ			
7.	На поточний рахунок отримані від покупців грошові кошти			9000
8	Відображена дооцінка основних засобів			1000
9.	Визначено фінансовий результат			
10.	20% прибутку направлено до резервного капіталу			

2.4. Тестові завдання до теми «Баланс»

1. Скільки розділів містить актив балансу?

- а) два;
- б) три;
- в) чотири.

2. Скільки розділів містить пасив балансу?

- а) п'ять;
- б) три;
- в) чотири.

3. Джерелами інформації для складання Балансу є:

- а) бухгалтерські рахунки;
- б) реєстри обліку;
- в) економічні показники роботи підприємства.

4. Запаси в балансі відображаються за наступною із двох оцінок:

- а) первісною вартістю або справедливою вартістю;
- б) первісною вартістю або дисконтованою вартістю;
- в) первісною вартістю або вартістю реалізації.

5. Елементами балансу є:

- а) активи, зобов'язання, доходи і витрати;
- б) активи, зобов'язання, власний капітал;
- в) активи, власний капітал, доходи і витрати.

6. Пасив балансу – це:

- а) сума зобов'язань підприємства;
- б) сума короткострокових кредитів;
- в) сума власного капіталу та зобов'язань підприємства.

7. Інформація, що міститься в балансі, використовується для:

- а) оцінки і прогнозу прибутковості діяльності підприємства;
- б) оцінки структури ресурсів підприємства, їх ліквідності і платоспроможності підприємства;
- в) оцінки і прогнозу операційної інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.

8. Які класи рахунків бухгалтерського обліку відображаються в першому розділі активу балансу?

- а) другий;

- б) другий і третій;
- в) перший.

9. Які класи рахунків бухгалтерського обліку відображаються у першому розділі пасиву балансу?

- а) другий;
- б) четвертий;
- в) п'ятий.

10. Суму яких рахунків відображають у статті первісна вартість основних засобів?

- а) 10 та 12;
- б) 10 та 11;
- в) 10,11,13.

11. Чи можуть підприємства не приводити статті, по яким немає інформації до розкриття ?

- а) так;
- б) ні

12. Яким положенням (стандартом) визначаються форма і склад статей фінансової звітності для підприємств малого бізнесу?

- а) НПС БО №1
- б) ПСБО №25

13. У яких одиницях грошового вимірника заповнюється Баланс?

- а) грн.;
- б) тис. грн.;
- в) грн. коп.

14. Хто підписує Баланс?

- а) керівник і головний бухгалтер підприємства або фахівець, який за договором виконував роботу;
- б) тільки головний бухгалтер підприємства;
- в) тільки фахівець, який за договором виконував роботу.

15. Скільки Ви знаєте принципів бухгалтерського обліку і підготовки фінансової звітності?

- а) 7;
- б) 8;
- в) 9.

16. Який із принципів бухгалтерського обліку і підготовки фінансової звітності відображає припущення, що діяльність підприємства продовжуватиметься надалі?

- а) принцип автономності;
- б) принцип послідовності;
- в) безперервності діяльності.

17. Який існує звітний період для представлення фінансової звітності?

- а) календарний рік;
- б) півріччя;
- в) 9 місяців.

18. Ким використовуються Звітні показники фінансової звітності?

- а) адміністрація та окремі ділянки виробництва;
- б) реалізатори;
- в) виробничий персонал.

19. Активи це –

- а) власний капітал
- б) зобов'язання

в) ресурси.

20. Баланс це -

- а) звіт про фінансовий стан підприємства;
- б) звіт про рух коштів;
- в) звіт про фінансові результати

Контрольні питання до теми

- 1.** Роль балансу в діяльності підприємства.
- 2.** Форма № 1 «Баланс» як складова фінансової звітності.
- 3.** Охарактеризуйте вимоги до визнання активів підприємства.
- 4.** Охарактеризуйте вимоги до визнання зобов'язань підприємства.
- 5.** Назвіть статті I розділу активу балансу та охарактеризуйте їх, та вкажіть який клас рахунків відображаються в цьому розділі.
- 6.** Назвіть статті II розділу активу балансу та охарактеризуйте їх, та вкажіть які класи рахунків відображаються в цьому розділі.
- 7.** Назвіть статті III розділу активу балансу та охарактеризуйте їх, та вкажіть який клас рахунків відображаються в цьому розділі.
- 8.** Назвіть статті I розділу пасиву балансу. Розкрийте зміст його статей та вкажіть який клас рахунків відображаються в цьому розділі.
- 9.** Назвіть статті II розділу пасиву балансу. Розкрийте зміст його статей та вкажіть які класи рахунків відображаються в цьому розділі.
- 10.** Назвіть статті III розділу пасиву балансу. Розкрийте зміст його статей та вкажіть які класи рахунків відображаються в цьому розділі.

10. Яку назву має IV розділ пасиву балансу? Охарактеризуйте його статті.

11. Які Ви знаєте оцінки необоротних активів та за якою оцінкою вони включаються в баланс? Яка методика її розрахунку?

12. За якою оцінкою включаються в баланс дебіторська заборгованість та як вона визначається?

13. За якою оцінкою включаються в баланс зобов'язання?

14. Як відображається розподілення прибутку на рахунках бухгалтерського обліку?

15. З якими формами фінансової звітності узгоджено статті балансу?

Розділ 3. Форма звітності №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

3.1. Структура форми №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

Склад і форма звіту про фінансові результати встановлена Національним Положенням Стандартом) бухгалтерського обліку № 1 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

Метою складання Звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки, іншим сукупним доходом та сукупним доходом підприємства за звітний період.

Доходи в Звіті про фінансові результати наводяться в момент збільшення активів або погашення зобов'язань, а витрати, відповідно в момент вибуття активів або збільшення зобов'язань. Обов'язковою умовою відображення таких доходів і витрат в звіті є можливість їх достовірної оцінки, а також вплив на власний капітал підприємства.

Звіт про фінансові результати призначений для визначення чистого фінансового результату (прибутку або збитку) звітного періоду. З цією метою у формі Звіту передбачається послідовне зіставлення його статей. Процес розрахунку прибутку (збитку) звітного періоду може бути визначений в такій послідовності:

1. Визначення розрахунку валового прибутку (збитку).
2. Визначення фінансового результату – прибутку (збитку) від операційної діяльності
3. Визначення фінансового результату – прибутку (збитку) до оподаткування.

4. Визначення чистого фінансового результату.

Заповнення форми звітності починається з наступних даних - повне найменування підприємства відповідно до засновницьких документів та дата складання звіту (рік, місяць, число).

У звіті передбачено віддзеркалення показників, отриманих від:

- операційній діяльності (основною та іншою);
- інвестиційній діяльності;
- фінансовій діяльності.

Операційна діяльність – це основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною або фінансовою діяльністю.

До основної операційної діяльності відносять операції, що пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції, є головною метою створення підприємства і що забезпечують основну частину доходу, а саме, реалізації продукції, товарів, робіт або послуг. Визначається чистий дохід від операційної діяльності без вирахування наданих знижок та непрямих податків і зборів.

До іншої операційної діяльності відносять операції, пов'язані з реалізацією інших оборотних активів, доходи від здавання в оренду інвестиційної нерухомості, основних засобів, якщо вони не входили до складу інвестиційної нерухомості та реалізація основних засобів, які входили до складу груп вибуття. Також до складу іншої операційної діяльності відносяться доходи/витрати від курсових різниць за активами й зобов'язаннями підприємства, штрафи, пені, неустойки та інші санкції за порушення господарських договорів, які визнані боржником або щодо яких одержані рішення суду, арбітражного суду про їх стягнення, а також про суми з відшкодування зазнаних збитків; узагальнюється інформація про доходи від списання кредиторської заборгованості, що виникла в ході операційного циклу, по

закінченні строку позовної давності; відображається інформація про доходи від безоплатно одержаних оборотних активів; відображаються доходи від купівлі-продажу іноземної валюти, зокрема додатна різниця між ціною купівлі-продажу іноземної валюти та її балансовою вартістю; відшкодування раніше списаних активів; дохід від роялті, відсотків, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках в банках. Дохід від іншої операційної діяльності враховують без непрямих податків і зборів.

Інвестиційна діяльність – це операції, пов'язані з придбанням і реалізацією тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.

Фінансова діяльність – це діяльність, що приводить до змін розміру і складу власного і позикового капіталу підприємства.

Звіт складається з чотирьох розділів:

Розділ 1 «Фінансові результати» призначений для віддзеркалення доходів і витрат від всіх видів звичайної діяльності підприємства та визначення фінансового результату за звітний період. Фінансовий результат визначається виходячи з принципу нарахування і відповідності доходів від витрат.

Розділ 2 «Сукупний дохід» розкриває дані про інший сукупний дохід і розраховувати сукупний дохід за період. При цьому НП(С)БО 1 визначає інший сукупний дохід, як доходи і витрати, які не включені у фінансові результати підприємства. А сукупний дохід – як зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком зміни капіталу за рахунок операцій із засновниками).

Розділ 3 «Елементи операційних витрат» призначений для віддзеркалення відповідних елементів операційних

витрат, здійснених підприємством в процесі його діяльності протягом звітного періоду.

Розділ 4 «Розрахунок показників прибутковості акцій» заповнюється акціонерними товариствами, прості або потенційні прості акції, які відкрито продаються і купуються на фондових біржах, зокрема товариствами, що знаходяться в процесі випуску таких акцій.

Слід зазначити, що кожен розділ звіту має чотири графи. У першій графі розташовано статті звіту про фінансові результати. Друга графа призначена для кодування рядків. У третій графі відображають дані за звітний період, а в четверту графу заносять дані з попередніх звітів за аналогічний період.

Наприклад, якщо ми складаємо звітність за 2024 рік – ці дані заносимо в третю графу, то в четверту графу переносимо дані з фінансової звітності за 2023 рік.

Окрім раніш представлених визначень, у формі 2 згідно НП(С)БО №1 застосуються ще такі поняття як:

– валовий прибуток (збиток), який визначається як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);

– прибуток (збиток) від операційної діяльності який визначається як сума валового прибутку (збитку) та інших операційних доходів та за мінусом: адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат;

– прибуток (збиток) до оподаткування визначається як сума прибутку (збитку) від операційної діяльності та доходів (від участі в капіталі, інших фінансових доходів, інших доходів) за мінусом витрат (фінансових, втрат від участі в капіталі, інших витрат);

– чистий прибуток (збиток) визначається за формулою:

прибуток (збиток) до оподаткування +/- витрати (дохід) з податку на прибуток +/- прибуток (збиток) від припиненої діяльності.

Для визначення доходів слід керуватися П(С)БО 15 «Дохід». Даний стандарт класифікує доходи за такими напрямками:

- дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- інші операційні доходи;
- фінансові доходи;
- інші доходи.

Для визначення витрат слід керуватися П(С)БО 16 «Витрати», до яких належать:

- собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), якою є виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) або собівартість реалізованих товарів;
- витрати, пов'язані з операційною діяльністю, які не включаються до собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг): адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати;
- фінансові витрати (витрати на проценти за користування кредитами отриманими, за облігаціями випущеними, за фінансовою орендою та інші витрати підприємства, пов'язані із залученням позикового капіталу);
- втрати від участі в капіталі – збитки від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, які обліковуються методом участі в капіталі;
- інші витрати – витрати, які виникають під час звичайної діяльності (крім фінансових витрат), але не

пов'язані безпосередньо з виробництвом та/або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг);

– податки на прибуток (визначаються витратами згідно з П(С)БО 17 «Податок на прибуток»).

Більш детально склад доходів та витрат та методика заповнення форми 2 фінансової звітності надана нижче.

3.2. Методика заповнення форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

У статті «Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)» (ряд.2000) відображається чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг, тобто, з вилюченням наданих знижок, повернення реалізованих товарів і податків з продажу (податку на додану вартість, акцизного збору і тому подібне).

Необхідно звернути увагу на особливості визначення доходу, зв'язаного з надаванням послуг. Визнання доходу в таких випадках здійснюється виходячи із ступеня завершеності операцій по наданню послуг на дату балансу. При цьому, результат вказаних операцій підлягає достовірній оцінці, що можливо за наявності всіх приведених нижче умов:

– можливості достовірної оцінки доходу (якщо дохід (виручка) не може бути достовірно визначений, він відображається в обліку у розмірі певних витрат, які підлягають відшкодуванню);

– вірогідність надходження економічних вигід від надання послуг;

– можливості достовірної оцінки здійснених витрат і витрат, необхідних для завершення робіт за поданням послуг.

При визначенні суми доходу необхідно брати до уваги, що доходами не визнаються приведені нижче надходження від інших осіб, які збільшують активи підприємства, але при цьому не приводять до збільшення його власного капіталу:

- сума надходжень за договором комісії, агентською угодою і іншими аналогічними договорами на користь комітента, і тому подібне (з цього виходить, що в ряд.2000 відображається тільки сума комісійної винагороди);

- сума попередньої оплати за продукцію (товари, роботи, послуги);

- сума авансу в рахунок оплати продукції (товарів робіт, послуг);

- сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено цим договором.

При заповненні рядка 2000 також слід звернути увагу на те, що при здійсненні товарообмінних операцій подібними по призначенню і такими, що мають однаково справедливу вартість (товарами, продукцією, роботами, послугами), доход не признається і у формі № 2 не відображається.

Показник рядка 2000 повинен відповідати сумі закриття рах.70 на по рах.79 (за вирахуванням суми наданих знижок, повернення проданих товарів, посередніх податків і зборів).

У статті «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)» показується виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) або собівартість реалізованих товарів. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) визначається згідно Положенню (стандарту) бухгалтерського обліку № 9 «Запаси».

Стаття «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)» (ряд. 2050). У цьому рядку відображається:

1) собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг), яка згідно П (С) БО №16 «Витрати» складається з виробничій собівартості продукції реалізованої впродовж звітного періоду, в яку входять:

- прямі матеріальні витрати;
- прямі витрати на оплату праці;
- інші прямі витрати;
- загальновиробничі витрати;
- нерозподілені постійні загальновиробничі витрати;
- понаднормативні виробничі витрати.

2) собівартість реалізованих товарів, а також продукції, виготовленої на підприємствах громадського харчування. Оцінка собівартості реалізованих товарів і готової продукції (далі – запасів) на підприємствах здійснюється по одному з наступних методів, згідно з П(С) БО № 9 «Запаси», а саме:

- ідентифікованій собівартості відповідній одиниці запасів;
- середньозваженої собівартості;
- собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО);
- нормативним методом;
- по ціні продажу.

Крім того, в собівартість реалізованих товарів і готової продукції включається вартість втрат в межах норм природного спаду (бою), якщо такі втрати виявлені при інвентаризації.

Слід звернути увагу на те, що в рядок 2000 заносимо чиста вартість реалізації, тобто за вирахуванням собівартості поверненої продукції або товарів.

Показник (ряд. 2050), залежно від сфери діяльності підприємства, заповнюється на підставі інформації, відображеної в обліку по дебету субрахунків:

901 «Собівартість реалізованої готової продукції»;

- 902 «Собівартість реалізованих товарів»;
- 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг»
- 904 «Страхові виплати»
 - у кореспонденції з кредитом відповідних рахунків:
 - 23 «Виробництво»;
 - 26 «Готова продукція»;
 - 28 «Товари»;
 - 30 «Каса»;
 - 31 «Рахунки у банках»;
 - 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»;
 - 47 «Забезпечення майбутніх витрат та платежів»;
 - 63 «Розрахунки з постачальниками»;
 - 91 «Загальновиробничі витрати».

Валовий прибуток (збиток) розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).

Стаття «Валовий прибуток або збиток» ряд. 2090 або (2095). У цій статті у відповідних рядках відображається валовий прибуток (або збиток), розрахований як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), що був облікований у (ряд. 2000), і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), показаний у (ряд. 2050). Позитивний результат дії – показник валового прибутку – заноситься у (ряд. 2090). Негативний результат дії – показник валового збитку – відображається у (ряд. 2095).

У статті «Інші операційні доходи», відображаються суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, окрім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг): дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від

реалізації оборотних активів (окрім фінансових інвестицій) і т.п.

Стаття «Інші операційні доходи» (ряд. 2120)

У цьому рядку відображаються суми інших доходів, отриманих підприємством в процесі операційної діяльності (окрім тих доходів (виручки), які вже ураховані у (ряд. 2000 форми № 2).

До складу інших операційних доходів входять:

- дохід від реалізації іноземної валюти;
- дохід від реалізації інших оборотних активів (виробничих запасів, малоцінних і швидкозношуваних предметів);
- дохід від оренди (окрім фінансової) майна, у випадках коли ця діяльність не є метою створення підприємства;
- дохід від курсових різниць по активах і зобов'язанням підприємства, пов'язаних з операційною діяльністю підприємства;
- дохід, отриманий у вигляді штрафів, пені, та інших санкцій за порушення господарських договорів, які визнані боржником або щодо яких отримані вирішення суду про їх стягнення;
- дохід, отриманий від відшкодування понесених збитків;
- дохід від відшкодування підприємству вартості раніш списаних активів;
- дохід від списання кредиторської заборгованості, що виникла у ході операційного циклу, після закінчення терміну позовної давності;
- дохід у вигляді суми отриманих гарантів, субсидій і асигнувань;
- інші доходи від операційної діяльності (наприклад, дохід від відшкодування винною особою вартості тих цінностей, виявлених при інвентаризації, що не дістає).

Слід звернути увагу на те, що інші операційні доходи, отримані в результаті господарських операцій, які відповідно до чинного законодавства оподатковуються податком на додану вартість, в рядку 2120 відображаються без урахування суми ПДВ.

Показник (ряд. 2120) заповнюється на основі інформації, відображеною в обліку по дебету субрахунків 711-719 рахунка 71 «Інший операційний дохід» в кореспонденції з кредитом субрах. 791 «Результат основної діяльності».

Стаття «Адміністративні витрати» (ряд. 2130).

У статті «Адміністративні витрати» відображаються загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням і обслуговуванням підприємства.

У цьому рядку відображаються загальногосподарські витрати, які виникли протягом звітного періоду в процесі операційної діяльності підприємства у зв'язку з його управлінням і обслуговуванням. Згідно пункту 18 П(С)БО № 16 до складу таких витрат входять:

– загальні корпоративні витрати (організаційні витрати, витрати на проведення річних зборів, представницькі витрати і т. п.);

– витрати на службові відрядження та утримання апарату управління підприємства і іншого загальногосподарського персоналу;

– витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання (операційна оренда, страхування майна, амортизація, ремонт, опалювання, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона);

– витрати на виплату винагород стороннім організаціям за професійні послуги (юридичні, аудиторські, по оцінюванню майна і т. п.);

- витрати на зв'язок (поштові, телеграфні, телефонні, телекс, факс);

- амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання;

- витрати на врегулювання суперечок в судових органах;

- податки, збори і інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (окрім податків, зборів і обов'язкових платежів, що включаються у виробничу собівартість продукції, робіт, послуг);

- оплата за розрахунково–касове обслуговування та інші послуги банків;

- інші витрати загальногосподарського призначення.

Показник (ряд. 2130) заповнюється на основі інформації, відображеною в обліку по дебету субрахунку 791 в кореспонденції з кредитом рахунку 92 «Адміністративних витрати».

У статті «Витрати на збут» відображаються витрати підприємства, пов'язані з реалізацією продукції (товарів), – витрати на утримання підрозділів, що займаються збутом продукції (товарів), рекламою, доставкою продукції споживачам і тому подібне.

Стаття «Витрати на збут» (ряд. 2150).

У цьому рядку підлягають відображенню витрати, які виникли протягом звітного періоду в процесі операційної діяльності підприємства, пов'язаної з реалізацією (збутом) продукції (товарів, робіт, послуг).

Згідно пункту 19 П(С) БУ №16 до таких витрат слід відносити:

- витрати на пакувальні матеріали для затарювання готової продукції на складах готової продукції;

- витрати на ремонт тари;

- оплату праці і комісійні винагороди продавцям, торговельним агентам і робітникам підрозділів, що забезпечують збут;

- витрати на рекламу і дослідження ринку (маркетинг);

- витрати на передпродажну підготовку товарів;

- витрати на відрядження, працівників, зайнятих збутом;

- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, пов'язаних із збутом продукції, товарів, робіт, послуг (операційна оренда, страхування, амортизація, ремонт, опалювання, освітлення, охорона);

- витрати на транспортування, перевалку і страхування готової продукції (товарів), транспортно–експедиційні і інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції (товарів) відповідно до умов договору постачання;

- витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування;

- витрати на виготовлення продукції на підприємствах сфери громадського харчування (окрім сировини);

- витрати на зберігання товарів, призначених для продажу, а також готової продукції, за винятком випадків, коли зберігання є невід'ємною частиною виробничого процесу;

- інші витрати, пов'язані із збутом продукції, товарів, робіт, послуг.

Показник (ряд. 2150) заповнюється на основі інформації, відображеною в обліку по дебету субрахунку 791 в кореспонденції з кредитом рахунку 93 «Витрати на збут».

У статті «Інші операційні витрати» відображаються:

- собівартість реалізованих виробничих запасів;

- сумнівні (безнадійні) борги і втрати від знецінення запасів;
- втрати від операційних курсових різниць;
- визнані економічні санкції;
- відрахування для забезпечення наступних операційних витрат, а також всі інші витрати, що виникають в процесі операційної діяльності підприємства (окрім витрат, які включаються до складу собівартості продукції, товарів, робіт послуг).

Прибуток (збиток) від операційної діяльності визначається як загальна сума валового прибутку (збитку) та іншого операційного доходу та вилучення суми адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

У статті «Доход від участі в капіталі» відображається доход отриманий від інвестицій в асоційовані, дочірні або сумісні підприємства, облік яких ведеться методом участі в капіталі.

У статтю «Інші фінансові доходи» заносять суми дивідендів, відсотків і інших доходів, отриманих від фінансових інвестицій (окрім доходів, які враховуються по методу участі в капіталі).

У статті «Інші доходи» відображають доходи від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів і майнових комплексів, доход від неопераційних курсових різниць і інші доходи, що виникають в процесі звичайної діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.

У статті «Фінансові витрати» наводять суму витрат на відсотки інші витрати підприємства, пов'язані із залученням позикового капіталу.

Стаття «Інші операційні витрати» (ряд.2180).

У цьому рядку підлягають відображенню усі інші витрати, що виникли протягом звітнього періоду в процесі операційної діяльності підприємства.

До складу інших операційних витрат згідно із п. 20 П(С)БО №16 наводяться:

- витрати на ті дослідження і розробки, які відповідають вимогам П (С) БО № 8 «Нематеріальних активів»;

- собівартість реалізованої іноземної валюти, яка для цілей бухгалтерського обліку визначається шляхом перерахунку іноземної валюти в грошову одиницю України по курсу, встановленому НБУ на дату здійснення операції з продажу іноземної валюти, плюс витрати, пов'язані з продажу іноземної валюти;

- собівартість реалізованих виробничих запасів, яка для цілей бухгалтерського обліку складається з їх облікової вартістю, а також і витрат, пов'язаних з їх реалізацією;

- сума безнадійної дебіторської заборгованості і відрахуваннями в резерв сумнівних боргів;

- втрати від операційної курсової різниці (втрати від зміни курсу гривни до іноземної валюти, по операціям пов'язаними з операційною діяльністю підприємства);

- втрати від знецінення запасів (втрати, пов'язані із зниженням ціни запасів);

- нестачі і втрати від псування цінностей;

- визнані штрафи, пені і т. ін.;

- витрати на урахування об'єктів соціально – культурного призначення;

- інші витрати операційної діяльності (окрім витрат, які підлягають включенню в собівартість продукції, товарів, робіт, послуг).

Показник (ряд. 2180) заповнюється на основі інформації, відображеної в обліку по дебету субрахунку 791 в кореспонденції з кредитом рахунку 94 «Інші операційні

витрати». операційної діяльності: прибуток або збиток» ряд. 2190 або (2195).

Прибуток (збиток) від операційної діяльності підприємства, визначається як сума показників валового прибутку (збитку)» (ряд. 2090 або (2095), та суми іншого операційного доходу (ряд. 2120) і вилучення адміністративних витрат (ряд. 2130), витрат на збут (ряд. 080) і інших операційних витрат (ряд. 2150). Тобто, розрахунок показника ряд. 2190 або (2195) можна представити у вигляді формули: (ряд. 2090 або (2095)+ ряд. 2120 – ряд. 2130 – ряд. 2150 – ряд. 2180).

Таким чином, якщо загальна сума показників – позитивне значення – це показник прибутку від операційної діяльності (заноситься у ряд. 2190), якщо значення від’ємне – це показник збитку від операційної діяльності (наводиться у ряд. 2195).

Стаття «Дохід від участі в капіталі» (ряд. 2200). У цьому рядку підлягає відображенню сума доходу, отриманого від інвестицій в асоційовані, сумісні підприємства або філії, облік яких ведеться по методу участі в капіталі, що передбачає збільшення або зменшення балансової, вартості фінансових інвестицій на суму збільшення або зменшення частки інвестора у власному капіталі об’єкту інвестування.

До складу доходів від участі в капіталі враховують:

– доходи, отримані у зв’язку із збільшенням частки інвестора в чистих активах об’єкту інвестування в результаті отриманої асоційованими, філіями та спільними підприємствами, прибутку або зростання власного капіталу таких підприємств в результаті переоцінки необоротних активів, інвестицій;

– доходи від внеску або продажу асоційованому, філіям або підприємству активів, що припадають на частку інвестора, які визнані такими тільки після продажу

асоційованим (філіям, спільним) підприємством цього активу іншим особам, або в періодах амортизації отриманих або придбаних необоротних активів (цей актив вважається проданим спільним підприємством у межах кількості і вартості подібних активів, реалізованих їм після його отримання);

– інші доходи.

Показник (ряд. 2200) заповнюється на основі даних, які в обліку віднесені в дебет рахунку 79 «Фінансові результати» з кредиту наступних субрахунків:

721 «Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства»;

722 «Дохід від спільної діяльності»;

723 «Дохід від інвестицій в дочірні підприємства».

Стаття «Інші фінансові доходи» (ряд. 2220). У цьому рядку відображаються доходи, отримані підприємством від фінансових інвестицій (окрім доходів, що враховуються по методу участі у капіталі). До складу інших фінансових доходів включено:

– отримані дивіденди від інших підприємства;

– отримані відсотки по облігаціях та іншим цінним паперам;

– інші доходи від фінансової діяльності.

Показник (ряд. 2220) заповнюється на основі даних, які в обліку віднесені в кредит субрахунки 792 «Результат фінансових операцій» з дебету субрахунків:

731 «Дивіденди отримані»;

732 «Відсотки отримані»;

733 «Інші доходи від фінансових операцій».

Стаття «Інші доходи» (ряд. 2240). У цьому рядку відображаються доходи, які виникають в процесі звичайної діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.

До складу інших доходів входять:

- дохід від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів, майнових комплексів;
- дохід від не операційних курсових різниць по активах і зобов'язаннях в іноземній валюті, пов'язаних з фінансовою і інвестиційною діяльністю підприємства;
- дохід від безоплатно отриманих активів, визначений в сумі амортизації таких активів одночасно з її нарахуванням;
- інші доходи звичайної діяльності від списання кредиторської заборгованості, яка виникла не в ході операційного циклу, по закінченню терміну позовної давності;
- від вартості негативного гудвілу, що визнається доходом.

При заповненні (ряд. 2240) необхідне запам'ятати, що доходи, отримані від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів і майнових комплексів, відображаються в цьому рядку за вирахуванням суми ПДВ, яка нараховується платником податку на додану вартість при їх реалізації. Показник (ряд. 2240) заповнюється на основі даних, які в обліку відображаються по дебету відповідного субрахунку рахунку 74 «Інші доходи» в кореспонденції з кредитом субрахунку 793 «Результат іншої звичайної діяльності».

Стаття «Фінансові витрати» (ряд. 2250). У цьому рядку відображаються витрати, пов'язані із залученням позикового капіталу, до складу котрих включаються:

- витрати, пов'язані з нарахуванням або сплатою відсотків за користування кредитами банків;
- витрати, пов'язані з випуском, утриманням і зверненням власних цінних паперів;
- витрати, пов'язані з нарахуванням відсотків по договорам кредитування (окрім банківських кредитів), фінансового лізингу. Також у цій статті відображаються

витрати по придбанню будівництву, створенню, виготовленню, виробництву та доведенню кваліфікаційного активу до стану, в якому він здатен до використання з запланованою метою згідно ПСБО № 31 «Фінансові витрати»

Показник рядка 2250 заповнюється на основі інформації, відображеною в обліку по дебету субрахунку 792 в кореспонденції з кредитом субрахунків 951 «Відсотки за кредит» і 952 «Інші фінансові витрати».

Стаття «Втрати від участі в капіталі» (ряд. 2255). У цьому рядку відображаються втрати від зменшення вартості інвестицій (у асоційованих, дочірні або спільні підприємства), облік яких ведеться по методу участі в капіталі, які виникають у процесі інвестиційної діяльності підприємства (втрати у наслідок переоцінки необоротних активів, інвестицій).

Показник (ряд. 2255) заповнюється на основі даних, які відображені в обліку по дебету субрахунку 792 в кореспонденції з кредитом відповідних субрахунків рахунку 96 «Втрати від участі в капіталі».

У статті «Інші витрати» (ряд. 2270) відображаються: собівартість реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів, майнових комплексів; втрати від неопераційних курсових різниць; втрати від зниження ціни фінансових інвестицій і необоротних активів; інші витрати, що виникають в процесі звичайної діяльності (окрім фінансових витрат, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства).

Стаття «Інші витрати» (ряд. 2270). У цьому рядку відображаються витрати, що виникли в процесі звичайної діяльності підприємства (окрім фінансових витрат), але не пов'язані з виробництвом або реалізацією основної продукції (товарів, робіт, послуг). До складу таких витрат передбачено відносити:

– балансову вартість (собівартість) реалізаційних фінансових інвестицій, необоротних активів, майнових комплексів, визначених на дату їх реалізації, а також інші витрати, пов'язані з їх реалізацією;

– втрати від не операційних курсових різниць (втрати від не операційної курсової різниці (унаслідок зміни курсу гривні до іноземної валюти) по активах та зобов'язанням не операційної діяльності підприємства);

– витрати від зниження ціни необоротних активів і фінансових інвестицій;

– витрати від списання залишкової вартості ліквідованих необоротних активів;

– витрати, пов'язані з ліквідацією необоротних активів (розбирання, демонтаж);

– інші витрати, що виникли в процесі звичайної діяльності.

Показник (ряд. 2270) заповнюється на підставі даних, відображених в обліку по дебету субрахунку 793 «Результат іншої звичайної діяльності» в кореспонденції з кредитом відповідних субрахунків рахунку 97 «Інші витрати».

Стаття «Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування: прибуток або збиток» ряд. 2290 або (2295).

Прибуток (збиток) від звичайної діяльності підприємства до оподаткування за звітний період (показник ряд. 2290 або (2295) визначається як загальна сума наступних показників: прибуток (збиток) від операційної діяльності (2190 або (2195), доход від участі в капіталі (ряд. 2200), інші фінансові доходи (ряд. 2220), інші доходи (ряд. 2240), та вилучення фінансових витрат (ряд. 2250), втрат від участі в капіталі (ряд. 2255) і інших витрат (ряд. 2270). Тобто, розрахунок показника (ряд. 2290 (2295) можна представити у вигляді наступної формули: (ряд. 2190 (2195)

+ ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд.2240 – ряд. 2250 – ряд. 2255 – ряд.2270).

Таким чином, якщо загальна сума показників має позитивне значення, це показник прибутку від звичайної діяльності до обчислення податку на прибуток, показується у (ряд. 2290), якщо від’ємне число – це показник збитку від звичайної діяльності, наводиться у (ряд. 2295).

Стаття «Витрати (дохід) з податок на прибуток» (ряд. 2300). У статті «Податки на прибуток» показується сума податків на прибуток від звичайної діяльності, визначений згідно Положенню (стандарту) бухгалтерського обліку № 17 «Податок на прибуток».

Прибуток від звичайної діяльності визначається як різниця між прибутком від звичайної діяльності до оподаткування і сумою податків з прибутку. Збиток від звичайної діяльності дорівнює збитку від звичайної діяльності до оподаткування і сумі податків на прибуток. У обліку сума податків на прибуток, яка розраховується по ставкам податкового законодавства, буде відображена по дебету рахунку 79 в кореспонденції з субрахунком 981 «Податки, на прибуток від звичайної діяльності».

Прибуток (збиток) від припинення діяльності після оподаткування ряд.2305 показують результати операцій від діяльності, що припиняється (п. 4 П(С) БУ 27). А саме – прибуток (збиток) від діяльності, що припиняється, після оподаткування від переоцінки необоротних активів і груп вибуття, які утворюють діяльність, що припиняється, і оцінюються за чистою вартістю реалізації. Відображений у рядку прибуток підлягає підсумовуванню при розрахунку наступного показника, а збиток – відніманню. Аналітичні данні по рахункам: 71 «Інший операційний дохід», 74 «Інші доходи», 94 «Інші витрати операційної діяльності», 97 «Інші витрати»

Стаття «Чистий фінансовий результат: прибуток або збиток» ряд. 2350 або (2355).

Тобто, розрахунок показника рядка 2350 (2355) можна запропонувати у вигляді формули: (ряд. 2290 (2295) +/- 2300 +/- 2305).

Таким чином, якщо загальна сума показників – позитивне значення – це показник чистого прибутку підприємства за звітний період (відображається у ряд. 2350), якщо від’ємне значення – це показник чистого збитку (заноситься у ряд. 2355).

У цілях контролю показник (ряд. 2350 або (2355)) звіряється з обліковими даними:

– чистий прибуток – за даними, які відображені по дебету рахунку 79 в кореспонденції з кредитом субрахунку 441 «Нерозподілений прибуток»;

– чистий збиток – за даними, які відображені по кредиту рахунку 79 в кореспонденції з дебетом субрахунку 442 «Непокриті збитки».

Методика заповнення форми № 2 Розділу 1. Фінансові результати «Звіту про фінансові результати» запропонована в табл. 3.1.

Таблиця 3.1. – Методика заповнення Розділу I. Фінансові результати «Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» форми № 2

Стаття звіту (показник)	Рядок форми	Джерело даних
1	2	3
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).	2000	Дт рахунків 701 «Дохід від реалізації готової продукції»; 702 «Дохід від реалізації товарів»; 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг», 705 «Перестраховка»

		у кореспонденції з Кт 791 та (Дт 791 Кт 704)
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	901 «Собівартість реалізованої готової продукції»; 902 «Собівартість реалізованих товарів»; 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг» 904 «Страхові виплати»
Валовий прибуток	2090	Ряд.2000– Ряд.2050
(збиток)	2095	()
Інші операційні доходи	2120	обороти Кт 79 Дт 71
Адміністративні витрати	2130	обороти Дт 79 Кт 92
Витрати на збут	2150	обороти Дт 79 Кт 93
Інші операційні витрати	2180	обороти Дт 79 Кт 94,84
Фінансові результати від операційної діяльності: прибуток	2190	Ряд. 2090 (2095) + 2120 - 2130 - 2150 - 2180
(збиток)	2195	()
Доход від участі в капіталі	2200	обороти Дт 72 Кт 79
Інші фінансові доходи	2220	обороти Дт 73 Кт 79
Інші доходи	2240	обороти Дт 74 Кт 79
Фінансові витрати	2250	обороти Дт 79 Кт 95 або Дт 85
Витрати від участі в капіталі	2255	обороти Дт 79 Кт 96 або Дт 85
Інші витрати	160	Дт 79 або Кт 97, 85

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	Ряд.2190 (2195) + 2200 + 2220 +2240 - 2250 - 2255 - 2270
збиток	2295	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	Дт 79 Кт 981
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	Аналітичні данні по рахункам: 71, 74, 94, 97.
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	Ряд. 2290 (2295) +/- 2300 +/- 2305
збиток	2355	()

Розділі II. Сукупний дохід – порядок складання.

Сукупний дохід – відображають як зміни у власному капіталі протягом звітного періоду унаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком зміни капіталу за рахунок операцій із засновниками).

У ряд. 2400 «Дооцінка (зниження ціни) необоротних активів» приводиться сума дооцінок основних засобів і нематеріальних активів, зменшена на суму проведених знижень ціни таких активів протягом звітного періоду, за мінусом дооцінок/знижень ціни, віднесених на фін. результат. По ряд.2400 приводяться аналітичні дані по рахунку 423 «Дооцінка активів».

У ряд. 2405 Дооцінка (зниження ціни) фінансових інструментів відображають суму зміни балансовій вартості об'єктів хеджування, визначену згідно п. 13 «Фінансових інструментів». Накопичені курсові різниці приводять у ряд.2410. Сума курсових різниць, які, відповідно до П(С) БУ 21 «Вплив змін валютних курсів», відбуваються у складі

власного капіталу і признаються в іншому сукупному доході. Нагадаємо, по п. 9 названого П(С) БУ такими курсовими різницями є різниці, що виникають відносно фінансових інвестицій в господарські одиниці за межами України. Аналітичні дані по рахунку 425 «Інший додатковий капітал». У рядку 2415 «Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств» відображають частку іншого сукупного доходу асоційованих, дочірніх або сумісних підприємств, облік фінансових інвестицій, який ведуть по методу участі в капіталі (наприклад, частина дооцінки необоротних активів, курсових різниць) У цій статті представлено аналітичні дані по рахунку 42 «Додатковий капітал». Інший сукупний дохід до оподаткування визначається як сума вищеназаних рядків. У рядку 2455 повинно бути представлено суму податку на прибуток, пов'язаного з іншим сукупним доходом. Заповнюють за підсумками року. Інший сукупний дохід після оподаткування відображають у ряд.2460.

У ряд. 2465 відображають суму податку на прибуток, пов'язаного з іншим сукупним доходом, до чистого прибутку (збитку) ряд.2350 або (2355) додають інший сукупний дохід після оподаткування ряд.2460.

Методика заповнення Розділу II. Сукупний дохід форми №2 представлено у табл.3.2.

Таблиця 3.2. – Методика заповнення Розділу II. Сукупний дохід «Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» форми № 2

Стаття звіту (показник)	Рядок форми	Джерело даних
1	2	3
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	Аналітичні дані по рахунку 423 «Дооцінка активів»

Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	Сума зміни балансовій вартості об'єктів хеджування. Аналітичні дані по рахунку 423 «Дооцінка активів»
Накопичені курсові різниці	2410	Аналітичні дані по рахунку 425 «Інший додатковий капітал»
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	Аналітичні дані по рахунку 42 «Додатковий капітал»
Інший сукупний дохід	2445	Аналітичні дані по рахунку 42 «Додатковий капітал»
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	2400+ 2405 + 2410+ 2415 + 2445
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	Заповнюють за підсумками року
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	2450 - 2455
Сукупний дохід	2465	2350 (2355) + 2460)

Порядок складання розділу III «Елементи операційних витрат».

У розділі III Елементи операційних витрат «Звіту про фінансові результати» приводяться відповідні елементи операційних витрат (на виробництво і збут, управління і інші операційні витрати), які одержало підприємство в процесі своєї діяльності протягом звітного періоду.

У розділі III форми № 2 розташовано елементи операційних витрат (на виробництво і збут, управління і інші операційні витрати), які було здійснені підприємством в процесі своєї діяльності протягом

звітнього періоду, тобто, всі операційні витрати підприємства за звітний період, які відображено в розділі I форми № 2, а також та частина витрат, яка на кінець звітнього періоду враховується в балансі у складі незавершеного виробництва, в залишках готової продукції і запасів (сировини, матеріалів і т. п.).

Витрати операційної діяльності, згідно пункту 21 П(С)БО № 16, групуються по наступним економічним елементам:

- матеріальні витрати;
- витрати на оплату праці;
- відрахування на соціальні заходи;
- амортизація;
- інші операційні витрати.

Показники розділу III форми № 2 формуються на підставі даних аналітичного обліку по елементам операційних витрат.

Стаття «Матеріальні витрати» (ряд. 2500).

У цьому рядку відображається вартість витрачених у виробництві (окрім продукту власного виробництва):

- сировини і основних матеріалів;
- купувальних напівфабрикатів і комплектуючих виробів;
- палива і електроенергії;
- будівельних матеріалів;
- запасних частин;
- тари і тарних матеріалів;
- допоміжних і інших матеріалів.

Стаття «Витрати на оплату праці» (ряд. 2505).

У цьому рядку відображаються витрати, пов'язані з оплатою праці всього персоналу підприємства. До складу таких витрат включаються:

- заробітна плата по окладам і тарифам;

– премії та заохочення відповідно до системи оплати праці, яка застосовується на підприємстві, матеріальна допомога;

- компенсаційні виплати;
- оплата відпусток і іншого невідпрацьованого часу;
- інші витрати на оплату праці.

Стаття «Відрахування на соціальні заходи» (ряд. 2510).

У цьому рядку відображаються витрати, пов'язані з відрахуваннями на соціальні заходи. До складу таких витрат включаються:

- відрахування єдиного соціального внеску;
- відрахування на індивідуальне страхування персоналу підприємства;
- відрахування на інших соціальні заходи.

Стаття «Амортизація» (ряд. 2515).

До складу амортизаційних витрат включаються: сума нарахованої амортизації основних засобів, нематеріальних активів, інших необоротних матеріальних активів, довгострокових біологічних активів та інвестиційної нерухомості.

Стаття «Інші операційні витрати» (ряд. 2520).

До складу інших операційних витрат включаються:

- витрати, пов'язані з оплатою послуг банків, послуг зв'язку;
- втрати від операційних курсових різниць;
- витрати на оплату послуг транспортних, страхових та інших організацій;
- представницькі витрати;
- суми податків, зборів і інших передбачених законодавством платежів;
- інші витрати операційної діяльності, які не увійшли до складу витрат, відображених у ряд. 2500 – 2520 форми № 2.

Стаття «Разом» (ряд. 2550).

У цьому рядку відображається загальна сума всіх елементів операційних витрат, тобто сума показників рядків 2500 – 2520.

Методика заповнення Розділу III. Елементи операційних витрат форми №2 представлено у табл.3.3.

Таблиця 3.3. – Методика заповнення Розділу III. Елементи операційних витрат «Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» форми № 2

Найменування показників	Код ряд.	За звітний період	
		Із застосуванням рах. 8 класу	Із застосуванням рахунків 9 класу
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	Дт рах.80	Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 у кореспонденції з Кт рахунків 2 класу
Витрати на оплату праці	2505	Дт рах.81	Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 і Кт рахунку 661
Відрахування на соціальні заходи	2510	Дт рах.82	Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 і Кт рахунку 65
Амортизація	2515	Дт рах.83	Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 у кореспонденції з Кт рахунку 13
Інші операційні витрати	2520	Дт рах.84	Дт рах. 94
Разом	2550	Ряд. 2500 +2505 +2510+2515+ 2520	

Розрахунок показників прибутковості акцій.

Розділ IV Звіту про фінансові результати заповнюють акціонерні товариства, прості акції або потенційні прості акції які відкрито продаються і купуються на фондових біржах, включаючи товариства, що знаходяться в процесі випуску таких акцій.

У статті «Середньорічна кількість простих акцій» ряд. 2600 приводиться середньозважена кількість простих акцій, які знаходилися в обігу протягом звітного періоду.

Розраховують шляхом підсумовування творів кількості простих акцій в обігу за звітний період в днях на відповідні тимчасові коефіцієнти. Тимчасові коефіцієнти знаходять діленням кількості днів, протягом яких акції були в обігу, на загальну кількість днів в році. При цьому в розрахунку показника рядка не приймають участі акції, які не були сплачені або були викуплені самим акціонерним суспільством (для виключення з розрахунку непотрібних простих акцій треба досліджувати аналітику рахунків 45 "Вилучений капітал" і 46 "Неоплачений капітал"). Дані для визначення середньорічної кількості простих акцій беруть з реєстру акціонерів і аналітики рахунків 40, 45, 46.

$$\text{СКА} = \text{НО} \times (\text{ДОА} / 365), \quad (3.1)$$

де СКА – середньорічна кількість акцій;

НО – кількість простих акцій в обігу за період;

ДОА – кількість днів оборту простих акцій

365 – дн. у році.

У статті «Скоректована середньорічна кількість простих акцій» ряд. 2605 показується середньорічна кількість простих акцій в обігу, скоректована на кількість простих акцій, які можуть бути випущені в звернення згідно укладеним угодам (опціон, ф'ючерсний контракт і тому подібне).

Відображають середньорічну кількість простих акцій, збільшену на середньорічну кількість потенційних простих акцій. Останніми вважають випущені облігації або привілейовані акції, які можуть бути конвертовані в простих. В розрахунок обліковують лише ті потенційні акції, конвертація яких приведе до зменшення чистого прибутку або збільшення чистого збитку на одну просту акцію.

$$\text{ССКА} = \text{СКА} + \text{СКПА}, \quad (3.2)$$

$$\text{СКПА} = \text{КПА} \times (\text{ДОПА} / 365), \quad (3.3)$$

де СКА – середньорічна кількість акцій;

ССКА – скоректована середньорічна кількість простих акцій;

СКПА – середньорічна кількість потенційних акцій;

КПА – кількість потенційних простих акцій в обігу за період;

ДОПА – кількість днів обертання потенційних простих акцій.

У статті «Чистий прибуток, що доводиться на одну просту акцію» ряд.2610 наводиться показник, який розраховується шляхом розділення суми чистого прибутку або збитку, простих акцій, на середньорічну кількість простих акцій.

Заповнюючи цей рядок, враховують показник чистого прибутку (збитку) з рядка (2350 (2355) Звіту, зменшений на дивіденди по привілейованим акціям та ділять отриману величину на середньорічну кількість простих акцій.

$$\text{ЧПА} = (2350 (2355) - \text{ДП}) / \text{СКА}, \quad (3.4)$$

де ЧПА – чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію;

ДП – дивіденди, нараховані по привілейованих акціях

СКА – середньорічна кількість акцій.

У статті «Скоригований чистий прибуток (збиток), на одну просту акцію» ряд.2615 відображається показник,

який розраховується діленням скоректованої суми чистого прибутку, що належить власникам простих акцій, на скоректовану середньорічну кількість простих акцій. Розрахунок середньорічної кількості акцій, чистого прибутку, що належить власникам простих акцій, і їх коректування здійснюються згідно Положенню (стандарту) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію».

Розраховуючи показник - рядку, беруть до уваги вплив потенційних акцій на чистий прибуток на одну акцію (як і при визначенні показника рядка 2605, в розрахунок беруть тільки потенційні акції, конвертація яких приведе до зменшення чистого прибутку або збільшення чистого збитку на одну просту акцію). Так, з показника чистого прибутку (збитку) рядка 2350 (2355) Звіту віднімають дивіденди по привілейованих акціях. отримане значення збільшують на величину дивідендів по потенційним акціям і на суму інших змін в доходах або витратах, які виникнуть після конвертації потенційних простих акцій. Результат потрібно розділити на скоректовану середньорічну кількість простих акцій, що і приведе до скоректованого чистого прибутку на одну просту акцію.

$$\begin{aligned} \text{СЧПА} = & (2350 (2355)\text{ДП} + \text{ДПА} + \\ & + (\text{ДК або ВК})) / \text{ССКА}, \end{aligned} \quad (3.5)$$

де СЧПА – скоректований чистий прибуток на одну просту акцію;

ДПА – дивіденди по потенційних простих акціях;

ДК – дохід від конвертації потенційних простих акцій;

ВК – витрати від конвертації потенційних простих акцій.

У статті «Дивіденди на одну просту акцію» ряд.2650 відображається показник, який розраховується шляхом ділення суми оголошених дивідендів на кількість простих акцій, по яких сплачуються дивіденди.

У табл.3.4. представлено склад Розділу IV. Розрахунок показників прибутковості акцій форми № 2

Таблиця 3.4. – Розділу IV. Розрахунок показників прибутковості акцій «Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» форми № 2

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

У новій формі №2, разом з обов'язковими рядками для Звіту про фінансовий результат також передбачені і добровільні статті. Їх перелік і назви приведені у Додатку 2 до НП(С) БУ 1. Відповідні рядки заносять у форму 2, якщо:

- інформація в статті істотна;
- її оцінка може бути достовірно визначена.

Перелік добровільних статей Звіту про фінансовий результат та методика їх заповнення представлена у табл. 3.5.

Таблиця 3.5 - Методика заповнення добровільних статей Звіту про фінансовий результат

Назва вписуваної статті	Код рядку	Методика розрахунку	№ рахунків для заповнення рядків
1	2	3	4
Чисті зароблені страхові премії	2010	Страхові компанії (СК) вказують суму страхових премій (платежів, внесків) по договорам страхування і по договорам перестраховання протягом звітного періоду, зменшену на суму резерву і суму страхових премій (платежів, внесків), повернених страхувальникам і перестраховальникам протягом звітного періоду. Загальна сума чистих зароблених страхових премій враховується при визначенні валового прибутку або збитку	Дт 49 Кт 70,71 – Дт 94 Кт 49
Премії підписані, валова сума	2011	СК вказують суму страхових премій (платежів, внесків)	Дт 49 Кт 70,71
Премії, передані у перестраховання	2012	СК вказують суму страхових премій, які передані у перестраховання	Дт 94 Кт 49
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	СК приводять аналітичні дані зміни резерву незароблених премій на початок звітного періоду	Дт 49 Кт 70,71 – Дт 94 Кт 49

продовж. табл.3.5

1	2	3	4
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	СК приводять аналітичні дані зміни частки перестраховувальників у резерві незаробленої премії	Дт 49 Кт 70,71 – Дт 94 Кт 49
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	СК відображають різницю між загальною сумою збитків по страхових виплатах і сумою відшкодування, що належить до отримання від перестраховувальника даних збитків. Результат враховується при визначенні валового прибутку або збитку	Дт 49 Кт 70,71 – Дт 94 Кт 49
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	СК відображають дохід (витрати) по результатам зменшення (збільшення) резервів довгострокових зобов'язань і відповідної частки перестраховувальників. Розрахунок по цій статті враховується при розрахунку прибутку (збитку) операційної діяльності. Курсова різниця, придбання або вибуття дочірніх підприємств у цій статті не враховується.	Дт 49 Кт 70,71 – Дт 94 Кт 49
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	СК відображають дохід (витрати) від інших страхових резервів. Розрахунок по цій статті враховується при розрахунку прибутку (збитку) операційної діяльності. Курсова різниця, придбання або вибуття дочірніх підприємств у цій статті не враховується.	Дт 49 Кт 70,71 – Дт 94 Кт 49

продовж. табл.3.5

1	2	3	4
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	СК відображають зміни від інших страхових резервів у вигляді доходу або витрат.	Дт 49 Кт 70,71 – Дт 94 Кт 49
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	СК відображають зміни частки перестраховиків в інших страхових резервах	Дт 49 Кт 70,71 – Дт 94 Кт 49
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю, згідно вимогам ПСБО № 30	Дт 21,27,100, 161,163 Кт710
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	При виконанні сільськогосподарської діяльності, відображається дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції.	Дт 23 Кт 710
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	Витрати від зміни вартості всіх активів (фінансових інструментів, інвестиційної нерухомості, біологічних активів і інших), які оцінюються за справедливою вартістю, згідно вимогам ПСБО № 30	Дт 940 Кт 100, 21, 27, 161, 163

продовж. табл.3.5

1	2	3	4
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		Дт 940 Кт 23
Дохід від благодійної допомоги	2241	Відображають суму доходу, від благодійної допомоги, згідно вимогам с п. 197.1.15 Податкового Кодексу України та ПСБО №15	Дт 10, 11, 12, 14, 15, 16, 20,21, 22, 28, 30, 31 Кт 745
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	Згідно ПСБО №22 «Вплив інфляції» відображають суму прибутку (збитку) від впливу інфляції на монетарні статті. Сума по цій статті враховується при розрахунку прибутку (збитку) до оподаткування.	

Методичні рекомендації по перевірці порівнянності показників фінансової звітності Форма № 2 «Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» представлено у табл.3.6.

Таблиця 3.6 – Методичні рекомендації по перевірці порівнянності показників фінансової звітності Форма № 2 «Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»

№ п/п	ряд. форми	Показники
1	2	3
1	Ряд 2010, графа 3	Форма № 2, рядок 2011 мінус рядок 2012 плюс або мінус рядок 2013 плюс або мінус рядок 2014, графа 3, у разі заповнення всіх цих рядків
2	Ряд. 2090, графа 3	Форма № 2, сума ряд. 2000, 2010 мінус рядки 2050, 2070, графа 3
3	Ряд. 2095, графа 3	Форма № 2, сума ряд. 2050, 2070 мінус рядки 2000, 2010, графа 3
4.	Ряд. 2110, графа 3	Форма № 2, більше або дорівнює сумі рядків 2111, 2112, графа 3
5.	Ряд. 2120, графа 3	Форма № 2, більше або дорівнює сумі рядків 2121, 2122, графа 3
6.	Ряд. 2180, графа 3	Форма № 2, більше або дорівнює сумі рядків 2181, 2182, графа 3
7.	Ряд. 2190, графа 3	Форма № 2, сума рядків 2090, 2120 плюс або мінус рядки 2105, 2110 мінус рядки 2130, 2150, 2180 або рядок 2120 плюс або мінус рядки 2105, 2110 і мінус рядки 2095, 2130, 2150, 2180, графа 3
8.	Ряд. 2195, графа 3	Форма № 2, сума рядків 2095, 2130, 2150, 2180 мінус рядок 2120 плюс або мінус рядки 2105, 2110 або сума рядків 2130, 2150, 2180 мінус рядки 2090, 2120 і плюс або мінус рядки 2105, 2110, графа 3
9.	Ряд. 2240, графа 3	Форма № 2, більше або дорівнює ряд. 2241, графа 3

продовж. табл.3.6

1	2	3
10.	Ряд. 2290, графа 3	Форма № 2, сума рядків 2190, 2200, 2220, 2240 мінус рядки 2250, 2255, 2270 і плюс або мінус рядок 2275 або сума рядків 2200, 2220, 2240 мінус рядки 2195, 2250, 2255, 2270 і плюс або мінус рядок 2275, графа 3
11.	Ряд. 2295, графа 3	Форма № 2, сума рядків 2195, 2250, 2255, 2270 мінус рядки 2200, 2220, 2240 і плюс або мінус рядок 2275 або сума рядків 2250, 2255, 2270 мінус рядки 2190, 2200, 2220, 2240 і плюс або мінус рядок 2275, графа 3
12.	Ряд. 2350, графа 3	Форма N 2, рядок 2290 плюс або мінус рядок 2300 плюс або мінус рядок 2305 мінус рядок 2295, графа 3
13.	Ряд. 2355, графа 3	Форма № 2, рядок 2295 плюс або мінус рядок 2300 плюс або мінус рядок 2305 мінус рядок 2290, графа 3
414.	Ряд. 2450, графа 3	Форма № 2, сума ряд. 2400 - 2445 графа 3
15.	Ряд. 2460, графа 3	Форма № 2, ряд. 2450 мінус ряд 2455 графа 3
16.	Ряд. 2465, графа 3	Форма № 2, рядок 2460 плюс ряд. 2350 мінус ряд. 2355 графа 3
17.	Ряд. 2550, графа 3	Форма № 2, сума ряд. 2500 - 2520, графи 3
18.	Ряд. 2000 - 2550, графа 4	Форма № 2 за аналогічний період попереднього року, рядки 2000 - 2550, графа 3(якщо в звітному році не встановлено помилок за минулі роки)

Приклад заповнення форми 2.

Для закріплення матеріалу, доцільно на основі даних, приведених господарських операцій, нарахувати податок на прибуток, визначити фінансовий результат та заповнити форму №2 «Звіт про фінансові результати».

<i>№ з/п</i>	<i>Господарські операції</i>	<i>Сума, тис. грн.</i>
1	Реалізація продукції покупцю	36,0
2	У т.ч. ПДВ	6,0
3	Собівартість реалізованої продукції	20,0
4	Покупцю представлено знижку	3,0
5	У т.ч. ПДВ	0,5
6	Адміністративні витрати	2,5
7	Інші операційні витрати	1,0
8	Нараховано % за кредит	0,3
9	Отримано дохід від операційної курсової різниці	1,0
	Довідково:	
	Матеріальні витрати у складі собівартості	10,5
	Нарахована заробітна плата	6,3
	Відрахування на заробітну плату	2,5
	Амортизація	0,7
	У склад адміністративних витрат входить Службові відрядження	2,5

Відображаємо господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

<i>№ з/п</i>	<i>Показник</i>	<i>Сума, тис. грн.</i>	<i>Дт</i>	<i>Кт</i>
1	Реалізація продукції покупцю	360	36	701
2	ПДВ	60	701	641
3	Собівартість реалізованої продукції	200	901	26
4	Покупцю представлено знижку	30	704	36
5	У т.ч. ПДВ	5	641	704
6	Адміністративні витрати	25	92	372
7	Інші операційні витрати	10	94	131
8	Нараховано % за кредит	3	951	684
9	Отримано дохід від операційної курсової різниці	10	312	714
10	Закрито на фінансові результати доходи від реалізації продукції	300	701	79
11	Закрито на фінансові результати собівартість реалізованої продукції	200	79	901
12	Закрито на фінансові результати знижки	25	79	704
13	Закрито на фінансові результати дохід від операційної курсової різниці	10	714	79
14	Закрито на фінансові результати інші операційні витрати	10	79	94
15	Закрито на фінансові результати адміністративні витрати	25	79	92
16	Закрито на фінансові результати фінансові витрати	3	79	951

17	Нарахований податок на прибуток	85	981	641
18	Податок на прибуток відображено на фінансовий результат	85	79	981
19	Отримано чистий прибуток	385	79	441

Використовуючи методику заповнення вказану в табл. 3.1 і 3.2 вносимо дані оборотної відомості у форму № 2. Для наочного прикладу заповнення проводиться с десятинними знаками, але ви повинні пам'ятати, що у форму треба заносити значення без десятинних значень.

Розділ 1 – Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	Розшифровка розрахунку
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	275	360 – 60 – 25
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(200)	()
Валовий: прибуток	2090	75	
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120	10	10
Адміністративні витрати	2130	(25)	()
Витрати на збут	2150	()	()
Інші операційні витрати	2180	(10)	()
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	50	
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		

Фінансові витрати	2250	(3)	()
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	()	()
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	47	
збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	85	
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	385	
збиток	2355	()	()

3.3.Завдання для самостійного виконання

Завдання 1. На підставі даних необхідно заповнити форму №2. Дані для виконання:

№ з/п	Показник	Сума, тис. грн.
1.	На поточний рахунок отримана сума авансу за оренду приміщення, у т.ч. ПДВ	9,0
2.	Реалізовано продукцію, у т.ч. ПДВ	54,0
3.	У касу отримана сума попередньої оплати за продукцію, у т.ч. ПДВ	6,0
4	Реалізовано інші оборотні активи (виробничі запаси, МШП)	12,0
5	Отримано надходження за договором комісії	3,0
6	Винною особою погашено вартість цінностей, виявлених при інвентаризації	7,9
7	Отримано та признано санкцій за порушення господарських договорів	0,1
8	Внесено в касу сума завдатку під заставу	10,0

9	Списано собівартість продукції	20,0
10	Списано собівартість виробничих запасів	3,0

Завдання 2. Необхідно, згідно з наведеними даними заповнити Звіт фінансові результати.

Дані для виконання:

<i>№ з/п</i>	<i>Показник</i>	<i>Сума, тис. грн.</i>
1	Доход від реалізації продукції	18,0
2	У т.ч. ПДВ	?
3	Собівартість реалізованої продукції	9,0
4	Доход від операційної оренди активів	3,0
5	Доход від відшкодування раніше списаної дебіторської заборгованості	1,0
6	Адміністративні витрати	0,5
7	Сумнівні та безнадійні борги	2,0
8	Доход від реалізації основних засобів	2,5
9	Собівартість реалізованих основних засобів	1,5
10	Доход від інвестицій у асоційовані підприємства	0,5
11	Сплачено визнані економічні санкції	0,3
12	Сплачено відсотки за кредит	1,0

Завдання 3. Використовуючи умову Завдання 1 та використовуючи господарські операції, визначити наступні показники рентабельності:

- а) чисту рентабельність реалізованої продукції;
- б) рентабельність виробництва;
- в) валову рентабельність реалізованої продукції;
- г) операційну рентабельність реалізованої продукції.

3.4. Тестові завдання по темі «Звіт про фінансові результати»

1. Скільки розділів містить форма №2 « Звіт про фінансові результати?»

- а) два;
- б) три;
- в) чотири.

2. Які підприємства повинні заповнювати усі розділи Звіту при фінансовий результат?

- а) товариства з обмеженою відповідальністю;
- б) публічні акціонерні товариства;
- в) приватні підприємці.

3. Принцип, за яким витрати визначаються у Звіті про фінансові результати на основі прямого зв'язку між ними та отриманими доходами, – це принцип:

- а) автономності;
- б) відповідності доходів і витрат;
- в) послідовності;
- г) єдиного грошового вимірника.

4. Метою складання Звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про:

- а) фінансовий стан підприємства на звітну дату;
- б) зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період;
- в) доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період.

5. Як визначається валовий прибуток?

- а) доход від реалізації мінус податки;

- б) дохід від реалізації мінус собівартість реалізованої продукції;
- в) від чистого доходу від реалізації вилучити собівартість реалізованої продукції.

6. Які класи рахунків бухгалтерського обліку використовують при заповненні форми звітності № 2?

- а) 1, 2, 3;
- б) 4, 5, 6;
- в) 7, 8, 9.

7. Призначення четвертого розділу Звіту про фінансові результати є:

- а) розкрити інформацію про суму чистого прибутку і дивідендів, що доводяться на одну акцію;
- б) розкрити інформацію про суму операційних витрат;
- в) розкрити інформацію про суму валового прибутку і суму дивідендів.

8. На основі даних Звіту про фінансові результати можна провести аналіз показників:

- а) рентабельність виробництва;
- б) коефіцієнт фінансової автономності;
- в) коефіцієнт ліквідності.

9. Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається на основі бухгалтерського запису:

- а) Дебет рах. 30, 31 Кредит рах. 36;
- б) Дебет рах. 70 Кредит рах. 79;
- в) Дебет рах. 36 (37) Кредит рах. 70.

10. У якій статті звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) буде відображена нарахована заробітна плата управлінському персоналу:

- а) адміністративні витрати;

- б) інші операційні витрати;
- в) витрати на оплату праці;
- г) фінансові витрати.

Контрольні питання до теми

1. Як види діяльності підприємства відображають у звіті про фінансові результати?
2. Яка мета складання звіту про фінансові результати?
3. Скільки розділів містить звіт про фінансові результати?
4. За даними яких класів рахунків бухгалтерського обліку заповнюються III розділ звіту про фінансові результати?
5. Які види доходів відображаються у звіті про фінансові результати?
6. Як види витрат відображаються у звіті про фінансові результати?
8. Яка послідовність розрахунку фінансового результату від операційної діяльності?
9. Як визначається сума податку на прибуток?
10. Яке значення звіту про фінансові результати в управлінні підприємством?

Розділ 4. Форма звітності №3 «Звіт про рух грошових коштів» (непрямим та прямим методом)

4.1. Склад форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів».

Звіт про рух грошових коштів входить до складу річної фінансової звітності підприємства.

Аналіз та контроль грошових потоків дає змогу оцінити раціональність використання грошових коштів за напрями діяльності підприємства, платоспроможність, скласти прогноз на майбутній період.

Метою складання Звіту про рух грошових коштів є надання користувачам правдивої і неупередженої інформації про зміни, які увійшли до складу грошових коштів підприємства і їх еквівалентів (далі – грошові кошти) за звітний рік. Цей Звіт забезпечує можливість ухвалення вірних рішень керівництвом і власниками підприємства (визначення можливості виплати дивідендів акціонерам і відсотків інвесторам і кредиторам).

У той же час він функціонально відрізняється від інших форм фінансової звітності, оскільки виконує функції індикатора майбутньої економічної життєздатності підприємства. Не дивлячись на те, що Звіт показує надходження і вибуття грошових коштів протягом фіксованого (звітного) періоду, він дає уявлення про здатності підприємства виконувати майбутні зобов'язання. А це є показником того, наскільки ефективно підприємство використовувало свої грошові кошти, на що воно їх витратило і як генерувало грошові кошти: за допомогою власних ресурсів або завдяки зовнішнім запозиченням.

Відповідно до НПБО № 1 до грошових коштів відносяться готівка, кошти на рахунках в банках і депозити до запитання, а до еквівалентів грошових коштів – короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються в певні суми грошових коштів і характеризуються незначним ризиком зміни їх вартості (далі – грошові кошти).

Прикладом еквівалентів грошових коштів являються високо ліквідні інвестиції в цінні папери на термін не більше 3 місяців (казначейські векселі, депозитні сертифікати та ін.).

Звіт про рух грошових коштів згідно НПБО № 1 складається в розрізі трьох видів діяльності:

- операційної – основної діяльності підприємства, а також інших видів діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю;

- інвестиційної – реалізація або придбання необоротних активів, фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів;

- фінансової – діяльності, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства.

Суми надходжень і витрат грошових коштів, які приводяться у Звіті розгорнуто по кожному з цих видів діяльності.

Щоб вірно скласти Звіт про рух грошових коштів, необхідно навчитися правильно визначати належність здійснюваних операцій до того або іншого виду діяльності. Звіт про рух грошових коштів містить інформацію про грошові потоки підприємства за звітний період. Грошові потоки – це надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів.

Оскільки, *операційна діяльність* – це основна діяльність підприємства, то до цієї діяльності відносяться:

- надходження грошових коштів від покупців і замовників за реалізовану продукцію (товарів, робіт, послуг);

- надходження грошових коштів за права користування активами (оренда, ліцензії і роялті, авторських винагород, тому подібне);

- надходження (повернення із бюджету) податків і зборів;

- надходження цільового фінансування;

- надходження авансів;

- надходження відсотків за залишками коштів на поточних рахунках;

- надходження від боржників неустойки (штрафів, пені);

- інші надходження грошових коштів;

- платежі постачальникам;

- виплати працівникам і тому подібне;

- сплати зобов'язань з податків і зборів;

- сплата авансів;

- виплати пов'язані з поверненням авансів;

- виплати пов'язані з поверненням цільових внесків;

- інші витрачання грошових коштів.

Інвестиційна діяльність – це сукупність операцій із придбання і продажу довгострокових (необоротних) активів, а також короткострокових (поточних) фінансових інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів.

До руху грошових коштів інвестиційної діяльності відносяться:

- надходження грошових коштів від продажу необоротних активів;
- надходження грошових коштів від фінансових інвестицій (дивіденди, відсотки);
- надходження від отриманих відсотків, дивідендів, деривативів, тому подібне;
- надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці;
- інші надходження;
- виплати на придбання фінансових інвестицій;
- платежі, пов'язані з придбанням основних засобів і нематеріальних активів;
- виплати за деривативами;
- сплата грошових коштів на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці;
- інші платежі.

Фінансова діяльність – це сукупність операцій, які приводять до зміни розміру і (або) складу власного і позикового капіталів.

Прикладами руху грошових коштів унаслідок фінансової діяльності є:

- збільшення власного капіталу (надходження від випуску акцій);
- інші надходження;
- отримання позик і їх погашення;
- викуп акцій власної емісії;
- виплата дивідендів;
- інші платежі.

Процес складання Звіту про рух грошових коштів складається із таких етапів (рис.4.1.).

Негрошові операції (бартерні операції, надходження основних засобів на умовах фінансового лізингу, перетворення зобов'язань у власний капітал) не входять у Звіт про рух грошових коштів, вони відображаються у Примітках до фінансових звітів.

При складанні Звіту про рух грошових коштів використовують показники Балансу, Звіту про фінансові результати і дані аналітичного бухгалтерського обліку.

При складанні звіту необхідно дотримувати таких умов:

– якщо рух грошових коштів у результаті однієї операції включає суми, які відносяться до різних видів діяльності, то ці суми слід приводити окремо у складі відповідних видів діяльності;

– також не входять до складу Звіту про рух грошових коштів негрошові операції.

Прикладом таких операцій можуть бути: отримання активів шляхом фінансової оренди, бартерні операції, перетворення зобов'язань у власний капітал, придбання активів шляхом емісії акцій.

Усі форми фінансової звітності в тісній взаємодії. Для складання звіту про рух грошових коштів використовуються показники Балансу (форма № 1), Звіту про фінансові результати (форма № 2), Звіту про власний капітал (форма № 4), а також Примітки до фінансової звітності (розшифровки статей форми № 1 і № 2), Головна книга й аналітичні дані окремих рахунків бухгалтерського обліку.

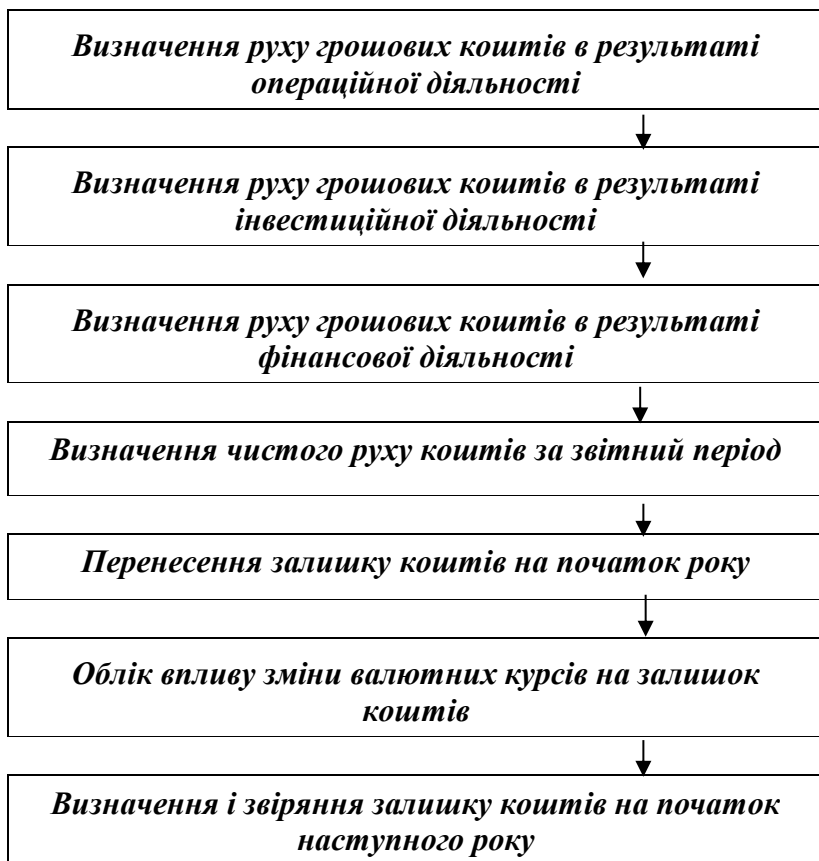

Рис. 4.1 – Процес складання Звіту про рух грошових коштів

Усі форми фінансової звітності в тісній взаємодії. Для складання звіту про рух грошових коштів використовуються показники Балансу (форма № 1), Звіту про фінансові результати (форма № 2), Звіту про власний капітал (форма № 4), а також Примітки до фінансової звітності (розшифровки статей форми № 1 і № 2), Головна

книга й аналітичні дані окремих рахунків бухгалтерського обліку.

Звіт про рух грошових коштів складається з таких частин:

- титульна частина – наводиться інформація про найменування підприємства, код ЄДРПО та період за який складається звіт;

- основна частина – складається з трьох взаємопов'язаних розділів;

- заключна частина – наводяться підписи, прізвище, ім'я та по-батькові осіб, які відповідають за наведену інформацію.

Необхідно відмітити, що при складанні Звіту про рух грошових коштів передбачена можливість застосування наступних методів:

- а) прямий метод, при якому розкриваються основні валові грошові надходження і витрати (для отримання кінцевого результату додаються всі фактичні надходження грошових коштів і вилючаються всі фактичні витрати грошових коштів);

- б) непрямий метод, при якому чистий прибуток або збиток коректуються з урахуванням операцій не грошового характеру, нарахування минулих років, майбутніх надходжень або платежів відносно операційної діяльності, а також статей доходів і витрат, пов'язаних із рухом грошових коштів від інвестиційної або фінансової діяльності.

Таким чином існує 2 форми складання звіту Форма № 3 Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) та Форма № 3–н Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом), складання непрямим методом відрізняється методикою складання першого розділу звіту.

Для отримання чистого руху грошових коштів від операційної діяльності непрямым методом необхідно коректування фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування. Це пов'язано із застосуванням в обліку так званого «принципу нарахування», тобто на фінансовий результат вплинули не тільки фактично отримані доходи і проведені витрати, але і нараховані, які насправді не привели до руху грошових коштів.

Треба відмітити, що складання звіту за прямим методом більш зрозумілий для розуміння отримання та витрачання грошей, простіший у складанні, що дозволяє уникнути допущення помилок.

Розглянемо поетапний порядок складання Звіту про рух грошових коштів (форма № 3).

4.2. Методика заповнення форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів» (прямим методом)

Розділ I. Рух грошових коштів у результаті операційної діяльності (прямим методом)

При заповненні Форми № 3 по прямим методом не повинно виникнути складності. тому що треба мати на увазі, що при цьому методі використовуються тільки рух грошових коштів, тобто (дебетових або кредитових оборотах рахунків 30 «Каса» і 31 «Рахунку в банках») за звітний період.

При заповненні даного звіту треба використовувати господарські операції при яких гроші поступали на підприємство від дебіторів, покупців, засновників та т.п., та витрачались на оплату зобов'язань перед постачальниками, бюджетом, працівниками, банками та іншими кредиторами. Такі операції, як внутрішні зміни у складі грошових коштів

наприклад, із каси гроші поступають або на рахунок підприємства, чи навпаки не враховуються. в Звіт про РГК (рух грошових коштів). Також не включають не грошові операції (тобто ті, які не вимагають використання грошей і їх еквівалентів). Прикладом таких операцій будуть бартерні операції, безкоштовне отримання товарно–матеріальних цінностей, отримання активів шляхом фінансової оренди; придбання активів шляхом емісії акцій і т. п.

У Звіті про РГК, складеному прямим методом, показники за звітний період приводять в одній графі, залежно від впливу на грошовий потік: надходження – із знаком плюс, вибуття – в дужках.

Враховуючи те, на підприємствах може буди багато операцій по руху коштів, а більшість підприємств не ведуть глибоку аналітику по приведених рахунках, при складанні звіту по прямому методу можуть виникати певні труднощі, в першу чергу, з великою трудомісткістю методу.

Також відзначимо, склад статей кожного варіанту Форми № 3 передбачений самим НП(С)БУ 1. Частина таких статей є стаціонарною – завжди розкриваються підприємством, за винятком випадків відсутності відповідної інформації як в поточному, так і в попередньому звітному періоді. Інша частина статей додаткова. Їх можна включати в звіт за бажанням і за наявності наступних умов:

- інформація є істотною;
- оцінка статті може бути достовірно визначена.

НП(С)БО 1 визначає, що *операційна діяльність* – це основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не вважаються інвестиційною або фінансовою діяльністю. А основна діяльність – це операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції

(товарів, робіт, послуг), які є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу.

Якраз ця частина і відрізняє два види Звітів про рух грошових коштів. Звіт по прямому методу розшифровує напрям надходження і витрачання грошових коштів. А Звіт по непрямому методу показує рух грошових потоків шляхом коректування показника прибутку/збитку від звичайної діяльності на не грошові операції та статті, що впливали на оборотні грошові кошти компанії.

Форма 3 прямим методом узгоджується із балансом (форма № 1). До грошових коштів, які визначено у (Ф. №1 р. 1165) відносять:

- 1) готівку в касі (рахунок 30 «Готівка»);
- 2) грошові кошти на поточних рахунках у банках і депозити до запитання (рахунок 31 «Рахунки в банках»);
- 3) грошові кошти, що знаходяться в дорозі (субрахунки 333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті» і 334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті»);
- 4) електронні гроші (субрахунок 335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті»).

Крім того, у Звіті наводять операції з еквівалентами грошових коштів – короткостроковими високоліквідними фінансовими інвестиціями, вільно конвертованими у визначені суми коштів, які характеризуються незначним ризиком зміни їх вартості (НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»).

Фінансова інвестиція вважається еквівалентом грошових коштів тільки у випадку короткочасного строку її погашення, до таких інвестицій відносяться ті, які мають тримісячний або коротший строк погашення з дати придбання. Дані активи, що відображають на субрахунку 351 «Еквіваленти грошових коштів» зустрічаються рідко.

Тепер розглянемо заповнення звіту прямим методом у табл. 4.1. Звіт по прямому методу містить 4 графи. У графі 4

«За аналогічний період попереднього року» відображають дані за аналогічний період минулого року.

Таблиця 4.1. Методика заповнення Розділу I. Рух коштів у результаті операційної діяльності за прямим методом

Стаття	Код рядка	За звітний період
1	2	3
Надходження		
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	Відображають грошові надходження від основної діяльності. Тобто виручку від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а також отримані платежі за оренду інвестиційної нерухомості за винятком відрахувань з доходу (непрямі податки, знижки і т. п.). Також в цьому рядку не слід враховувати виручку від реалізації товарів за договором комісії і грошові кошти, отримані від комітента для покупки товарів (робіт, послуг). Аналітичні дані Кт рахунків 36, 681 (у частині отриманих передплат) і 70 в кореспонденції по Дт рахунків 30, 31, 333, 335 . У випадках, коли при одержанні коштів застосовували електронні платіжні засоби і банком знімалася комісійна винагорода, ці суми слід відобразити у рядку 3190 даної форми, але отримані кошти слід показати у повному обсязі.

продовж. табл.4.1

Повернення податків і зборів	3005	У цих рядках показують суми повернутих з бюджету усіх видів податків і зборів на рахунки підприємства в установах банків. Аналітичні дані Дт рахунку 31 Кт рахунку 64
зокрема, податку на додану вартість	3006	Окремо приводять суми відшкодування ПДВ на рахунки підприємства в установах банків. Дт рахунку 31 Кт рахунку 64 . Цей показник рядка носить інформаційний характер і в розрахунок форми не враховуємо.
Цільового фінансування	3010	Розшифровують суми надходжень з бюджету, державних цільових фондів і від інших осіб, отримані для здійснення витрат в межах операційної діяльності підприємства. Отже тут не місце фінансуванню на придбання необоротних активів і фінансових інвестицій, оскільки це вже інвестиційна діяльність.
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	У цій додатковій статті приводять суми отриманих з бюджету субсидій і дотацій, аналітичні дані Дт рахунків 30, 31 Кт 47 . Цей показник рядка носить інформаційний характер і в розрахунок форми не враховуємо.

продовж. табл.4.1

Надходження авансів від покупців і замовників	3015	Цей рядок – для сум попередньої оплати, отриманої від покупців і замовників під подальше постачання продукції (товарів, робіт, послуг). Використовуємо аналітичні дані Дт рахунків 30, 31 Кт рахунків 36, 681
Надходження від повернення авансів	3020	Сюди слід вписати сплачені підприємством аванси, які йому повернули в звітному періоді. Використовуємо аналітичні дані Дт рахунків 30, 31 Кт 371
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	У цьому рядку показують відсотки, нараховані банком на залишок грошових коштів, що залишався на поточних рахунках підприємства. Використовуємо аналітичні дані Дт 31 Кт 377, 719 . Слід звернути увагу, що У цьому рядку не показують отримані від банків відсотки за розміщені кошти на депозитних рахунках. Оскільки це фінансова діяльність, то їх слід відобразити у ряд. 3095 ф. № 3
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	Це рядок для фіксації грошових коштів, отриманих підприємством як санкції за порушення законодавства і/або умов договорів Дт 30,31 Кт 374 .

продовж. табл.4.1

Надходження від операційної оренди	3040	Тут показують отриману орендну плату від здачі в наймання майна підприємства, окрім надходжень від оренди інвестиційної нерухомості, які відображають – ряд. 3000, ф. № 3. Використовуємо аналітичні дані Дт 30, 31 Кт 361
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	Цей рядок призначений для сум, отриманих як винагорода за користування або надання права на користування авторськими і суміжними правами. Використовуємо аналітичні дані Дт 30, 31 Кт 361, 373, 377.
Надходження від страхових премій	3050	Страхові компанії відображають тут надходження грошей по страхових преміях Дт 31 Кт 373, 76. Цей рядок заповнюють тільки страхові компанії
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	У цьому рядку фінансові установи фіксують повернення своїми клієнтами раніше наданих позик Дт 31 Кт 685. Цей рядок заповнюють тільки фінансові установи.

Інші надходження	3095	У цьому рядку не враховують надходження грошових коштів від реалізації необоротних активів, що утримуються для продажу. Ці суми відображають у ряд. 3205 ф. № 3. Також у рядку не показують відсотки за депозитами, розміщеними за допомогою оформлення ощадних (депозитних) сертифікатів. їх відображають у ряд. 3215 ф. № 3. Тут показують інші надходження від операційної діяльності, для відображення яких по ознаках істотності не можна було виділити окрему статтю, або вони не включені в попередні статті Звіту про рух грошових коштів. Наприклад: від реалізації оборотних активів (окрім товарів і/або продукції), надходження від діяльності обслуговуючих господарств, надходження коштів від відшкодування заподіяних підприємству збитків, внесення в касу або на поточний рахунок підприємства помилково зайво виданих сум, помилково зарахованих на поточний рахунок підприємства коштів і т. п. Використовуємо аналітичні дані Дт 30, 31 Кт 182, 34, 372, 373, 375, 661, 685, 711, 719.

Витрачання на оплату:		Всі суми цього підрозділу приводять в дужках
Товарів (робіт, послуг)	3100	Це грошові кошти, сплачені постачальникам і підрядчикам за отримані товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи і послуги. Разом з тим тут не показують витрачання грошових коштів на придбання робіт і послуг, які включають у вартість необоротних активів та не включають суми авансів, виданих постачальникам і підрядникам. Суми авансів зазначають у ряд.3135 ф. № 3. Аналітичні дані Дт рахунків 372, 63, 685 , в кореспонденції по Кт рахунків 30, 31
Праці	3105	У цій статті показують суму коштів, витрачених на виплату працівникам зарплати, допомоги, винагород. Дт 66 Кт 30, 31
Відрахувань на соціальні заходи	3110	Показують суми сплаченого єдиного внеску на обов'язкове державне соціальне страхування, Дт 65 Кт 30, 31
Зобов'язань із податків і зборів	3115	У цій статті показують суму коштів, витрачених на сплату податків та зборів. Аналітичні дані рахунків Дт 641,642 Кт 30, 31 Суми відрахувань до Пенсійного фонду з окремих видів операцій Дт 651 Кт 30, 31

Зобов'язання з податку на прибуток	3116	Цей рядок призначено для показу відтоку грошових коштів на сплату податку на прибуток. Використовуємо аналітичні дані рахунку 641 «Розрахунки за податками/податок на прибуток» Дт 641 Кт 30, 31. Пам'ятаємо, що в рядок містить інформаційний характер. Якщо у підприємства виникав дохід від безкоштовного отримання необоротних активів (Дт 424 Кт 641/прибуток інвестиційної діяльності), то податок на прибуток, який було при цьому визначено та сплачено в бюджет відображають в результаті інвестиційної діяльності.
Зобов'язання з податку на додану вартість	3117	Відображають суми сплачених до бюджету, які не можна безпосередньо віднести до фінансової і інвестиційної діяльності, рядок містить інформаційний характер. Використовують аналітичні дані рахунку Дт 641/ПДВ Кт 30, 31
Зобов'язання з інших податків і зборів	3118	Відображають суми сплати податків та зборів (окрім ПДВ, податку на прибуток, єдиного внеску).

продовж. табл.4.1

Витрачання на оплату авансів	3135	Відображають суми авансів, перерахованих постачальникам і підрядчикам за товарно-матеріальні цінності (роботи, послуги), які будуть поставлені (виконані, надані) Дт 371, 631 Кт 30, 31
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	Ця стаття для віддзеркалення попередньої оплати, яку підприємство повертає своїм покупцям і замовникам Використовують аналітичні дані Дт 361, 377, 681 Кт 30, 31
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	У вказаному рядку фіксують сплачені цільові і добродійні внески Дт 48, 949 Кт 31,30
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	Рядок призначений для віддзеркалення сум, сплачених клієнтам по страхових контрактах Використовують аналітичні дані Дт 76, 904 Кт 30,31 . Заповнюють страхові компанії.
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	Фінансові установи відображають тут суми позик, наданих клієнтам Дт 55 Кт 30,31 Заповнюють фінансові установи.
Інші витрачання	3190	Це суми, не виділені в окремі статті і не включені в попередні статті Звіту про РГК (не включені до ряд. 3100–3155 ф. № 3). Аналітичні дані: Дт 51, 62, 372, 374, 377, 39, 654, 655, 684, 685, 92, 948 Кт 30, 31

продовж. табл.4.1

	3190	Зокрема, тут відображають суми коштів: витрачених на погашення векселів, виданих підприємством, видачу в підзвіт на господарські потреби та відрядження; сплату штрафів (в т.ч. податкових), пені, неустойок, а також суми коштів від реалізації товарів (робіт, послуг); витрачання на сплату відсотків; перераховані суми комісіонерів, перерахування платежів страховим організаціям за індивідуальним страхуванням персоналу підприємства; від’ємний результат від операцій купівлі–продажу іноземної валюти; сплати сум комісійних банку за придбання іноземної валюти; зворотний обмін електронних грошей; перерахування платежів страховим організаціям зі страхування майна підприємства та майна працівників підприємства; сплату платежів за об’єкти операційної оренди; повернення помилково зарахованих на поточний рахунок підприємства коштів.
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	Різниця між рядками надходжень (3000 по 3095) – сума витрачання (3100 по 3195). Позитивне значення так і записуємо, якщо значення від’ємне, то отримане значення записуємо в дужках

4.3. Методика заповнення форми №3 «Звіт про рух грошових коштів» (непрямим методом)

Етап 1. Визначення руху грошових коштів в результаті операційної діяльності.

Специфіка цього звіту (рух грошових коштів), полягає в тому, що саме він дозволяє:

- відповісти на головне питання, що хвилює користувачів фінансової звітності: інвесторів, власників, керівників та управлінців підприємства, – а саме: (на що у звітному році були витрачені гроші?);
- прослідкувати зв'язок між показником чистого прибутку (збитку) і сумою грошей на поточному рахунку;
- обґрунтувати суму розподіленого прибутку, а просто відповісти на питання інвесторів: (чому дивідендів так мало, при значному показнику прибутку?);
- побачити від якого економічного виду діяльності – операційній, інвестиційній і фінансовій, підприємство отримало дохід.

Тому що, для засновників, дуже важливо знати, за рахунок чого отримано прибуток поточного періоду. Якщо у підприємства спостерігається негативний грошовий потік від операційної діяльності, при цьому решта прибутку отримана за рахунок розпродажу виробничих потужностей (позитивний грошовий потік від інвестиційної діяльності), то ця ситуація може у майбутньому мати негативний вплив на фінансову та господарську діяльність підприємства.

Перший розділ складається непрямим методом. Від прибутку до оподаткування шляхом його корегування до

отримання чистого руху грошових коштів від операційної діяльності.

Для цього прибуток корегується на:

- вплив «негрошових» операцій (амортизація необоротних активів, зниження ціни активів, прибуток (збиток) від інвестицій, що враховуються по методу участі в капіталі, прибуток (збиток) від списання активів у зв'язку з непридатністю для подальшого використання, прибуток (збиток) від обміну оборотних активів на необоротних і так далі). Ці операції зменшують формують збільшення витрат, зменшують прибуток підприємства, а тому є надходженням;
- нарахування забезпечень на підприємстві призводить до збільшення витрат підприємства, тому, не передбачає видатку грошових коштів, а тому є надходженням;
- вплив «грошових» операцій, які відносяться до інвестиційної і фінансової діяльності підприємства (прибуток (збиток) від продажу необоротних активів і поточних фінансових інвестицій, дохід по відсотках, дивідендам і так далі);
- збиток від нереалізованих курсових різниць є надходженням коштів, а прибуток – видатком. Нереалізовані курсові різниці – це курсові різниці, що виникають внаслідок перерахування статті «Гроші та їх еквіваленти» в іноземній валюті;
- зміни (збільшення або зменшення) оборотних активів і поточних зобов'язань за звітний період, пов'язаних з операційною діяльністю. Якщо спостерігаємо збільшення оборотних активів, то відбувається відтік грошових коштів, що приводить к зменшенню прибутку, і навпаки, зменшення оборотних активів приводить к

збільшенню прибутку; якщо спостерігається збільшення поточних зобов'язань, вважається, що підприємство не розраховується і грошові кошти залишаються на підприємстві, що приводить к збільшенню прибутку, і навпаки якщо спостерігається їх зменшення, тим самим підприємство проводить розрахунки з постачальниками, призводить до зменшення прибутку;

- збільшення розміру дебіторської заборгованості призводить до відтоку коштів з обороту, тому прибуток зменшується, зменшення дебіторської заборгованості призводить до надходження коштів, тому прибуток збільшується;
- зменшення/збільшення витрат майбутніх періодів. Їх зменшення призводить до їх часткового включення до витрат, тим самим не призводить до вибуття грошових коштів, тому прибуток збільшується. Їх збільшення, навпаки, призводить до зменшення прибутку;
- збільшення/зменшення доходів майбутніх періодів. Їх збільшення у подальшому призведе до надходження грошових коштів, а тому збільшує прибуток, та навпаки, їх зменшення, призведе до відтоку грошових коштів, що зменшує прибуток.

При використанні непрямого методу при визначенні змін в оборотних активах підприємства треба пам'ятати, що до цих змін **не включаються**:

- зміна заборгованості держави з податку на прибуток (у складі статті «Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом»);
- зменшення дебіторської заборгованості бюджетних організацій шляхом зменшення заборгованості перед бюджетом з податку на прибуток;

– зміна суми авансів виданих, що не пов'язані з операційною діяльністю (для їх розмежування доцільно відкрити субрахунки типу «Аванси, видані в процесі операційної діяльності» та «Аванси, видані в процесі неопераційної діяльності»);

– зменшення дебіторської заборгованості акціонерів шляхом погашення заборгованості з виплати дивідендів;

– зміна дебіторської заборгованості за реалізовані фінансові інвестиції, необоротні активи, майнові комплекси, якщо термін сплати такої заборгованості менше одного року;

– погашення дебіторської заборгованості необоротними активами;

зменшення запасів у зв'язку з їх використанням для поліпшення необоротних активів (капітального характеру).

При визначенні змін у поточних зобов'язаннях до цих змін **не включаються**:

– зміна зобов'язань з податку на прибуток;

– погашення зобов'язань з ПДВ шляхом зменшення переплати з податку на прибуток;

– збільшення зобов'язань зі сплати прибуткового податку, який нараховане на дивіденди;

– зміна зобов'язань за відсотками;

– зміна векселів виданих, що не пов'язані з операційною діяльністю;

– зміна суми авансів одержаних, що не пов'язані з операційною діяльністю;

– погашення зобов'язань необоротними активами;

– погашення зобов'язань викупленими власними акціями;

– зміна заборгованості з оплати придбаних необоротних активів, фінансових інвестицій, майнових комплексів, термін сплати яких менше одного року або операційного циклу;

– зміна заборгованості, що пов'язана з поліпшенням основних засобів.

Таблиця 4.2 – Етап 1. Визначення руху грошових коштів у результаті операційної діяльності (непрямим методом).

Стаття	Код Ряд.	Графа 3 і 4 форми № 3		Примітки
		Надходження	Витрати	
1	2	3	4	5
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500	Звіт (ф.2), ряд. 2350, гр.3 Прибуток	Звіт (ф.2), ряд. 2355, гр.3 Наводиться в дужках, збиток	У цьому рядку відображається фінансовий результат діяльності підприємства від звичайної діяльності до оподаткування за звітний період
Коригування на: Амортизацію необоротних активів	3505	Звіт (ф.2), ряд.2515, гр.3	X	У цьому рядку відображається сума амортизаційних відрахувань з необоротних активів, які нараховані за звітний період

продовж. табл. 4 .2

збільшення (зменшення) забезпечень	3510	<i>(збільшення забезпечень)</i> Баланс (ф.1) гр.4 сума ряд. 1505+ 1520 +1660) мінус гр.3 сума ряд. (1505+ 1520+ 1660) <i>Позитивне значення</i>	<i>(зменшення забезпечень)</i> Баланс (ф.1) гр.4 сума ряд. (1505+15 20+ 1660) мінус гр.3 сума ряд. (1505+ 1520+166 0) <i>Від'ємне значення</i>	У цьому рядку надаються суми забезпечення для відшкодування операційних витрат (за виплатами відпускних, виконанні гарантійних зобов'язань), а також суми цільового фінансування
збиток (прибуток) від нереалізова них курсових різниць	3515	<i>(збиток від нереалізова них курсових різниць)</i> Звіт (ф.2), ряд.212 0 і ряд. 2240 гр.3 <i>Позити вне значення</i>	<i>(прибуток від нереалізова них курсових різниць)</i> Звіт (ф.2), ряд.2180 і ряд. 2270 гр.3 <i>Від'ємне значення</i>	У цьому рядку відображається збиток або прибуток від курсових різниць, що виникли в результаті здійснення інвестиційної і фінансової дія льності, а також при перерахунку залишків іноземної валюти.

продовж. табл. 4.2

				У разі відповідності ознакам суттєвості інформації про складові цієї статті. Для її розкриття підприємство може окремо навести такі додаткові статті: «Прибуток (збиток) від участі в капіталі»; «Зміна вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю, та дохід (витрати) від первісного визнання»; «Збиток (прибуток) від реалізації необоротних активів, утримуваних для продажу, та груп вибуття»; «Збиток (прибуток) від реалізації фінансових інвестицій»; «Зменшення (відновлення) корисності необоротних активів». Використовуємо операції : Дт 945 Кт 302,312, 314, 334, 351 мінус обороти Дт 302, 312, 314, 334, 351 Кт 714 Важливо: враховуємо саме нереалізовані курсові різниці, тобто перерахування або отримання грошових коштів в іноземній валюті, які були перераховані по курсу НБУ. Тут не враховують курсових різниць за монетарною заборгованістю, пов'язаною з операційною діяльністю.

продовж. табл. 4 .2

збиток (прибуток) від не операційн ої діяльності та інших негрошови х операцій	3520	<i>збиток від неопераційної діяльності</i> Звіт (ф.2) сума ряд. (2255 + 2270) мінус сума ряд. (2200+ 2220+ 2240)+ (2180 -2120) гр.3. <i>Позитивне значення</i>	<i>прибуток від неопераційної діяльності</i> Звіт (ф.2) сума ряд. (2200, 2220, 2240) мінус сума ряд. (,2255, 2270)+ (2180- 2120) гр.3. <i>Від'ємне значення</i>	У цьому рядку відображаються фінансові результати від здійсненої протягом звітного періоду інвестиційної і фінансової діяльності, а саме: прибуток у вигляді дивідендів, відсотків, прибуток або збиток від реалізації необоротних активів і фінансових інвестицій, обміну оборотних активів та необоротні активи і фінансові інвестиції від неопераційних курсових різниць і так далі (без урахування витрат на сплату відсотків), а також інші прибутки/збитки від інвестиційної та фінансової діяльності.

продовж. табл.4.2

Зменшення (збільшення) Оборотних активів	3550	<i>(Зменшення (Збільшення))</i> Рядки 1100,1110, 1125, 1130,1135, 1140, 1145, 1155, 1170, 1190, Ф.№1 Баланс (графа 4 мінус графа 3, за винятком погашення дебіторської заборгованості необоротними активами, зменшення запасів у зв'язку з їх використанням для поліпшення основних фондів (капітального характеру).	При цьому не враховуються зміни у складі оборотних активів, які є наслідком грошових операцій інвестиційної діяльності (обмін на необоротні активи, фінансові інвестиції і та ін.) і фінансової діяльності (виплата дивідендів або погашення зобов'язань по фінансовій оренді виробничими запасами, продукцією, товарами і т. п., не грошові внески в статутний капітал і т. п.) або виправлення помилок минулих років. Зверніть увагу, що у разі зменшення оборотних активів (вважається їх реалізація) дані заносимо до гр.3, а навпаки, у гр.4
		А також за винятком не пов'язаних з операційною діяльністю: дебіторської заборгованості за векселями отриманими, за авансами, за внутрішніми	Крім того, не враховується зміна дебіторської заборгованості поточного податку на прибуток і зменшення дебіторської заборгованості за іншими платежами до бюджету в наслідок зарахування

		розрахунками, інший поточній дебіторській заборгованості, інших оборотних активах.	кредиторської заборгованості за поточним податком на прибуток, а також не враховуються зміни у складі дебіторської заборгованості за розрахунками по податку на додану вартість, які є результатом інвестиційної діяльності
Збільшення :			
Поточних зобов'язань	3560	Баланс (ф.1), аналітичні дані, використовувані для заповнення наступних рядків Балансу: – ряд. 1615, окрім суми зміни кредиторської заборгованості по придбанім необоротним активам, у зв'язку з погашенням боргу акціями власної емісії (раніше викуплених), зміною заборгованості з поліпшення необоротних активів фінансових інвестицій;	При цьому не враховуються зміни у складі поточних зобов'язань, які є наслідком негрошових операцій інвестиційної діяльності і фінансової діяльності (погашення поточного зобов'язання шляхом передачі необоротних активів і фінансових інвестицій, зарахування внесків в капітал і т. д.) або виправлення помилок минулих років. Зверніть увагу, що у разі збільшення поточних зобов'язань (вважається що ми притримали кошти) дані заносимо до гр.3, а навпаки, у гр.4 1600, 1610, 1660,1640 ф. № 1

Продовж. табл.4.2

1	2	3	4	5
Збільшення :				
	3560	– ряд. 1615, окрім суми авансів, отриманих у зв'язку з реалізацією необоротних активів, по інших, не пов'язаних з операційною діяльністю; – ряд. 1620, окрім суми зміни зобов'язань з податку на прибуток, суми погашення зобов'язань по ПДВ шляхом зменшення переплати з податку на прибуток, суми змін за прибутковим податком, нарахованому на дивіденди (якщо даний		При визначенні суми збільшення (зменшення) поточних зобов'язань не враховується зменшення суми зобов'язань: по поточному податку на прибуток внаслідок його сплати і враховується зменшення суми зобов'язань по поточному податку на прибуток внаслідок його списання і визнання доходу; по податку на додану вартість, що виникає в результаті інвестиційної діяльності, а також виправлення помилок минулих років.

		податок нараховується); – ряд. 1625, 1630; – ряд. 1660, окрім суми зміни зобов'язань за внутрішніми розрахунками, не пов'язаними з операційною діяльністю; – ряд. 1690, окрім суми зміни зобов'язань по відсотках. Ряд. 1665. крім зміни в результаті їх створення від операцій з коштами цільового фінансування, подальшого їх визнання доходами поточного періоду, повернення коштів цільового фінансування тощо.		

Грошові кошти від операційної діяльності	3570	Якщо отриманий результат позитивний, то ставимо у гр.3 Звіту (ф.3) , якщо від'ємний, то в гр.4 Звіту (ф.3) .		У статті «Грошові кошти від операційної діяльності» відображається різниця між сумами надходжень і витрат.
		Звіт (ф.3) сума рядків . (3500 +3505+ 3510+ 3515+ 3520+ 3550 +3560) мінус ті ж рядки гр.4	Звіт (ф.3) сума рядків (3500 , 3510, 3515, 3520, 3550,3560	
Сплачений податок на прибуток	3580	X	Дані аналітичного обліку до регістру обліку операцій за поточними рахунками (журнал–ордер № 2) поточного року Дт рах.641 Кт 30,31	У цьому рядку відображається сума сплачених податків на прибуток, якщо така сума не ототожнюється з інвестиційною або фінансовою діяльністю
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	Звіт (ф.3) сума ряд,3570 мінус 3580	Звіт (ф.3) ряд. 3570+ 3580	У цьому рядку відображається результати розділу I Звіту (ф.3) .

Таблиця 4.3 – Етап 2. Визначення руху грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності

Стаття	Код	Графа 3 і 4 форми № 3		Примітки
		Надходження	Витрати	
1	2	3	4	5
		Надходження грошових коштів, рядки 3200 – 3250 Звіту (ф.3)		
Надходження від реалізації фінансових інвестицій	3200	Баланс (ф.1) аналітичні дані ряд. 1035, 1160 в частині, пов'язаній з рухом грошових коштів і з урахуванням прибутку від реалізації фінансових інвестицій, і ряд. 1160 в частині заборгованості за реалізовані фінансові інвестиції в календарному році	X	У цьому рядку відображається сума надходжень грошових коштів від продажу акцій, боргових зобов'язань інших підприємств, часток в капіталі інших підприємств. Аналітичні дані в кореспонденції Дт 30, 31 Кт 37
необоротних	3205	Баланс (ф.1) аналітичні дані до змін ряд. 1000, 1005, 1010, 1040 в	X	У цьому рядку відображається сума надходжень, грошових коштів

акти вів		частині руху грошових коштів, з урахуванням прибутку від реалізації необоротних активів і ряд. 1155, 1090 в частині заборгованості по необоротних активах в календарному році		від продажу необоротних активів, окрім фінансових інвестицій. Аналітичні дані в кореспонденції Дт 30, 31 Кт 37
Надходження: від отриманих відсотки:	3215	Дані аналітичного обліку до регістра бухгалтерського обліку у обліку грошових коштів (відомості до журналу–ордеру № 3) в частині надходжень грошових коштів від різних дебіторів (Кт рах. 37) за звітний календарний рік	Х	У статті відображаються надходження грошових коштів у вигляді відсотків за позики, надані іншими сторонами (інші, ніж позики, здійснені фінансовою установою) по фінансових інвестиціях в боргові цінні папери, за використання наданих у фінансову оренду необоротних активів та ін. Дт 30, 31 Кт 373
дивіденди	3220	Дані аналітичного	Х	У статті відображаються

		обліку до реєстра бухгалтерського обліку у обліку грошових коштів (відомості до журналів-ордерів №1,2) в частині надходжень грошових коштів від різних дебіторів (Кт рах. 37) за звітний період		суми грошових надходжень у вигляді дивідендів як результат придбання акцій або долі в капіталі інших підприємств (окрім виплат по таким інструментам, які признаються як еквіваленти грошових коштів, або по таких, які утримуються для дилерських або торгових цілей). Дт 30, 31 Кт 373
деривативів	3225	Дані аналітичного обліку до реєстра бухгалтерського обліку у обліку грошових коштів (відомості до журналів-ордерів №1,2) в частині надходжень грошових коштів від різних дебіторів (Кт рах. 37) за звітний період.	Х	У статті відображаються суми грошових надходжень у вигляді деривативів. Дт 30, 31 Кт 379

Інші надходження	3250	Дані аналітичного обліку до реєстра бухгалтерського обліку по обліку грошових коштів (відомості по журналам-ордерам № 1,2) в частині надходжень грошових коштів від різних дебіторів (Кт рах. 37) за звітний календарний рік, а також у частині погашення позик та повернення авансів, пов'язаних з інвестиційною діяльністю	Х	У статті відображаються надходження грошових коштів від повернення авансів (окрім авансів, пов'язаних з операційною діяльністю) і позик, наданих іншим сторонам (інші надходження, ніж аванси і позики фінансової установи), надходження грошових коштів від ф'ючерсних контрактів, форвардних контрактів, опціонів і тому подібне (за винятком тих контрактів, які полягають для основної діяльності підприємства, або коли надходження класифікуються як фінансова діяльність) і інші надходження, не передбачені у вищезгаданих рядках. Дт 30, 31 Кт 181, 371, 377, 68

Тепер розглянемо операції, які призводять до витрачання грошових коштів.

продовж. табл.4.3

1	2	3	4	5
Витрачання на придбання:			Вибуття грошових коштів, рядки 3255–3290 Звіту (ф.3)	
фінансових інвестицій	3255	X	Баланс (ф.1) ряд. 1035, 1160. Аналітичні дані до змін, пов'язаних з вибуттям грошових коштів за звітний період	У цьому рядку відображається вибуття грошових коштів у результаті придбання акцій, боргових зобов'язань інших підприємств, часткою участі у спільній діяльності. Дт 68 Кт 30,31
необоротних активів	3260	X	Баланс (ф.1) ряд. 1000, 1005, 1010, 1040. Аналітичні дані до змін (у бік збільшення) в частині вибуття грошових коштів за звітний період	У цьому рядку відображається вибуття грошових коштів у зв'язку з придбанням необоротних активів, за винятком фінансових інвестицій. Дт 377, 63, 68 Кт 30,31

Виплати за деривативами	3270	Х	Аналітичні дані реєстрів обліку грошових коштів (журнали – ордери № 1,2) в частині виплати по деривативам за звітний період	У цьому рядку відображається сума грошових коштів, яка перерахована за виплати по деривативам. Дт 379 Кт 30,31
Інші платежі	3290	Х	Аналітичні дані до реєстрів обліку грошових коштів в частині вибуття грошових коштів в результаті здійснення перерахованих операцій за звітний період	У цьому рядку відображається вибуття грошових коштів, пов'язане із здійсненням наступних операцій: – видача авансів, пов'язаних з інвестиційною діяльністю; – надання позик грошовими коштами; – виплата грошових коштів у зв'язку з виконанням форвардних, ф'ючерських контрактів, опціонів, не пов'язаних з операційною і фінансовою діяльністю підприємства; – інших платежів, не передбачених в попередніх рядках Звіту (Ф.3) Дт 37, 68 Кт 30, 31

Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	Звіт (ф.3)	Звіт (ф.3)	У цьому рядку відображається різниця між загальною сумою надходжень грошових коштів від інвестиційної діяльності і загальної суми витрат грошових коштів при веденні інвестиційної діяльності.
		сума ряд. (3200+ 3205 +3215 +3220 + 3225+ 3250) гр.3 мінус сума ряд. (3255+ 3260+ 3270+ 3290) гр.4 (позитивне значення)	сума ряд. (3200+ 3205+ 3215+ 3220+ 3225+3250) гр.3 мінус сума ряд. (3255+ 3260+3270+ 3290) гр.4 (від'ємне значення)	

Таблиця 4.4 – Етап 3. Визначення руху грошових коштів у результаті фінансової діяльності

Стаття	Код рядка	Графа 3 і 4 форми № 3		Примітки
		Надходження	Витрата	
1	2	3	4	5
Надходження від: власного капіталу	3300	Баланс (ф.1) в частині надходження грошових коштів за	X	У цьому рядку відображається надходження грошових коштів у результаті

		звітний рік: збільшення значення рядків 1400, 1405, 1410, 1415 і зменшення рядка 1425. В першу чергу звертаємо увагу на кореспонден цію рахунків	збільшення власного капіталу підприємства, а саме: –при збільшенні статутного капіталу (при отриманні грошових коштів); –при збільшенні пайового капіталу; –при збільшенні додаткового капіталу; – при зменшенні несплаченого капіталу (при погашенні заборгованості учасників по внеску у статутний капітал) Дт 30, 31Кт 404, 421, 422, 45, 46

продовж. 4.4

Отримані позики	3305	Аналітичні дані до реєстрів обліку грошових коштів у частині надходження грошових коштів у результаті здійснення таких операцій : Дт рах.30,31 Кт 50, 521, 55, 60, 62, 685	Х	У цьому рядку відображаються надходження грошових коштів у результаті створення боргових зобов'язань (позик, векселів, облігацій, а також інших видів короткострокових і довгострокових зобов'язань, не пов'язаних з операційною діяльністю)
Інші надходження	3340	Аналітичні дані до реєстрів обліку грошових коштів у частині надходження грошових коштів у результаті фінансової діяльності Дт рах. 30, 31 Кт 685	Х	У цьому рядку наводяться інші надходження грошових коштів, які пов'язані з фінансовою діяльністю

продовж. 4.4

Витрачання на: випуск власних акцій	3345	X	зменшення значення рядка 1430	У цьому рядку <u>відображається</u> <u>витрачання</u> <u>грошових коштів у</u> результаті зменшення власного капіталу Дт 45 Кт 30, 31
Погашення позик	3350	X	Аналітичні дані до реєстрів обліку грошових коштів в частині вибуття грошових коштів у результаті здійснення перерахованих операцій: Дт рах.50, 521, 55, 60, 61, 685 Кт рах. 30, 31	У цьому рядку відображаються виплати грошових коштів для погашення отриманих позик
Сплачені дивіденди	3355	X	Аналітичні дані до реєстрів обліку грошових коштів в частині вибуття грошових коштів у результаті здійснення перерахованих операцій: Дт рах.67 Кт рах.30,31	У цьому рядку <u>відображається</u> <u>погашення</u> <u>заборгованості</u> перед учасниками по нарахованих дивідендах.

Продовж. табл.4.4

1	2	3	4	5
Інші платежі	3390	Х	Баланс (ф.1) ряд. 1400, 1405 (окрім виплати дивідендів) в частині повернення грошовими коштами і аналітичні дані реєстра обліку руху грошових коштів (журнали–ордери № 1,2) за звітний календарний рік	У цьому рядку відображається <u>вИБУТТЯ ГРОШОВИХ КОШТІВ</u> по інших операціях, пов'язаних зі здійсненням фінансової діяльності. Це може бути виплата відсотків за користування позиковими засобами, погашення заборгованості перед учасниками по розподілу прибутку (окрім виплати дивідендів) і повернення їх частки або паю у статутному капіталі, пайовому капіталі. Дт 684, 53, 61, 685, 672 Кт 30, 31

Продовж. табл.4.4

Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	Звіт (ф.3) сума ряд. (3300+ 3305+ 3310+ 3340) гр.3 мінус сума ряд. (3345+ 3350+ 3355+ 3390) гр.4 <i>(позитивне значення)</i>	Звіт (ф.3) сума ряд. (3300+ 3305+ 3310+ 3340) гр.3 мінус сума ряд. (3345+ 3350+ 3355+ 3390) гр.4 <i>(від'ємне значення)</i>	У цьому рядку <u>відображається</u> різниця між загальною сумою надходжень грошових коштів від ведення фінансової діяльності й загальною сумою витрат грошових коштів, здійснених у результаті її ведення

Таблиця 4.5 – Визначення чистого руху коштів за звітний період

1	2	3	4	5
Чистий рух коштів за звітний період	3400	Звіт (ф.3) сума рядків 3195,3295, 3395 гр.3 мінус сума рядків 3195,3295, 3395 гр.4	Звіт (ф.3) сума рядків 3195,3295, 3395 гр.4 мінус сума рядків 3195,3295, 3395 гр.3	У цій статті відображається результат підсумовування значень рядків 3195,3295, 3395

Залишок коштів на початок року	3405	Баланс (Ф.1) 1165 гр.3 і дані реєстрів бухгалтерського обліку	Х	У цьому рядку відображаються дані бухгалтерського обліку про наявність грошових коштів і їх еквівалентів на початок звітного року
Вплив змін валютних курсів на залишок коштів	3410	Звіт (Ф.3) ряд. 040 гр.4	Звіт (Ф.3) ряд. 040 гр.3	У цьому рядку відображається зміна залишку грошових коштів в іноземній валюті унаслідок змін валютного курсу протягом року. Так, у графі 3 відображається сума збільшення гривневого еквівалента, а у графі 4 – зменшення гривневого еквіваленту іноземної валюти

Залишок коштів на кінець року	3415	Баланс (ф.1) ряд. 1165 гр.4; Звіт (ф.3) сума ряд. 3400, 3405, 3410 гр.3; або гр.4 ряд.3400 +3405 мінус ряд.3410 гр.4	X	У цьому рядку відображається результат значень рядків 3400, 3405, 3410. Результат рядка має бути позитивним і збігатися з даними бухгалтерського обліку.

Перелік добровільних статей Звіту про фінансовий результат та методика їх заповнення представлено у табл.4.6.

Таблиця 4.6 – Методика заповнення додаткових добровільних статей Звіту про рух грошових коштів

Назва вписуваної статті	Код рядка	Методика розрахунку	Кореспонденція рахунків
1	2	3	4
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	Отримання з бюджетів і державних цільових фондів суми субсидій, дотацій.	Дт 31 Кт 641,642,65, 48
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	Отримання авансів, передплати від покупців і замовників	Дт 30,31 Кт 36, 681

Надходження від повернення авансів	3020	Повернені підприємству постачальниками і підрядчиками суми попередньої оплати, наданих авансів грошовими коштами.	Дт 30, 31 Кт 371, 63, 682, 683
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	Сума отриманих підприємством відсотків по залишках грошових коштів на його поточних рахунках.	Дт 31 Кт 373,719
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені) за невиконання умов угоди або за порушення законодавчих актів	Дт 30,31 Кт 374
Надходження від операційної оренди	3040	Відображають суми, які підприємство отримало від операційної оренди	Дт 30,31 Кт 36, 377
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	Відображають суми, які підприємство отримало винагороду від надання в користування нематеріальних активів (роялті, авторського і суміжного права)	Дт 30,31 Кт 36, 377
Надходження від страхових премій	3050	Відображають суми, які підприємство страхування (СК) отримало у вигляді страхових премій	Дт 30,31 Кт 49

Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	Фінансові установи відображають повернення клієнтами наданих позик	Дт 30, 31 Кт 505,506, 605,606,68 5
Зобов'язання з податку на прибуток	3116	Сума сплаченого до бюджету податку на прибуток від операційної діяльності.	Дт 641 Кт 30,31
Зобов'язання з податку на додану вартість	3117	Сума сплаченого в бюджет ПДВ.	Дт 641 Кт 30,31
Зобов'язання з інших податків і зборів	3118	Відображають суми сплачених зобов'язань з інших податків і зборів	Дт 641, 642, 65 Кт 30,31
Витрачання на оплату авансів	3135	Відображають суми сплачених авансових платежів та передплати постачальникам і підрядчикам за ще неотримані продукцію, товари послуги	Дт 371,63 , 682, 683 Кт 30,31
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	Відображають суми витрачені на оплату повернення авансів покупцям	Дт 681, 36 Кт 30, 31

Витрачання на оплату цільових внесків	3145	Відображають суми витрачені на оплату цільових внесків	Дт 685 Кт 30,31
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	Страхові компанії відображають суми, які були сплачено застрахованим особам за умови страхування	Дт 49 Кт 30,31
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	Фінансові установи відображають суми позик, наданих клієнтам	Дт 377 Кт 31
Надходження від погашення позик	3230	Підприємства (окрім фінансових установ) відображають надходження грошових коштів від повернення авансів і позик, наданих іншим сторонам, пов'язаних з інвестиційною діяльністю.	Дт 30,31 Кт 183,377
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	Відображають суми грошових коштів від реалізації дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці. Реалізація майнового комплексу у даному рядку не враховується.	Дт 30,31 Кт 681,377

Витрачання на надання позик	3275	Відображають суми витрачання грошових коштів підприємства (окрім фінансових установ) у разі надання авансів і позик, пов'язаних з інвестиційною діяльністю.	Дт 30,31 Кт 183,377
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	Відображають суми витрачання грошових коштів на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці. Витрати на придбання майнового комплексу у даному рядку не враховується.	Дт 14,35 Кт30,31
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	Відображають суми надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	Дт 30,31 Кт 377,681
Витрачання на сплату відсотків	3360	Відображають суми витрачання на сплату відсотків за користування наданим кредитом	Дт 684 Кт 30,31
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	Відображають суми витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	Дт 611 Кт 30,31

Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	Відображають суми витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	Дт 14,35,371,685 Кт 30,31
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	Відображають суми витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	Дт 67 Кт 30,31
Прибуток (збиток) від участі в капіталі	3321	Для відображення змін використовують наступні рядки форми № 2 «Звіту про фінансові результати» Прибуток від участі в капіталі заносимо у гр. 3 форми № 3–н: (ряд. 2200 – ряд. 2255) гр. 3 ф. № 2 (Збиток) від участі в капіталі У гр. 4 форми № 3–н: (ряд. 2255 –ряд. 2200) гр. 3 ф. № 2	
Зміна вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю, та дохід (витрати) від первісного визнання	3322	Зміна вартості активів, що оцінюються за справедливою вартістю, та дохід (витрати) від первісного визнання	Дт 100, 161, 163, 165, 21, 23 Кт 710 Дт 940 Кт 100, 161, 163, 165, 21, 23
Збиток (прибуток) від реалізації	3323	Відображено збиток (прибуток) від реалізації необоротних активів,	

необоротних активів, утримуваних для продажу та груп вибуття		утримуваних для продажу та груп вибуття . – у гр. 3 форми № 3–н: (ряд. 2120 – ряд . 2180) гр. 3 ф. № 2 (враховуючи тільки частину доходів і витрат від реалізації необоротних активів, що утримуються для продажу і груп вибуття); – у гр. 4 форми № 3–н: (ряд. 2180 –ряд. 2120) гр. 3 ф. № 2 (враховуючи тільки частину доходів і витрат від реалізації необоротних активів, що утримуються для продажу і груп вибуття)	
Збиток (прибуток) від реалізації фінансових інвестицій	3524	Сума збитку (прибутку) від реалізації фінансових інвестицій	Дт 14,35 Кт 741 Кт 971 Кт 14,35
Зменшення (відновлення) корисності необоротних активів	3526	Відображають суми зменшення (відновлення) корисності необоротних активів	Дт 972, 423 Кт 10,11,12,13 Дт 10,11,12,13 Кт 742,423
Фінансові витрати	3540	Відображають суми фінансових витрат також вони відображені в (формі № 2). код ряд. 2250	Дт 95 Кт 30,31,684 Дт 792 Кт 95
Зменшення (збільшення) запасів	3551	Для відображення зміни запасів, використовують наступні рядки форми № 1 «Баланс»: (гр. 3 – гр. 4) ряд. 1100 ф. № 1, якщо зменшення, , то заносимо суму в гр. 3 форми № 3–н (гр. 4 – гр. 3) ряд. 1100 ф. № 1, якщо збільшення то у гр. 4 форми № 3–н:	

Зменшення (збільшення) поточних біологічних активів	3552	Для відображення зміни статей поточних біологічних активів, які пов'язані з операційною діяльністю використовують наступний рядок форми № 1 «Баланс» (гр. 3 – гр. 4) ряд. 1110 ф. № 1 Якщо зменшення, то заносимо суму в гр. 3 форми № 3–н, Якщо збільшення, то у гр 4 форми № 3–н. (гр. 4 – гр. 3) ряд. 1110 ф. № 1
Зменшення (збільшення) дебіторської заборгованос ті за продукцію, товари, роботи, послуги	3553	Для відображення зменшення (збільшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, які пов'язані з операційною діяльністю використовують наступні рядки форми № 1 «Баланс» (гр. 3 – гр. 4) ряд. 1125 ф. № 1 Збільшення – заносимо у гр. 3 форми № 3–н. Зменшення в гр. 4 форми № 3–н. Розрахунок (гр. 4 – гр. 3) ряд. 1125 ф. № 1
Зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованос ті	3554	Для відображення зміни статей іншої поточної дебіторської заборгованості, які пов'язані з операційною діяльністю, використовують наступні рядки форми № 1 «Баланс». Зменшення заносимо в гр. 3 форми № 3–н: (гр. 3 – гр. 4) ряд. 1155 ф. № 1; збільшення в гр. 4 форми № 3–н: (гр. 4 – гр. 3) ряд. 1155 ф. № 1
Зменшення (збільшення) витрат майбутніх періодів	3556	Для відображення зміни витрат майбутніх періодів, які пов'язані з операційною діяльністю, використовують наступні рядки форми № 1 «Баланс».

		Зменшення заносимо в гр. 3 форми № 3–н: розрахунок (гр. 3 – гр. 4) ряд. ряд. 1170 ф. № 1 збільшення в гр. 4 форми № 3–н: розрахунок (гр. 4 – гр. 3) ряд. 1170 ф. № 1
Зменшення (збільшення) інших оборотних активів	3557	Зміни, які пов'язані з операційною діяльністю з іншими оборотними активами, використовують наступний рядок форми № 1 «Баланс» (гр. 3 – гр. 4) ряд. 1190 ф. № 1 Зменшення заносимо в гр. 3 форми № 3–н. Розрахунок збільшення інших оборотних активів (гр. 4 – гр. 3) ряд. 1190 ф. № 1 заносимо в гр. 4 форми № 3–н.
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3571	Зміни статей поточній кредиторській заборгованості за товари, роботи, послуги і пов'язані з операційній діяльністю. Використовують наступний рядок форми № 1 «Баланс» ряд 1610 ф. № 1. Збільшення заносимо у гр. 3 форми № 3–н: (гр. 4 – гр. 3); зменшення В гр. 4 форми № 3–н: (гр. 3 – гр. 4) ряд. 1610 ф. № 1
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом	3572	Збільшення або зменшення поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом проводять завдяки формі № 1 Баланс за допомогою розрахунку ряд. 1620 (гр. 4 – гр. 3) Збільшення заносять до гр. 3 форми № 3–н Зменшення у гр. 4 форми № 3–н: Розрахунок ведуть по формулі: (гр. 3 – гр. 4) ряд. 1620 ф. № 1
Збільшення (зменшення) поточної	3573	Зміни по статті поточна кредиторська заборгованість по розрахунках зі

кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування		страхування проводять на основі форми №1 Баланс. Збільшення поточної кредиторської заборгованості по розрахункам зі страхування розташовуємо в гр. 3 форми № 3–н: розрахунок (гр. 4 – гр. 3) ряд. 1625 ф. № 1 Зменшення у гр. 4 форми № 3–н: (гр. 3 – гр. 4) ряд. 1625 ф. № 1
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці	3574	Зміни по статті поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці, можна прослідити за допомогою аналізу ф.№1 Баланс ряд. 1630. Збільшення поточної кредиторської заборгованості відносять у гр. 3 форми № 3–н, методика розрахунку (гр. 4 – гр. 3) ряд. 1630 ф. № 1 Зменшення гр. 4 форми № 3–н, (гр. 3 – гр. 4) ряд. 1630 ф. № 1
Збільшення (зменшення) доходів майбутніх періодів	3576	Зміни по статті доходи майбутніх періодів, які пов'язані з операційною діяльністю, використовують ряд.1665 форми № 1 «Баланс». Збільшення відображаємо у гр. 3 форми № 3–н, визначаємо як (гр. 4 – гр. 3) ряд. 1665 ф. № 1 Зменшення в гр. 4 форми № 3–н, по формулі розрахунку (гр. 3 – гр. 4) ряд. 1665 ф. № 1
Збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань	3577	Зміни статей інших поточних зобов'язань, які відбулися протягом звітного періоду і пов'язані з операційною діяльністю аналізують завдяки ряд.1690 форми № 1 «Баланс». Збільшення відображаємо у гр. 3 форми № 3–н, визначаємо як: (гр. 4 – гр. 3) ряд. 1690 ф. № 1

		Зменшення в гр. 4 форми № 3–н, по формулі розрахунку в гр. (гр. 3 – гр. 4) ряд. 1690 ф. № 1	
Сплачені відсотки	3585	Вказують суму грошових коштів, яку підприємство сплатило за нараховані відсотки, користуючись кредитами або позиковим капіталом.	Дт 684 Кт 30,31 Дт 951 Кт 30,31

Наведена таблиця показує, як багато додаткової інформації може містити форма №3. Тому треба уважно заповнювати рядки цієї форми. Як і в попередніх формах існує методика перевірки порівнянності показників фінансової звітності Форма № 3 «Звіту про рух грошових коштів», яку представлено у табл.4.7. та 4.8.

Таблиця 4.7 – Методичні рекомендації по перевірці порівнянності показників фінансової звітності Форма № 3 «Звіту про рух грошових коштів» (прямим методом)

№ п/п	Показники, які порівнюються	Показники
1	2	3
1	Ряд. 3195, графа 3	Форма № 3, сума ряд. 3000, 3005, 3010, 3015, 3020, 3025, 3035, 3040, 3045, 3050, 3055, 3095, графа 3, мінус сума ряд. 3100, 3105, 3110, 3115, 3135, 3140, 3145, 3150, 3155, 3190, графа 3
2	Ряд. 3195, графа 4	Форма № 3, сума ряд. 3000, 3005, 3010, 3015, 3020, 3025, 3035, 3040, 3045, 3050, 3055, 3095, графа 4, мінус сума

		ряд. 3100, 3105, 3110, 3115, 3135, 3140, 3145, 3150, 3155, 3190, графа 4
3	Ряд. 3295, графа 3	Форма № 3, сума ряд. 3200, 3205, 3215, 3220, 3225, 3230, 3235, 3250, графа 3, мінус сума ряд. 3255, 3260, 3270, 3275, 3280, 3290, графа 3
4	Ряд. 3295, графа 4	Форма № 3, сума ряд. 3200, 3205, 3215, 3220, 3225, 3230, 3235, 3250, графа 4, мінус сума ряд. 3255, 3260, 3270, 3275, 3280, 3290, графа 4
5	Ряд. 3395, графа 3	Форма № 3, сума ряд. 3300, 3305, 3310, 3340, графа 3, мінус сума ряд. 3345, 3350, 3355, 3360, 3365, 3370, 3375, 3390, графа 3
6	Ряд. 3395, графа 4	Форма № 3, сума ряд. 3300, 3305, 3310, 3340, графа 4, мінус сума ряд. 3345, 3350, 3355, 3360, 3365, 3370, 3375, 3390, графа 4
7	Ряд. 3400, графа 3	Форма № 3, ряд. 3195, графа 3, плюс чи мінус ряд. 3295, графа 3, плюс або мінус ряд. 3395, графа 3
8	Ряд. 3400, графа 4	Форма № 3, ряд. 3195, графа 4, плюс або мінус ряд. 3295, графа 4, плюс або мінус ряд. 3395, графа 4
9	Ряд. 3405, графа 3	Форма № 1, ряд. 1165, графа 3
10	Ряд. 3405, графа 3	Форма № 3, ряд. 3415, графа 4 (якщо у звітному році не встановлено помилок за минулі роки)
11	Ряд. 3405, графа 4	Форма № 1, за аналогічний період попереднього року, ряд. 1165, графа 3 (якщо у звітному році не встановлено помилок за минулі роки)

12	Ряд. 3415, графа 3	Форма № 1, ряд.1165, графа 4
13	Ряд. 3415, графа 3	Форма № 3, ряд.3405, графа 3, плюс або мінус ряд.3400, графа 3, плюс або мінус ряд.3410, графа 3
14	Ряд. 3415, графа 4	Форма № 1, за аналогічний період попереднього року, ряд.1165, графа 4 (якщо у звітному році не встановлено помилок за минулі роки)
15	Ряд. 3415, графа 4	Форма № 3, ряд.3405, графа 4, плюс або мінус ряд.3400, графа 4, плюс або мінус ряд.3410, графа 4

Така ж методика перевірки порівнянності показників фінансової звітності існує для Форма № 3 «Звіту про рух грошових коштів» непрямым методом, яку представлено у табл. 4.8.

Таблиця 4.8 – Методичні рекомендації по перевірці порівнянності показників фінансової звітності Форма № 3 «Звіту про рух грошових коштів» (непрямым методом)

№ п/п	Показники, які порівнюються	Показники
1	2	3
1	Ряд.3500, графа 3	Форма № 2, ряд.2290 графа 3
2	Ряд.3500, графа 4	Форма № 2, ряд.2295 графа 3
3	Ряд.3520, графа 3	Форма № 2, ряд. 2255, 2270 графа 3 мінус ряд. 2200, 2220, 2240, графа 3
4	Ряд.3520, графа 4	Форма № 2, сума ряд. 2200, 2220, 2240, мінус ряд. 2255, 2270, графа 3

5	Ряд.3540, графа 4	Форма № 2, ряд.2250 графа 3
6	Ряд.3570, графа 3	Форма № 3–н, різниця між сумою ряд. 3500, 3505, 3510, 3515, 3520, 3550, 3560, графа 3 та сумою ряд. 3510, 3515, 3520, 3540, 3550, 3560, графа 4
7	Ряд.3570, графа 4	Форма № 3–н, різниця між сумою ряд. 3500, 3510, 3515, 3520, 3540, 3550, 3560, графа 4 та сумою ряд. 3510, 3515, 3520, 3550, 3560, графа 3
8	Ряд.3195, графа 3	Форма № 3–н, ряд.3570, графа 3, мінус ряд.3580, графа 4
9	Ряд.3195, графа 4	Форма № 3–н, ряд.3570, графа 4, плюс ряд.3580, графа 4
10	Ряд.3295, графа 3	Форма № 3–н, різниця між сумою ряд. 3200, 3205, 3515, 3220, 3225, 3230, 3235, 3250, графа 3 та сумою ряд. 3255, 3260, 3270, 3275, 3280, 3290, графа 4
11	Ряд.3295, графа 4	Форма № 3–н, різниця між сумою ряд. 3255, 3260, 3270, 3275, 3280, 3290, графа 4 та сумою ряд. 3200, 3205, 3515, 3220, 3225, 3230, 3235, 3250, графа 3
12	Ряд.3395, графа 3	Форма № 3–н, різниця між сумою ряд. 3300, 3305, 3310, 3340, графа 3 та сумою ряд. 3345, 3350, 3355, 3360, 3365, 3370, 3375, 3390, графа 4
13	Ряд.3395, графа 4	Форма № 3–н, різниця між сумою ряд. 3345, 3350, 3355, 3360, 3365, 3370, 3375, 3390, графа 4 та сумою ряд. 3300, 3305, 3310, 3340, графа 3
14	Ряд.3400, графа 3	Форма № 3–н, сума ряд. 3195, 3295, 3395, графа 3 або ряд.3195, графа 3 плюс ряд.3295, графа 3 мінус ряд.3395, графа 4 або ряд.3195, графа 3 мінус ряд.

		та 3295 і 3395, графа 4 або ряд.3195, графа 3 мінус ряд.3295, графа 4 плюс ряд.3395 графа 3 або ряд.3295, графа 3 мінус ряд.3195 і 3395, графа 4 або ряд.3295, графа 3 плюс ряд.3395, графа 3 мінус ряд.3195, графа 4 або ряд.3395, графа 3 мінус ряд.3195, графа 4 мінус ряд.3295, графа 4
15	Ряд.3400, графа 4	Форма № 3–н, сума ряд. 3195, 3295, 3395, графа 4 або ряд.3195, графа 4 плюс ряд.3295, графа 4 мінус ряд.3395, графа 3 або ряд.3195, графа 4 мінус ряд.3295 і 3395, графа 3 або ряд.3195, графа 4 мінус ряд.3295, графа 3 плюс ряд.3395, графа 4 або ряд.3295, графа 4 мінус ряд.3195 та 3395, графа 3 або ряд.3295, графа 4 плюс ряд.3395, графа 4 мінус ряд.3195, графа 3 або ряд.3395, графа 4 мінус ряд.3195, графа 3 мінус ряд.3295, графа 3
16	Ряд.3405, графа 3	Форма № 1, ряд.1165, графа 3
17	Ряд.3405, графа 3	Форма № 3–н, ряд.3415, графа 5 (якщо у звітному році не встановлено помилок за минулі роки)
18	Ряд.3410, графа 3	Форма № 3–н, ряд.3515, графа 4
19	Ряд.3410, графа 4	Форма № 3–н, ряд.3515, графа 3
20	Ряд.3415, графа 3	Форма № 1, ряд.1165, графа 4
21	Ряд.3415, графа 3	Форма № 3–н, сума ряд. 3400, 3405, 3410, графа 3

22	Ряд.3415, графа 3	Форма № 3–н, сума ряд. 3400, 3405, графа 3 мінус ряд.3410, графа 4 або сума ряд. 3405, 3410, графа 3 мінус ряд.3400, графа 4 або сума ряд. 3405, графа 3 мінус сума ряд. 3400, 3410, графа 4

Приклад заповнення форми 3 «Звіт про рух грошових коштів» прямим методом

Для закріплення матеріалу доцільно на основі даних, приведених в таблиці 4.9. №3 «Звіт про рух грошових коштів» прямим методом.

Дано:

№ рах.	Найменування рахунку	Сальдо на початок періоду тис. грн.	
		Дт	Кт
10	Основні засоби	1339200	
131	Знос основних засобів		208800
201	Виробничі запаси	738000	
23	Незавершене виробництво	252000	
26	Готова продукція	306000	
371	Аванси видані	232812	
361	Дебіторська заборгованість	150000	
301	Каса	83492	
311	Поточний рахунок	2005200	
40	Зареєстрований капітал		3580350
43	Резервний капітал		619200
60	Кредит		71280

44	Нерозподілений прибуток		560000
631	Кредиторська заборгованість постачальникам		10500
641	Перед бюджетом		23400
651	Перед Пенсійним фондом		19800
661	Перед робітниками		4170
685	Іншими кредиторами		9264
Усього		5106764	5106764

За звітний період відображено наступні господарські операції:

№ п-п	Господарська операція	Сума	Дт	Кт
1.	Нарахована заробітна плата	500000	92	661
2.	Із заробітної плати утримано податків, загальна сума	72300	661	641
3	Утримано внески у Пенсійний Фонд	18000	661	651
4	З поточного рахунку перераховано			
5	Податок на прибуток	24000	641	311

6	Податок на доходи фізичних осіб	72300	641	311
7	Внески у ПФ	18000	651	311
8	Видана заборгованість по заробітній платі	4170	661	311
9	Отримано від покупців за раніше реалізовану продукцію	150000	311	361
10	Постачальнику перераховано кошти за автотранспорт 672000 у т.ч. ПДВ.	672000 112000	631 641	311 644
11	Автотранспорт введено в експлуатацію	560000	105	631
12	Нараховано податковий кредит з ПДВ	112000	644	631
13	Покупцю відвантажено продукцію 2400000 у т.ч. ПДВ, та отримано кошти на поточний рахунок	2400000 400000 2400000	361 701 311	701 641 361
14	Списано собівартість реалізованої продукції	224000	901	26
15	Нарахована амортизація основних засобів	2700	92	131
16	В касу від кредиторів отримано готівку	9264	301	685

17	Нараховані та сплачені відсотки за кредит	3000	951 684	684 311
18	Сплачено частину короткострокового кредиту	60000	601	311
19	Визначено фінансовий результат до оподаткування 1270300 тис. грн.	2000000	701	79
		502700	79	92
		224000	79	901
		3000	79	951
20	Нараховано податок на прибуток	228654	98	641
21	Податок на прибуток закрито на фінансовий результат	228654	79	98
22	Отримано нерозподілений прибуток, як фінансовий результат	1041646	79	441

Оборотно–сальдова відомість

№ рах.	Найменування рахунку	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
		Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
105	Основні засоби Транспортні засобів	133920 0		560000		1899200	

131	Знос основних засобів		208800		2700		211500
201	Виробничі запаси Сировина та матеріали	738000				738000	
23	Незавершене виробництво	252060				252060	
26	Готова продукція	306000			224000	82000	
371	Розрахунки по авансам виданим	232812				232812	
361	Дебіторська заборгованість покупцям та замовникам	150000		2400000	2550000	–	
301	Каса	83492		9264		92756	
311	Поточний рахунок	2005200		2550000	853470	3701730	
40	Зареєстрований капітал		3580350				3580350
43	Резервний капітал		619200				619200
60	Короткостроковий кредит		71280	60000			11280
44	Нерозподілений прибуток Непокритий збиток		560000		1041646		1601646
631	Кредиторська заборгованість: постачальникам		10500	672000	672000		10500
641	Кредиторська заборгованість по розрахункам з бюджетом		23400	208300	700954		516054

651	Кредиторська заборгованість Перед Пенсійним фондом		19800	18000	18000		19800
661	Кредиторська заборгованість перед робітниками		4170	94470	500000		409700
685	Кредиторська заборгованість Іншими кредиторами		9264		9264		18528
684	Витрати по нарахованим відсоткам			3000	3000		
644	Податковий кредит			112000	112000		
701	Дохід від реалізації продукції			2400000	2400000		
79	Фінансові результати			2000000	2000000		
901	Собівартість реалізованої продукції			224000	224000		
92	Адміністративні витрати			502700	502700		
951	Фінансові витрати			3000	3000		
98	Податок на прибуток			228654	228654		
Усього		5106764	5106764	12045388	12045388	6998558	6998558

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 20__ р.**

Форма № 3

Код за
ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	Методика розрахунку
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	2550000	Дт 311 Кт 361
Повернення податків і зборів	3005	–	
у тому числі податку на додану вартість	3006	–	
Цільового фінансування	3010	–	
Інші надходження	3095	9264	Дт 301 Кт 685
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	()	
Праці	3105	(4170)	Дт 661 Кт 311
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(18000)	Дт 651 Кт 311
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(24000+72300)	Дт 641 Кт 311
Інші витрачання	3190	()	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	2440794	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності	3200	–	

Стаття	Код рядка	За звітний період	Методика розрахунку
1	2	3	4
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій			
необоротних активів	3205	–	
Надходження від отриманих: відсотків	3215	–	
дивідендів	3220	–	
Надходження від деривативів	3225	–	
Інші надходження	3250		
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	()	
необоротних активів	3260	(672000)	Дт 631 Кт311
Виплати за деривативами	3270	()	
Інші платежі	3290	()	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(672000)	
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305		
Інші надходження	3340		
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	()	
Погашення позик	3350	(60000)	Дт 601 Кт 311
Сплату дивідендів	3355	()	
Інші платежі	3390	(3000)	Дт 684 Кт 311
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(63000)	

Стаття	Код рядка	За звітний період	Методика розрахунку
1	2	3	4
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	1705794	
Залишок коштів на початок року	3405	2088692	С–до початкове Дт 301 + Дт 311
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	–	
Залишок коштів на кінець року	3415	3794486	С–до кінцеве Дт 301 + Дт 311

Порядок заповнення рядків форми №3 Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

1. Прибуток від операційної діяльності (за мінусом фінансових витрат) складає 1273300

1. Чистий рух коштів від операційної діяльності Ряд. 3195 = (Ряд.3000 + 3095) – (3105+3110+3115) = (2550000+9264) – (4170 +18000 +24000+72300) = 2440794 тис. грн.

2. Чистий рух грошових коштів за звітний період Ряд. 3400 = Ряд. 3195 +/- Ряд. 3295 +/- Ряд. 3395 = 2440794 – 672000 – 63000 = 1705794 тис. грн.

3. Залишок коштів на початок року ряд.3405 С–до початкове Дт 301 + Дт 311

розрахунок : 83492 + 2005200 = 2088692 тис. грн. Зіставляється з формою № 1 Баланс ряд. 1165 графа 3.

4. Залишок коштів на кінець року ряд. 3415 = ряд.3400 + 3405 повинно

дорівнювати С–до кінцеве Дт 301 + Дт 311 = 1705794 +2088692 =3794486 тис. грн.

Співвідносяться з формою № 1 Баланс ряд. 1165 графа 4. Оскільки другий та третій у (формі №3н) аналогічні, то заповнення проводимо тільки першого розділу.

Звіт про рух грошових коштів (непрямим методом) (форма №3н)

Стаття	Код ряд.	Графа 3 форми №3	Графа 4 форми № 3
		Надходження	Витрати
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500	1270300	
Коригування на:			
амортизацію необоротних активів	3505	2700	X
збільшення (зменшення) забезпечень	3510	–	
збиток, (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3515	–	
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших не грошових операцій	3520	–	
Зменшення (збільшення) оборотних активів	3550	374000	
Збільшення (зменшення)	3560	8174794	

поточних зобов'язань			
Грошові кошти від операційної діяльності	3570		
Сплачений податок на прибуток	3580	X	24000
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	2440794	

Розшифровка рядків по заповненню форми №3 Звіт про рух грошових коштів (непрямим методом), (форма №3).

Ряд. 3500 = 1. Прибуток від операційної діяльності до оподаткування складає 1270300 тис. грн.

Ряд. 3505 = Кт 13 = 2700

Ряд.3550 = сума дебетових початкових сальдо рах. 201, 23, 26, 371, 361 мінус сума дебетових сальдо на кінець звітного періоду цих же рахунків = $(738000 + 252060 + 306000 + 232812 + 150000) - (738000 + 252060 + 82000 + 232812) = 1678872 - 1304872 = 374000$ тис.грн.

Оскільки результат позитивний, то вважається, що підприємство не витратило більше коштів на придбання запасів, а їх реалізовувало. Тому цю суму записуємо у гр.3 надходження **Ряд.3560**. Сума кредитових сальдо початкових рах. 631,641 (окрім нарахованого податку на прибуток, сплаченого податку на прибуток та ПДВ який стосується інвестиційної діяльності) 651, 661,685 мінус сума кредитових сальдо на кінець звітного періоду цих же рахунків, вилучити суми зміни зобов'язань по відсотках, оскільки це не являється операційною діяльністю.

$= (10500 + 23400 + 19800 + 4170 + 9264) - (10500 + (516064 - 228654 + 112000 + 24000) + 19800 + 409700 + 18528) - 3000 = 67134 - 881928 - 3000 = -817794$ тис. грн.

Перевірка Ряд.3195 така ж як у прямому методі.

4.4.Завдання для самостійного виконання

Завдання 1

Необхідно: згідно з наведеними даними скласти Звіт про рух грошових коштів за звітний період прямим методом.

Дані для виконання: ТОВ «Тавріда» за звітний період має наступні дані, тис. грн:

№ з/	Дані для заповнення	За звітний період	За попередній період
1	Основні засоби	164,1	110,0
2	Знос основних засобів	(11,3)	(7,7)
3	Довгострокові фінансові інвестиції	18,2	15,0
4	Товари	0,8	2,3
5	Нематеріальні активи	4,0	2,3
6	Сума нарахованої амортизації нематеріальних активів	(1,4)	(0,3)
7	Виробничі запаси	13,3	15,6
8	Готова продукція	36,8	38,2
9	Дебіторська заборгованість за виданими авансами	45,0	41,0
10	Грошові кошти в національній валюті	20,9	17,0

11	Витрати майбутніх періодів	30,3	24,3
12	Статутний капітал	187,6	187,6
13	Резервний капітал	23,0	3,0
14	Короткострокові кредити банку	14,0	4,0
15	Нерозподілений прибуток звітного періоду	80,5	47,5
16	Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	26,5	9,7
17	Поточна заборгованість за розрахунками із сплати праці	9,0	–
18	Доход (виручка) від реалізації продукції	87,2	–
19	Собівартість реалізованої продукції	(33,6)	–
20	Адміністративні витрати	(10,3)	–
21	Витрати на збут	(4,1)	–
22	Податок на прибуток від звичайної діяльності	(5,9)	–
23	Амортизація	(8,8)	–

Згідно з даними обліку за звітний період:

- сплачено податок на прибуток у сумі 8,3 тис. грн;
- основні засоби, нематеріальні активи та довгострокові інвестиції, придбані за грошові кошти;
- сплачено відсотки за кредит – 1,6 тис. грн.

Завдання 2. Практичне завдання для самостійного виконання, на основі даних завдання № 1 глави заповнити форму №3 непрямым методом.

Завдання 3. Практичне завдання для самостійного виконання.

1. Проставити кореспонденцію рахунків.
2. Визначити фінансовий результат.
3. Заповнити форми звітності ф.1, ф.2, ф.3, ф.3-н

Залишки на підприємстві на 01.01.XX наступні:

Поточні рахунки в банках	1000.
Каса	1000
Вексель виданий	2000
НМА	2000
Амортизація НМА	1000
Неоплачений капітал	1000
Статутний капітал	2000
Готова продукція	1000
Цільове фінансування	1000

Господарські операції за січень 20XX року

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума Тис. грн
		Дт	Кт	
1.	Поступили гроші в касу від покупця			2000
2.	Сплачена з поточного рахунку заборгованість перед постачальниками за матеріали			1000

3.	Збільшений розмір статутного капіталу			1200
4.	Від постачальників отримані матеріали (у т.ч. ПДВ)			1200
5.	Засновниками внесені грошові кошти на поточний рахунок			1200
6.	Реалізована продукція			6000
	у т.ч. ПДВ			
	Списано собівартість реалізованої продукції			1000
7.	На поточний рахунок отримані від покупців грошові кошти за отриману продукцію та авансові платежі, у т.ч. ПДВ			9000
8	Відображено дооцінку НМА			5000
	Дооцінка амортизації НМА			1000
9.	Визначений фінансовий результат			
	Нараховано податок на прибуток			
10.	20% прибутку направлені до статутного фонду			

4.5. Тести до теми: «Звіт про рух грошових коштів»

1. У результаті яких видів діяльності приводяться дані про рух грошових коштів у звіті?

- а) інвестиційної, фінансової;
- б) операційної і надзвичайних подій;
- в) операційної, інвестиційної, фінансової;
- г) основної і надзвичайних подій.

2. Що є метою складання форми №3?

- а) зміни, у грошових коштах і їх еквівалентах підприємства;
- б) зміни, в активах підприємства;
- в) зміни, у джерелах підприємства;
- г) зміни, у власному капіталі.

3. Чи включаються внутрішні зміни у складі грошових коштів у звіт?

- а) так;
- б) ні.

4. Дані статті «Зменшення оборотних активів» відображається у графі:

- а) надходження;
- б) витрати.

5. Дані статті «Зменшення поточних зобов'язань» відображається у графі:

- а) надходження;
- б) витрати.

6. Яким чином визначається рух грошових коштів у результаті операційної діяльності непрямим методом?

- а) шляхом корегування прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування на суми;

- б) зміни запасів, дебіторської і кредиторської заборгованості, пов'язаної з операційною діяльністю протягом звітного періоду;
- в) проведення операції в негрошових статтях;
- г) а+ б+ в.

7. З якими формами фінансової звітності взаємодіє «Звіт про рух грошових коштів» непрямым методом?

- а) форма 1, форма 2, форма 4;
- б) форма 1;
- в) форма 2;
- г) форма 1, форма 2.

8. З якими формами фінансової звітності взаємодіє «Звіт про рух грошових коштів» прямим методом?

- а) форма 1, форма 2, форма 4;
- б) форма 1;
- в) форма 2;
- г) форма 1, форма 2.

9. Які розділи відрізняються у зіставленні форми №3 та форми №3-н?

- а) 1;
- б) 2;
- в) 3.

10. Яким чином визначається чистий рух грошових коштів за звітний період?

- а) суми чистих рухів від усіх видів діяльності;
- б) суми залишку грошей на початок року та вплив змін валютного курсу;
- в) суми залишку грошей на кінець року та вплив змін валютного курсу.

11. Відповідно до НПБО № 1 які активи відображаються у рядку грошові кошти ?

- а) готівка, кошти на рахунках в банках і депозити до запитання;
- б) кредити банку;
- в) тільки готівка

12. Відповідно до НПБО № 1 які активи відносяться до еквівалентів грошових коштів?

- а) кредити банку;
- б) гроші у дорозі;
- в) казначейські векселі, депозитні сертифікати та ін.

13. Чи входить до складу річної фінансової звітності підприємства Звіт про рух грошових коштів ?

- а) ні;
- б) так.

14. У яких статтях розділу Балансу визначається Рух грошових коштів в результаті інвестиційної діяльності?

- а) «Розрахунки з постачальниками»;
- б) «Необоротні активи» та «Поточні фінансові інвестиції»;
- в) «Оборотні активи»

15. У яких статтях розділу Балансу визначається Рух грошових коштів в результаті фінансової діяльності?

- а) «Грошові кошти та їх еквіваленти?»;
- б) «Власний капітал», «Забезпечення майбутніх витрат і платежів», «Довгострокові зобов'язання», «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями»;
- в) «Необоротні активи» та «Поточні фінансові інвестиції».

16. Операційна діяльність – це

- а) додаткова діяльність підприємства;
- б) основна діяльність підприємства.

17. Інвестиційна діяльність – це

- а) додаткова діяльність підприємства;
- б) основна діяльність підприємства.
- в) сукупність операцій із придбання і продажу довгострокових (необоротних) активів, а також короткострокових (поточних) фінансових інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів.

18. Фінансова діяльність – це

- а) сукупність операцій, які приводять до зміни розміру і (або) складу власного і позикового капіталів;
- б) основна діяльність підприємства;
- в) сукупність операцій із придбання і продажу довгострокових (необоротних) активів, а також короткострокових (поточних) фінансових інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів.

19. Негрошові операції – це

- а) надходження грошових коштів від фінансових інвестицій;
- б) бартерні операції;
- в) отримання позик і їх погашення.

20. У якій формі звітності відображаються не грошові операції?

- а) у Балансі;
- б) у Звіті про рух грошових коштів;
- в) у Примітках до фінансових звітів

Контрольні питання до теми

1. Яка мета складання звіту про рух грошових коштів?
2. Які операції не відображаються у звіті про рух грошових коштів?
3. Скільки форм звіту про рух грошових коштів Ви знаєте та чим вони відрізняються?
4. Скільки розділів має звіт про рух грошових коштів і назвіть які?
5. Які операції від операційної діяльності Ви знаєте, назвіть їх?
6. Які операції від інвестиційної діяльності Ви знаєте, назвіть їх?
7. Які операції від фінансової діяльності Ви знаєте, назвіть їх?
8. Як Ви розумієте поняття «грошові потоки»?
9. В чому полягає сутність прямого методу складання звіту про рух грошових коштів?
10. На підставі якої інформації складається звіт про рух грошових коштів?

Розділ 5. Форма звітності № 4 «Звіт про власний капітал»

5.1. Склад форми №4 «Звіт про власний капітал»

Складання «Звіту про власний капітал» стосується підприємств, організацій та інших юридичних осіб усіх форм власності (окрім банків і бюджетних установ).

Метою складання звіту про власний капітал є розкриття інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

Ця форма звітності дуже пов'язана с формою №1 «Баланс». Структура власного капіталу відображається в пасиві балансу (1 розділ). Визначення власного капіталу можливо зробити на основі формули:

$$ВК = А - З, \quad (5.1)$$

де ВК – власний капітал;

А – активи підприємства;

З – зобов'язання підприємства.

Таким чином, під власним капіталом розуміють частину активів, яка залишається після віднімання його зобов'язань.

У цих статтях, які відображено в пасиві балансу, можна з'ясувати лише стан власного капіталу за його видами на початок і кінець звітного періоду та загальну його зміну за звітний період, але не можливо з'ясувати, за рахунок чого сталися зміни. Тому для контролю за змінами власного капіталу введено спеціальну форму звітності форма №4 «Звіт про власний капітал».

Власний капітал складається наступним чином:

– це внески засновників у вигляді грошових коштів, оборотних або необоротних активів;

– отриманий прибуток, який формується у результаті діяльності підприємства;

– інші джерела.

Власний капітал за рівнем відповідальності поділяється на дві складові:

– зареєстрований капітал, розмір якого визначається установчими документами і обов'язково підлягає реєстрації (статутний, пайовий, інший зареєстрований капітал);

– незареєстрований капітал, тобто додаткові внески засновників (учасників), капітал у дооцінках, резервний капітал та нерозподілений прибуток [42, с. 248].

Значення власного капіталу підприємства розкривається через його функції:

1) довгострокового фінансування – власний капітал знаходиться у необмеженому розпорядженні підприємства;

2) захист прав кредиторів від втрати капіталу – власний капітал є мірилом відповідальності на підприємстві і захистом кредиторів;

3) компенсації понесених збитків – тимчасові збитки погашаються за рахунок власного капіталу;

4) кредитоспроможності – кредити надаються, першою чергою, тим підприємствам, у яких більший власний капітал і менша кредиторська заборгованість;

5) фінансування ризиків – власний капітал використовується для фінансування ризикових операцій, на що можуть не погодитися кредитори;

6) незалежність і влада – величина власного капіталу визначає ступінь незалежності та вплив його власників на підприємство;

7) розподілу доходів і активів – частки окремих власників є основою при розподілі фінансового результату та майна, якщо підприємство ліквідується [42, с. 249].

Статутний капітал затверджується на підприємствах, його розмір визначається на підприємстві самостійно. Законодавчо встановлено мінімальний розмір статутного капіталу для акціонерних товариств на рівні не менше 1250 мінімальних заробітних плат на момент реєстрації товариства. Також комунальні підприємства не мають можливості встановлювати розмір статутного капіталу, їм установлює місцева рада.

Зміст статей звіту про власний капітал

Зміст статей власного капіталу розкрито в розділі «Баланс» при заповненні 1 розділу пасиву балансу. У цьому розділі розглянемо причини змін, в які відображаються у даній формі звітності, та методику її складання.

При складанні цього Звіту потрібно особливо уважно стежити за позитивними і від'ємними показниками, оскільки зміни у складі власного капіталу можуть відображатися для одного погляду як зменшення, а для іншого показника – як збільшення. Від'ємні показники (тобто показники, що зменшують власний капітал) приводяться в дужках.

У Звіті про власний капітал налічується 10 граф, кількість граф в вищеназваних формах не випадково, а їх рівно стільки, скільки необхідно для того, щоб розкрити структуру власного капіталу. Найменування статей (рядків) Звіту про власний капітал відповідають операціям, які можуть здійснюватися з тим або іншим видом власного капіталу, або подіям, які на нього впливають. По суті, форма Звіту є оборотно-сальдовою відомістю, тобто, кожен елемент розраховується по формулі 5.2:

Сальдо на початок звітнього періоду	+/-	Зміни за звітний період	=	Сальдо на кінець звітнього періоду

Один із видів власного капіталу – статутний капітал (графа 3 Звіту). Дані про розмір статутного капіталу і його зміни зареєстровані в засновницьких документах підприємства і вносяться в Єдиний державний реєстр юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців. Сальдо рахунку 401 на початок і кінець року повинно відповідати цьому розміру, а всі зміни відображаються в обліку тільки після реєстрації. Таким чином, розмір статутного капіталу пов’язано не тільки із внутрішніми, але і із зовнішнім джерелом інформації.

Практично усі показники Звіту про власний капітал, так або інакше, пов’язані з показниками інших звітних форм. Тому, приступаючи до заповнення форми Звіту, необхідно використовувати дані:

– Балансу (форма № 1) за станом на 31 грудня року, попереднього звітнього року (він необхідний для заповнення рядка 4000 Звіту);

– Баланс (форма № 1) за станом на 31 грудня звітнього року треба злічити з (ряд.4300) форми 4. Спочатку необхідно заповнити рядки (4000–4295) Звіту про власний капітал і показники;

– Звіт про фінансові результати (форма № 2) за звітний рік (він необхідний для заповнення рядка 4100 Звіту про власний капітал);

– Звіт про власний капітал за попередній рік.

Згідно Інструкції № 291 для обліку і загальності інформації про стан і рух різних видів власного капіталу

призначені рахунки 40–46. Отже, у Звіті про власний капітал повинні відображатися всі дебетові і кредитові обороти за цими рахунками за весь звітний рік, а також сальдо на початок і кінець року.

Як відомо, «форму бухгалтерського обліку як визначену систему реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації й узагальнення інформації в них» підприємства обирають самостійно, але «з дотриманням єдиних принципів» бухгалтерського обліку, а також «з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки облікових даних» (п.5 ст.8 Закону про бухгалтерський облік). Для обліку операцій, що відображають зміни у складі власного капіталу, призначені:

- Журнал 7;
- Відомість 7.1 аналітичних даних рахунку 42 «Додатковий капітал»;
- Відомість 7.2 аналітичних даних рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)».

Ці відомості будуть корисні і тим підприємствам, які ведуть облік із використанням самостійно розроблених реєстрів або здійснюють цю справу за допомогою комп'ютерних програм. Адже в основі формування даних лежать одні і ті ж принципи.

5.2. Методика складання форми №4 «Звіт про власний капітал»

Звіт про власний капітал складається у тисячах гривень і містить такі частини:

- титульна частина – наводиться інформація про підприємство та період, за який складається Звіт;

– предметна частина – складається з таблиці, що відображає зміни складових власного капіталу за звітний період;

– заключна частина – наводяться підписи і ПІБ осіб, які відповідають за наведену інформацію [42, с. 258].

У Звіті наводять інформацію про такі складові власного капіталу:

- зареєстрований капітал (графа 3);
- капітал у дооцінках (графа 4);
- додатковий капітал (графа 5);
- резервний капітал (графа 6);
- нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (графа 7);

- неоплачений капітал(графа 8);
- вилучений капітал (графа 9) [43, с. 33].

У статтях «Залишок на початок року» показують суми капіталу на початок (некоригований залишок) звітного року.

Некоригований залишок, а у графі 3 Балансу відображається з урахуванням передбачених Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку №6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» коригувань. Виконуватися вказані коригування можуть у будь-який момент протягом всього звітного року. Це означає, що:

– по–перше, показники графі 3 Балансу поточного року можуть відрізнятися від показника графі 4 попереднього року;

– по–друге, показники графі 3 Балансу можуть змінюватися протягом року.

Особливості заповнення окремих граф по рядку 4000 представлено в табл.5.1.

Таблиця 5.1 – Формування показників рядка 4000
«Залишок на початок року»

Стат- тя	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Несплачений капітал	Вилучений капітал	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Зали- шок на поча- ток року	4000	Показники рядка 4000 повинні відповідати показникам, відображеним у цих графах і повинні відповідати сумам, відображеним у рядках графи 3 «На початок звітного періоду» Балансу (форма № 1) на 31 грудня попереднього року							Арифметична сума показників статей Балансу з 1400 по 1430
		1400	1405	1410	1415	1420	(1425)	(1430)	
		по Кт рах. 40	по Кт рах. 41	по Кт субрах. 421– 425	по Кт рах. 43	по Кт або по Дт рах. 44	по Дт рах. 46	по Дт рах. 45	

При заповненні граф очевидно, що одне і те ж підприємство не може одночасно формувати і статутний, і пайовий капітал. Тому в аналізованому рядку не можуть бути одночасно заповнені графи 3 та 4, показник може бути лише в одній із них. Також очевидно, що, якщо підприємство згідно законодавству не має зареєстрованого

капіталу (наприклад, приватне підприємство, об'єднання підприємств або громадян і так далі), показників не буде не тільки у графах 3, але і у графах 8 і 9.

У статтях «Зміна облікової політики», «Виправлення помилок» та «Інші зміни» відображаються суми коригувань, передбачених Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах».

Розділ «Коригування» (рядки 4005–4095) включає чотири рядки, одна з них – рядок 4095 – підсумкова, оскільки П(С)БО №6 визначає порядок віддзеркалення у фінансовій звітності наслідків змін облікової політики, виправлення помилок і подій після дати балансу, то необхідно керуватися саме цим стандартом для правильного заповнення розділу.

Особливості заповнення окремих граф по рядкам 4005–4095 представлено в табл.5.2.

У рядку 4005 відображаються коригування, пов'язані зі зміною облікової політики. Згідно п.9 ПБО–6 облікова політика може змінюватися у трьох випадках:

- якщо змінюються статутні вимоги;
- якщо змінюються вимоги органу, які затверджено положенням (стандартом) бухгалтерського обліку (тобто вимоги Міністерства фінансів України);
- якщо зміни забезпечать достовірне віддзеркалення подій або операцій у фінансовій звітності підприємств.

Рядок 4010 називається «Виправлення помилок», але, заповнюючи його, необхідно враховувати, що мова йде тільки про ті помилки, які допущені при складанні фінансових звітів за попередні роки і які впливають на величину нерозподіленого прибутку (непокритого збитку)

(п.4 ПБО–6). Відповідно до Інструкції № 291 виправлення помилок за минулий рік, виявлених в поточному році відображається коригування рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)» з рахунками бухгалтерського обліку відповідних об'єктів класів 1– 6.

Зміни нерозподіленого прибутку відображаються у графі 7, отже, за наявності коригувань саме в цій графі буде показник. Якщо у графі 7 по рядку 4005 немає показника, то не може бути показників і в інших графах по цьому рядку. Те ж стосується рядків 4010 і 4090.

У рядку 4090 слід відображати «Інші зміни». Згідно П(С)БО №6, окрім зміни облікової політики і виправлення помилок, розглядаються наступні зміни:

- зміни облікових оцінок, але вони не потребують коригування нерозподіленого прибутку;

- події після дати балансу, які, як сказано в п. 15 вказаного стандарту, «можуть вимагати коригування певних статей».

У рядку 4095 Скоригований залишок на початок року» показується залишок власного капіталу на початок звітного року після внесення відповідних коригувань.

Таблиця 5.2 – Формування показників рядків (4005–4095) розділу «Коригування»

Стаття	Код ряд.		Капітал в дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		Вилучений капітал	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Зміна облікової політики	4005	–	Дт 44–кт 41 (Дт 41–Кт 44)	Дт 44–Кт 421, 422; (Дт 421 Кт 44) Дт 44–Кт 423, 424, 425; (Дт 423, 424, 425 Кт 44)	Дт44 Кт43 (Дт 43–Кт 44)	(Дт 44–Кт 41,42,43, 45) Кт 44 Дт 41,42,43, 45	–	Дт 44 – Кт 45; (Дт 45–Кт 44)	Сума показників граф з 4–ї по 9–у
Виправлення помилок	4005	–	–	–	–	Дт рахунків класу 1–6 Кт 44, або (Дт 44 Кт рахунків класу 1–6)	–	–	Сума графи 7 = гр.10

Інші зміни	4010	–	Дт44– Кт 421, 422; (Дт421 Кт44) Дт44– Кт 423, 424, 425; (Дт 423, 424, 425 Кт 44)	Дт44 Кт43 (Дт 43– Кт 44)	(Дт 44– Кт 41,42,43, 45) Кт 44 Дт 41,42,43, 45	–	Дт44 – Кт45; (Дт45 –кт44)	Сума показників граф з 4-ї по 9-у
Скоригований залишок на початок року	4095	Арифметична сума Ряд. 4005–4095 по графах						Сума показників граф з 3-ї по 9-у

Оскільки коригування може бути як у сторону збільшення, так і в бік зменшення, всі показники цих рядків можуть мати як позитивне, так і від’ємне значення.

Що стосується джерел інформації для заповнення рядків 4005–4095, то коригування виконуються на початок звітної року, в аналітичному обліку їх слідє відокремити від оборотів цього року.

У статті «Скоригований залишок» відображається залишок власного капіталу на початок звітної року після внесення відповідних коригувань.

У статті 4100 «Чистий прибуток (збиток) за звітний період» показується сума чистого прибутку (збитку) із «Звіту про фінансові результати».

Таблиця 5.3 – Формування показників рядка 4100 «Чистий прибуток (збиток) за звітний період»

Стаття	Код ряд.				Нерозподілений прибуток (непокріті збитки)			Разом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100					Переносимо значення рядка 2350 «Чистий прибуток» або 2355 –Чистий збиток» по графі 3 «За звітний період» Звіту про фінансові результати (форма № 2) Дт 79 – Кт 44 або (Дт 44 – Кт 79)			= показнику графи 7

Інший сукупний дохід за звітний період ряд.4110.

Заповнення розділу «Інший сукупний дохід» за звітний період ряд.4110 наводяться дані, що відображають збільшення, або зменшення власного капіталу в результаті переоцінки основних засобів та інших необоротних активів в порядку, передбаченому відповідними положеннями (стандартами).

Дооцінка, уцінка основних засобів, дооцінка та уцінка незавершеного будівництва проводяться спираючись на

дані в разі переоцінок згідно ПБО–7. Дооцінка, уцінка нематеріальних активів – у разі переоцінок згідно ПБО–8. А на зміни сум також впливає нараховані амортизації на дооцінені об’єкти їх вибуття, чи зменшення корисності згідно ПБО–28.

Також даний показник формується на змінах фінансових інструментів, накопичених курсових різниць, змін в іншому сукупному доході в асоційованих та спільних підприємствах та іншому сукупному доході.

Також цей підрозділ зіставляється з формою 2 II Розділ. Сукупний дохід. Ряд.2460

Таблиця 5.4 – Формування показників рядку (4110) «Інший сукупний дохід за звітний період»

Стаття	Код ряд.		Капітал в дооцінках	Додатковий капітал						Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	–	Дт 10,11,12,14– 16,20– 28,35,30,31 Кт 41	Дт 10,11,12,14– 16, 20–28, 35, 30, 31 Кт 42	–	–	–	–	–	= показнику графи 4+5

Заповнення розділу «Розподіл прибутку» (рядки 4200–4225) викладено в табл. 5.5. У рядку 4205 і 4210 обов’язково повинно бути два показника, однакових по сумах, але різних за значенням. Саме тому в результаті вони дають нуль.

Разом з тим найменування рядку 4205 підкреслюють їх «статутне» призначення. У табл.5.5 рядок 4210 використано для відображення операції по збільшенню резервного капіталу за рахунок нерозподіленого прибутку,

а також виплати за рахунок капіталу, наприклад, відсотків по облігаціям, створення фондів спеціального призначення.

Таблиця 5.5 – Формування показників розділу «Розподіл прибутку» (рядки 4200–4210)

Стаття	Код ряд.	За реєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток			Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Виплати власникам (дивіденди)	4200				(Дт 43 Кт 671)	(Дт 443 – Кт 671)			= показни- ку графи 6 або 7
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	Дт 443 Кт 40				Дт 441 Кт 443			0
Відрахування до резервного капіталу	4210				Дт 443 Кт 43	Дт 441 Кт 443			0

У статтях розділу «Внески учасників» (рядки 4240–4245) приводяться дані про збільшення зареєстрованого капіталу підприємства і зміни несплаченого капіталу в результаті збільшення або зменшення дебіторської заборгованості учасників по внескам у статутний капітал

підприємства». У ряд.4240 відображена інформація про інші причини збільшення статутного капіталу. Формування показників розділу «Внески учасників» зведено у табл.5.6.

Таблиця 5.6 – Формування показників розділу «Внески учасників» (рядки 4240–4245)

Стаття	Код ряд.	За реєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений	Несплачений капітал	Вилучений капітал	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Внески до капіталу	4240	(Дт 46 Кт 40)	(Дт421, 422 – Кт 46)	Дт 46 Кт 421			Дт 46 Кт 40, (Дт 46 Кт 421 Дт46– Кт40,41, 421,422)		= показнику граф 3,5,8
Погашення заборгованості капіталу	4245	–	–	–	–	–	Дт 10– 12,14, 20–22, 28,30,31, 35 Кт 46		= показнику графи 8

Розглянемо відображені операції докладніше.

В рядку 4240 відображають зміни, пов'язані з:

- формуванням і збільшенням статутного капіталу (Дт 46 – Кт 40);
- зменшенням статутного капіталу (Дт 40 – Кт 46);
- формуванням і збільшенням пайового капіталу (Дт 30, 31, 10, 11, 12, 20, 22 та ін – Кт 40);

У графі 5 (як і в однойменній статті Балансу, згідно п.39 ПБО–2) відображають суму перевищення:

- вартості реалізації випущених акцій над їх номінальною вартістю (для акціонерних суспільств);
- капіталу, вкладеного засновниками, над сумою статутного капіталу без зміни його розміру (для інших підприємств).

Ці суми даних в бухгалтерському обліку відображено в рядках 1 і 2 Відомості 7.2.

Тепер переходимо до заповнення рядків 4260–4290 (табл. 5.7). наводяться дані про зменшення власного капіталу підприємства в результаті виходу учасника, викупу або анулювання викуплених акцій акціонерним суспільством, зменшення номінальної вартості акцій або по інших причинах».

Таблиця 5.7 – Формування показників розділу «Вилучення капіталу» (рядки 4260–4290)

Стаття	Код ряд	За реєстрований капітал	Капітал в дооцінках			Нерозподілений	Несланий	Вилучений капітал	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Викуп акцій (часток)	4260	–	–	–	–	–	–	(Дт45–Кт 672,30,31)	= показнику гр.9

продовж. табл. 5.7

Перепродаж викуплених акцій (часткою)	4265	-	(Дт 421, Кт45); Дт 30,31 – Кт 421	-	(Дт44 –Кт 45)	-	Дт 30, 31 Кт 45; Дт421 – Кт 45; Дт44– Кт 45	Арифметична сума показників граф 4, 7, 9
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	(Дт40 Кт45) Дт 40 Кт 672	(Дт421 Кт 45) Дт 45 Кт 421	-	Дт44– Кт45)	-	Дт 442, 443 Кт45 Дт 30,31 Кт 45	Арифметична сума показників граф 3, 4, 7, 9
Вилучення частки в капіталі	4275	(Дт 40 Кт 672)	-	-	-	-	-	= показнику графи 3
Інші зміни в капіталі	4290	Дт 40,41 Кт 442	Дт 42 Кт 442 Дт 10–12,14 –16,18 Кт 424	-	(Дт 40,41 Кт 442)	Дт 521 Кт 46	-	показників граф 3–8

Розглянемо відображені операції більш детально. У 4260 рядку відображаємо фактичну вартість викуплених в учасників акцій Дт45–Кт 672. По рядку 4265 відображаємо:

– різницю при продажу вище за ціну викупу Дт 30, 31 Кт 421;

– різницю при продажу нижче за ціну викупу Дт 421 Кт 45;

– перепродаж акцій по ціні викупу Дт 30, 31 Кт 45;

– якщо сума перевищення різниці між ціною продажу над ціною викупу при недостатньому сальдо за субрахунком 421.

Анулювання викуплених акцій (часток) відображаємо по рядку 4270 у разі:

– перевищення ціни викупу акцій над їх номінальною вартістю Дт 421 Кт 45;

– перевищення номінальної вартості акцій над ціною викупу Дт 45 Кт 421;

– анулювання викуплених акцій (часток) Дт 40 Кт 45.

Вилучення капіталу при виході учасника з товариства Дт 40,41 Кт 672 відображається в рядку 4275, а зменшення номінальної вартості акцій відображаються в рядку 4280 (додатковий рядок) (Дт 40 Кт 67).

Стаття 4295 «Разом змін в капіталі» є підсумковою. Відображені в ній показники можуть мати як позитивне, так і від’ємне значення.

Формування показників цієї статті показано в табл.5.8.

Таблиця 5.8 – Формування показників статті «Разом змін у капіталі»

Стаття	Код	За ресторований капітал	Капітал в дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Несплачений капітал	Вилучений капітал	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Разом змін у капіталі	4295	В рядку 4295 приводиться підсумок змін у складі власного капіталу за звітний період, визначений як сума всіх змін, відображених в рядках 4100– 4290							Арифметична сума показників граф з 3-ої по 9-у
		Згідно методичним рекомендаціям показники рядка 4295 по графах 3–9 визначаються розрахунковим шляхом як арифметична сума рядків 4100– 4290							

Залишок на кінець року» (ряд. 4300) відображають суми власного капіталу, приведені в балансі підприємства на кінець звітного періоду і визначається виходячи з його скоректованого залишку на початок року (4095) і підсумку змін у капіталі (рядок 4295).

Значення в графах 3–9 рядка 4300 мають співпадати зі значенням рядків 1400–1495 у графі 4 форми №1 на 31 грудня звітнього року.

У графі 10 рядків 4000–4300 вказується загальний підсумок граф 3–9 відповідних рядків. Виконавши математичні дії, залишається тільки звірити результати з показниками балансу (графа 4 «На кінець звітнього періоду» (форма №1) на 31 грудня звітнього року).

Таблиця 5.9 – Формування показників статті «Залишок на кінець року» (рядок 4295).

Стаття	Код ряд.	За реєстрований Капітал в дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Несплачений капітал	Вилучений капітал	Разом		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Залишок на кінець року	4300	Показники рядка 4300 повинні відповідати показникам, відображеним у цих графах і повинні відповідати сумам, відображеним у рядках графи 4 «На кінець звітнього періоду» Балансу (форма № 1) на 31 грудня звітнього року						Арифметична сума показників статей Балансу з 1400 по 1430		
		1400	1405	1410	1415	1420	(1425)			(1430)
		по Кт рах. 40	по Кт рах. 41	по Кт субрах. 421–425	по Кт рах. 43	по Кт або по Дт рах. 44	по Дт рах. 46			по Дт рах. 45

Перелік добровільних статей Звіту про власний капітал та методика їх заповнення представлена у табл.5.10.

Таблиця 5.10 – Методика заповнення добровільних статей Звіту про власний капітал

Назва вписуваної статті	Код рядку	Методика розрахунку	№ рахунків
1	2	3	4
Рядки 4215–4225 призначені для суб'єктів державних (комунальних) підприємств			
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	Суб'єкти державного (комунального) сектора економіки приводять інформацію про суму чистого прибутку, який повинен бути сплачена до бюджету відповідно до законодавства.	Дт 443 Кт 67
Сума чистого прибутку на створення спеціальних цільових фондів	4220	Суб'єкти державного (комунального) сектора економіки приводять інформацію про суму чистого прибутку, який направлено на створення спеціальних цільових фондів	Дт 443 Кт 426
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	Суб'єкти державного (комунального) сектора економіки приводять інформацію про суму чистого прибутку, який направлено на матеріальне заохочення	Дт 443 Кт 477
Рядок 4280 призначено для акціонерних товариств у разі зменшення номінальної вартості акцій			

Зменшення номінальної вартості акцій	4280	Сума зменшення номінальної вартості акцій, якщо зменшується сума статутного капіталу.	Дт 40 Кт 672 Дт 40 Кт 442
Рядок 4291 призначено для материнських компаній, які складають консолідовану звітність			
Придбання (продаж) неконтрольованої частки у дочірньому підприємстві	4291	Дані про придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	

Методичні рекомендації по перевірці порівнянності показників фінансової звітності Форма № 4 «Звіту про власний капітал» представлено у табл.5.11.

Таблиця 5.11– Методичні рекомендації по перевірці порівнянності показників фінансової звітності Форма № 4 «Звіту про власний капітал»

№ п/п	Показники, які порівнюються	Дорівнюючі показники
1	2	3
1	Ряд. 4000, графи 3 – 10	Форма № 1 (на 31 грудня попереднього року), рядки 1400 – 1495, графа 4, відповідно (з урахуванням описуваних граф)
2	Ряд. 4000, графи 3 – 10	Форма № 4 (за попереднього року), Ряд. 4300, графи 3 – 10 відповідно (з урахуванням описуваних граф)
3	Ряд. 4095, графи 3 – 10	Форма № 1 (на 31 грудня звітного року), Ряд. 1400 – 1495, графа 3 відповідно (якщо в звітному періоді не встановлено

		помилки за минулі роки) (з урахуванням вписуваних рядків)
4	Ряд. 4095, графи 3 – 10	Форма № 4, сума Ряд. 4000, 4005, 4010 и 4090, графи 3 – 10 відповідно
5	Ряд. 4100, графа 7	Форма № 2, Ряд. 2350 або 2355, графа 3
6	Ряд. 4110, граф 4 та/або 5	Форма № 2, Ряд. 2460, графа 3
7	Ряд. 4205, графа 3 (позитивне значення)	Форма № 4, Ряд. 4205, графа 7 (негативне значення)
8	Ряд. 4210, графа 6 (позитивне значення)	Форма № 4, Ряд. 4210, графа 7 (негативне значення)
9	Ряд. 4295, графи 3 – 10	Форма № 4, сума Ряд. 4100 – 4291, графи 3 – 10 відповідно (з урахуванням описуваних граф)
10	Ряд. 4300, графи 3 – 10	Форма № 4, сума Ряд. 4095 и 4295, графи 3 – 10 відповідно (з урахуванням описуваних граф)
11	Ряд. 4300, графи 3 – 10	Форма № 1 (на 31 грудня звітнього року), Ряд. 1400 – 1495, графа 4 відповідно (з урахуванням описуваних Ряд.)
12	Ряд. 4000 – 4300, графа 10	Форма № 4, Ряд. 4000 – 4300, сума граф 3 – 9 відповідно (з урахуванням описуваних граф)

Приклад заповнення форми 4.

Для закріплення матеріалу, доцільно на основі даних, приведених в оборотній відомості, заповнити форму №4 «Звіт про власний капітал».

Оборотно–сальдова відомість по синтетичним рахункам підприємства

№ рах.	Сальдо на нач. періоду		Обороти за звіт. період		Сальдо на кінець періоду	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
1	2	3	4	5	6	7
301	2265630		3318270	3318542	2265358	
311	2005200		496243	428121	2073322	
40		3580350				3580350
43		619200		67850		687050
60		71280				71280
44			67850	67850		
	4270830	4270830	3882363	3882363	4338680	4338680

Журнал господарських операцій

№ п–п	господарська операція	Дт	Кт	Сума, грн
1	У результаті господарської діяльності був отриманий прибуток	79	441	67850
2	Отриманий прибуток частково направлено до резервного капіталу	441 443	443 43	27850
3	Отриманий прибуток частково направлено до додаткового капіталу	441 443	443 42	40000

Звіт про власний капітал
за _____ 20__ р.

Стаття	Код рядка	За реєстрований капітал	Капітал в дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Несплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	3580			619				4199
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005								
Виправлення помилок	4010								
Інші зміни	4090								
Скоригований залишок на початок року	4095	3580			619				4199
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100					68			68
Інший сукупний дохід за звітний період	4110								
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200								
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205								
Відрахування до резервного	4210				28	(28)			0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
капіталу									
Відрахування до Додаткового капіталу	4220			40		(40)			
Внески учасників: Внески до капіталу	4240								
Погашення заборгованості з капіталу	4245								
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260								
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265								
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270								
Вилучення частки в капіталі	4275								
Інші зміни в капіталі	4290								
Разом змін у капіталі	4295			40	28	0			68
Залишок на кінець року	4300	3580		40	647				4267

5.3.Завдання для самостійного виконання
Завдання 1.

Залишок на початок року власного капіталу

Статутний капітал 100 тис. грн

Інший додатковий капітал 70 тис. грн

Додатковий капітал 400 тис. грн

Неоплачений капітал 20 тис. грн

Нерозподілений прибуток 3000 тис. грн

Після складення журналу господарських операцій необхідно скласти звіт про власний капітал на кінець року

№ п–п	Склад операції	Дт	Кт	Сума тис. грн
1.	Безоплатно отримано обладнання			1700
2.	Зменшено додатковий капітал на суму уцінки нематеріального активу			300
3.	Відображена сума дооцінки основного засобу			4000
4.	Використано додатковий капітал на збільшення резервного капіталу			2000
5.	Частина прибутку направлена до резервного капіталу			1000
6.	На виплату дивідендів направлено суму за рахунок резервного капіталу			1500

Завдання 2. Практичне завдання для самостійного виконання, заповнити форму №4.

1. Відкрити рахунки на початок місяця.
2. Скласти бухгалтерські проводки за операціями за місяць
3. Визначити обороти по рахункам та кінцеве сальдо.
4. Скласти оборотну відомість
5. Скласти форму №4.

Залишки на рахунках підприємства на 01.01.20XX р.

Найменування	Сума, тис. грн.
Поточні рахунки в банках	9000
Каса	1000
Кредиторська заборгованість :	
за товари, роботи, послуги	6000
перед Пенсійним фондом	1000
основні засоби	2000
Знос основних засобів	1000
Нерозподілений прибуток	2000
Товари	1000
Резервний капітал	3000

Господарські операції за січень 20XX року

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, тис. грн
		Дт	Кт	
1.	Надійшли гроші в касу з поточного рахунку			2000
2.	Сплачена заборгованість перед постачальниками			6000

3.	Перераховані грошові кошти з поточного рахунку постачальникам за неотриманий товар (аванс)			1200
4.	Від постачальників отримані товари (у т. ч. ПДВ)			1200
5.	Перераховано з поточного рахунку до ПФ			300
6.	Реалізовано товари			9000
6а	у т. ч. ПДВ			
7.	На поточний рахунок отримані від покупців грошові кошти			9000
8	Збільшено статутний капітал			1000
9.	Засновниками внесено кошти в касу			1000
10.	При проведенні інвентаризації виявлено лишки товарів			20
11	Визначено фінансовий результат			
12	20% прибутку направлено до резервного капіталу			
13	10% прибутку направлено на поповнення додаткового капіталу			

5.4. Тести до теми «Звіт про власний капітал»

1. Власний капітал – це:

а) частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань;

- б) сукупність коштів фізичних і юридичних осіб, добровільно розміщених у товаристві для здійснення його фінансово–господарської діяльності;
- в) сума дооцінки необоротних активів, вартість активів, безоплатно отриманих підприємством від фізичних або юридичних осіб.

2. Резервний капітал – це:

- а) сума резервів за рахунок власних коштів;
- б) сума резервів за рахунок неоплаченого капіталу;
- в) сума резервів за рахунок нерозподіленого прибутку.

3. Резервний капітал зареєстрований у складі статутного капіталу?

- а) так;
- б) ні.

4. Неоплачений капітал – це:

- а) сума заборгованості власників за внесками у статутний капітал;
- б) сума заборгованості власників за внесками в додатковий капітал;
- в) сума заборгованості власників за внесками у вилучений капітал.

5. З якими формами фінансової звітності взаємодіє «Звіт про власний капітал»?

- а) форма 1, форма 2, форма 3;
- б) форма 1;
- в) форма 2;
- г) форма 1, форма 5.

6. Яка мета складання «Звіту про власний капітал»?

- а) розкриття інформації про зміни заборгованості підприємства;
- б) розкриття інформації про зміни в активах підприємства;
- в) розкриття інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства.

7. За рахунок яких джерел утворюється власний капітал?

- а) внесення засновниками внесків і додаткового капіталу;
- б) внесення засновниками внесків і сума накопиченого прибутку;
- в) внесення засновниками внесків і сума накопиченої амортизації.

8. Наявність вилученого капіталу –

- а) збільшує власний капітал;
- б) зменшує власний капітал;
- в) збільшує додатковий капітал.

9. Чи стосується складання «Звіту про власний капітал» банків і бюджетних установ?

- а) Так;
- б) Ні.

10. Структура власного капіталу відображається в

- а) пасиві балансу (1 розділ)
- б) пасиві балансу (4 розділ).
- в) активі балансу (1 розділ).

11. Визначення власного капіталу можливо зробити на основі формули:

- а) $ВК = А - З$,
де ВК – власний капітал;
А – активи підприємства;
З – зобов'язання підприємства.

- б) $BK=A+З$,
де BK – власний капітал;
A – активи підприємства;
З – зобов'язання підприємства.

12. Якщо змінюються статутні вимоги чи відображаються коригування, у Звіті про власний капітал?

- а) так;
б) ні

13. Які помилки при заповненні рядка «Виправлення помилок», необхідно врахувати?

- а) ті помилки, які допущені при складанні фінансових звітів за попередні роки і які впливають на величину нерозподіленого прибутку;
б) ті помилки, які допущені при складанні фінансових звітів за поточний рік і які не впливають на величину нерозподіленого прибутку.

14. У рядках розділу «Внески учасників» приводяться дані

- а) про збільшення зареєстрованого капіталу підприємства і зміни несплаченого капіталу;
б) про ті помилки, які допущені при складанні фінансових звітів;
про збільшення зобов'язання підприємства.

15. Яким записом відображаємо вилучення капіталу при виході учасника з товариства

- а) Дт 401 Кт 672;
б) Дт 46 Кт 672;
Дт 46 Кт 401.

16. Яким записом відображаємо отримання збитку?

- а) Дт 79 Кт 441;
- б) Дт 441 Кт 79;
- Дт 442 Кт 79.

17. Яким записом відображаємо отримання прибутку?

- а) Дт 79 Кт 441;
- б) Дт 441 Кт 79;
- Дт 442 Кт 79.

18. Які підприємства відображають суму чистого прибутку на створення спеціальних цільових фондів?

- а) Суб'єкти державного (комунального) сектора;
- б) Суб'єкти підприємництва
Товариства з обмеженою відповідальністю

19. Збиток – це

- а) перевищення суми витрат над сумою доходу;
- б) перевищення суми доходу над сумою витрат;
перевищення суми дебіторської заборгованості над кредиторською.

20. Прибуток – це

- а) перевищення суми витрат над сумою доходу;
- б) перевищення суми доходу над сумою витрат;
перевищення суми дебіторської заборгованості над кредиторською.

Контрольні питання до теми

1. Що Ви розумієте під поняттям «власний капітал»?
2. Які Ви знаєте елементи власного капіталу?
3. Що Ви розумієте під поняттям «додатковий капітал»?
4. Що Ви розумієте під поняттям «нерозподілений прибуток»?
5. Що Ви розумієте під поняттям «пайовий капітал»?
6. Який існує між капіталом, активами і зобов'язаннями взаємозв'язок?
7. За якими ознаками можна класифікувати власний капітал?
8. На які складові за рівнем відповідальності поділяється власний капітал?
9. Що Ви розумієте під поняттям «резервний капітал»?
10. Що Ви розумієте під поняттям «несплачений капітал»?
11. Що Ви розумієте під поняттям «вилучений капітал»?
12. У який випадках здійснюється коригування залишку власного капіталу на початок року?
13. Розкрийте функції власного капіталу
14. Яка мета складання власного капіталу?
15. Чи можуть суми зазначені в установчих документах відрізнятися із сумами, які записано в балансі?

Розділ 6. Розділ 6. Форма звітності №5 «Примітки фінансової звітності»

6.1. Склад форми №5 Приміток до річної фінансової звітності

Типова форма Приміток до річної фінансової звітності (Форма №5), затверджена наказом № 302, визначає мінімальний перелік інформації, яка підлягає розкриттю (розшифровці) в примітках до фінансової звітності. Надання передбачених Формою №5 відомостей не звільняє підприємства від розкриття в примітках до річної фінансової звітності іншої інформації, встановленої П(С) БУ, що діють. Така інформація приводиться підприємствами у самостійно вибраному вигляді: письмове пояснення, таблиця, графік і т.п.

Дані форми № 5 «Приміток до річної фінансової звітності», призначені для деталізації і форми змін, які відбулися з активами, зобов'язаннями, власним капіталом підприємства за звітний період, зміст і призначення отриманих (або нарахованих) доходів, понесених витрат. У ф. № 5 відображаються відомості про активи, пасиви, доходи і витрати підприємства, на рівні субрахунків.

Згідно з НП(С)БО 1, примітки до фінансової звітності – це сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності.

Примітки до річної звітності включають три групи інформації:

- 1) облікову політику підприємства;

2) інформацію, яка не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковою за відповідними положеннями (стандартами);

3) інформацію, що містить додатковий аналіз статей звітності для забезпечення її зрозумілості та достовірності [42, с. 271].

Інформація, яка подається в примітках до фінансової звітності, а саме, розкриття облікової політики підприємства повинна розкривати інформацію, яка обов'язково розкриває зміст наказу про облікову політику підприємства. Наказ про облікову політику складається кожен рік, з року в рік, але це не означає, що зміни облікової політики неможливі.

Якщо протягом звітного року змінювалися положення облікової політики, такі зміни повинні знайти своє відображення в примітках. Відповідно до п. 9 П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» зміна облікової політики можлива тільки у випадках:

- 1) зміни статутних вимог;
- 2) зміни вимог органу, що затверджує положення (стандарту) бухгалтерського обліку, тобто Міністерства фінансів України;
- 3) якщо зміна облікової політики забезпечить достовірне відображення подій або операцій у фінансовій звітності підприємства.

Не може вважатися зміною встановлення облікової політики для:

– подій та операцій, які відрізняються за змістом від попередніх;

– подій та операцій, що не відбувалися раніше.

Наприклад, до змін в обліковій політиці належать зміни:

– методів нарахування амортизації основних засобів і нематеріальних активів;

- методів оцінки вибуття запасів;
- порядку визначення величини резерву сумнівних боргів;
- методу оцінки ступеня завершеності операцій з надання послуг;
- порядку резервування коштів для забезпечення майбутніх витрат і платежів [42, с. 272].

До змін облікових оцінок належать інші зміни.

Облікова оцінка – це попередня оцінка, яка використовується підприємством з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами.

Наприклад, зміна методу амортизації основних засобів є зміною облікової політики, а зміна терміну їх експлуатації за рішенням керівництва підприємства – це зміна облікової оцінки.

Якщо неможливо розрізнити зміни облікової політики й облікових оцінок, у звітності зміни відображаються як зміни облікових оцінок.

У примітках до фінансової звітності розкривається зміст і сума змін в облікових оцінках, які впливають на поточний період або будуть впливати на майбутні періоди.

Якщо все-таки мала місце зміна облікової політики, у примітках відображаються:

- причина і суть зміни;
- сума коригування нерозподіленого прибутку на початок звітного року або обґрунтування неможливості її достовірного визначення;
- факт повторного подання порівняльної інформації у фінансових звітах або недоцільність її перерахування.

У кожному П(С)БО зазначено, яка саме інформація має бути розкрита в примітках.

Крім цього в примітках до фінансової звітності повинні відображатися події після дати балансу за П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансовій звітності» (п.

п. 15–19).

Подія після дати балансу – це подія, яка відбувається між датою балансу і датою затвердження керівництвом фінансової звітності, підготовленої до оприлюднення, яка вплинула або може вплинути на фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства.

Тобто, якщо керівництво підприємства затвердило річну фінансову звітність 09 лютого, то до подій після дати балансу належать події, що відбулися в період з 31 грудня попереднього року до 09 лютого поточного року [42, с. 273].

У примітках розкривається інформація не про всі події, що відбулися в зазначений період, а лише про ті, які мають найсуттєвіший вплив, а саме:

- події, що стосуються звітного періоду і які надають додаткову інформацію про обставини, що існували на дату балансу;

- події, які хоч і не стосуються звітного періоду, але містять важливу інформацію про обставини, що виникли після дати балансу.

Події, які належать до першої групи потребують коригування показників звітності, що повинно обов'язково розкриватися в примітках, а саме:

- оголошення банкрутом дебітора підприємства, заборгованість якого раніше була визнана сумнівною;

- переоцінка активів після звітної дати, яка свідчить про стійке зниження їхньої вартості, визначеної на дату балансу;

- отримання інформації про фінансовий стан і результати діяльності дочірніх і асоційованих підприємств, яка свідчить про стійке зниження вартості їхніх акцій на фондових біржах;

- продаж запасів, який свідчить про необґрунтованість оцінки чистої вартості їх реалізації на дату балансу;

- виявлення помилок або перекручень законодавства,

що призвели до перекручення даних фінансової звітності.

Наприклад, якщо після дати балансу переоцінені активи внаслідок стійкого зниження їх вартості або стало відомо, що сумнівна заборгованість стала безнадійною, це потребує коригування даних звітності. Коригування активів і зобов'язань здійснюються шляхом сторнування та (або) додаткових запасів в обліку звітного періоду, які відображають уточнення оцінки відповідних статей внаслідок подій після дати балансу [42, с. 274].

Перелік подій після дати балансу, які вказують на обставини, що виникли після дати балансу розкриваються тільки в примітках до фінансової звітності, а саме:

- прийняття рішення про реорганізацію підприємства;
- придбання цілісного майнового комплексу;
- рішення про припинення операцій, що становлять значну частину основної діяльності;
- знищення (втрата) активів у результаті пожежі, аварії, стихійного лиха та ін.;
- прийняття рішення стосовно емісії цінних паперів;
- непрогнозовані зміни індексів цін і валютних курсів;
- укладення контрактів стосовно значних капітальних і фінансових інвестицій;
- прийняття законодавчих актів, що впливають на діяльність підприємства;
- дивіденди за звітний період оголошені підприємством після дати балансу.

Ці події, які відбуваються після дати балансу і вказують на умови, що виникли після цієї дати, не потребують коригування статей фінансової звітності, а лише наводяться в примітках до фінансових звітів за умови, що відсутність інформації про них вплине на здатність користувачів звітності робити відповідні оцінки та приймати рішення. Наприклад, якщо після дати балансу підприємством оголошенні дивіденди або придбаний

цілісний майновий комплекс, це не впливає на показники минулого періоду і цю інформацію слід наводити в примітках до фінансових звітів [42, с. 274].

Друга група інформації, яка подається в примітках до фінансової звітності – це та інформація, яка не міститься у формах річної звітності (форми №1-4), але є обов'язковою за вимогами окремих П(С)БО, яка наводиться у формах № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» та № 6 «Інформація за сегментами» [42, с. 274–275].

Третя група інформації, яка подається в примітках до фінансової звітності – це забезпечення її зрозумілості і доцільності, що включає аналіз статей звітності для забезпечення їх зрозумілості та достовірності [42, с. 275].

При цьому Форма № 5 «Приміток до річної фінансової звітності» складається із п'ятнадцяти розділів (таблиця. 6.1).

Таблиця 6.1 – Зміст розділів форми № 5 «Приміток до річної фінансової звітності».

№ та назва розділу	Зміст розділів
1	2
I. «Нематеріальні активи» та II. «Основні засоби»	Інформація про склад основних засобів і нематеріальних активів в розрізі субрахунків на початок і кінець звітного року, зміни в складі і вартості даних видів необоротних активів. Додатково до даних розділів надається інформація про вартість основних засобів і нематеріальних активів, щодо яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності, тих основних засобів, які тимчасово не використовуються, і нематеріальних активів, оформлених в заставу, створених підприємством і тому подібне

1	2
III. «Капітальні інвестиції»	Містить інформацію про стан і суму використання засобів, вкладених в даний вид інвестицій, в розрізі субрахунків рахунку 15 «Капітальні інвестиції»
IV. «Фінансові інвестиції»	Приводиться інформація про довгострокові і поточні фінансові інвестиції, які враховуються на рахівниках 14 «Довгострокові фінансові інвестиції» і 35 «Поточні фінансові інвестиції» по окремих субрахунках
V. «Доходи і витрати»	Містяться аналітичні дані про інші операційні, фінансові доходи, доходи від участі в капіталі, витрати, які враховуються на рах. 95 «Фінансові витрати», 96 «Витрати від участі в капіталі», 97 «Інші витрати»
VI. «Грошові кошти»	Містяться дані про грошові кошти (без надання інформації в розрізі валют), які є в касі, на поточному і інших рахунках в банці, грошові кошти в дорозі та еквіваленти грошових коштів на кінець звітного періоду
VII. «Забезпечення»	Приводиться інформація про види забезпечень, створених на підприємстві, по відповідним напрямам
VIII. «Запаси»	Освітлює інформацію про вартість запасів (у розрізі субрахунків і рахунків) на кінець року, про суми переоцінки товарно-матеріальних цінностей, якщо вона проводилася на підприємстві у відповідному звітному періоді
IX. «Дебіторська заборгованість»	Представлено характеристику дебіторської заборгованості по суб'єктам, періодам утворення та сумам списання заборгованості

1	2
X. «Нестачі та втрати від псування цінностей»	Освітлення інформації про розміри виявлених в звітному періоді недостач і втрат, суми визнаної заборгованості винних осіб і суми нестач та втрат, остаточне рішення щодо винуватців по яким на кінець року не ухвалене
XI. «Будівельні контракти»	Приводиться інформація про дохід по будівельним контрактам за звітний рік, валова сума заборгованості замовникам, сума затриманих коштів, вартість виконаних субпідрядниками робіт по незавершеним будівельним контрактам на кінець звітного року
XII. «Податок на прибуток»	Відображається сума нарахованого податку на прибуток відповідно до Податкового Кодексу України, а також певні суми відстрочених податкових активів та зобов'язань та відкоригована сума податку на прибуток, яка відображається у Формі № 2 «Звіт про фінансові результати»
XIII. «Використання амортизаційних відрахувань»	Освітлення інформації про суму нарахованої амортизації а приведено аналітичні дані про використання амортизаційних відрахувань на будівництво об'єктів, придбання (виготовлення) основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і формування основного стада
XIV. «Біологічні активи»	Відображається довгострокові і поточні біологічні активи розрізі субрахунків на початок і кінець звітного року, зміни в складі і вартості даних, які враховуються за первинною і справедливою вартістю

1	2
XV. «Фінансові результати від первинного визнання і реалізації с–г продукції і додаткових біологічних активів»	Відображається вартість первинного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів рослинництва, тваринництва і рибництва в розрізі окремих видів продукції (активів). Відображається сума доходів у вигляді перевищення суми справедливої вартості визнання сільськогосподарської продукції і біологічних активів, а також сума витрат, пов'язаних з біологічними перетвореннями біологічних активів, сума виручки (доходу) від реалізації сільськогосподарської продукції і додаткових біологічних активів (за мінусом непрямих податків), їх собівартість реалізованої сільськогосподарської продукції і додаткових біологічних активів, по яким вони враховуються на дату реалізації. Визначається фінансовий результат від реалізації сільськогосподарської продукції.

6.2. Методика складання форми № 5 «Приміток до річної фінансової звітності».

Складання приміток до фінансової звітності в обсязі, який встановлено П(С)БО (МСБО, МСФЗ) повинні здійснювати ті підприємства, які відповідно до законодавства зобов'язані оприлюднювати фінансову і консолідовану звітність.

Інформаційне забезпечення для заповнення приміток до річної фінансової звітності:

- баланс (звіт про фінансовий стан) Форма 1;
- звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) Форма 2;

– дані синтетичного і аналітичного обліку за окремими рахунками, субрахунками.

Усі інші підприємства складають примітки до фінансової звітності за формою № 5.

Інформація, що підлягає розкриттю в Примітках до річної фінансової звітності, регламентується Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Підприємства, звітність яких підлягає обов'язковому обнародуванню за чинним законодавством, представляють у такому обсягу:

– форму № 5;

– решту всієї інформації, яка повинна бути розкрита по П(С) БО

Підприємства, звітність яких не підлягає обов'язковому оприлюдненню, готують примітки в такому об'ємі:

– форма №5;

– інформація, передбачена п. 1.7 наказу Мінфіну України від 14.12.99 №2: «Про порядок бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги»;

– інформація про облікову політику підприємства і її зміни;

– зміст і сума помилки, яка виправлена по П(С) БО, статті фінансової звітності минулих періодів, які були виправлені з метою повторного представлення порівняльної інформації, факт повторного оприлюднення виправлених фінансових звітів або його недоцільність;

– зміст і сума змін в облікових оцінках, які мають істотний вплив на поточний період або, як очікується, істотно впливатимуть на майбутні періоди;

– зміст події, яка відбулася після дати балансу, і оцінку його впливу на фінансовий результат або обґрунтування щодо неможливості зробити таку оцінку

– вартість (первинна або переоцінена), по якій основні

засоби відображені в балансі;

– перелік дебіторів і суми довгострокової дебіторської заборгованості;

– склад і суму доходів і втрат за кожною надзвичайною подією.

Зупинимося детальніше на порядку заповнення кожного з розділів даної форми.

Перший розділ Приміток до річної фінансової звітності присвячений розшифровці інформації про нематеріальні активи підприємства. Порядок заповнення цього розділу представлений в таблиці 6.2

Таблиця 6.2– Методика складання Розділу I «Нематеріальні активи»

Найменування графи	№ графи	Порядок заповнення
1	2	3
I. Нематеріальні активи		
<i>Залишок на початок року</i>		
первинна (переоцінена) вартість	3	ряд. 010 – сальдо по Дт 121; ряд. 020 – сальдо по Дт 122; ряд. 030 – сальдо по Дт 123; ряд. 040 – сальдо по Дт 124; ряд. 050 – сальдо по Дт 125; ряд. 070 – сальдо по Дт 127; ряд. 080 –сума показників ряд. 010 – 070; ряд. 090 – сальдо по Дт 191, 193

1	2	3
<i>Показник ряд. 080 гр. 3 Форми № 5 повинен відповідати показнику гр. 3 ряд. 1001 Форми № 1 за звітний рік.</i> <i>Показник ряд. 090 гр. 3 Форми № 5 повинен відповідати показнику гр. 3 ряд. 1090 Форм № 1 за звітний рік.</i>		
накопиче на амортиза ція	4	ряд. 010 – 070 приводяться аналітичні дані сальдо по Кт 133 (у розрізі груп нематеріальних активів). ряд. 080 – сума показників ряд. 010 – 070. ряд. 090 не заповнюється, оскільки гудвіл є активом, що не амортизується
<i>Амортизації підлягають тільки ті нематеріальні активи, термін корисного використання яких визначений. Нематеріальні активи з невизначеним терміном корисного використання амортизації не підлягають (п. 25 П(С) БУ 8). При цьому до нематеріальних активів з невизначеним терміном корисного використання відносяться такі активи, відносно яких підприємством не визначено обмеження терміну, протягом якого очікується збільшення грошових коштів (або їх еквівалентів) від використання таких нематеріальних активів.</i>		
<i>Показник ряд. 080 гр. 4 Форми № 5 повинен відповідати показнику гр. 3 ряд. 1002 Форми № 1 за звітний рік.</i>		
Надійшло за рік	5	ряд. 010 – 070 відображається придбання або отримання нематеріальних активів у результаті їх розробки (у розрізі груп нематеріальних активів), як внесок до зареєстрованого капіталу або безкоштовне отримання. Тобто наводяться аналітичні дані по обороту Дт 12 – Кт 154, а також по обороту Дт 12 – Кт 41, 424, 48, 46 (якщо підприємство не застосовує 15 для формування первинної вартості нематеріальних активів, отриманих як внесок до зареєстрованого капіталу, по цільовому фінансуванню або безкоштовно). У цій же графі відображається переклад необоротних активів, що утримуються для продажу, до складу нематеріальних активів у разі відмови від їх реалізації (обороту по Дт 12 – Кт 286).

1	2	3
		ряд. 080 – сума показників ряд. 010 – 070. ряд. 090 відображається первинна вартість гудвілу, визнаного протягом звітного року. Тобто наводяться аналітичні дані обороту по Дт 191, 193 – Кт 37, 68
<i>Переоцінка (дооцінка +, уцінка –)</i>		
первинної (переоціненої) вартості	6	ряд. 010 – 070 приводиться сума проведеної протягом звітного року дооцінки (зниження ціни) нематеріальних активів (по групах нематеріальних активів). Тобто в цій графі відображається : – дооцінка – обороти по Дт 12 з Кт наступних субрахунків: 133 – на суму дооцінки накопиченої амортизації нематеріальних активів; 423 – на суму дооцінки залишкової вартості об'єкту нематеріальних активів (при першій і подальших дооцінках) і на суму перевищення дооцінки залишкової вартості над сумою попередніх знижень ціни (при дооцінці раніше знижених в ціні нематеріальних активів); 746 – на суму дооцінки залишкової вартості в межах попередніх знижень ціни (при дооцінці раніше знижених в ціні нематеріальних активів); – зниження ціни – обороти по Кт 12 з Дт наступних субрахунків: 133 – на суму зниження ціни накопиченої амортизації об'єкту нематеріальних активів; 423 – на суму зниження ціни залишкової вартості в межах суми попередніх дооцінок (при зниженні ціни раніше дооцінених нематеріальних активів);

1	2	3
		975 – на суму зниження ціни залишкової вартості об'єкту при першій і подальших зниженнях ціни або на суму перевищення зниження ціни залишкової вартості об'єкту над сумою попередніх дооцінок нематеріального активу (при зниженні ціни раніше дооцінених нематеріальних активів). У разі перевищення річної суми зниження ціни над сумою дооцінки ця різниця приводиться в дужках (віднімається). ряд. 080 – сума показників ряд. 010 – 070. ряд. 090 не заповнюється, оскільки чинне законодавство не передбачає проведення процедури дооцінки (зниження ціни) гудвілу
накопиченої амортизації	7	ряд. 010 – 070 відображаються зміна суми накопиченої амортизації у зв'язку з дооцінкою (зниженням ціни) нематеріальних активів. Такі дані відображаються оборотом по Дт 12 з Кт 133 (у разі дооцінки) і по Дт 133 з Кт 12 (у разі зниження ціни). У разі перевищення річної суми зниження ціни над сумою дооцінки ця різниця приводиться у дужках (віднімається). ряд. 080 – сума показників ряд. 010 – 070. ряд. 090 не заповнюється, оскільки гудвіл є активом, що не амортизується

1	2	3
Вибуло за рік		
первинна (переоці нена) вартість	8	ряд. 010 – 070 відображаються вибуття нематеріальних активів внаслідок їх перекладу зі складу необоротних активів до складу необоротних активів, що утримуються для продажу, а також у результаті їх списання, безоплатної передачі і т.п. (у розрізі груп нематеріальних активів). Дані оборотів по Дт 286, 377, 976, 133 з Кт 12. ряд. 080 – сума показників ряд. 010 – 070. ряд. 090 відображають вибуття гудвілу, зокрема у зв'язку з його включенням в групу вибуття, яка відповідає критеріям активів, що утримуються для продажу, а також у результаті його списання. Дані оборотів по Дт 286, 976, 14 з Кт 191, 193
накопиче на амортиза ція	9	ряд. 010 – 070 відображають списання накопиченої амортизації об'єктів нематеріальних активів (по групах нематеріальних активів), які вибули Дані оборотів по Дт 133 з Кт 12. ряд. 080 – сума показників ряд. 010 – 070. ряд. 090 не заповнюється
Нарахов ана амортиза ція за рік	10	ряд. 010 – 070 відображають суму нарахованої за рік амортизації нематеріальних активів (у розрізі груп нематеріальних активів). Дані оборотів по Дт 15, 23, 91, 92, 93 і 949 з Кт 133. Для підприємств, що застосовують рахунки класу 8: оборот по Дт 83 з Кт 133. ряд. 080 – сума показників ряд. 010 – 070. ряд. 090 не заповнюється, оскільки гудвіл є активом, що не амортизується

1	2	3
Втрати від зменшення корисності за рік	11	ряд. 010 – 070 показують втрати від зменшення корисності об'єктів нематеріальних активів. Дані оборотів по Дт 423, 972 з Кт 133. ряд. 080 – сума показників ряд. 010 – 070. ряд. 090 відображають витрати від зменшення корисності гудвілу, розмір яких визначається відповідно до <i>П(С) БУ 28</i>. Дані оборотів по Дт 972 з Кт 191, 193
Інші зміни за рік		
первинної (переоціненої) вартості	12	ряд. 010 – 070 відображено інші зміни первинної вартості нематеріальних активів, які не були враховані в гр. 5 – 11 Форм № 5. Наприклад, поліпшення нематеріальних активів (річні обороти по Дт 12 з Кт 154). ряд. 080 – сума показників ряд. 010 – 070. ряд. 090 не заповнюється
накопиченої амортизації	13	ряд. 010 – 070 відображено інші зміни накопиченої амортизації нематеріальних активів, які не було враховано в гр. 5 – 11 Форм № 5. Наприклад, відновлення корисності об'єктів нематеріальних активів після усунення причин попереднього зменшення їх корисності (річні обороти по Дт 133 з Кт 742, 423). ряд. 080 – сума показників ряд. 010 – 070. ряд. 090 не заповнюється

1	2	3
Залишок на кінець року		
первинна (переоці нена) вартість	14	(ряд. 010 – 080) = ряд. 010 – 080 (гр. 3 – гр. 4 + гр. 5 + (-) гр. 6 – (+) гр. 7 – гр. 8 + гр. 9 – гр. 10 – гр. 11 + (-) гр. 12 – (+) гр. 13 + гр. 15). ряд. 090 = ряд. 090 (гр. 3 + гр. 5 – гр. 8 – гр. 11)
Показник <i>гр. 14 ряд. 080 Форми № 5</i> повинен відповідати показнику <i>ряд.10 01 гр. 4 Форми № 1</i> .		
Показники <i>гр. 14 ряд. 010 – 070 Форм № 5</i> повинні відповідати сальдо на 31.12.20XX р. по Дт 12 (у розрізі кожної групи нематеріальних активів).		
Показник <i>гр. 14 ряд. 090 Форм № 5</i> повинен відповідати сальдо на кінець року по Дт 19, або показник <i>гр. 14 ряд. 090 Форм № 5</i> повинен відповідати показнику <i>ряд. 1090 гр. 4 Форми № 1</i> .		
накопиче на амортиза ція	15	(ряд. 010 – 080) = ряд. 010 – 080 (гр. 4 + (-) гр. 7 – гр. 9 + гр. 10 + гр. 11 + (-) гр. 13). ряд. 090 не заповнюється, оскільки гудвіл визнається активом, що не амортизується.
Показник <i>гр. 15 ряд. 080 Форм № 5</i> повинен відповідати показнику <i>гр. 4 ряд. 1002 Форми № 1</i> .		

У розділі I під таблицею зазначають ще деякі дані за «Нематеріальні активи»:

– у ряд. 081 фіксують вартість нематеріальних активів, щодо яких обмежено права власності. Цей показник формують на підставі договорів і бухгалтерських даних із рядка 080 графи 14;

– у ряд. 082 показують вартість нематеріальних активів, оформлених у заставу. Сюди у відомості

переносять із позабалансового рахунку 05 «Гарантії та забезпечення надані» (з рядка 080 графи 14). До речі, тут вам допоможе й графа 5 рядка 80;

– у ряд. 083 записують інформацію про вартість нематеріальних активів, створених самим підприємством. Його заповнюють виходячи з даних аналітичного обліку з урахуванням кореспонденції рахунків Дт 154 Кт 13, 20, 22, 63, 65, 66 і потім Дт 12, Кт 154;

– ряд. 084 призначено для нематеріальних активів, отриманих за рахунок цільових асигнувань. Тут інформацію фіксують з урахуванням річних оборотів Дт 12 Кт 154 або при одержанні фінансування безпосередньо не Дт 12 Кт 48. При цьому одночасно на суму цільового фінансування (вартість нематеріальних активів) роблять запис Дт 48 Кт 69. А потім у міру нарахування амортизації на таку саму суму зменшують рахунок 69 проводкою Дт 69 Кт 745 (з рядка 080 графи 5 : вартість нематеріальних активів, одержаних за рахунок цільових асигнувань);

– у ряд. 085 фіксують суму накопиченої амортизації нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності. Його формують на підставі договорів і бухгалтерських даних аналогічно до показника рядка 081 (із рядка 80 графи 15) [44-45].

Розділ II «Основні засоби» багато в чому аналогічний попередньому: у ньому рядки відповідають субрахункам рах.10 «Основні засоби» і рах.11 «Інші необоротні матеріальні активи». Крім того, тут, як і в попередньому розділі, в табличній формі розшифровується інформація про первинну вартість і амортизацію основних засобів на початок року, зміні їх вартості протягом року, а також розраховується вартість на кінець року. Порядок заповнення цього розділу приведено в таблиці 6.3. [46]

Таблиця 6.3 – Методика складання Розділу II «Основні засоби»

Найменування графи	№ графи	Порядок заповнення
1	2	3
II. Основні засоби		
<i>Залишок на початок року</i>		
первинна (переоцінена) вартість	3	ряд. 100 –по Дт 101; ряд. 180 –по Дт 109; ряд. 105 –по Дт 100; ряд. 190 –по Дт 111; ряд. 110 –по Дт 102; ряд. 200 –по Дт 112; ряд. 120 –по Дт 103; ряд. 210 –по Дт 113; ряд. 130 –по Дт 104; ряд. 220 –по Дт 114; ряд. 140 –по Дт 105; ряд. 230 –по Дт 115; ряд. 150 –по Дт 106; ряд. 240 –по Дт 116; ряд. 160 –по Дт 107; ряд. 250 –по Дт 117; ряд. 170 –по Дт 108; ряд. 260 –сума показників ряд. 100 –250
<i>Показник ряд. 105 гр. 3 Форми № 5 повинен відповідати показнику гр. 3 ряд. 1015 або 1016 Форм № 1 (залежно від вибраного підприємством методу обліку інвестиційної нерухомості – за справедливою або первинною вартістю відповідно).</i> <i>Показник, рівний сумі ряд. 100, 110 – 250 гр. 3 Форми № 5, повинен відповідати показнику гр. 3 ряд. 1011 Форми №1.</i>		
знос	4	ряд. 100 проставляється прочерк, оскільки вартість землі не амортизується. ряд. 105 – Кт 135. Якщо підприємство враховує інвестиційну нерухомість за справедливою вартістю, даний рядок не заповнюється. початок року по Кт 131 і 132 (у розрізі груп

1	2	3
		ряд. 110 – 250 наводяться аналітичні дані на основних засобів і інших НМА). ряд. 260 – сума показників ряд. 100 – 250
<i>Показник ряд. 105 гр. 4 Форми № 5 повинен відповідати показнику гр. 3 ряд. 1017 Форм № 1.</i> <i>Показник, рівний сумі ряд. 110 – 250 гр. 4 Форми № 5, повинен відповідати показнику гр. 3 ряд. 1012 Форми №1</i>		
Поступило за рік	5	ряд. 100 – 250 відображається надходження придбаних, створених, безкоштовно отриманих основних засобів, об'єктів інвестиційної нерухомості і інших НМА (у розрізі груп ОЗ і інших НМА). Тобто наводяться аналітичні дані по обороту Дт 10, 11 – Кт 151, 152, 153, а також по обороту Дт 10, 11 – Кт 41, 424, 48, 46 (якщо підприємство не застосує 15 для формування первинної вартості ОЗ і інших НМА, отриманих як внесок до статутного фонду, по цільовому фінансуванню або безкоштовно). У цій же графі відбивається зворотний переказ до складу необоротних активів основних засобів, об'єктів інвестиційної нерухомості і інших НМА, що раніше враховуються у складі необоротних активів, що утримуються для продажу (обороту по Дт відповідних субрахунків 10 і 11 з Кт 286). ряд. 260 – сума показників ряд. 100 – 250
<i>Переоцінка (дооцінка +, зниження ціни –)</i>		

1	2	3
первинної (переоціненої) вартості	б	ряд. 100, 110 – 250 приводиться сума проведеної протягом звітного року дооцінки (зниження суми) ОЗ і інших НМА (по групах ОЗ і інших НМА). Тобто в цій графі відображають: – дооцінка – обороти по Дт 10 і 11 з Кт наступних субрахунків: 131, 132 – на суму дооцінки зносу ОЗ і інших НМА; 423 – на суму дооцінки залишкової вартості об'єкту ОЗ і інших НМА (при першій і подальших дооцінках) і на суму перевищення дооцінки залишкової вартості над сумою попередніх знижень ціни (при дооцінці раніше знижених в ціні ОЗ і інших НМА); 746 – на суму дооцінки залишкової вартості в межах попередніх знижень ціни (при дооцінці раніше знижених в ціні ОЗ і інших НМА); – зниження ціни – обороти по Кт 10 і 11 з Дт наступних субрахунків: 131, 132 – на суму зниження суми зносу об'єкту ОЗ або інших НМА; 423 – на суму зниження суми залишкової вартості в межах суми попередніх дооцінок (при зниженні суми раніше дооцінених ОЗ або інших НМА); 975 – на суму першої та подальших знижень суми залишкової вартості, а також на суму перевищення зниження суми залишкової вартості над попередньою дооцінкою об'єкту ОЗ або інших НМА.

1	2	3
		ряд. 105 не заповнюється (у ній ставиться прочерк). У випадку якщо амортизація на бібліотечні фонди (111) і МНМА (112) нараховується або відразу у розмірі 100 %, або у розмірі 50 % у першому і останньому місяці використання, в ряд. 190 і 200 ставиться прочерк (п. 16 П(С) БУ 7, інші НМА переоцінці не підлягають). У разі перевищення річної суми зниження ціни над сумою дооцінки ця різниця у Формі № 5 приводиться в дужках (віднімається). ряд. 260 – сума показників ряд. 100 – 250
знос	7	ряд. 110 – 250 приводиться зміна суми зносу ОЗ і інших НМА у зв'язку з їх дооцінкою (зниженням ціни). Такі дані обліковують по Дт 102 – 109 і 11 з Кт 131, 132 (у разі дооцінки) і по Дт 131, 132 з Кт 102 – 109 і 11 (у разі зниження ціни). У разі перевищення річної суми зниження ціни над сумою дооцінки ця різниця у Формі № 5 приводиться в дужках (віднімається). ряд. 100 і 105 Форм № 5 не заповнюються. ряд. 260 – сума показників ряд. 110 – 250
<i>Вибуло за рік</i>		
первинною (переоціненою) вартістю	8	ряд. 100 – 250 приводиться вибуття ОЗ, об'єктів інвестиційної нерухомості і інших НМА унаслідок їх переходу до складу необоротних активів, що утримуються для продажу, безоплатної передачі, а також списання унаслідок невідповідності

1	2	3
		критеріям визнання активом і так далі (у розрізі груп ОЗ і інших НМА). Дані оборотів по Дт 131, 132, 135, 286, 976, 99 з Кт 10 і 11. ряд. 260 – сума показників ряд. 100 – 250
зносу	9	ряд. 105 – 250 відображають списання зносу об'єктів ОЗ, які вибули, інвестиційної нерухомості і інших НМА (по групах ОЗ і інших НМА). Дані оборотів по Дт 131, 132, 135 (у разі обліку інвестиційної нерухомості за первинною вартістю) з Кт 100, 102 – 109, 11 (у частині зносу об'єктів, які вибули). ряд. 260 – сума показників ряд. 105 – 250
Нарахована амортизація за рік	10	ряд. 105 – 250 відображають суму нарахованої за рік амортизації ОЗ, об'єктів інвестиційної нерухомості і інших НМА (у розрізі груп ОЗ і інших НМА). Дані оборотів по Дт 15, 23, 91, 92, 93 і 949 в кореспонденції з Кт 131, 132, 135. Для підприємств, що застосовують рахунки класу 8: оборот по Дт 83 з Кт 131, 132, 135. ряд. 105 заповнюється тільки у разі обліку об'єктів інвестиційної нерухомості за первинною вартістю. ряд. 260 – сума показників ряд. 105 – 250
Втрати від зменшення корисності	11	ряд. 100 – 250 витрати від зменшення корисності об'єктів ОЗ, інвестиційної нерухомості і інших НМА. Дані оборотів по Дт 423, 972 з Кт 101, 131, 132, 135. ряд. 105 заповнюється тільки у разі обліку об'єктів інвестиційної нерухомості за первинною вартістю. ср. 260 – сума показників ряд. 100 – 250

1	2	3
Інші зміни за рік		
первинної (переоціненої) вартості	12	ряд. 100 – 250 відображають інші зміни первинної вартості ОЗ, об'єктів інвестиційної нерухомості і інших НМА, які не знайшли відображення у гр. 5 – 11 Форми № 5. Наприклад, поліпшення об'єктів ОЗ, інвестиційної нерухомості і інших НМА (річні обороти по Дт 10 і 11 із Кт 151, 152, 153), збільшення первинної вартості об'єкту ОЗ у зв'язку із створенням забезпечення на обгрунтовану розрахунком суму зобов'язання, яке відповідно до законодавства виникає у підприємства щодо демонтажу, переміщення цього об'єкту і приведення земельної ділянки, на якій він розташований, у стан, придатний для подальшого використання (річні обороти по Дт 10 з Кт 478). Також, в цій графі обліковуються: – операції по переводу об'єктів операційної нерухомості до складу об'єктів інвестиційної нерухомості та навпаки (річний оборот по Дт 100 з Кт 101, 103 та по Дт 101, 103 з Кт 100); – результати оцінки об'єктів інвестиційної нерухомості, що враховуються за справедливою вартістю, на дату балансу (річний оборот по Дт 100 – Кт 719 або по Дт 949 – Кт 100). ряд. 260 – сума показників ряд. 100 – 250
зносу	13	ряд. 105 – 250 відображають інші зміни зносу ОЗ, об'єктів інвестиційної нерухомості та інших НМА, не обліковані в гр. 5 – 11 Форми № 5.

1	2	3
	13	Наприклад, відновлення корисності об'єктів ОЗ, інвестиційної нерухомості і інших НМА після усунення причин попереднього зменшення їх корисності (річні обороти по Дт 131, 132, 135 з Кт 423, 742). Також, в цій графі відбиваються операції по списанню (перенесенню на інший субрахунок 13) суми накопиченої амортизації у зв'язку з перекладом об'єкту операційної нерухомості до складу інвестиційної нерухомості і назад. ряд. 260 – сума показників ряд. 105 – 250
Ряд. 105 гр. 13 <i>Форми № 5</i> заповнюють тільки у разі обліку об'єктів інвестиційної нерухомості за первинною вартістю.		
Залишок на кінець року		
первинна (переоцінена) вартість	14	(ряд. 100 – 260) = ряд. 100 – 260 (гр. 3 – гр. 4 + гр. 5 + (-) гр. 6 – (+) – (+) гр. 7 – гр. 8 + гр. 9 – гр. 10 – гр. 11 + (-) гр. 12 – (+) гр. 13 + гр. 15)
Показник гр. 14 ряд. 105 Форм № 5 повинен відповідати показнику ряд. 1015 або 1016 гр. 4 Форми № 1 <i>(залежно від вибраного підприємством методу оцінки інвестиційної нерухомості – за справедливою або первинною вартістю відповідно).</i> Показник, рівний сумі ряд. 100, 110 – 250 гр. 14 Форм №5, повинен відповідати показнику гр. 4 ряд. 1011 Форми №1 Показники гр. 14 ряд. 100 – 250 Форм № 5 повинні відповідати сальдо на кінець року по Дт 10, 11 <i>(у розрізі кожної групи ОЗ та інших НМА).</i>		

1	2	3
Знос	15	(ряд. 105 – 260) = ряд. 105 – 260 (гр. 4 + (-) гр. 7 – гр. 9 + гр. 10 + гр. 11 + (-) гр. 13)
<i>Показник гр. 15 ряд. 105 Форм № 5 повинен відповідати показнику гр. 4 ряд. 1017 Форми № 1.</i>		
<i>Показник, рівний сумі ряд. 100, 110 – 250 гр. 15 Форм №5, повинен відповідати показнику гр. 4 ряд. 1012 Форми №1</i>		
<i>зокрема:</i>		
<i>отримані у фінансову оренду</i>		
первинна (переоцінена) вартість	16	ряд. 100 – 180 відображається первинна (переоцінена) вартість об'єктів ОЗ, інвестиційної нерухомості, отриманих у фінансову оренду (аналітичні дані сальдо по Дт 10). ряд. 260 – сума показників ряд. 100 – 180
знос	17	ряд. 105 – 180 відображаються аналітичні дані сальдо по Кт 131, 135 за станом на 31.12.20XX р. (у частині ОЗ, інвестиційної нерухомості, отриманих по договорам фінансового лізингу). ряд. 260 – сума показників ряд. 105 – 180
<i>передані в оперативну оренду</i>		
первинна (переоцінена) вартість	18	ряд. 100 – 250 відображається первинна вартість об'єктів ОЗ, об'єктів інвестиційної нерухомості та інших НМА, переданих в оперативну оренду (аналітичні дані сальдо по Дт 10 і 11). У цій графі обліковується також справедлива вартість переданих в оперативну оренду об'єктів інвестиційної нерухомості, що оцінюються за справедливою вартістю. ряд. 260 –сума показників ряд. 100 – 250

1	2	3
знос	19	ряд. 105 – 250 відображається аналітичні дані сальдо по Кт 131, 132, 135 за станом на кінець року (у частині ОЗ, об'єктів інвестиційної нерухомості і інших НМА, переданих в оперативну оренду). ряд. 260 – сума показників ряд. 105 – 250

Під таблицею у розділі II зазначають ще додаткові дані:

– у ряд. 261 на підставі даних із графі 14 ряд. 260 й аналітичного обліку відображають вартість основних засобів, щодо яких чинним законодавством обмежено права власності;

– у ряд. 262 на підставі відомостей із позабалансового рахунку 05 «Гарантії та забезпечення надані» відображають вартість основних засобів, переданих у заставу;

– у ряд. 263, розраховуючи різницю між даними з граф 14 і 15, фіксують залишкову вартість основних засобів, що тимчасово не використовуються, тобто за аналітичними даними показники на кінець року за Дт 10, 11 мінус Кт 131, 132;

– у ряд. 264 відображають первинну (переоцінену) вартість повністю амортизованих основних засобів. Ці дані знаходять у графі 14;

– у ряд. 2641 зазначають вартість основних засобів цілісних майнових комплексів. Її також беруть із графі 14;

– у ряд. 265 фіксують вартість основних засобів, призначених для продажу. Її беруть із графі 8. Їх вартість обліковують за Дт 286 разом з іншими необоротними активами;

– у ряд. 2651 записують дані з графі 8 про залишкову

вартість основних засобів, утрачених внаслідок надзвичайних подій;

– до ряд. 266 переносять із графи 5 на підставі аналітичних даних вартість основних засобів, придбаних протягом року за рахунок цільового фінансування. Зазвичай в бухгалтерському обліку при їх придбанні на суму цільового фінансування роблять запис Дт 48 Кт 69, а потім, у міру нарахування амортизації, Дт 69 Кт 745. Одержання фінансування безпосередньо основних засобів оформлюють проводкою Дт 10, 11 Кт 48;

– у ряд. 267 на підставі даних позабалансового рахунку 01 «Орендовані необоротні активи» фіксують вартість основних засобів, узятих в операційну оренду;

– у ряд. 268 показують знос основних засобів, щодо яких обмежено права власності. Його визначають за даними графи 15 та аналітичного обліку;

– у ряд. 269 з рядка 105 графи 14 переносять дані про вартість інвестиційної нерухомості, оціненої за справедливою вартістю. Вони обліковуються за Дт 100 (разом з інвестиційною нерухомістю, облікованою за первинною вартістю). Цей показник відповідає значенню рядків форми № 1 графи 4: 1015 – 1016 + 1017 [44-45].

Розділ III «Капітальні інвестиції» розкриває інформацію про суми капітальних інвестицій, тобто витрат на придбання або створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів, проведених за рік, з вказівкою балансовій вартості таких інвестицій на кінець року (гр. 4). Рядки даного розділу відповідають субрахункам рах.15 «Капітальні інвестиції» (див. табл. 6.4).

Таблиця 6.4– Методика складання Розділу III «Капітальні інвестиції»

Найменування показника	Код ряд.	За рік	На кінець року
1	2	3	4
III. Капітальні інвестиції			
З показників оборотів і сальдо на кінець звітного року по Дт 15 виключаються суми авансових платежів підрядчикам на фінансування капітального будівництва			
Капітальне будівництво	280	Аналітичні дані обороту по Дт 151*	Сальдо по Дт 151 на кінець року
Придбання (виготовлення) основних засобів	290	Аналітичні дані обороту по Дт 152*	Сальдо по Дт 152 на кінець року
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	300	Аналітичні дані обороту по Дт 153*	Сальдо по Дт 153 на кінець року
Придбання (створення) нематеріальних активів	310	Аналітичні дані обороту по Дт 154*	Сальдо по Дт 154 на кінець року
Придбання (виращування) довгострокових біологічних активів	320	Аналітичні дані обороту по Дт 155*	Сальдо по Дт 155 на кінець року
* У кореспонденції з Кт 13, 20, 22, 23, 37, 53, 63, 65, 66, 68 та 423, 641, 642, 746 та т. п.			

1	2	3	4
Інші	330	Для обліку таких витрат може відкриватися додатковий субрахунок. Його дані й зазначають у відповідному рядку. Показник необхідного рядка визначають виходячи з річних оборотів за Дт 15 (відповідний субрахунок) у кореспонденції із Кт: 13 «Знос (амортизація) необоротних активів», 20 «Виробничі запаси», 21 «Поточні біологічні активи», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети», 23 «Виробництво», 377 «Розрахунки з іншими дебіторами», 41 «Капітал у дооцінках», 531 «Зобов'язання з фінансової оренди», 532 «Зобов'язання з оренди цілісних майнових комплексів», 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 641 «Розрахунки за податками»,	Фіксують сальдо на 31.12.20 р. за Дт 15 (субрахунки якого (за деякими винятками) відповідають рядкам таблиці)

продовж. табл.6.4

1	2	3	4
		642 «Розрахунки за обов'язковими платежами», 65 «Розрахунки за страхування», 66 «Розрахунки з оплати праці», 685 «Розрахунки з іншими кредиторами», 91 «Загальновиробничі витрати», 95 «Фінансові витрати» та ін.	
Всього	340	ряд. 280 + ряд. 290 + ряд. 300 + + ряд. 310 + ряд. 320 + ряд. 330	ряд. 280 + ряд. 290 + ряд. 300 +ряд. 310 + ряд. 320 + ряд. 330
<i>Показник гр. 4 ряд. 340 Форм № 5 повинен відповідати показнику ряд. 1005 гр. 4 Форми № 1 (за вирахуванням суми авансових платежів підрядчикам для фінансування капітального будівництва).</i>			

Під таблицею на підставі даних із ряд. 340 графи 3 обирають ще додаткові дані, які переносять до:

– ряд. 341 – вартість капітальних інвестицій в інвестиційну нерухомість, тобто сюди потрапляють витрати, спрямовані на купівлю (створення) нерухомості, яку не використовують або не планують використовувати при виробництві та поставці товарів, наданні послуг, з адміністративною метою або продажу в процесі звичайної діяльності. Таку нерухомість потім обліковують на Дт 100;

– ряд. 342 – величину фінансових витрат, віднесених до капітальних інвестицій. Це обороти за Дт 15 у

кореспонденції з Кт 95 [44-45].

Розділ IV «Фінансові інвестиції» розкриває інформацію про рух вартості фінансових інвестицій протягом року з віддзеркаленням їх балансової вартості на кінець звітного року (див. табл. 6.5).

Таблиця 6.5 – Методика складання Розділу IV «Фінансові інвестиції»

Найменування показника	Код ряд.	За рік	На кінець року	
			довгострокові	поточні
1	2	3	4	5
IV. Фінансові інвестиції				
<i>А. Фінансові інвестиції по методу участі в капіталі в:</i>				
асоційовані підприємства	350	Дані аналітичного обліку по оборотах Дт 141 у кореспонденції з Кт 31, 72 і 377,	Дані аналітичного обліку по сальдо по Дт 141 на кінець року (у частині фінансових інвестицій в асоційовані підприємства)	–
дочірні підприємства	360	422, 425, 685 і т.п.	Дані аналітичного обліку по сальдо по Дт 141 на кінець року (у частині фінансових інвестицій в дочірні підприємства)	–
спільну діяльність	370		Дані аналітичного обліку по сальдо по Дт 141 на кінець року (у частині фінансових інвестицій в спільну діяльність)	–
<i>Сума показників гр. 4 ряд. 350 – 370 Форм № 5 повинна відповідати показнику гр. 4 ряд. 1030 Формы № 1.</i>				

продовж. табл. 6.5.

1	2	3	4	5
Б. Інші фінансові інвестиції в:				
долі та паї в статутному капіталі інших підприємств	380	Дані аналітичного обліку по оборотах Дт	Дані аналітичного обліку про сальдо по Дт 142, 143 на кінець року	Дані аналітичного обліку про сальдо по Дт 352 на кінець року
акції	390	142, 143, 352 в		
облігації	400	кореспонденції з Кт 31, 46 і		
інші	410	377, 421, 631, 685, 733, 746 і т. п.		
<i>Сума показників гр. 4 ряд. 380 – 410 Форм № 5 повинна відповідати показнику гр. 4 ряд. 1035 Форм № 1.</i>				
Всього (розд. А + розд. Б)	420	ряд. 350 + ряд. 360 + ряд. 370 + ряд. 380 + ряд. 390 + ряд. 400 + ряд. 410)	ряд. 350 + ряд. 360 + ряд. 370 + ряд. 380 + ряд. 390 + ряд. 400 + ряд. 410) гр. 4	ряд. 380 + ряд. 390 + ряд. 400 + ряд. 410
<i>Показник гр. 5 ряд. 420 Форм № 5 повинен відповідати показнику гр. 4 ряд. 1160 Форм № 1.</i>				

Під таблицею в рядках 421–426 записують вартість фінансових інвестицій (довгострокових – з рядка 1035 графи 4 форми № 1 і поточних – з рядка 1160 графи 4 форми № 1) залежно від того, як їх оцінюють: за собівартістю, справедливою вартістю або амортизованою собівартістю.

При цьому фінансові інвестиції відображають у бухгалтерському обліку:

- 1) за собівартістю – ті, що оцінюють і фіксують уперше. Вона складається із ціни придбання фінансових інвестицій, комісійної винагороди, мита та інших витрат, безпосередньо пов'язаних із придбанням (п. 4 П(С)БО 12);
- 2) за справедливою вартістю – ті, що фіксують на дату

балансу (крім інвестицій, утримуваних підприємством до їх погашення або облікованих за методом участі в капіталі) (п. 8 П(С)БО 12);

3) за собівартістю з урахуванням зменшення корисності – ті, справедливу вартість яких достовірно визначити неможливо. Втрати від зменшення корисності фінансових інвестицій показують у складі інших витрат, одночасно зменшуючи балансову вартість фінансових інвестицій (п. 9 П(С)БО 12);

4) за амортизованою собівартістю – ті, які підприємство утримує до їх погашення (на дату балансу).

Різницю між собівартістю та вартістю погашення фінансових інвестицій (дисконт або премія при придбанні) інвестор амортизує протягом періоду з дати придбання до дати погашення за методом ефективної ставки відсотка (п. 10 П(С)БО 12);

5) за собівартістю або справедливою вартістю інвестицій, здійснених в асоційовані та дочірні підприємства, якщо:

а) їх придбали й утримують суто для продажу впродовж 12 місяців із дати придбання;

б) асоційоване або дочірнє підприємство проводить діяльність в умовах, які обмежують його здатність передавати засоби інвесторові протягом періоду, що перевищує 12 місяців (п. 17 П(С)БО 12) [44-45].

Розділ V «Доходи і витрати» тісно пов'язаний з інформацією

Звіту про фінансові результати (Форма №2), деталізуючи інформацію, приведену в цій формі звітності. Порядок заповнення цього розділу і відповідність його рядків регістрам бухгалтерського обліку представлено в таблиці 6.6.

Таблиця 6.6 – Методика складання Розділу V «Доходи і витрати»

Найменування показника	Код ряд.	Доходи	Витрати
1	2	3	4
V. Доходи та витрати			
<i>A. Інші операційні доходи і витрати</i>			
Операційна оренда активів	440	Оборот по Дт 713 з Кт 791 за звітний рік	Аналітичні дані обороту по Кт 949 (у частині витрат, понесених у зв'язку з операційною орендою) з Дт 791 за звітний рік
Операційна курсова різниця	450	Оборот по Дт 714 з Кт 791 за звітний рік	Оборот по Кт 945 з Дт 791 за звітний рік
Реалізація інших оборотних активів	460	Оборот по Дт 712 з Кт 791 за звітний рік	Оборот по Кт 943 з Дт 791 за звітний рік
Штрафи, пені, неустойки	470	Оборот по Дт 715 з Кт 791 за звітний рік	Оборот по Кт 948 з Дт 791 за звітний рік
Зміст об'єктів житлово–комунального і соціально–культурного призначення	480	Аналітичні дані обороту по Дт 719 (у частині доходів від діяльності об'єктів житлово–комунального і соціально–культурного призначення) з Кт 791 за звітний рік	Аналітичні дані обороту по Кт 949 (у частині витрат, понесених у зв'язку з діяльністю об'єктів житлово–комунального і соціально–культурного призначення) з Дт 791 за звітний рік

продовж. табл.6.6

1	2	3	4
Інші операційні доходи і витрати	490	Оборот по Дт 710, 711, 716, 717, 718, 719 (у частині доходів, які не відображено в ряд. 480 Форми № 5) з Кт 791 за звітний рік	Оборот по Кт 940, 941, 942, 944, 946, 947, 949 (у частині витрат, не відбитих в ряд. 440 і 480 Форм № 5) з Дт 791 за звітний рік
у тому числі:			
відрахування в резерв сумнівних боргів	491	X	Оборот по Дт 944 з Кт 38 за звітний період
<i>Показник гр. 4 ряд. 491 Форми № 5 повинен відповідати показнику ряд. 775 гр. 4 Форми № 5.</i>			
непродуктивні витрати та втрати	492	X	Оборот по Кт 946, 947 з Дт 791 за звітний період
<i>Сума (ряд. 440 + ряд. 450 + ряд. 460 + ряд. 470 + ряд. 480 + ряд. 490) гр. 3 Форми № 5 повинна відповідати показнику гр. 3 ряд. 2120 Форми № 2.</i>			
<i>Сума (ряд. 440 + ряд. 450 + ряд. 460 + ряд. 470 + ряд. 480 + ряд. 490) гр. 4 Форми № 5 повинна відповідати показнику гр. 3 ряд. 2180 Форми № 2.</i>			
Б. Доходи і втрати від участі в капіталі по інвестиціях в:			
асоційовані підприємства	500	Оборот по Дт 721 з Кт 792 за звітний рік	Оборот по Кт 961 з Дт 792 за звітний рік
дочірні підприємства	510	Оборот по Дт 723 з Кт 792 за звітний рік	Оборот по Кт 963 з Дт 792 за звітний рік
спільну діяльність	520	Оборот по Дт 722 з Кт 792 за звітний рік	Оборот по Кт 962 з Дт 792 за звітний рік

продовж. табл.6.6

1	2	3	4
Сума (ряд. 500 + ряд. 510 + ряд. 520) гр. 3 Форми № 5 повинна відповідати показнику гр. 3 ряд. 110 Форми № 2.			
Сума (ряд. 500 + ряд. 510 + ряд. 520) гр. 4 Форми № 5 повинна відповідати показнику гр. 3 ряд. 150 Форми № 2.			
В. Інші фінансові доходи і витрати			
Дивіденди	530	Оборот по Дт 731 з Кт 792 за звітний рік	X
Відсотки	540	X	Оборот по Кт 951 з Дт 15, 23 і 792 за звітний рік
Фінансова оренда активів	550	Аналітичні дані обороту по Дт 732 з Кт 792 за звітний рік (у частині доходів, отриманих у зв'язку із здачею активів у фінансову оренду)	Аналітичні дані обороту по Кт 952 з Дт 15, 23 і 792 за звітний рік (у частині витрат, понесених у зв'язку з фінансовою орендою активів)
Інші фінансові доходи і витрати	560	Аналітичні дані обороту по Дт 732, 733 з Кт 792 за звітний рік (у частині доходів, не відображених у гр. 3 ряд. 550 Форми № 5)	Аналітичні дані обороту по Кт 951, 952 з Дт 15, 23 і 792 за звітний рік (у частині витрат, не відбитих в гр. 4 ряд. 540 і 550 Форми № 5)
Сума (ряд. 530 + ряд. 550 + ряд. 560) гр. 3 Форми № 5 повинна відповідати показнику гр. 3 ряд. 2220 Форми № 2.			
Сума (ряд. 540 + ряд. 550 + ряд. 560) гр. 4 Форми № 5 повинна відповідати сумі показників гр. 3 ряд. 2250 Форми № 2, ряд. 342 і ряд. 633 Форми № 5.			

продовж. табл.6.6

1	2	3	4
<i>Г. Інші доходи і витрати</i>			
Реалізація фінансових інвестицій	570	Оборот по Дт 741 з Кт 793 за звітний рік	Оборот по Кт 971 з Дт 793 за звітний рік
Доходи від об'єднання підприємств	580	Оборот по Дт 746 з Кт 793 за звітний рік (у частині доходу від перевищення вартості частки покупця в справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів, зобов'язань і непередбачених зобов'язань об'єкту придбання над сукупністю витрат на об'єднання підприємств і/або видів їх господарської діяльності)	-
Результат оцінки корисності	590	Оборот по Дт 742 з Кт 793 за звітний рік	Оборот по Кт 972 з Дт 793 за звітний рік
Неопераційна курсова різниця	600	Оборот по Дт 744 з Кт 793 за звітний рік	Оборот по Кт 974 з Дт 793 за звітний рік
Безкоштовно отримані активи	610	Оборот по Дт 745 з Кт 793 за звітний рік	X
Списання необоротних активів	620	X	Оборот по Кт 976 з Дт 793 за звітний рік

продовж. табл.6.6

1	2	3	4
Інші доходи і витрати	630	Оборот по Дт 746 з Кт 793 за звітний рік (за винятком доходу від перевищення вартості частки покупця в справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів, зобов'язань і непередбачених зобов'язань об'єкту придбання над сукупністю витрат на об'єднання підприємств і/або видів їх господарської діяльності)	Оборот по Кт 975 та 977 з Дт 793 за звітний рік
<i>Перевірка. Сума (ряд. 570 + ряд. 580 + ряд. 590 + ряд. 600 + ряд. 610 + ряд. 630) гр. 3 Форми № 5 повинна відповідати показнику гр. 3 ряд. 2240 Форми № 2.</i> <i>Сума (ряд. 570 + ряд. 580 + ряд. 590 + ряд. 600 + ряд. 620 + ряд. 630) гр. 4 Форми № 5 повинна відповідати показнику гр. 3 ряд. 2270 Форми № 2.</i>			

У текстовій частині розділу V у рядку 631 відображають вартість проданої за бартером продукції (товарів, робіт, послуг), тобто це вибіркові дані з річних оборотів за Дт 70 і Кт 791.

Щодо рядка 632: його показник розраховують визначаючи вибірково за рядком 631 обсяг бартерних операцій із пов'язаними сторонами та ділячи названий показник на значення рядка 631, а потім одержаний результат множать на 100%.

Нагадаємо: п. 3 П(С)БО 23 встановлено, що пов'язаними сторонами вважаються:

– підприємства, що перебувають під контролем або

суттєвим впливом інших осіб;

– підприємства та фізичні особи, які прямо чи опосередковано здійснюють контроль над підприємством або суттєво впливають на його діяльність, а також близькі члени сім'ї такої фізичної особи.

Перелік пов'язаних сторін визначається підприємством, ураховуючи сутність відносин, а не лише юридичну форму (превалювання суті над формою). Відносини між пов'язаними сторонами – це, зокрема, відносини: материнського (холдингового) підприємства та його дочірніх підприємств; спільного підприємства та контрольних учасників спільної діяльності; підприємства-інвестора та його асоційованих підприємств; підприємства та фізичних осіб, які здійснюють контроль або суттєво впливають на це підприємство, а також відносини цього підприємства з близькими членами сім'ї кожної такої фізичної особи; підприємства та його керівника й інших осіб, які належать до провідного управлінського персоналу підприємства, а також близьких членів сім'ї таких осіб.

У рядку 633 на підставі даних із рядків 540–560 графи 4 показують фінансові витрати, включені до собівартості продукції основної діяльності. Їх проводять за Дт 23 у кореспонденції з Кт 95 [10-11].

Розділ VI «Грошові кошти» розкриває інформацію про найбільш ліквідну частину активів підприємства. Порядок заповнення цього розділу представлено в таблиці 6.6.

Таблиця 6.7 – Методика складання Розділу VI «Грошові кошти»

Найменування показника	Код ряд.	На кінець року
1	2	3
VI. Грошові кошти		
Каса	640	Сальдо кінець року по Дт 30
Поточний рахунок у банку	650	Сальдо кінець року по Дт 311, 312
Інші рахунки в банку (акредитиви, чекові книжки)	660	Сальдо кінець року по Дт 313, 314
Грошові кошти в дорозі	670	Сальдо кінець року по Дт 333, 334
Еквіваленти грошових коштів	680	Сальдо кінець року по Дт 351
Усього	690	ряд. 640 + ряд. 650 + ряд. 660 + ряд. 670 + ряд. 680
<i>Показник ряд. 690 гр. 3 Форми № 5 повинен відповідати сумі (ряд. 1165) гр. 4 Форми № 1 і ряд. 3415 гр. 3 Форми №3.</i>		

У рядку 691 на підставі аналітичних даних показують сальдо на 31.12.20 р. за Дт 18 (вибірково в частині коштів, використання яких неможливе впродовж 12 місяців із дати балансу).

Розділ VII «Забезпечення і резерви» розкриває інформацію про рух коштів, які за рішенням підприємства резервуються для забезпечення майбутніх витрат і платежів

(див. табл. 6.8). [46]

Таблиця 6.8 – Методика складання Розділу VII «Забезпечення і резерви»

Найменування графи	№ граф и	Порядок заповнення
1	2	3
VII. Забезпечення та резерви		
Залишок на початок року	3	ряд. 710 «Забезпечення на виплату відпусток працівникам» – сальдо на початок року по Кт 471; ряд. 720 «Забезпечення майбутніх витрат на додаткове пенсійне забезпечення» – сальдо на початок року по Кт 472; ряд. 730 «Забезпечення майбутніх витрат на виконання гарантійних зобов'язань» – сальдо на початок року по Кт 473. Рядки 740 і 750 заповнюються на підставі аналітичних даних сальдо по Кт 474: ряд. 740 «Забезпечення майбутніх витрат на реструктуризацію» – сальдо на початок року по Кт 474 («Забезпечення майбутніх витрат на реструктуризацію»); ряд. 750 «Забезпечення майбутніх витрат на виконання зобов'язань по обтяжливим контрактам» – сальдо на 01.01.20XX р. по Кт 474 («Забезпечення виконання зобов'язань по обтяжливим контрактам»).

1	2	3
		Вписування ряд. 760 – в даному рядку може відбиватися сальдо на початок року по Кт 475. Вписування ряд. 770 – в даному рядку може відбиватися сальдо на початок року по Кт 476. Вписування ряд. 760 і 770 може бути приведено також таку інформацію: – сальдо на початок року по Кт 477 – у разі створення державними і комунальними підприємствами забезпечення на матеріальне заохочення працівників, зокрема на виплату винагороди, допомоги, премії і т. п.; – сальдо на початок року по Кт 478 – у разі створення забезпечення на демонтаж, переміщення об'єкту основних засобів і приведення земельної ділянки, на якій він розташований, в придатний для подальшого використання стан (зокрема, на передбачену законодавством рекультивацию порушених земель); ряд. 775 «Резерв сумнівних боргів» – сальдо на початок року по Кт 38; ряд. 780 = (ряд. 710 + ряд. 720 + ряд. 730 + ряд. 740 + ряд. 750 + ряд. 760 + ряд. 770 + ряд. 775) гр. 3
<i>Збільшення за звітний рік:</i>		
нараховано (створено)	4	ряд. 710 – обороти по Дт 23, 91, 92, 93 і 941, 949 з Кт 471 за звітний період; ряд. 720 – обороти по Дт 949 з Кт 472 за звітний період;

1	2	3
		ряд. 730 – обороти по Дт 93 з Кт 473 за звітний період; ряд. 740 – обороти по Дт 949 з Кт 474 (у частині забезпечення майбутніх витрат на реструктуризацію) за звітний період; ряд. 750 – обороти по Дт 23, 91, 92, 93, 94 з Кт 474 (у частині забезпечення виконання зобов'язань по обтяжливих контрактах) за звітний період; ряд. 760 і ряд. 770. – обороти по Дт 903 з Кт 475 за звітний період; – обороти по Дт 903 з Кт 476 за звітний період; – обороти по Дт 23, 91, 92, 93 і 941, 949 з Кт 477 за звітний період; – обороти по Дт 10, 15 з Кт 478 за звітний період; ряд. 775 – обороти по Дт 944 з Кт 38 за звітний період; ряд. 780 = (ряд. 710 + ряд. 720 + ряд. 730 + ряд. 740 + ряд. 750 + ряд. 760 + + ряд. 770 + ряд. 775) гр. 4
<i>Показник ряд. 775 гр. 4 Форми № 5 повинен відповідати показнику ряд. 491 гр. 4 Форми № 5.</i>		
додаткові відрахування	5	ряд. 710 – 775 заповнюються у разі здійснення додаткових відрахувань на забезпечення відповідних витрат і платежів. Інвентаризація забезпечень здійснюється на кожну дату балансу у відповідності с п. 18 П(С) БО II. У разі потреби проводиться коректування залишку забезпечення. Збільшення забезпечень і резервів відбувається на основі таких оборотів за звітний період: ряд. 710 – Дт 23, 91, 92, 93 і 941, 949 – Кт 471; ряд. 720 – Дт 949 – Кт 472; ряд. 730 – Дт 93 – Кт 473;

1	2	3
		ряд. 740 – Дт 949 – Кт 474 (у частині забезпечення майбутніх витрат на реструктуризацію); ряд. 750 – Дт 23, 91, 92, 93, 94 – Кт 474 (у частині забезпечення виконання зобов'язань по обтяжливим контрактам); ряд. 760 і ряд. 770: Дт 903 – Кт 475; Дт 903 – Кт 476; Дт 23, 91, 92, 93 і 941, 949 – Кт 477; Дт 10, 15 – Кт 478; ряд. 775 – Дт 944 з Кт 38; ряд. 780 = (ряд. 710 + ряд. 720 + ряд. 730 + ряд. 740 + ряд. 750 + ряд. 760 + ряд. 770 + ряд. 775) гр. 5
Використано у звітному році	6	У графі 6 відображається використання раніш створених забезпечень: ряд. 710 – нарахування відпускних за звітний період: обороти по Дт 471 з Кт 651, 652, 653, 656 і 661; ряд. 720 – суми, перераховані до недержавного пенсійного фонду за звітний період: обороти по Дт 472 з Кт 31; ряд. 730 – проведення гарантійного ремонту за рахунок зарезервованих засобів: обороти по Дт 473 з Кт 20, 22, 25, 63, 65, 66, 685 і т.п.; ряд. 740 – погашення витрат на проведення реструктуризації за рахунок зарезервованих засобів за звітний період: обороти по Дт 474 (у частині забезпечення майбутніх витрат на реструктуризацію) із Кт відповідних витрат; ряд. 750 – погашення витрат на виконання зобов'язань по обтяжливих контрактах за рахунок засобів забезпечення за звітний період: обороти по Дт 474 (у частині забезпечення виконання зобов'язань по обтяжливих контрактах) з Кт 31, 63 і 685;

1	2	3
		ряд. 760 і ряд. 770:– виплата призового фонду по лотерейних квитках: оборот по Дт 475 з Кт 30, 31, 37; – виплата джек–поту, не забезпеченої оплатою участі в лотереї: оборот по Дт 476 з Кт 30, 31, 37; – нарахування працівникам матеріального заохочення у вигляді винагород, допомоги, премій і так далі – обороти по Дт 477 з Кт 65, 66; – використання забезпечення на здійснювані роботи по демонтажу, переміщенню об'єкту основних засобів, рекультивациі порушених земель: оборот по Дт 478 з Кт 20, 63, 65, 66 і т. п.; ряд. 775 – списання безнадійної дебіторської заборгованості за рахунок резерву сумнівних боргів за звітний період: обороти по Дт 38 з Кт 36, 37, 34 і т. п.; ряд. 780 = (ряд. 710 + ряд. 720 + ряд. 730 + ряд. 740 + ряд. 750 + ряд. 760 + + ряд. 770 + ряд. 775) гр. 6
Сторнуван- ня невикорист аної суми у звітному році	7	ряд. 710 – 775 заповнюються у разі коригування на дату балансу створених раніше забезпечень у бік зменшення (<i>п. 18 П(С) БУ ІІ</i>). У них відбиваються такі обороти за звітний період: ряд. 710 – обороти по Дт 23, 91, 92, 93 і 941, 949 з Кт 471 (сторно) або по Дт 471 з Кт 719 за звітний рік; ряд. 720 – обороти по Дт 949 з Кт 472 (сторно) за звітний період; ряд. 730 – обороти по Дт 93 з Кт 473 (сторно) за звітний період; ряд. 740 – обороти по Дт 949 з Кт 474 (у частині забезпечення майбутніх витрат на реструктуризацію) (сторно) за звітний період;

1	2	3
Сторнування невикористаної суми у звітному році	7	ряд. 750 – обороти по Дт 23, 91, 92, 93, 94 з Кт 474 (у частині забезпечення виконання зобов'язань по обтяжливим контрактам) (сторно) за звітний період; ряд. 760 і ряд. 770: – обороти по Дт 903 з Кт 475 (сторно) за звітний рік; – обороти по Дт 903 з Кт 476 (сторно) за звітний рік; – обороти по Дт 23, 91, 92, 93 і 941, 949 з Кт 477 (сторно) за звітний період; – обороти по Дт 478 з Кт 719 за звітний період; ряд. 775 – обороти по Дт 38 з Кт 719 за звітний період; ряд. 780 = (ряд. 710 + ряд. 720 + ряд. 730 + ряд. 740 + ряд. 750 + ряд. 760 + ряд. 770 + ряд. 775) гр. 7
Сума очікуваного відшкодування витрат іншою стороною, яка врахована при оцінці забезпечення	8	відображають суму очікуваного відшкодування створеного раніше забезпечення

1	2	3
Залишок на кінець року	9	ряд. 710 – сальдо на кінець року по Кт 471; ряд. 720 – сальдо на кінець року по Кт 472; ряд. 730 – сальдо на кінець року по Кт 473; ряд. 740 – сальдо на кінець року по Кт 474 («Забезпечення майбутніх витрат на реструктуризацію»); ряд. 750 – сальдо на кінець року по Кт 474 («Забезпечення виконання зобов'язань по обтяжливих контрактах»); ряд. 760 і ряд. 770: – сальдо на кінець року по Кт 475; – сальдо на кінець року по Кт 476; – сальдо на кінець року по Кт 477; – сальдо на кінець року по Кт 478; ряд. 775 – сальдо на кінець року по Кт 38; ряд. 780 = (ряд. 710 + ряд. 720 + ряд. 730 + ряд. 740 + ряд. 750 + ряд. 760 + ряд. 770 + ряд. 775) гр. 9
<i>Гр. 9 (ряд. 710 – ряд. 780) Форми № 5 = гр. 3 + гр. 4 + гр. 5 – гр. 6 – гр. 7 (ряд. 710 – ряд. 780) Форми № 5.</i>		

Перевірочна формула: графа 9 = графа 3 + графа 4 + графа 5 – графа 6 – графа 7 (показник графи 8 наводять довідково) [46].

Відповідність рядків Розділу VIII «Запаси» регістрам бухгалтерського обліку представлено в таблиці 6.9.

Таблиця 6.9 – Методика складання Розділу VIII «Запаси»

Найменування показника	Код ряд.	Балансова вартість на кінець року	Переоцінка за рік	
			збільшення чистої вартості реалізації	зниження ціни
1	2	3	4	5
VIII. «Запаси»				
Сировина і матеріали	800	Сальдо на кінець року по Дт 201, 206, 209	Дт 201, 209 з Кт 719	Дт 946 з Кт 201, 209
Купувальні напівфабрикати і комплектуючі вироби	810	Сальдо на кінець року по Дт 202	Дт 202 з Кт 719	Дт 946 з Кт 202
Паливо	820	Сальдо на кінець року по Дт 203	Дт 203 з Кт 719	Дт 946 з Кт 203
Тара і тарні матеріали	830	Сальдо на кінець року по Дт 204	Дт 204 з Кт 719	Дт 946 з Кт 204
Будівельні матеріали	840	Сальдо на кінець року по Дт 205	Дт 205 з Кт 719	Дт 946 з Кт 205
Запасні частини	850	Сальдо на кінець року по Дт 207	Дт 207 з Кт 719	Дт 946 з Кт 207

продовж. табл. 6.9

1	2	3	4	5
Матеріали сільськогосподарського призначення	860	Сальдо на кінець року по Дт 208	Дт 208 з Кт 719	Дт 946 з Кт 208
Поточні біологічні активи	870	Сальдо на кінець року по Дт 21	Дт 21 с Кт 710, 719	Дт 940, 946 с Кт 21
<i>Показник ряд. 870 гр. 3 Форми № 5 повинен відповідати ряд. 1110 гр. 4 Форми № 1.</i>				
Малоцінні та швидкозношувані предмети	880	Сальдо на кінець року по Дт 22	Дт 22 с Кт 719	Дт 946 с Кт 22
Незавершене виробництво	890	Сальдо на кінець року по Дт 23, 25	Дт 23, 25 с Кт 719	Дт 946 с Кт 23, 25
Готова продукція	900	Сальдо на кінець року по Дт 26, 27	Дт 26, 27 с Кт 719	Дт 946 с Кт 26, 27
Товари	910	Сальдо на кінець року по Дт 28 (за виключенням сальдо по Дт 286)	Дт 28 (за виключення м 286) с Кт 719	Дт 946 с Кт 28 (за виключення м 286)

продовж. табл. 6.9

1	2	3	4	5
Сума (ряд. 800 + ряд. 810 + ряд. 820 + ряд. 830 + ряд. 840 + ряд. 850 + ряд. 860 + ряд. 880 + ряд. 890 + ряд. 900 + ряд. 910) гр. 3 Форми № 5 повинна відповідати показнику ряд. 1100 гр. 4 Форми № 1.				
Всього	920	ряд. 920 = (ряд. 800 + ряд. 810 + ряд. 820 + ряд. 830 + ряд. 840 + ряд. 850 + ряд. 860 + ряд. 870 + ряд. 880 + ряд. 890 + ряд. 900 + ряд. 910)		
<i>Інформація про вартість необоротних активів і груп вибуття, що утримуються для продажу, в таблиці VIII «Запаси» Форми № 5 не відображається. Проте вартість таких активів на кінець звітного періоду (сальдо по Дт 286 на кінець року) буде відображена в додатковому рядку 926 Форми № 5 і відповідати ряд. 1200 ф. 1 гр. 4</i>				

Під таблицею в розділі VIII показують:

- у рядку 921 на підставі даних аналітичного обліку – балансову вартість уцінених запасів, що залишилися на кінець року;
- у рядку 922 – сальдо на 31.12.20 р. за Дт 206;
- у рядку 923 – вартість запасів, переданих у заставу, що визначають виходячи з аналітичних даних за позабалансовим рахунком 05 «Гарантії та забезпечення надані»;
- у рядку 924 – сальдо за Дт 283 «Товари, передані на комісію»;
- у рядку 925 – дані позабалансового рахунку 023 «Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні»;
- до рядка 926 переносять дані про запаси, призначені для продажу, які враховують за Дт 286, а фіксують у рядку

1200 графи 4 форми № 1 «Баланс» [46].

У Розділі IX «Дебіторська заборгованість» приводиться інформація по трьом групам дебіторської заборгованості залежно від термінів її непогашення (див. табл. 6.10).

Таблиця 6.10 – Методика складання Розділу IX «Дебіторська заборгованість»

Найменування показника	Код ряд.	Всього на кінець року	Зокрема по термінах непогашення		
			до 12 місяців	від 12 до 18 місяців	від 18 до 36 місяців
IX. Дебіторська заборгованість					
1	2	3	4		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	940	Сальдо на кінець року по Дт 36	Аналітичні дані по 36 залежно від терміну прострочення погашення заборгованості		
<i>Показник ряд. 940 гр. 3 Форми № 5 повинен відповідати ряд. 1125 гр. 4 Форми № 1</i>					
Інша поточна дебіторська заборгованість	950	Сальдо на кінець року по Дт 372, 374, 375, 377, 685 і ін. рахунків, на яких враховується дебіторська заборгованість	Аналітичні дані по 372, 374, 375, 377, 685 і ін. залежно від терміну прострочення погашення такої заборгованості		
<i>Показник ряд. 950 гр. 3 Форми № 5 повинен відповідати ряд. 1155 гр. 4 Форми № 1.</i>					

Додатково в розділі IX фіксують:

– у рядку 951 – суму списаної безнадійної дебіторської заборгованості, яку в бухобліку відображають записами Дт 38 Кт 36, 37 (списання за рахунок резерву), а коли його бракує – Дт 944 Кт 36, 37;

– у рядку 952 – суму дебіторської заборгованості пов'язаних осіб станом на кінець року. До речі, термін «пов'язані особи» роз'яснює п. 3 П(С)БО 23 «Розкриття інформації про пов'язані сторони» [44-45].

Розділ X «Нестачі та втрати від псування цінностей» розкриває інформацію, яка відображена на 947 «Нестачі та втрати від псування цінностей» (див. табл. 6.11).

Таблиця 6.11 – Методика складання Розділу X «Нестачі та втрати від псування цінностей»

Найменування показника	Код ряд	Сума
1	2	3
X. Недостачі і втрати від псування цінностей		
Виявлено (списано) за рік недостач і втрат	960	Відображають суми недостач і втрат від псування цінностей, понесених протягом звітного року (річний оборот по Дт 947 в кореспонденції з Кт 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 33)
Визнано заборгованістю винних осіб в звітному році	970	Відображають суми недостач і втрат, щодо яких в звітному році встановлені винні особи (річний оборот по Дт 375 з Кт 716)

продовж.табл.6.11

1	2	3
Сума недостач і втрат, остаточне рішення щодо винних по яких на кінець року не ухвалене (забалансовий рахунок 072)	980	Відображають суми недостач і втрат, по яких винні особи не встановлені. Облік таких сум ведеться на забалансовому 072. Таким чином, в цей рядок включається сума, яка числиться по Дт 072 за станом на кінець року

Розділ XI «Будівельні контракти» заповнюють підприємні будівельні організації. Для заповнення його рядків слід скористатися інформацією по таких рахунках і субрахунках (див. табл. 6.12).

Таблиця 6.12 – Методика складання Розділу XI «Будівельні контракти»

Найменування показника	Код ряд	Сума
1	2	3
XI. Будівельні контракти		
1	2	3
Дохід по будівельних контрактах за звітний рік	1110	Відображають визнаний за рік дохід по будівельних контрактах, який обліковують по Кт 703 (без ПДВ) або Дт 238 «Завершених етапів по незавершених будівельних контрактах» з Кт 239 «Проміжних рахунків» (без урахування ПДВ)

1	2	3
Заборгованість на кінець звітнього року:		
валова замовників	1120	Відображається сума перевищення визнаного на кінець року доходу (без посередніх податків) по будівельних контрактах над сумою проміжних рахунків (без посередніх податків) на кінець року. У бухгалтерському обліку така різниця відбивається проводкою: Дт 36 – Кт 239 методом «сторно»
валова замовникам	1130	Відображається перевищення суми проміжних рахунків (без посередніх податків) на кінець року над сумою визнаного на кінець року доходу (без посередніх податків) по будівельних контрактах. У бухгалтерському обліку така різниця відбивається проводкою: Дт 36 – Кт 239
по авансах отриманим	1140	Відображається інформація про «незакриті» суми авансів, отриманих для фінансування витрат по будівельному контракту (сальдо по Кт 681 за станом на кінець року)
Сума затриманих коштів на кінець року	1150	Вказується сума проміжних рахунків, яка не оплачується підрядчикові до виконання передбачених будівельним контрактом умов для виплати таких сум або до усунення дефектів
Вартість виконаних субпідрядником робіт по незавершених будівельним контрактам	1160	Розкривається інформація про суми робіт, які визнані виконаними субпідрядниками, тобто «закритими» актами. Суми таких робіт відбиваються записом по Дт 230 «Витрат по будівельному контракту» з Кт

Розділ XII «Податок на прибуток» призначено для розшифровки інформації про порядок формування залишку на рахунках обліку відстрочених податкових активів (рах. 17) або відстрочених податкових зобов'язань (рах. 54). Алгоритм заповнення цього розділу Форми № 5 приведено в таблиці 6.13. [46]

Таблиця 6.13 – Методика складання Розділу XII «Податок на прибуток»

Найменування показника	Код ряд	Сума
1	2	3
XII. Податок на прибуток		
Поточний податок на прибуток	1210	Відображається сума податку, визначена згідно податковому законодавству. Значення показника для заповнення ряд. 1210 Форм № 5 береться з Декларації по податку на прибуток підприємств за звітний рік. При цьому, поточним податком на прибуток визнається податок, вказаний у Декларації на прибуток <i>ряд. 14.</i>
<i>Показник ряд. 1210 гр. 3 Форми № 5 повинен відповідати сумі (ряд. 1241 + ряд. 1251) гр. 3 Форми № 5.</i>		
Відстрочені податкові активи:		
на початок звітного року	1220	Сальдо на початок року по Дт 17
<i>Різниця (ряд. 1220 – ряд. 1230) гр. 3 Форми № 5 повинна відповідати показнику гр. 3 ряд. 1045 Форми № 1.</i>		
на кінець звітного року	1225	Сальдо на кінець року по Дт 17

1	2	3
Різниця (ряд. 1225 – ряд. 1235) гр. 3 Форми № 5 повинна відповідати показнику гр. 4 ряд. 1045 Форми № 1. Показник ряд. 1225 гр. 3 Форми № 5 повинен відповідати показнику (ряд. 1220 – (+) ряд. 1242 – (+) 1252) Форми №5		
Відстрочені податкові зобов'язання:		
на початок звітнього року	1230	Сальдо на початок року по Кт 54
Різниця (ряд. 1230 – ряд. 1220) гр. 3 Форми № 5 повинна відповідати показнику гр. 3 ряд. 1500 Форми № 1.		
на кінець звітнього року	1235	Сальдо на кінець року по Кт 54
Різниця (ряд. 1235 – ряд. 1225) гр. 3 Форми № 5 повинна відповідати показнику гр. 4 ряд. 460 Форми № 1. Показник ряд. 1235 гр. 3 Форми № 5 повинен відповідати показнику (ряд. 1230 + (-) ряд. 1243 + (-) 1253) Форми №5.		
<i>У більшості підприємств буде заповнена один з двох рядків: ряд. 1220 або ряд. 1230; ряд. 1225 або ряд. 1235. Пояснюється це тим, що згідно п.17 П(С) БО 17 якщо сплата податку на прибуток контролюється одним і тим же податковим органом (а для одного платника податку так воно і є), то величини відстроченого податкового активу і відстроченого податкового зобов'язання відбиваються згорнуто. Виключенням є підприємства, які складають консолідовану фінансову звітність, оскільки згідно абзацу другому п.17 П(С) БО 17 в консолідованому Балансі відстрочені податкові активи і зобов'язання показуються розгорненими. Отже, у Формі № 5, що розкриває інформацію консолідованого Балансу, можуть бути заповнені все ряд. 1220 – 1235.</i>		

1	2	3
Включено в Звіт про фінансові результати – всього	1240	Наводиться показник податку на прибуток, включений в ряд. 2300 гр. 3 Форми № 2
<i>Показник ряд. 1240 гр. 3 Форми № 5 повинен відповідати сумі (ряд. 1241 ± ряд. 1242 ± ряд. 1243).</i>		
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1241	Відображається поточний податок на прибуток за даними річної Декларації по податку на прибуток підприємств (окрім податку на прибуток, нарахованого за рахунок зменшення власного капіталу підприємства)
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1242	Відображається сторнування (списання) або збільшення (поява) відстрочених податкових активів. Наприклад, збільшення (поява) такого показника може записуватися записом: Дт 17 – Кт 641/приб, 981 зменшення – записом: Дт 981– Кт 17. З урахуванням того, що відстрочені податкові активи віднімаються при визначенні показника ряд. 2300 і 2350 Форми № 2, збільшення показника ряд. 1242 правильно приводити в дужках, а його зменшення – без дужок, тобто як позитивну величину
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1243	Відображаються зміни відстрочених податкових зобов'язань за рік. Збільшення показника ряд. 1243 показується без дужок, а його зменшення – в дужках, тобто віднімається. Збільшення (поява)

1	2	3
		відстрочених податкових зобов'язань відображається записом: Дт 981 – Кт 54, зменшення – записом: Дт 54 – Кт 641/приб, 981
Відбито у складі власного капіталу – всього	1250	Ряд. 1250 гр. 3 Форми № 5 = (ряд. 1251 ± ряд. 1252 ± ряд. 1253) гр. 3 Форми № 5
зокрема:		
поточний податок на прибуток	1251	Відображається поточний податок на прибуток, нарахований за рахунок зменшення власного капіталу, наприклад податок на прибуток, нарахований по безоплатно отриманих необоротних активах (Дт 424 – Кт 641/приб)
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1252	–
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1253	Заповнюється в результаті операцій по переоцінці необоротних активів (основних засобів, нематеріальних активів). Відповідний відстрочений податок з'являється як відстрочене податкове зобов'язання по дооцінці і відбивається такою кореспонденцією рахунків: Дт 423 – Кт 54. Збільшення показника ряд. 1253 показується без дужок, а його зменшення – в дужках, тобто віднімається.
<i>Ряд. 1210 – (ряд. 1225 – ряд. 1220) + (ряд. 1235 – ряд. 1230) = ряд. 1240 + ряд. 1250.</i>		

Для заповнення даного Розділу XIII «Використання амортизаційних відрахувань» використовуються дані про обороти по забалансовому рахунку 09 «Амортизаційні відрахування» (див. табл. 6.14).

Таблиця 6.14 – Методика складання Розділу XIII «Використання амортизаційних відрахувань»

Найменування показника	Код ряд	Сума
1	2	3
XIII. Використання амортизаційних відрахувань		
Нараховано за звітний рік	1300	Річний оборот по Дт забалансового рах. 09
<i>Показник ряд. 1300 гр. 3 Форми № 5 повинен відповідати сумі (ряд. 080 + ряд. 260) гр. 10 і ряд. 1410 гр. 8 Форми № 5.</i>		
Використано за рік – усього	1310	Аналітичні дані про дебетові обороти за рік по 151, 152, 153, 154, 155 (за винятком капітальних інвестицій, здійснених за рахунок бюджетних коштів і засобів цільового фінансування, а також вартості необоротних активів, внесених до статутного фонду підприємства і отриманих безкоштовно, сум переоцінок). Крім того, необхідно врахувати вартість будівельних матеріалів, які по яких–небудь причинах не були включено в капітальні інвестиції. Показник ряд.1310 Форми № 5 = ряд. 1311 + ряд. 1312 ++ ряд. 1314 + ряд. 1315 + ряд. 1316 + ряд. 1317
<i>Сума, вказана в ряд. 1310 Форм № 5, може перевищувати суму, вказану в ряд. 1300. Пояснюється це тим, що в попередні роки капітальні інвестиції могли бути менше нарахованої за ці періоди амортизації. При цьому слід пам'ятати, що сума використаних амортизаційних відрахувань не може бути більше суми амортизації, накопиченої по Дт 09. Тобто сальдо по Кт 09 виникнути не повинно.</i>		
зокрема на:		

1	2	3
будівництво об'єктів	1311	Аналітичні дані про річний оборот по Дт 151, а також вартість будівельних матеріалів, використаних для будівництва, але не включених в капітальні інвестиції (за винятком кап. інвестицій за рахунок позикових засобів, бюджетних коштів, цільового фінансування, безкоштовно отриманих і отриманих як внесок до статутного фонду)
придбання (виготовлення) і поліпшення основних засобів	1312	Аналітичні дані про річний оборот по Дт 152, а також вартість будівельних матеріалів, використаних для виготовлення і ремонту основних засобів, але не включених в капітальні інвестиції (за винятком кап. інвестицій за рахунок позикових засобів, бюджетних коштів, цільового фінансування, безкоштовно отриманих і отриманих як внесок до статутного фонду)
з них машини і устаткування	1313	Аналітичні дані про річний оборот по Дт 152 в частині вартості машин і устаткування (за винятком кап. інвестицій за рахунок позикових засобів)
<i>На основі Державного класифікатор України «Класифікація основних фондів», затвердженим наказом Державного комітету метрології, стандартизації і сертифікації від 19.08.97 р. № 507.</i>		
придбання (створення) нематеріальних активів	1314	Аналітичні дані про річний оборот по Дт 154 (за винятком кап. інвестицій за рахунок позикових засобів, бюджетних коштів, цільового фінансування, безкоштовно отриманих і отриманих як внесок до статутного фонду)

1	2	3
погашення отриманих на капітальні інвестиції позик	1315	Рядок заповнюється в тому випадку, якщо протягом року для будівництва, виготовлення або придбання необоротних активів притягувалися позикові засоби
Вписуваний рядок (придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів)	1316	Аналітичні дані про річний оборот по Дт 153 (за винятком кап. інвестицій за рахунок позикових засобів, бюджетних коштів, цільового фінансування, безкоштовно отриманих і отриманих як внесок до статутного фонду)
Вписуваний рядок (придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів)	1317	Аналітичні дані про річний оборот по Дт 155 (за винятком кап. інвестицій за рахунок позикових засобів, бюджетних коштів, цільового фінансування, безкоштовно отриманих і отриманих як внесок до статутного фонду)

Розділ XIV «Біологічні активи» заповнюють сільськогосподарські підприємства і підприємства інших галузей, що здійснюють сільськогосподарську діяльність, які ведуть облік своєї продукції відповідно до П(С) БО 30 (див. табл.6.15). [42, 47]

Таблиця 6.15 – Методика складання Розділу XIV «Біологічні активи»

Найменування графи	№ графин	Порядок заповнення
1	2	3
XIV. Біологічні активи		
ВРАХОВУЮТЬСЯ ЗА ПЕРВИННОЮ ВАРТІСТЮ		
Залишок на початок року		
<i>Довгострокові біологічні активи</i>		
первинна вартість	3	ряд. 1410 – 1415 відображається первинна вартість довгострокових біологічних активів, що враховуються за первинною вартістю, за станом на початок року. Сальдо на початок року по Дт 162, 164, 166
		Вартісні показники в гр. 3 розділи XIV «Біологічні активи» Форми № 5 і в подальших графах приводяться загальною сумою (ряд. 1410) і зокрема в розрізі таких груп довгострокових біологічних активів: ряд. 1411 – робоча худоба; ряд. 1412 – продуктивна худоба; ряд. 1413 – багаторічні насадження; ряд. 1415 – інші довгострокові біологічні активи. ряд. 1414 призначена для груп довгострокових біологічних активів, не згаданих в інших рядках
		<i>Показник ряд. 1410 гр. 3 Форми № 5 повинен відповідати показнику ряд. 1021 гр. 3 Форми № 1.</i>
		<i>Поточні біологічні активи</i>
		ряд. 1420 – 1424 показуємо первинну вартість поточних біологічних активів, що враховуються за первинною вартістю, за станом на початок року
		Сальдо на початок року по Дт 213

1	2	3
первинна вартість	3	<i>Вартісні показники в гр. 3 розділи XIV «Біологічні активи» Форми № 5 і в подальших графах приводяться загальною сумою (ряд. 1420) і зокрема в розрізі таких груп поточних біологічних активів:</i>
		ряд. 1421 – тварини на вирощуванні і відгодівлі; ряд. 1422 – біологічні активи в стані біологічних перетворень (окрім тварин на вирощуванні і відгодівлі); ряд. 1424 – інші поточні біологічні активи. ряд. 1423 призначена для не згаданих вище груп поточних біологічних активів.
		<i>Сума показників гр. 3 і гр. 13 ряд. 1420 Форми № 5 повинна відповідати показнику ряд. 1110 гр. 3 Форми № 1.</i>
накопичена амортизація	4	Довгострокові біологічні активи ряд. 1410 – 1415 відбивається сума накопиченої амортизації довгострокових біологічних активів, що враховуються за первинною вартістю, за станом на початок року Сальдо на початок року по Кт 134 <i>Показник ряд. 1410 гр. 4 Форми № 5 повинен відповідати показнику ряд. 1022 гр. 3 Форми № 1.</i>
Поступило за рік	5	Довгострокові біологічні активи ряд. 1410 – 1415 відбивається первинна вартість довгострокових біологічних активів, що поступають протягом звітного року (в результаті придбання, створення, безвідплатного надання, отримання як внесок до статутного фонду і т. д.), враховуються за первинною вартістю. Річні обороти по Дт 162, 164, 166 з Кт 155, 424, 746, 46, 48. У цій же графі відбивається зворотний перехід до складу необоротних активів довгострокових біологічних активів, раніше переведених до складу необоротних активів, що утримуються для продажу (обороты по Дт 162, 164, 166 з Кт 286)

1	2	3
		<i>Поточні біологічні активи</i> ряд. 1420 – 1424 відбивається первинна вартість поточних біологічних активів, що поступили протягом звітного року (у результаті придбання, створення і т. д.), тваринництва, справедливу вартість яких достовірно визначити неможливо, внаслідок чого їх оцінка здійснена згідно <i>П(С) БО 9</i>. Річні обороти по Дт 213 з Кт 23, 37, 46, 48, 63, 68 і 718, 719
Вибуло за рік		
первинна вартість	6	<i>Довгострокові біологічні активи</i> ряд. 1410 – 1415 первинна вартість вибулих протягом звітного року довгострокових біологічних активів, що враховуються за первинною вартістю (в результаті їх ліквідації, списання, загибелі, перекладу до складу необоротних активів, що утримуються для продажу, безкоштовної передачі і т.п.) Річні обороти по Дт 134, 286, 976, 99 з Кт 162, 164, 166. У цій же графі відбивається переклад довгострокових біологічних активів з групи активів, що враховуються за первинною вартістю, в групу активів, що враховуються за справедливою вартістю (оборот по Дт 134, 161, 163, 165 з Кт 162, 164, 166)
		<i>Поточні біологічні активи</i>
		ряд. 1420 – 1424 відбивається вартість вибулих протягом звітного року поточних біологічних активів, що враховуються за первинною вартістю (в результаті їх продажу, списання, безкоштовної передачі, переходу поточних біологічних активів до складу довгострокових біологічних активів і т. д.). Річні обороти по Дт 155, 901, 947, 99 і 24 з Кт 213

1	2	3
накопичена амортизація	7	<i>Довгострокові біологічні активи</i>
		ряд. 1410 – 1415 відбивається списання суми накопиченої амортизації довгострокових біологічних активів протягом року, які вибули, та що враховуються за первинною вартістю (зокрема списання накопиченої амортизації у разі переходу довгострокових біологічних активів з групи, що враховуються за первинною вартістю, в групу, що враховуються за справедливою вартістю). Річний оборот по Дт 134 з Кт 162, 164
Нарахована амортизація за рік	8	<i>Довгострокові біологічні активи</i>
		ряд. 1410 – 1415 відбивається сума нарахованої протягом року амортизації довгострокових біологічних активів, що враховуються за первинною вартістю на 162, 164. Нарахування амортизації по незрілих довгострокових біологічних активах, що враховуються на 166, не проводиться. Річний оборот по Дт 23 з Кт 134 (по Дт 83 з Кт 134 – для підприємств, що застосовують рахунки класу 8)
Втрати від зменшення корисності	9	<i>Довгострокові біологічні активи</i>
		ряд. 1410 – 1415 відбивається сума втрат від зменшення корисності довгострокових біологічних активів, що враховуються за первинною вартістю. Річний оборот по Дт 972 з Кт 134
		<i>Поточні біологічні активи</i>
ряд. 1420 – 1424 не заповнюються		
Вигоди від відновлення корисності	10	<i>Довгострокові біологічні активи</i>
		ряд. 1410 – 1415 відбивається сума доходу від відновлення корисності довгострокових біологічних активів, що враховуються за первинною вартістю. Річний оборот по Дт 134 з Кт 742
		<i>Поточні біологічні активи</i>
		ряд. 1420 – 1424 не заповнюються

1	2	3
Залишок на кінець року		
первинна вартість	11	<i>Довгострокові біологічні активи</i>
		ряд. 1410 – 1415 = ряд. 1410 – 1415 (гр. 3 + гр. 5 – гр. 6)
		Показник ряд. 1410 гр. 11 Форми № 5 повинен відповідати показнику ряд. 1020 гр. 4 Форми № 1. Показник ряд. 1410 гр. 11 повинен відповідати сальдо на кінець року по Дт 162, 164, 166
		<i>Поточні біологічні активи</i>
ряд. 1420 – 1424 = ряд. 1420 – 1424 (гр. 3 + гр. 5 – гр. 6)		
накопичена амортизація	12	<i>Довгострокові біологічні активи</i>
		ряд. 1410 – 1415 = ряд. 1410 – 1415 (гр. 4 – гр. 7 + гр. 8 + гр. 9 – гр. 10)
Показник ряд. 1410 гр. 12 Форм № 5 повинен відповідати показнику ряд. 1022 гр. 4 Форми № 1		
ВРАХОВУЮТЬСЯ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ		
Залишок на початок року	13	<i>Довгострокові біологічні активи</i>
		ряд. 1410 – 1415 відображається справедлива вартість довгострокових біологічних активів, що враховуються за справедливою вартістю, за станом на початок року. Сальдо на початок року по Дт 161, 163, 165
		Показник ряд. 1410 гр. 13 Форми № 5 повинен дорівнювати: 1020 гр. 3 Форми № 1.
		<i>Поточні біологічні активи</i>
ряд. 1420 – 1424 відображається справедлива вартість поточних біологічних активів, що враховуються за справедливою вартістю, за станом на початок року. Сальдо на початок року по Дт 211, 212		

1	2	3
Поступило за рік	14	<i>Довгострокові біологічні активи</i>
		ряд. 1410 – 1415 відображається справедлива вартість довгострокових біологічних активів, що поступили (створених) протягом звітнього року, враховуються за справедливою вартістю. Річні обороти по Дт 161, 163, 165 з Кт 155, 162, 164, 166, 424, 710, 46. У цій же графі відображається зворотний переказ до складу необоротних активів довгострокових біологічних активів, раніше переведених до складу необоротних активів, що утримуються для продажу (обороті по Дт 161, 163, 165 з Кт 286)
		<i>Поточні біологічні активи</i>
		ряд. 1420 – 1424 відображається справедлива вартість поточних біологічних активів тваринництва і рослинництва, що поступили (створених) протягом звітнього року. Річні обороти по Дт 211, 212 з Кт 23, 37, 46, 48, 63, 68, 710, 718, 719
Зміни вартості за рік	15	<i>Довгострокові біологічні активи</i>
		ряд. 1410 – 1415 відображається зміни вартості довгострокових біологічних активів, події протягом року та у зв'язку із зміною їх справедливої вартості на дату балансу (у розрізі окремих груп довгострокових біологічних активів): – збільшення вартості на дату балансу – обороти по Дт 161, 163, 165 з Кт 710; – зменшення вартості на дату балансу – обороти по Дт 940 з Кт 161, 163, 165.

1	2	3
		У цій же графі, відбивається результат оцінки довгострокових біологічних активів при їх перекладі з групи, що враховуються за первинною вартістю, в групу, що враховуються за справедливою вартістю (Дт 161, 163, 165 з Кт 710 і Дт 940 з Кт 161, 163, 165)
		<i>Поточні біологічні активи</i> ряд. 1420 – 1424 відображається зміни вартості поточних біологічних активів, події протягом року у зв'язку із зміною їх справедливій вартості на дату балансу: – збільшення вартості на дату балансу – обороти по Дт 211, 212 з Кт 710; – зменшення вартості на дату балансу – обороти по Дт 940 з Кт 211, 212
Вибуло за рік	16	<i>Довгострокові біологічні активи</i> ряд. 1410 – 1415 відбивається справедлива вартість довгострокових біологічних активів, які вибули протягом звітного року, та що враховуються за справедливою вартістю (у результаті їх ліквідації, перекладу до складу необоротних активів, що утримуються для продажу, безкоштовної передачі і т. д.). Річні обороти по Дт 286, 976, 977, 99 з Кт 161, 163, 165 <i>Поточні біологічні активи</i> ряд. 1420 – 1424 відбивається справедлива вартість поточних біологічних активів, які вибули протягом звітного року що враховуються за справедливою вартістю (в результаті їх продажу, списання, безкоштовної передачі і т. д.). Річні обороти по Дт 155, 901, 947 і 23, 24, 99 з Кт 211, 212

1	2	3
Залишок на кінець року	17	Довгострокові біологічні активи
		<i>ряд. 1410 – 1415 = ряд. 1410 – 1415 (гр. 13 + гр. 14 + (-) гр. 15 – гр. 16)</i>
		<i>Показник ряд. 1410 гр. 17 форм № 5 повинен дорівнювати 1020 гр. 4 Форми № 1.</i>
		Поточні біологічні активи
		<i>ряд. 1420 – 1424 = ряд. 1420 – 1424 (гр. 13 + гр. 14 + (-) гр. 15 – гр. 16)</i>
		<i>Сальдо на кінець року по Дт 211, 212. Сума значень гр. 11 і гр. 17 ряд. 1420 Форми № 5 повинна відповідати показнику ряд. 1110 гр. 4 Форми № 1.</i>

Під таблицю, у розділі XIV, записують також:

– у рядку 1431 на підставі даних рядка 1430 граф 5 і 14 вартість біологічних активів, куплених за рахунок цільового фінансування. Це річні обороти за Дт 16, 21 у кореспонденції з Кт 48;

у рядку 1432 на підставі даних рядка 1430 граф 6 і 16 залишкову вартість довгострокових біологічних активів, первинну вартість поточних біологічних активів, а також справедливу вартість біологічних активів, утрачених внаслідок надзвичайних подій;

– у рядку 1433 за даними рядка 1430 граф 11 і 17 балансову вартість біологічних активів, щодо яких існують передбачені законодавством обмеження права власності.

Порядок заповнення Розділу XV «Фінансові результати від первинного визнання і реалізації сільськогосподарської продукції і додаткових біологічних активів» представлений в таблиці 6.16 [48-49].

Таблиця 6.16 – Фінансові результати від первинного визнання і реалізації сільськогосподарської продукції і додаткових біологічних активів

Найменування графи	№ графи	Порядок заповнення
1	2	3
XV. Фінансові результати від первинного визнання і реалізації сільськогосподарської продукції і додаткових біологічних активів		
Вартість первинного визнання	3	відображається вартість первинного визнання сільськогосподарської продукції і додаткових біологічних активів рослинництва, тваринництва і риболовства у розрізі окремих видів продукції (активів). Річний оборот по Дт 21 і 27 з Кт 23
Витрати, пов'язані з біологічними перетвореннями	4	відображається сума витрат, пов'язаних з біологічними перетвореннями біологічних активів (у розрізі окремих видів сільгосппродукції і біологічних активів). Річний оборот по Дт 23 з Кт 13, 20, 22, 27, 23, 63, 65, 66, 68, 91
Результат від первинного визнання:		
дохід	5	відбивається перевищення суми справедливої вартості визнання сільськогосподарської продукції і біологічних активів (гр. 3) над сумою понесених витрат, пов'язаних з їх біологічними перетвореннями (гр. 4), в розрізі окремих видів продукції (активів). Аналітичні дані обороту по Кт 710

1	2	3
витрати	6	відображається перевищення суми понесених витрат, пов'язаних з біологічними перетвореннями біологічних активів (гр. 4), над справедливою вартістю визнання сільськогосподарської продукції і біологічних активів (гр. 3). Аналітичні дані обороту по Дт 940
Зниження ціни	7	відображається зміна вартості сільськогосподарської продукції і додаткових біологічних активів на дату балансу. Річний оборот по Дт 946 з Кт 21, 27.Значення повинне бути зменшене на суму дооцінки сільгосппродукції (в межах проведеного раніше зниження ціни): обороти по Дт 21, 27 з Кт 719
<i>Якщо зниження ціни відбулося в попередньому році, а дооцінка – в звітному, можлива ситуація, при якій в гр. 7 буде відбита сума не зниження ціни, а дооцінки, яка повинна збільшити значення гр. 11.</i>		
Виручка від реалізації	8	відображається сума виручки (доходу) від реалізації сільськогосподарської продукції і додаткових біологічних активів (за мінусом посередніх податків). Річний оборот по Дт 701 з Кт 791
Собівартість реалізації	9	відображається собівартість реалізованої сільськогосподарської продукції і додаткових біологічних активів, по якій вони враховуються на дату реалізації. Річний оборот по Дт 791 з Кт 901

1	2	3
Фінансовий результат (прибуток +, збиток –) від:		
реалізація	10	відображається фінансовий результат від реалізації сільськогосподарської продукції, який визначається шляхом зіставлення отриманого доходу від реалізації сільськогосподарської продукції і біологічних активів (без урахування посередніх податків) (гр. 8) і собівартості їх реалізації (гр. 9)
первинного визнання і реалізації	11	ряд. 1500 – 1540 Форми № 5 = гр. 5 – гр. 6 – (+) гр. 7 + (–) гр. 10

Підприємства, для яких обов'язковість оприлюднення річної фінансової звітності не передбачена законодавством, крім інформації, зазначеної у формі № 5, наводять інформацію, розкриття якої передбачено положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку:

- 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» – пункт 6 розділу IV;
- 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» – пункти 20, 21, 23;
- 7 «Основні засоби» – підпункт 36.1 пункту 36;
- 8 «Нематеріальні активи» – підпункт 36.1 пункту 36;
- 10 «Дебіторська заборгованість» – підпункт 13.1 пункту 13.

Підприємства, для яких обов'язковість оприлюднення річної фінансової звітності та консолідованої звітності встановлена законодавством, крім інформації, зазначеної у формі №5, наводять всю іншу інформацію, розкриття якої

передбачено положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Інформацію, крім інформації, зазначеної у формі № 5, підприємства наводять у самостійно обраному вигляді (письмове пояснення, таблиця, графік тощо).

У такому самому порядку може наводитися інша інформація, яка керівництвом підприємства визнана суттєвою і дає більш повну та об'єктивну картину про фінансове становище і результати діяльності підприємства [50 с.94]

Методичні рекомендації по перевірці порівнянності показників фінансової звітності Форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» представлено у табл.6.17.

Таблиця 6.17 – Методичні рекомендації по перевірці порівнянності показників фінансової звітності Форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності»

№ п/п	Показники, які порівнюються	Порівнюючи показники
1	2	3
1	Ряд. 010 – 080, графа 14	Форма № 5, Ряд. 010 – 080, графа 3, мінус графа 4, плюс графа 5, плюс або мінус графа 6, мінус або плюс графа 7, мінус графа 8, плюс графа 9, мінус графа 10, мінус графа 11, плюс або мінус графа 12, мінус або плюс графа 13, плюс графа 15 відповідно
2	Ряд. 080, графи 3 та 14	Форма № 1, Ряд. 1001, графи 3 та 4

3	Ряд. 080, графи 4 та 15	Форма № 1, Ряд. 1002, графи 3 та 4
4	Ряд. 080, графи 3 – 15	Форма № 5, сума рядків 010 – 070, графи 3 – 15 відповідно
5	Ряд. 090, графа 14	Форма № 5, Ряд. 090, графа 3 мінус графа 4 плюс графа 5 мінус графа 8, плюс графа 9 мінус графа 11, плюс або мінус графа 12, мінус або плюс графа 13
6	Ряд. 090, графа 3 мінус графа 4	Форма № 1, Ряд. 1050, графа 3
7	Ряд. 090, графа 14	Форма № 1, Ряд. 1050, графа 4
8	Ряд. 100 – 260, графа 14	Форма № 5, Ряд. 100 – 260, графа 3, мінус графа 4, плюс графа 5, плюс або мінус графа 6, мінус або плюс графа 7, мінус графа 8, плюс графа 9, мінус графа 10, мінус графа 11, плюс або мінус графа 12, мінус або плюс графа 13, плюс графа 15 відповідно
9	Ряд. 105, графи 3 та 14	Форма № 1, Ряд. 1015 плюс Ряд. 1017, графи 3 та 4
10	Ряд. 105 графа 14 мінус Ряд. 269	Форма № 1, Ряд. 1016, графа 4
11	Ряд. 105, графи 4 та 15	Форма № 1, Ряд. 1017, графи 3 та 4
12	Ряд. 260, графи 3 та 14 мінус Ряд. 105 графи 3 та 14	Форма № 1, Ряд. 1011, графи 3 та 4

13	Ряд. 260, графи 4 та 15 мінус Ряд. 105 графи 4 та 15	Форма № 1, Ряд. 1012, графи 3 та 4
14	Ряд. 260, графи 3 – 19	Форма № 5, сума рядків 100 – 250, графи 3 – 19 відповідно
15	Сума рядків 265 та 926	Форма № 1, Ряд. 1200 графа 4 (розбіжності на інші активи, призначені для продажу)
16	Ряд. 269	Форма № 1, Ряд. 1015 мінус Ряд. 1016 плюс Ряд. 1017, графа 4
17	Ряд. 340, графа 4	Форма № 1, Ряд. 1005, графа 4 (розбіжності на суму авансових платежів підрядчикам для фінансування капітального будівництва)
18	Ряд. 340, графи 3 та 4	Форма № 5, сума рядків 280 – 330, графи 3 та 4
19	Сума рядків 350 – 370, графа 4	Форма № 1, Ряд. 1030, графа 4
20	Сума рядків 380 – 410, графа 4	Форма № 1, Ряд. 1035, графа 4
21	Ряд. 420, графа 5	Форма № 1, Ряд. 1160, графа 4
22	Ряд. 420, графи 3, 4, 5	Форма № 5, сума рядків 350 – 410, графи 3, 4, 5
23	Сума рядків 421 – 423	Форма № 1, Ряд. 1035, графа 4
24	Сума рядків 424 – 426	Форма № 1, Ряд. 1160, графа 4

25	Сума рядків 440 – 490, графа 3	Форма № 2, Ряд. 2120, графа 3
26	Сума рядків 440 – 490, графа 4	Форма № 2, Ряд. 2180, графа 3
27	Ряд. 491, графа 4	Форма № 5, Ряд. 775 графа 4
28	Сума рядків 500 – 520, графа 3	Форма № 2, Ряд. 2200, графа 3
29	Сума рядків 500 – 520, графа 4	Форма № 2, Ряд. 2255, графа 3
30	Сума рядків 530, 550, 560, графа 3	Форма № 2, Ряд. 2220, графа 3
31	Сума рядків 540, 550 та 560, графа 4	Форма № 2, Ряд. 2250, графа 3 плюс Форма № 5 Ряд. 342 плюс Ряд. 633
32	Сума рядків 570 – 610, 630, графа 3	Форма № 2, Ряд. 2240, графа 3
33	Сума рядків 570 – 600, 620, 630, графа 4	Форма № 2, Ряд. 2270, графа 3
34	Ряд. 690, графа 3	Форма № 5, сума рядків 640 – 680, графа 3
35	Ряд. 690, графа 3	Форма № 3, Ряд. 3115, графа 3

продовж. табл.6.17

36	Ряд. 690, графа 3	Форма № 1, Ряд. 1165, графа 4
37	Ряд. 780, графи 3 – 9	Форма № 5, сума рядків 710 – 775, графи 3 – 9
38	Ряд. 710 – 780, графа 9	Форма № 5, Ряд. 710 – 780, сума граф 3, 4, 5 мінус графи 6, 7
39	Сума рядків 800 – 860, 880, графа 3	Форма № 1, Ряд. 1100, графа 4
40	Ряд. 870, графа 3	Форма № 1, Ряд. 1110, графа 4
41	Ряд. 890, графа 3	Форма № 1, Ряд. 1102, графа 4
42	Ряд. 900, графа 3	Форма № 1, Ряд. 1103, графа 4
43	Ряд. 910, графа 3	Форма № 1, Ряд. 1104, графа 4
44	Ряд. 920, графи 3, 4, 5	Форма № 5, сума рядків 800 – 910, графи 3, 4, 5
45	Ряд. 940, графа 3	Форма № 1, Ряд. 1125, графа 4
46	Ряд. 1210	Форма № 5, сума рядків 1241 та 1251
47	Ряд. 1210	Декларація по податку на прибуток підприємства
48	Ряд. 1220, мінус Ряд. 1230	Форма № 1, Ряд. 1045, графа 3

49	Ряд. 1230, мінус Ряд. 1220	Форма № 1, Ряд. 1500, графа 3
50	Ряд. 1225	Форма № 5, Ряд. 1220 мінус або плюс Ряд. 1242, мінус або плюс Ряд. 1252
51	Ряд. 1225, мінус Ряд. 1235	Форма № 1, Ряд. 1045, графа 4
52	Ряд. 1235, мінус Ряд. 1225	Форма № 1, Ряд. 1500 графа 4
53	Ряд. 1235	Форма № 5, Ряд. 1230 плюс або мінус Ряд. 1243, плюс або мінус Ряд. 1253
54	Ряд. 1240	Форма № 5, Ряд. 1241 плюс або мінус Ряд. 1242, плюс або мінус Ряд. 1243
55	Ряд. 1240	Форма № 2, Ряд. 2300, графа 3
56	Ряд. 1250	Форма № 5, Ряд. 1251 плюс або мінус Ряд. 1252, плюс або мінус Ряд. 1253
57	Ряд. 1300	Форма № 5, сума рядків 080 та 260, графі 10, плюс Ряд. 1430, графа 8
58	Ряд. 1310	Форма № 5, сума рядків 1311, 1312, 1314 – 1317
59	Ряд. 1410, графі 13 та 17	Форма № 1 Ряд. 1020 плюс Ряд. 1022 мінус 1021 графі 3 та 4
60	Ряд. 1410, графі 3 мінус графі 4 плюс графі 13	Форма № 1, Ряд. 1020, графа 3

61	Ряд. 1410, графа 11 мінус графа 12 плюс графа 17	Форма № 1, Ряд. 1020, графа 4
62	Ряд. 1410, графи 3 та 11	Форма № 1, Ряд. 1021, графи 3 та 4
63	Ряд. 1410 – 1415, графа 11	Форма № 5, Ряд. 1410 – 1415, графа 3, плюс графа 5, мінус графа 6, мінус графа 9, плюс графа 10
64	Ряд. 1410 – 1415, графа 12	Форма № 5, Ряд. 1410 – 1415, графа 4, мінус графа 7, плюс графа 8
65	Ряд. 1410 – 1415, графа 17	Форма № 5, Ряд. 1410 – 1415, графа 13, плюс графа 14, плюс або мінус графа 15, мінус графа 16
66	Ряд. 1410, графа 3 плюс графа 13, графа 11 плюс графа 17	Форма № 1, Ряд. 1020 плюс Ряд. 1022, графи 3 та 4
67	Ряд. 1410, графи 3 – 17	Форма № 5, сума рядків 1411 – 1415, графи 3 – 17
68	Ряд. 1410, графи 4 та 12	Форма № 1, Ряд. 1022, графи 3 та 4
69	Ряд. 1420 – 1424, графа 11	Форма № 5, Ряд. 1420 – 1424, графа 3, плюс графа 5, мінус графа 6, мінус графа 9, плюс графа 10
70	Ряд. 1420 – 1424, графа 17	Форма № 5, Ряд. 1420 – 1424, графа 13, плюс графа 14, плюс або мінус графа 15, мінус графа 16
71	Ряд. 1420, графа 3 плюс графа 13	Форма № 1, Ряд. 1110 графа 3

72	Ряд. 1420, графа 3 плюс графа 13, графа 11 плюс графа 17	Форма № 1 Ряд. 1110, графи 3 та 4
73	Ряд. 1420, графа 11 плюс графа 17	Форма № 1, Ряд. 1110 графа 4
74	Ряд. 1420, графи 3 – 17	Форма № 5, сума рядків 1421 – 1424, графи 3 – 17
75	Ряд. 1430, графи 3 – 17	Форма № 5, сума рядків 1410 та 1420, графи 3 – 17
76	Ряд. 1500, 1520 та 1540, графа 3 мінус графа 4	Форма № 5, Ряд. 1500, 1520 та 1540, графа 5 мінус графа 6
77	Ряд. 1500, 1520 та 1540, графа 11	Форма № 5, Ряд. 1500, 1520 та 1540, графа 5 мінус графа 6 мінус графа 7 плюс або мінус графа 10
78	Ряд. 1500, графи 3 – 11	Форма № 5, сума рядків 1510, 1513 – 1519, графи 3 – 11
79	Ряд. 1510 – 1519, 1530 – 1539, графа 11	Форма № 5, Ряд. 1510 – 1519, 1530 – 1539, графа 5, мінус графа 6, мінус графа 7, плюс або мінус графа 10
80	Ряд. 1510 – 1519, 1530 – 1539, графа 5	Форма № 5, Ряд. 1510 – 1519, 1530 – 1539, графа 3, мінус графа 4, якщо графа 3 > графа 4
81	Ряд. 1510 – 1519, 1530 – 1539, графа 6	Форма № 5, Ряд. 1510 – 1519, 1530 – 1539, графа 4, мінус графа 3, якщо графа 3 < графа 4
82	Ряд. 1520, графи 3 – 11	Форма № 5, сума рядків 1530, 1533 – 1539, графи 3 – 11

83	Ряд. 1540, графи 3 – 11	Форма № 5, Ряд. 1500, плюс Ряд. 1520 графи 3 – 11
84	Ряд. 1540, графа 5	Форма № 2, Ряд. 2122, графа 3
85	Ряд. 1540, графа 6	Форма № 2, Ряд. 2182, графа 3
86	Ряд. 1500 – 1540, графа 10	Форма № 5, Ряд. 1500 – 1540, графа 8, мінус графа 9

Приклад заповнення форми 5.

Для закріплення матеріалу, доцільно на основі даних, приведених у завданні, заповнити форму № 5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Залишок на початок року

Основні засоби:

Транспортні засоби 1000 тис.грн

Знос основних засобів 12 тис.грн

Інвентарна тара 12 тис.грн

Знос інших необоротних матеріальних активів 3 тис.грн.

Будівельні матеріали 2213 тис.грн.

Дебіторська заборгованість 3700 тис.грн.

Каса 2 тис.грн.

Гроші на поточному рахунку 88 тис.грн.

Статутний капітал 100 тис.грн

Інший додатковий капітал 70 тис.грн

Резервний капітал 20 тис.грн.

Додатковий капітал 260 тис.грн

Неоплачений капітал 20 тис.грн

Нерозподілений прибуток 3000 тис.грн.

Заборгованість постачальнику 1000 тис.грн.

Заборгованість перед бюджетом 570 тис.грн.

Заборгованість по оплаті праці 2000 тис.грн.

Після складення журналу господарських операцій необхідно скласти форму № 5 на кінець року

№п-п	Склад операції	Дт	Кт	Сума тис.грн
1.	Безоплатно отримано обладнання	104	424	1700
2.	Нараховано знос на основні засоби	93	131	336
3.	Нараховано знос інших необоротних матеріальних активів	93	132	4
4.	Реалізовано будівельні матеріали по контрактній вартості	361	712	9000
	у т.ч. ПДВ	712	641	1500
5.	Списано вартість будівельних матеріалів	943	205	2160
6.	Від покупців отримана оплата за реалізовані будівельні матеріали на поточний рахунок	311	361	9000
7.	Сплачено заборгованість по оплаті праці	661	311	1500
8.	В касу внесена заборгованість власників	301	46	20
9.	Сплачено заборгованість перед бюджетом	641	311	2000
10.	Сплачена заборгованість постачальнику	631	311	1000
11.	Отримано заборгованість від покупця	311	361	3000

2. Виконуємо розрахунок фінансових результатів

№п-п	Склад операції	Дт	Кт	Сума тис.грн
12.	Закрито витрати на збут на фінансовий результат	79	93	340
13.	На фінансовий результат закрито інші витрати	79	943	2160
14.	На фінансовий результат закрито дохід	712	79	7500
15.	Нарахований податок на прибуток	981	641	900
16.	На фінансовий результат віднесено податок на прибуток	79	981	900
17.	Відображено чистий прибуток	79	441	4100

Тепер необхідно скласти оборотно–сальдову відомість

Оборотно–сальдова відомість

№ рах.	Сальдо на поч. періоду		Обороти за звіт. період		Сальдо на кінець періоду	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
1	2	3	4	5	6	7
104			1700		1700	
105	1000				1000	
115	12				12	
131		12		336		348
132		3		4		7
205	2213			2160	53	
301	2		20		22	
311	88		12000	4500	7588	
361	3700		9000	12000	700	

40		100				100
421		260				260
424		70		1700		1770
43		20				20
441		3000		4100		7100
46	20			20		
631		1000	1000			
641		570	2000	2400		970
661		2000	1500			500
93			340	340		
943			2160	2160		
712			9000	9000		
79			7500	7500		
981			900	900		
Всього	7035	7035	47120	47120	11075	11075

Заповнюємо форму 5 (для зручності наведено тільки ті розділи, які стосуються нашого завдання)

ПРИМІТКИ до річної фінансової звітності за 20XX_рік Форма № 5

II. Основні засоби

Групи основних засобів	Код рядку	Залишок на початок року		Отримано за рік	Переоцінка (збільшення +, зниження -) вартості		Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Втрати від зменшення корисності	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року		у тому числі			
		Первинна (переоцінена) вартість	знос		Первинна (переоцінена) вартість	знос	Первинна (переоцінена) вартість	знос			Первинна (переоцінена) вартість	знос	Первинна (переоцінена) вартість	знос	Отримані по фінансовій оренді		Передані в оперативну оренду	
															Первинна (переоцінена) вартість	знос	Первинна (переоцінена) вартість	знос
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Земельні ділянки	100																	
Капітальні витрати на поліпшення земель	110																	
Будівлі, споруди і передавальні пристрої	120																	
Машини і устаткування	130			1700									1700					
Транспортні засоби	140	1000	12						336				1000	348				
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	150																	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Тварини	160																	
Багаторічні насадження	170																	
Інші основні засоби	180																	
Бібліотечні фонди	190																	
Малоцінні необоротні матеріальні активи	200																	
Тимчасові (нетитульні) споруди	210																	
Природні ресурси	220																	
Інвентарна тара	230	12	3					4					12	7				
Предмети прокату	240																	
Інші необоротні матеріальні активи	250																	
Усього	260	1012	15	1700					340				2712	355				

V. Доходи і витрати

Найменування показника	Код ряд.	Доходи	Витрати
1	2	3	4
А. Інші операційні доходи і витрати			
Операційна оренда активів	440		
Операційна курсова різниця	450		
Реалізація інших оборотних активів	460	7500	2500
штрафи, пені, неустойки	470		
Зміст об'єктів житлово– комунального і соціально– культурного призначення	480		
Інші операційні доходи і витрати	490		
зокрема:			
відрахування в резерв сумнівних боргів	491	X	
непродуктивні витрати і втрати	492	X	
Б. Доходи і втрати від участі в капіталі по інвестиціях в:			
асоційовані підприємства	500		
дочірні підприємства	510		
спільну діяльність	520		
В. Інші фінансові доходи і витрати			
Дивіденди	530		X
Відсотки	540	X	
Фінансова оренда активів	550		
Інші фінансові доходи і витрати	560		
Г. Інші доходи і витрати			
Реалізація фінансових інвестицій	570		
Реалізація необоротних активів	560		
Реалізація майнових, комплексів	590		

1	2	3	4
Неопераційна курсова різниця	600		
безкоштовно отримані активи	610		X
Списання необоротних активів	620	X	
Інші доходи і витрати	630		
Товарообмінні (бартерні) операції з продукцією (товарами, роботами, послугами) (631)_____			
Частина доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) по товарообмінних (бартерним) (632)_____			
контрактам із зв'язаними сторонами			

VI. Грошові кошти

Найменування показника	Код ряд.	На кінець року
1	2	3
Каса	640	22
Поточний рахунок банку	650	7588
Інші рахунки в банку (акредитиви, чекові книжки)	660	
Грошові кошти в дорозі	670	
Еквіваленти грошових коштів	680	
Разом	690	7610
З рядка 070 гр.4 Балансу Грошові кошти, використання яких обмежено (691)		

VII. Запаси

Найменування показника	Код ряд.	Балансова вартість на кінець року	Переоцінка за рік	
			збільшення чистої вартості реалізації*	зниження ціни
1	2	3	4	5
Сировина і матеріали	800			

ІХ. Дебіторська заборгованість

Найменування показника	Код ряд.	Всього на кінець року	у т.ч. по термінах непогашення		
			до 3 місяців	від 3 до 6 місяців	від 6 до 12 місяців
1	2	3	4	5	6
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	940	700	700	—	—
Інша поточна дебіторська заборгованість	950				
Списано в звітному році безнадійної дебіторської заборгованості (951)_____					
З рядків 940 і 950 граф 3 заборгованість із зв'язаними сторонами (952)_					

ХІІ. Податок на прибуток

Найменування показника	Код ряд.	Сума
1	2	3
Поточний податок на прибуток	1210	900
Відстрочені податкові активи:		
на початок звітного року	1220	
на кінець звітного року	1225	
Відстрочені податкові зобов'язання:		
на початок звітного року	1230	
на кінець звітного року	1235	900
Включено в Звіт про фінансові результати – всього	1240	900
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1241	900

1	2	3
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1242	
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1243	
Відображено у складі власного капіталу – всього	1250	
зокрема:		
поточний податок на прибуток	1251	
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1252	
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1253	

ХІІІ. Використання амортизаційних відрахувань

Найменування показника	Код ряд.	Сума
1	2	3
Нараховано за звітний рік	1300	340
Використано за рік – всього	1310	
зокрема на:		
будівництво об'єктів	1311	
придбання (виготовлення) та поліпшення основних засобів	1312	
з них машини і устаткування	1313	
придбання (створення) нематеріальних активів	1314	
погашення отриманих на капітальні інвестиції позик	1315	

6.3.Завдання для самостійного виконання

Завдання 1.

На основі даних при використанні прикладу заповнення форми 3 «Звіт про рух грошових коштів» прямим методом табл.4.9 заповнити форму №5.

Завдання 2. На основі даних табл.3.6. необхідно заповнити форму № 5.

Завдання 3.

Залишок на початок року (тис.грн)

Нематеріальні активи	98	Статутний капітал	100
Знос НМА	18	Інший додатковий капітал	200
Бібліотечні фонди	12	Резервний капітал	300
Знос інших необоротних матеріальних активів	2	Додатковий капітал	400
Паливо	2210	Заборгованість по оплаті праці	1000
Дебіторська заборгованість	1700	Заборгованість постачальнику	1000
Гроші на поточному рахунку	2090	Заборгованість перед ПФ	1000
Каса	10	Кредит банку	2100

Після складення журналу господарських операцій необхідно скласти форму № 5 на кінець року

№ п-п	Склад операції	Дт	Кт	Сума тис.грн
1.	Нараховано знос інших необоротних матеріальних активів			1
2.	Реалізовано паливо по контрактній вартості			4800
	у т.ч. ПДВ			800

3.	Списано собівартість палива			2000
4.	Від покупців отримана оплата за реалізоване паливо на поточний рахунок			4800
5.	Сплачено заборгованість по кредиту банку			2100
6.	Від постачальника отримано товари у т.ч. ПДВ			2000
7.	Сплачено заборгованість перед ПФ			1000
8.	Сплачена заборгованість постачальнику			1800
9.	Виплачено заборгованість працівникам			1000

6.4. Тести до теми «Примітки до річної фінансової звітності».

1. Скільки розділів має форма №5?

- а) 10;
- б) 12;
- в) 15.

2. Чи зіставляються дані форми № 1 із формою № 5?

- а) так;
- б) ні.

3. Чи зіставляються дані форми № 2 із формою № 5?

- а) так;
- б) ні.

4. Чи зіставляються дані форми № 3 із формою № 5?

- а) так;
- б) ні.

5. Чи зіставляються дані форми № 4 із формою № 5?

- а) так;
- б) ні.

6. Що відображає форма №5?

- а) деталізацію та зміни, які відбулися з активами, зобов'язаннями, власним капіталом;
- б) деталізацію та зміни, які відбулися у результаті діяльності підприємства.

7. Яка інформація розкривається у першому розділі форми № 5?

- а) інформація про склад дебіторської заборгованості;
- б) інформація про склад кредиторської заборгованості;
- в) інформація про склад основних засобів та нематеріальних активів.

8. Чи містяться дані про грошові кошти про надання інформації у розрізі валют?

- а) так;
- б) ні.

9. Чи містяться у даних про дебіторську заборгованість періоди утворення сум заборгованості?

- а) так;
- б) ні.

10. У розрізі яких інвестицій приводиться інформація у розділі «Фінансові інвестиції»?

- а) тільки поточні інвестиції;
- б) тільки довгострокові інвестиції;

в) поточні та довгострокові інвестиції.

11. У розрізі яких біологічних активів приводиться інформація у розділі «Біологічні активи»?

- а) тільки поточні біологічні активи;
- б) тільки довгострокові біологічні активи;
- в) поточні та довгострокові біологічні активи.

12. Чи освітлюється сума переоцінки товарно-матеріальних цінностей у розділі «Запаси»?

- а) так;
- б) ні.

13. На що витрачаються амортизаційні відрахування?

- а) на будівництво об'єктів, придбання (виготовлення) основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і формування основного стада;
- б) на корпоративні витрати;
- в) на витрати при реалізації продукції.

14. Чи надається інформація по рах. 95 «Фінансові витрати», 96 «Витрати від участі в капіталі», 97 «Інші витрати» у розділі Доходи та витрати?

- а) так;
- б) ні.

15. У якому розділі відображається сума нарахованого податку на прибуток ?

- а) 11;
- б) 12;
- в) 13.

Контрольні питання до теми

1. Які вимоги при заповненні до приміток до фінансової звітності висуваються у П(С)БО?
2. Які розділи приміток до фінансової звітності Ви знаєте?.
3. З якими формами фінансової звітності взаємопов'язані примітки до фінансової звітності?
4. Яка сутність та структура облікової політики підприємства?
5. Який Ви знаєте порядок зміни облікової політики підприємства?
6. Які на Вашу думку визначаються події після дати балансу?
7. Яка існує методика складання II розділу приміток до фінансової звітності?
8. Яка існує методика складання VII розділу приміток до фінансової звітності?
9. Як Ви розумієте сутність поняття «облікова оцінка»?.
10. За якими показниками існує зв'язок між примітками фінансової звітності та звітом про фінансові результати Формою №2, Формою №3, Формою №4?

Розділ 7. Складання та вимоги фінансової звітності суб'єктів малого бізнесу

7.1. Категорія підприємства

З 2018 року всі підприємства (крім бюджетних установ) поділяються на чотири категорії: мікропідприємства, малі, середні та великі підприємства. Розмір підприємства визначається критеріями, установленими ч. 2 ст. 2 Закону від 16.07.99 р. № 996-XIV (далі – Закон № 996).

Важливо знати, до якої саме розмірної категорії належить ваше підприємство. Це потрібно для того, щоб визначити: у якому складі і за якою формою ви повинні подавати фінансову звітність, чи зобов'язане ваше підприємство створювати резерви в обліку і проводити переоцінку необоротних активів, оприлюднювати свою фінансову звітність і застосовувати міжнародні стандарти. Це важливо розуміти тому що, наприклад, згідно з п. 7 НП(С)БО 25 мікропідприємства (на відміну від інших підприємств) мають право:

- відображати необоротні активи тільки за первісною вартістю без урахування зменшення корисності та переоцінки за справедливою вартістю;

- не створювати забезпечення під майбутні витрати і платежі (на виплату відпусткових, виконання гарантійних зобов'язань тощо), а визнавати відповідні витрати в періоді їх фактичного здійснення;

- включати до підсумку балансу фактичну суму поточної дебіторської заборгованості (тобто не створювати резерв сумнівних боргів).

Критерії для визначення розмірної категорії підприємства та обов'язки такого підприємства, що

впливають із приналежності до певної категорії, наведено в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1 – Критерії визначення підприємництва

№	Суб'єкти підприємництва	Чисельність робітників за рік, осіб	Річний дохід, млн. Євро	Балансова вартість активів, тис. Євро	Чистий дохід від реалізації тис. Євро
1	Мікро	до 10	до 2	350	700
2	Мале	до 50	до 10	4000	8000
3	Середнє	до 250	до 50	20000	40000
4	Велике	більше 250	більше 50	більше 20000	

Усі юридичні особи за підсумками господарської діяльності за квартал (рік) складають та подають фінансову звітність до органів статистики та Державної фіскальної служби України. Залежно від цього, якого виду суб'єкта підприємництва належить підприємство, і визначається форма складання фінансової звітності.

Зміст, форма та порядок заповнення статей фінансової звітності суб'єктів підприємництва встановлені у П(С)БО 25. Основні вимоги до них такі:

- 1) показники звітів наводять у тисячах гривень з одним десятковим знаком;
- 2) за відсутності показників у рядках, призначених для них, ставлять прочерк;
- 3) від'ємні значення показників у формах наводять у дужках;
- 4) статті активів та зобов'язань не згортають, крім випадків, визначених відповідними стандартами;

5) при заповненні не допускаються помарки та підчистки, при необхідності всі виправлення мають бути належно оформлені;

6) фінансові звіти підписує керівник та головний бухгалтер або особа, на яку покладено ведення бухгалтерського обліку на підприємстві;

7) у разі ведення на підприємстві бухгалтерського обліку аудиторською фірмою звітність за головного бухгалтера підписують відповідно до договірних принципів (лист Мініфіну України від 22.02.2010 р. № 31-34000-10-16/3801);

8) обов'язкового засвідчення звітності печаткою підприємства не передбачено.

Таблиця 7.2 – Фінансова звітність суб'єктів підприємництва відповідно до НП(С)БО№25 та застосування Плану рахунків

Форми фінансової звітності малого підприємства та ким застосовуються	Форми фінансової звітності мікропідприємства та ким застосовуються
Баланс (форма № 1-м) Звіт про фінансові результати (форма № 2-м)	Баланс (форма № 1-мс) Звіт про фінансові результати (форма № 2-мс)
– малі підприємства (крім платників єдиного податку 3 групи); – представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності	– мікропідприємства; – підприємства – платники єдиного податку 3 групи; – неприбуткові організації
Застосовують спрощений План рахунків	

Складено автором на основі [41].

Для суб'єктів підприємництва пропонується застосовувати НП(С)БО № 25. За цим стандартом запропоновано наступні форми звітності та спрощений План рахунків, див. табл. 7.2.

Передбачено наступні засоби подання звітності:

–електронна форма звітності через програмне забезпечення;

–паперова форма.

Для малих підприємств спеціальних строків подання фінансової звітності не передбачено, тому звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. До органів статистики малі підприємства мають подавати й проміжну фінансову звітність, яка складається за результатами I кварталу, 1 півріччя, 9 місяців. Крім того, відповідно до облікової політики підприємства фінансову звітність можна складати за інші періоди, наприклад, перший звітний період новоствореного підприємства може бути менш як 12 місяців, але не більш як 15 місяців, а для підприємства, що ліквідується, звітним періодом, вважається період з початку звітного року до дати прийняття рішення про його ліквідацію [51].

7.2.Методика складання форми № 1м та 2 м

Починаємо заповнення із заповнення балансу, в якому відображаємо активи, зобов'язання та власний капітал. Підсумок активів балансу повинен дорівнювати сумі зобов'язань і власного капіталу. Згортання статей активів і зобов'язань є неприпустимим, крім випадків, передбачених відповідними НП(С)БО. У підрахунку підсумків відповідних розділів Балансу беруть участь рядки, коди яких закінчуються на «0» і «5». Починаємо заповнення із заголовної частини звіту, методика заповнення представлено у табл.7.3.

Таблиця 7.3 – Методика заповнення заголовної частини звіту

Графа	Методика
Дата (рік,	Для фінансового звіту за 2023 рік,
Підприємство	Вказують назву підприємства згідно з документами про державну реєстрацію
Код за ЄДРПОУ	Заповнюють на підставі Довідки з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України
Територія	Вказують назву територіальної одиниці, в якій знаходиться підприємство
Код за КОАТУУ	Вказують із довідки ЄДРПОУ
Організаційно-правова форма господарювання	Приводять організаційно-правову форма господарювання (наприклад, приватна колективна)
Код за КОПФГ	Вказують із довідки ЄДРПОУ
Орган державного управління	Вказують якщо є підпорядкованість
Вид економічної діяльності	Вказують вид діяльності підприємства та його код КВЕД
Середня кількість працівників	Вказують середню кількість працівників за рік, обчислену згідно з методикою, наведеною (в Інструкції зі статистики кількості працівників)
Адреса,	Вказують юридичну адресу
Одиниця виміру:	тис. грн з одним десятковим знаком

Методику заповнення форми 1-м представлено у табл.7.4

Таблиця 7.4 – Методика заповнення форми 1-м

Актив			
I. Необоротні активи			
Найменування статті	Код рядка	№ рахунків для заповнення рядків	Методика заповнення балансу
1	2	3	4
Нематеріальні активи	1000		Наводять залишкову вартість нематеріальних активів, ряд. 1001-ряд.1002
Первісна вартість	1001	Сальдо за Дт рах. 12 первісна вартість	Не включають до підсумку Балансу
Накопичена амортизація	1002	с-до рах 133	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	Сальдо за Дт рах. 15	Відображають вартість незавершених на дату балансу капітальних інвестицій у необоротні активи на будівництво, реконструкцію, модернізацію (інші поліпшення, що збільшують первісну (переоцінену) вартість), виготовлення, придбання об'єктів необоротних матеріальних активів (у тому числі необоротних матеріальних активів, призначених для заміни діючих, і устаткування для монтажу)

1	2	3	4
Основні засоби:	1010	Ряд. 1011 - ряд. 1012 плюс сальдо за Дт рах. 10 (субрахунок обліку інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю)	Наводять залишкову вартість: – власних і отриманих на умовах фінансового лізингу, довірчого управління об'єктів та орендованих цілісних державних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів; – інших необоротних матеріальних активів; – об'єктів інвестиційної нерухомості (якщо вона обліковується за первісною вартістю). Сюди включають також справедливу вартість інвестиційної нерухомості, якщо її облік ведуть за справедливою вартістю
первісна вартість	1011	Сальдо за Дт рах. 10 (крім інвестиційної нерухомості, що обліковується за справедливою вартістю)	Показують первісну (переоцінену) вартість основних засобів, нематеріальних активів, інших необоротних матеріальних активів, а також первісну вартість об'єктів інвестиційної нерухомості, якщо вона обліковується за первісною вартістю. Цей рядок не включають до підсумку Балансу
знос	1012	Сальдо за Кт відповідних субрахунків рах. 13	Заносять нараховану в установленому порядку суму зносу основних засобів, нематеріальних активів, інших

продовж. табл.7.4

1	2	3	4
			необоротних матеріальних активів, а також об'єктів інвестиційної нерухомості, оцінених за первісною вартістю. Показник наводять у <i>дужках</i> , та не включають до підсумку Балансу
Довгострокові біологічні активи	1020	Сальдо за Дт рах. 16 мінус сальдо за Кт рах. 13 (субрахунок обліку амортизації і ДБА)	Відображають справедливу вартість довгострокових біологічних активів, що обліковуються відповідно до П(С)БО 30. Якщо облік таких активів ведуть за первісною вартістю, у цьому рядку наводять їх залишкову вартість
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	Сальдо за Дт рах. 14	Показують фінансові інвестиції на період більше одного року, а також усі інші фінансові інвестиції, які не можуть бути вільно реалізовані в будь-який час
Інші необоротні активи	1090	Сальдо за Дт рах. 18	Відображають вартість необоротних активів, які не можуть бути включені в інші статті розділу I «Необоротні активи» активу форми № 1-м
Усього за розділом I	1095	Ряд. 1000+1005 + ряд. 1010 + ряд. 1020 + ряд. 1030 + ряд. 1090	
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	Сальдо за Дт рах. 20, 23, 26	У цьому рядку відображають:

1	2	3	4
		(без урахування сальдо за Дт субрах. обліку необоротних активів, утримуваних для продажу, і за мінусом сальдо за Кт субрах. у обліку торгових націнок)	– вартість готової продукції; – вартість сільськогосподарської продукції; – покупну вартість товарів, придбаних для подальшого продажу; – витрати на незавершене виробництво і незавершені роботи (послуги); – загальну вартість запасів сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, запасних частин, тари (крім інвентарної), будівельних матеріалів та інших матеріалів, призначених для використання в ході нормального операційного циклу; – валову заборгованість замовників за будівельними контрактами
у тому числі готова продукція	1103	Сальдо за Дт рах. 26 (без урахування сальдо за Дт субрахунку обліку необоротних	Довідково показують вартість готової продукції, а саме: – собівартість виробів на складі, обробка яких закінчена і які пройшли випробування,

продовж. табл.7.4

1	2	3	4
		активів, утримуваних для продажу, і за мінусом сальдо за Кт субрахунку обліку торгових націнок)	приймання, укомплектовані згідно з умовами договорів із замовниками та відповідають технічним умовам і стандартам; – вартість сільськогосподарської продукції; – покупну вартість товарів, придбаних підприємством для подальшого продажу.
Поточні біологічні активи	1110	Сальдо за Дт рах. 21	Наводять вартість поточних біологічних активів тваринництва (дорослі тварини на відгодівлі і в нагулі, птиця, звірі, кролі, дорослі тварини, вибракувані з основного стада для реалізації, молодняк тварин на вирощуванні та відгодівлі), а також рослинництва (зернові, технічні, овочеві та інші культури), облік яких ведуть відповідно до П(С)БО 30.
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	Сальдо за Дт відповідних субрахунків рах. 37 мінус сальдо за Кт субрах.	Відображають скориговану на резерв сумнівних боргів (нетто) заборгованість покупців або замовників за реалізовані їм

продовж. табл.7.4

1	2	3	4
		37/Резерв сумнівних боргів	продукцію, товари, роботи або послуги, включаючи забезпечену векселями заборгованість
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	Сальдо за Дт рах. 64 (у частині розрахунків з податків, обов'язкових платежів, соціального страхування) і субрах. 37/Розрахунки з державними цільовими фондами	Наводять визнану дебіторську заборгованість казначейських, фінансових і податкових органів, державних цільових фондів, зокрема за розрахунками з тимчасової непрацездатності. Також у цьому рядку відображають авансові платежі та переплату з податків, зборів та інших платежів до бюджету

продовж. табл.7.4

1	2	3	4
у тому числі з податку на прибуток	1136	Сальдо за Дт субрах. 64/Розрахунки з податку на прибуток	У цьому рядку довідково показують дебіторську заборгованість за розрахунками з бюджетом з податку на прибуток. Платники єдиного податку цей рядок не заповнюють.
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	Сальдо за Дт відповідних субрахунків 37, 64 (у частині заборгованості, не відображеної в ряд. 1125 і 1135), 66, 68 мінус сальдо за Кт субрах. 37/Резерв сумнівних боргів (у частині, що відноситься до цієї заборгованості)	Показують скориговану на резерв сумнівних боргів (нетто) заборгованість дебіторів, яка не включена в інші статті дебіторської заборгованості та підлягає відображенню у складі оборотних активів (наприклад, заборгованість працівників підприємству)
Поточні фінансові інвестиції	1160	Сальдо за Дт рах. 35	Відображають фінансові інвестиції на строк, що не перевищує одного року, які

продовж. табл.7.4

1	2	3	4
			можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент (крім інвестицій, що є еквівалентами грошових коштів)
Гроші та їх еквіваленти	1165	Сальдо за Дт рах. 30 (крім грошових документів) 31 Тут наводять грошові кошти як у національній, так і в іноземних валютах	Показують: – готівку в касі підприємства; – гроші на поточних та інших рахунках у банках, які можуть бути вільно використані для поточних операцій; – грошові кошти в дорозі; – електронні гроші; – еквіваленти грошей.
Витрати майбутніх періодів	1170	Сальдо за Дт рах. 39	Відображають витрати, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до майбутніх звітних періодів. Серед них: – витрати, пов'язані з

продовж. табл.7.4

1	2	3	4
			підготовчими до виробництва роботами в сезонних галузях промисловості; – витрати, пов'язані з освоєнням нових виробництв і агрегатів; – сплачені авансом орендні платежі; – оплата страхового полісу; – передплата на газети, журнали, періодичні та довідкові видання тощо
Інші оборотні активи	1190	Сальдо за Дт субрах. 30/Грошові документи, 64/Податкові зобов'язання	Наводять суми оборотних активів, які не включені до згаданих вище статей розділу II активу Балансу. Зокрема, тут указують вартість грошових документів
Усього за розділом II	1195	Ряд. 1100 + ряд. 1110 + ряд. 1125 + ряд. 1135 + ряд. 1155 + ряд. 1160 + + ряд. 1165 + ряд. 1170 + ряд. 1190	

продовж. табл.7.4

1	2	3	4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	Сальдо за Дт рах. 26 (субрахунок обліку необоротних активів, утримуваних для продажу)	Відображають вартість необоротних активів, утримуваних для продажу, та груп вибуття, яка визначається відповідно до П(С)БО 27
Баланс	1300	Ряд. 1095 + ряд. 1195 + ряд. 1200	
Пасив			
I. Власний капітал			
Найменування статей	Код рядка	№ рахунків для заповнення рядків	Методика заповнення балансу
1	2	3	4
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	Сальдо за Кт відповідного субрахунку рах. 40	Наводять зафіксовану в установчих документах суму статутного капіталу підприємства з урахуванням суми внесків в оголошений, але ще не зареєстрований статутний капітал. Підприємства, для яких не передбачена фіксована сума статутного капіталу, відображають у цьому рядку суму фактичного внеску власників у статутний капітал.

продовж. табл.7.4

1	2	3	4
			Тут же показують суму пайового капіталу (пайових внесків) членів споживчого товариства, спілок та інших організацій
Додатковий капітал	1410	Сальдо за Кт відповідних субрахунків рах. 40	Відображають суму дооцінки необоротних активів, вартість безоплатно отриманих підприємством від інших юридичних або фізичних осіб необоротних активів та інші види додаткового капіталу
Резервний капітал	1415	Сальдо за Кт відповідного субрахунку рах. 40	Наводять суму резервного капіталу, створеного відповідно до чинного законодавства або установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	Сальдо за Кт (прибуток) або за Дт (збиток) рах. 44	Відображають суми нерозподіленого прибутку або непокритого збитку. Суму непокритого збитку наводять у дужках і вираховують при визначенні підсумку власного капіталу
Неоплачений капітал	1425	Сальдо за Дт відповідних субрахунків рах. 40	Відображають суму заборгованості власників (учасників) за внесками до статутного капіталу.

продовж. табл.7.4

1	2	3	4
			Господарські товариства тут також наводять величину вилученого капіталу, тобто фактичну собівартість часток, викуплених у своїх учасників. Суми за цією статтею наводять у дужках і вираховують при визначенні підсумку власного капіталу
Усього за розділом I	1495	Ряд. 1400 +	ряд. 1410 + ряд. 1415 ± ряд. 1420 - ряд. 1425
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	Сальдо за Кт рах. 47, 48, 55	Наводять суми: –заборгованості підприємства банкам за отримані від них кредити, яка не є поточним зобов'язанням; – довгострокової заборгованості підприємства щодо залучення позикових коштів (крім кредитів банків), на які нараховуються відсотки; – інших довгострокових зобов'язань; – залишку коштів цільового фінансування і цільових надходжень; – забезпечень для відшкодування майбутніх витрат і платежів (на оплату відпусток працівникам, виконання гарантійних зобов'язань тощо)

III. Поточні зобов'язання			
Коротко- строкові кредити банків	1600	Сальдо за Кт рах. 31 (овердрафт), відповідних субрахунків рах. 68 (у частині кредитів банків і відсотків за ними)	Відображають суму поточних зобов'язань підприємства перед банками щодо отриманих від них короткострокових позик. Такі зобов'язання наводять з урахуванням належної до сплати на кінець звітного періоду суми відсотків за користування кредитами
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	Сальдо за Кт відповідного субрахунку рах. 68	Показують суми зобов'язань, які утворилися як довгострокові, але підлягають погашенню протягом 12 місяців з дати балансу
товари, роботи, послуги	1615	Сальдо за Кт рах. 68 (у частині заборгованості за ТМЦ, роботи, послуги)	Наводять суму заборгованості постачальникам і підрядникам за матеріальні цінності, виконані

продовж. табл.7.4

1	2	3	4
			роботи та отримані послуги, включаючи заборгованість, забезпечену векселями. Тут також показують заборгованість постачальникам за невідфактуровані поставки і розрахунки з надлишку ТМЦ, який установлено при їх прийманні
розрахунками з бюджетом	1620	Сальдо за Кт 64/Розрахунки з податків, обов'язкових платежів	Відображають заборгованість підприємства з усіх видів платежів до бюджету, включаючи суми податків з працівників підприємства, податку на прибуток і єдиного податку
у тому числі з податку на прибуток	1621	Сальдо за Кт субрах. 64/Розрахунки з податку на прибуток	Довідково заносять поточну кредиторську заборгованість підприємства перед бюджетом з податку на прибуток. Платники

продовж. табл.7.4

1	2	3	4
			єдиного податку цей рядок не заповнюють. <i>Не включають до підсумку Балансу</i>
розрахунками зі страхування	1625	Сальдо за Кт рах. 64 (у частині заборгованості зі страхування)	Відображають суму заборгованості з відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхування майна підприємства та індивідуальне страхування його працівників
розрахунками з оплати праці	1630	Сальдо за Кт рах. 66	Показують заборгованість за нарахованою, але ще не виплаченою сумою оплати праці, а також за депонованою заробітною платою
Доходи майбутніх періодів	1665	Сальдо за Кт рах. 69	Включають доходи, отримані протягом поточного або попередніх звітних періодів, які належать до майбутніх звітних періодів, зокрема: – доходи у вигляді отриманих авансових платежів за здані в оренду основні засоби та

продовж. табл.7.4

1	2	3	4
			інші необоротні активи; – передплату на газети, журнали, періодичні та довідкові видання; – виручку від продажу квитків транспортних і театральновидовищних підприємств; – отриману абонентну плату за користування засобами зв'язку тощо
Інші поточні зобов'язання	1690	Сальдо за Кт рах. 37, 68 (відповідні субрахунки з обліку одержаних авансів, розрахунків із засновниками тощо), субрах. 64/Податковий кредит, 64/Податкові зобов'язання	Відображають суми зобов'язань, які не включені в інші рядки розділу III «Поточні зобов'язання» пасиву форми № 1-м. Відображають: – заборгованість за одержаними авансами; – заборгованість перед засновниками у зв'язку з розподілом прибутку; – заборгованість пов'язаним сторонам; – сума валової заборгованості замовникам за будівельними контрактами тощо
Усього за розділом III	1695	Ряд. 1600 + ряд. 1610 + ряд. 1615 + ряд. 1620 + ряд. 1625 + ряд. 1630 + + ряд. 1665 + ряд. 1690	

продовж. табл.7.4

1	2	3	4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	Сальдо за Кт відповідного субрахунку рах. 68	Відображають зобов'язання, пов'язані з необоротними активами і групами вибуття, які утримуються для продажу, що визначають відповідно до П(С)БО 27
Баланс	1900	Ряд. 1495 + ряд. 1595 + ряд. 1695 + ряд. 1700	

Обов'язкова умова рядок 1300 = рядку 1900

У Звіті про фінансові результати форма 2-м надається інформація про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період. Форма дуже зручна для аналізу діяльності, оскільки в ній подається інформація і за минулий рік або звітний період.

Таблиця 7.5 – Методика заповнення форми 2-м

Найменування статті	Код рядка	№ рахунків для заповнення рядків	Методика заповнення
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів,	2000	Обороти за Дт рах. 70 з Кт рах. 79 мінус обороти за Кт 704 Дт 79	Відображають чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг, тобто дохід

продовж. табл.7.5

1	2	3	4
робіт, послуг)		Кт субрах. 70/Вирахування з доходу з Дт рах. 79	(виручку) від реалізації за вирахуванням: – наданих знижок; – вартості повернених раніше проданих товарів; – непрямих податків (ПДВ, акцизного податку); – інших податків та зборів, що сплачуються з обороту; – доходів, які за договорами належать комітентам. Крім того, тут відображають дохід від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості, а також дохід від операційної оренди інших об'єктів, якщо вона є основним видом діяльності підприємства

1	2	3	4
Інші операційні доходи	2120	Обороти за Дт рах. 74 (субрах. обліку операційних доходів) з Кт рах. 79	Показують суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, окрім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а саме дохід від: – операційної оренди активів (крім випадків, коли в оренду надається інвестиційна нерухомість або оренда є основним видом діяльності); – операційних курсових різниць; – відшкодування раніше списаних активів; – реалізації оборотних активів (окрім фінансових інвестицій); – реалізації необоротних активів, утримуваних для продажу, і груп вибуття тощо. У цьому рядку також наводять дохід від первісного визнання

продовж. табл.7.5

1	2	3	4
			біологічних активів і сільськогосподарської продукції та дохід від зміни вартості активів, що обліковуються за справедливою вартістю.
Інші доходи	2240	Обороти за Дт відповідних субрахунків рах. 74 з Кт рах. 79	До цього рядка включають: – дивіденди, відсотки, доходи від участі в капіталі й інші доходи, отримані від фінансових інвестицій; – дохід від реалізації фінансових інвестицій; – дохід від неопераційних курсових різниць; – інші доходи, які виникають у процесі діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства
Разом доходи	2280	Ряд. 2000 + ряд. 2120 + ряд. 2240	Відображають загальну суму доходів підприємства

продовж. табл.7.5

1	2	3	4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Обороти за Кт рах. 90 з Дт рах. 79	Показують виробничу собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів. Тут же вказують нерозподілені постійні загальновиробничі витрати, що входять до складу собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг). Показник наводять у <i>дужках</i> . Якщо в оренду надається інвестиційна нерухомість або оренда є основним видом діяльності, то до цього рядка відносять також витрати, пов'язані з наданням майна в оренду.

продовж. табл.7.5

1	2	3	4
Інші операційні витрати	2180	Обороти за Кт субрахунків рах. 96 з Дт рах. 79	У цьому рядку наводять: – адміністративні витрати; – витрати на збут; – собівартість реалізованих оборотних активів (окрім готової продукції, товарів і фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, і груп вибуття; – відрахування на створення резерву сумнівних боргів і суму списаних до складу витрат безнадійних боргів; – втрати від знецінення виробничих запасів; – втрати від операційних курсових різниць; – визнані економічні санкції; – відрахування для забезпечення відшкодування

1	2	3	4
			майбутніх операційних витрат; – інші витрати, пов’язані з операційною діяльністю підприємства. <i>Показник наводять у дужках</i>
Інші витрати <i>Показник наводять у дужках</i>	2270	Обороти за Кт відповідних субрахунків рах. 96 з Дт рах. 79	Тут відображають: – витрати на сплату відсотків та інші витрати підприємства, пов’язані із запозиченнями; – втрати від участі в капіталі; – собівартість реалізації фінансових інвестицій; – втрати від неопераційних курсових різниць; – втрати від уцінки фінансових інвестицій і необоротних активів; – інші витрати, які виникають у процесі діяльності, але не пов’язані з операційною діяльністю підприємства.

продовж. табл.7.5

1	2	3	4
Разом витрати	2285	Ряд. 2050 + ряд. 2180 + ряд. 2270	Відображають загальну суму витрат підприємства. <i>Значення наводять у дужках</i>
Фінансовий результат до оподаткування	2290	Ряд. 2280 - ряд. 2285	Показують фінансовий результат до оподаткування. При отриманні від'ємного значення (збитку) показник наводять у <i>дужках</i>
Податок на прибуток <i>Показник наводять у дужках</i>	2300	Оборотів за Дт субрах. 96/ Податок на прибуток з Кт субрах. 64/ або, рах. 48	Показують суму податку на прибуток за звітний період, яка визначається відповідно до ПКУ. Платники єдиного податку цей рядок не заповнюють.
Чистий прибуток (збиток) <i>показник наводять у дужках</i>	2350	Ряд. 2290 - ряд. 2300	Відображають чистий прибуток або збиток. При отриманні від'ємного значення (збитку)

7.3. Методика складання спрощеного фінансового звіту (форми № 1-мс і № 2-мс)

Спрощений фінансовий звіт багато в чому схожий із Фінансовим звітом суб'єкта малого підприємництва за формами № 1-м і № 2-м, але менш деталізований. Розглянемо покроково методику складання. Методика складання форми № 1-мс надано в табл. 7.6

Таблиця 7.6 – Методика складання форми 1-мс

Найменування статті	Код рядка	№ рахунків для заповнення рядків	Методика заповнення
Актив			
I. Необоротні активи			
1	2	3	4
Основні засоби:	1010	Ряд. 1011 - ряд. 1012 плюс сальдо за Дт рах. 10 (субрахунок обліку інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю), рах. 16 (субрахунок обліку	У цьому рядку наводять залишкову вартість: – власних і отриманих на умовах фінансового лізингу або довірчого управління об'єктів та орендованих цілісних державних майнових комплексів, які відносять до складу основних засобів; – інших необоротних матеріальних активів; – нематеріальних активів;

		довгострокових біологічних активів за справедливою вартістю)	– довгострокових біологічних активів (якщо їх облік ведуть за первісною вартістю); – інвестиційної нерухомості (якщо її облік ведуть за первісною вартістю). Сюди включають також справедливу вартість інвестиційної нерухомості та/або довгострокових біологічних активів, якщо їх облік ведуть за справедливою вартістю, а також вартість незавершених капітальних інвестицій
первісна вартість <i>Не включають до підсумку Балансу</i>	1011	Сальдо за Дт рах. 10, 15, 16 (крім субрах. обліку інвестиційної нерухомості і довгострокових біологічних активів за справедливою вартістю)	Показують первісну (переоцінену) вартість основних засобів, нематеріальних активів, інших необоротних матеріальних активів, незавершених капітальних інвестицій, а також об'єктів інвестиційної нерухомості і довгострокових біологічних активів, якщо їх облік ведуть за первісною вартістю.

продовж. табл.7.6

1	2	3	4
знос	1012	Сальдо за Кт рах. 13	Заносять нараховану в установленому порядку суму зносу основних засобів, нематеріальних активів, інших НМА, а також об'єктів інвестиційної нерухомості і довгострокових біологічних активів, оцінених за первісною вартістю. <i>Показник наводять у дужках. Не включають до підсумку Балансу</i>
Інші необоротні активи	1090	Сальдо за Дт рах. 14, 18	Наводять вартість інших необоротних активів, у тому числі довгострокових фінансових інвестицій
Усього за розділом I	1095	Ряд. 1010 + ряд. 1090	

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	Сальдо за Дт рах. 20, 21, 23, 26	Відображають: – вартість запасів сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, запасних частин, тари (окрім інвентарної), будівельних матеріалів та інших матеріалів, призначених для використання в ході нормального операційного циклу; – вартість поточних біологічних активів; – вартість готової продукції; – вартість сільськогосподарської продукції; – витрати на незавершене виробництво і незавершені роботи (послуги); – валову заборгованість замовників за будівельними контрактами

продовж. табл.7.6

Поточна дебіторська заборгованість	1155	Сальдо за Дт рах. 37, 64 (крім субрах. 643,644 зобов'язання), 66, 68 мінус сальдо за Кт субрах. 37/Резерв сумнівних боргів	Відображають фактичну заборгованість покупців або замовників за реалізовані їм продукцію, товари, роботи або послуги (включаючи забезпечену векселями), заборгованість інших дебіторів. Крім того, тут показують визнану дебіторську заборгованість казначейських, фінансових і податкових органів, державних цільових фондів, а також заборгованість працівників перед підприємством
Гроші та їх еквіваленти	1165	Сальдо за Дт рах. 30 (крім грошових документів), 31	Наводять готівку в касі підприємства, гроші на поточних та

			інших рахунках у банках, які можуть бути вільно використані для поточних операцій, грошові кошти в дорозі, електронні гроші, еквіваленти грошових коштів. Вказують кошти як у національній, так і в іноземних валютах
Інші оборотні активи	1190	Сальдо за Дт рах. 35, 39, субрах. 30/Грошові документи, 643,644	Показують суми оборотних активів, які не включені до згаданих вище статей розділу II активу форми № 1-мс, зокрема поточні фінансові інвестиції
Усього за розділом II	1195	Ряд. 1100 + ряд. 1155 + ряд. 1165 + ряд. 1190	
Баланс	1300	Ряд. 1095 + ряд. 1195	

ПАСИВ

I. Власний капітал

Капітал	1400	Сальдо за КТ рах. 40 мінус сальдо за Дт рах. 40 (відповідні субрахунки)	У цьому рядку наводять: – суму фактично внесеного засновниками (власниками) статутного капіталу підприємства;– вартість безоплатно отриманих підприємством від інших юридичних або фізичних осіб необоротних активів;– інші види додаткового капіталу;– суму пайового капіталу (пайових внесків) членів споживчого товариства, союзів та інших організацій;– внески засновників підприємства понад статутний капітал;– суму резервного капіталу. Враховують суму вилученого капіталу, яку віднімають при визначенні показника цього рядка.

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	Сальдо за Кт (прибуток) або за Дт (збиток) рах. 44	Відображають суму нерозподіленого прибутку або непокритого збитку. Суму збитку наводять у дужках і віднімають при визначенні підсумку власного капіталу
Усього за розділом I	1495	Ряд. 1400 ± ряд. 1420	
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	Сальдо за Кт рах. 47, 48, 55	У цьому рядку відображають: – суму заборгованості підприємства банкам за отримані від них кредити, яка не є поточним зобов'язанням; – суму довгострокової заборгованості підприємства за зобов'язаннями, пов'язаними із залученням позикових коштів (окрім кредитів банків), на які нараховують відсотки; – інші довгострокові зобов'язання. Тут також показують залишок коштів

			цільового фінансування і цільових надходжень з бюджету й інших джерел, у тому числі суми коштів, вивільнених від оподаткування у зв'язку з наданням пільг з податку на прибуток
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	Сальдо за Кт рах. 31 (овердрафт), 68 (у частині кредитів банків і відсотків за ними)	Показують суму поточних зобов'язань підприємства перед банками за отриманими від них короткостроковими позиками. Такі зобов'язання наводять з урахуванням належної до сплати на кінець звітного періоду суми відсотків за користування кредитами. У цьому рядку відображають також зобов'язання, які виникли як довгострокові, але підлягають погашенню протягом

			12 місяців з дати балансу.
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	Сальдо за Кт рах. 68 (заборгованість за ТМЦ, роботи, послуги)	Відображають суму заборгованості перед постачальниками і підрядниками за матеріальні цінності, виконані роботи й отримані послуги, включаючи заборгованість, забезпечену вексями
розрахунками з бюджетом	1620	Сальдо за Кт рах. 64 (у частині заборгованості з платежів до бюджету)	Показують заборгованість підприємства з усіх видів платежів до бюджету, включаючи суми податків з працівників підприємства
розрахунками зі страхування	1625	Сальдо за Кт рах. 64 (у частині заборгованості зі страхування)	Відображають суму заборгованості з відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхування майна підприємства й індивідуальне страхування працівників

розрахункам и з оплати праці	1630	Сальдо за Кт рах. 66	Наводять заборгованість з нарахованої, але не виплаченої суми оплати праці, а також з депонованої заробітної плати
Інші поточні зобов'язання	1690	Сальдо за Кт рах. 37, 68 (крім сум, відображених в інших рядках розділу III пасиву форми № 1- мс), 69, субрах.644	Включають суми зобов'язань, які не відображені в інших статтях розділу III пасиву форми № 1- мс, зокрема: – заборгованість за отриманими авансами; – заборгованість перед засновниками у зв'язку з розподілом прибутку; – заборгованість пов'язаним сторонам; – суми валової заборгованості замовникам за будівельними контрактами тощо
Усього за розділом III	1695	Ряд. 1600 + ряд. 1615 + ряд. 1620 + ряд. 1625 + ряд. 1630 + ряд. 1690	
Баланс	1900	Ряд. 1495 + ряд. 1595 + ряд. 1695	

Показники ряд. 1900 гр. 3 і 4 форми № 1-мс повинні відповідати показникам ряд. 1300 гр. 3 і 4 форми № 1-мс.

Тепер розглянемо Звіт про фінансові результати за формою № 2-мс. При його заповненні врахуйте: у гр. 4 наводять дані за аналогічний період попереднього року (п. 6 розд. I П(С)БО 25), тобто показники, відображені в гр. 3 форми № 2-мс за минулий рік.

Таблиця 7.7 – Методика складання форми 2-мс

Найменування статті	Код рядка	№ рахунків для заповнення рядків	Методика заповнення
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Обороти за Дт рах. 70 з Кт рах. 79 мінус обороти за Кт субрах. 70/Вирахування з доходу з Дт рах. 79	Відображають чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг, тобто дохід (виручку) від реалізації за вирахуванням: – наданих знижок; – вартості повернутих раніше проданих товарів; – непрямих податків (ПДВ, акцизного податку);

продовж. табл. 7.7

1	2	3	4
			– інших податків та зборів, що сплачуються з обороту; – доходів, які за договорами належать комітентам
Інші доходи	2160	Обороти за Дт рах. 74 з Кт рах. 79	Відображають суми інших доходів, окрім доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг): – дохід від операційної оренди активів (крім випадків, коли в оренду надають інвестиційну нерухомість або оренда є основним видом діяльності); – дохід від операційних і неопераційних

продовж.табл.7.7

1	2	3	4
			курсoвих рiзниць; – вiдшкодування ранiше списаних активiв; – дохiд вiд реалiзацiї оборотних активiв; – вiдсотки, доходи вiд участi в капiталi й iншi доходи вiд фiнансових iнвестицiй; – дохiд вiд реалiзацiї фiнансових iнвестицiй та необоротних активiв; – iншi доходи
Разом доходи	2280	Ряд. 2000 + ряд. 2160	Вiдображають виробничу собiвартiсть реалiзованої продукцiї (робiт, послуг) та/або собiвартiсть реалiзованих

продовж. табл. 7.7

1	2	3	4
			товарів. Показник наводять у дужках
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) <i>Показник наводять у дужках</i>	2050	Обороти за Дт рах. 90	Показують виробничу собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів.
Інші витрати <i>Показник наводять у дужках</i>	2165	Обороти за Дт рах. 96 без урахування обороту за Дт рах. 96 з Кт рах. 48 і субрах. 64/Розрахунк и з податку на прибуток (у частині нарахованого податку на прибуток)	Відображають: – адміністративні витрати; – витрати на збут; – собівартість реалізованих оборотних активів (окрім готової продукції і товарів); – суму списаних до складу витрат безнадійних боргів;

продовж. табл.7.7

1	2	3	4
			– втрати від знецінення виробничих запасів;– втрати від операційних і неопераційних курсових різниць;– визнані економічні санкції;– інші операційні витрати;– витрати на сплату відсотків та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями;– втрати від участі в капіталі;– собівартість реалізації фінансових інвестицій і необоротних активів;

продовж. табл. 7.7

1	2	3	4
			– інші витрати підприємства.
Разом витрати	2285	Ряд. 2050 + ряд. 2165	Визначають загальну суму витрат згідно з формулою. Значення наводять у <i>дужках</i>
Фінансовий результат до оподаткування	2290	Ряд. 2280 - ряд. 2285	Показують фінансовий результат до оподаткування. <i>Від'ємне</i> значення (збиток) наводять у <i>дужках</i>
Податок на прибуток	2300	Обороти за Дт рах. 96 з Кт рах. 48, субрах. 64/Розрахунк и з податку на прибуток	Відображають суму податку на прибуток за звітний період, визначену згідно з ПКУ. Платники єдиного податку цей рядок не заповнюють. Показник наводять у <i>дужках</i>
Чистий прибуток (збиток)	2350	Ряд. 2290 - ряд. 2300	Відображають суму чистого прибутку підприємства згідно з наведеною формулою. При отриманні <i>від'ємного значення (збитку)</i> показник наводять у <i>дужках</i> .

7.4. Тестові завдання до теми «Складання та вимоги фінансової звітності суб'єктів малого бізнесу»

1. Скільки розділів містить актив балансу форми 1-м суб'єктів малого бізнесу?

- а) два;
- б) три;
- в) чотири.

2. Скільки розділів містить пасив балансу форми 1-м суб'єктів малого бізнесу?

- а) п'ять;
- б) три;
- в) чотири.

3. Скільки розділів містить актив балансу форми 1-мс суб'єктів малого бізнесу?

- а) два;
- б) три;
- в) чотири.

4. Скільки розділів містить пасив балансу форми 1-мс суб'єктів малого бізнесу?

- а) п'ять;
- б) три;
- в) чотири.

5. Елементами балансу суб'єктів малого бізнесу є:

- а) активи, зобов'язання, доходи і витрати;
- б) активи, зобов'язання, власний капітал;
- в) активи, власний капітал, доходи і витрати.

6. Пасив балансу суб'єктів малого бізнесу – це:

- а) сума зобов'язань підприємства;
- б) сума короткострокових кредитів;
- в) сума власного капіталу та зобов'язань підприємства.

7. Яким положенням (стандартом) визначаються форма і склад статей фінансової звітності для підприємств малого бізнесу?

- а) НПС БО №1
- б) ПСБО №25

8. У яких одиницях грошового вимірника заповнюється фінансову звітність підприємства малого бізнесу?

- а) тис.грн. з одним десятковим знаком;
- б) тис.грн.;
- в) грн.коп.

9. Хто підписує фінансову звітність підприємства малого бізнесу?

- а) керівник і головний бухгалтер підприємства або фахівець, який за договором виконував роботу;
- б) тільки головний бухгалтер підприємства;
- в) тільки фахівець, який за договором виконував роботу.

10. Який існує звітний період для представлення спрощеної фінансової звітності?

- а) календарний рік;
- б) півріччя;
- в) 9 місяців.

11. Активи це –

- а) власний капітал
- б) зобов'язання
- в) ресурси.

12. Баланс це -

- а) звіт про фінансовий стан підприємства;
- б) звіт про фінансові результати.

13. Скільки розділів містить форма № 2-м, 2-мс « Звіт про фінансові результати? »

- а) два;
- б) три;
- в) один.

14. Метою складання Звіту про фінансові результати форма № 2-м, 2-мс є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про:

- а) фінансовий стан підприємства на звітну дату;
- б) зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період;
- в) доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період.

15. Як визначається Фінансовий результат до оподаткування форма № 2-м, 2-мс?

- а) доход від реалізації мінус податки;
- б) доход від реалізації мінус собівартість реалізованої продукції;
- в) від суми доходів вилучити суму витрат.

Контрольні питання до теми

1. Які ви знаєте критерії віднесення підприємств до малих та мікропідприємств?
2. Чи є різниця між поняттями «мале підприємство» та «платник єдиного податку»?
3. Скільки розділів має баланс малого підприємства (ф. № 1-м)?
4. Чи є різниця між формами звітності 1м та 1мс?
5. Які підприємства мають право складати спрощений фінансовий звіт за формами № 1-мс та № 2-мс?
6. Що підприємства малого бізнесу повинні відображати в активі балансу?
7. Що підприємства малого бізнесу повинні відображати в пасиві балансу?
8. Що підприємства малого бізнесу відображають у (ф. № 2-м)?
9. Якщо підприємство отримало збитки, як вони відображаються в звітності?
10. Яким чином у звітності підприємства малого бізнесу відображають витрати?

Приклад складання фінансової звітності
Початкові дані по підприємству «Азов'є»
Залишки по рахунках на 1 грудня

Найменування рахунку	Сума, грн
Основні засоби	892 800
Знос	139 200
Сировина і Матеріали	492 000
Паливо	108 000
Запчастини	228 000
МШП	96 000
Незавершене виробництво	168 000
Готова продукція	204 000
Розрахунки з покупцями і замовниками (сальдо по дебету)	155 200
Розрахунки з підзвітними особами (сальдо по дебету)	160
Розрахунки з відшкодування збитків	180
Каса	660
Поточний рахунок у національній валюті	390 000
Поточний рахунок в іноземній валюті	1800
Статутний капітал	1 000 000
Резервний капітал	412 800
Нерозподілений прибуток	386 900
Короткострокові кредити банків	47 520
Розрахунки з постачальниками і підрядчиками (сальдо по кредиту)	70 000
Розрахунки по податкам (сальдо по кредиту)	268 800
Розрахунки по пенсійному страхуванню (ЄСВ)	132 000
Розрахунки по оплаті праці	278 400
Розрахунки з іншими кредиторами (сальдо по кредиту)	1 180

Завдання 1.

Відкрити рахунок на початок місяця, відобразити операції на рахівницях бухгалтерського обліку визначити обороти і залишки по рахунках на кінець місяця, скласти Баланс підприємства.

Примітка: необхідно облік витрат підприємства вести з використанням рахунків класу 8 і 9.

Господарські операції за грудень поточного року.

№ п/п	Дата	Зміст операції	Сума, грн
1	01.12	Підприємством «Азов'є» виконано послуги і підписані акти за виконання роботи по рекламних послугах	54225
2	01.12	Відображено податкові зобов'язання	9000
3	01.12	Відображено податок на рекламу	225
4	03.12	Отримані грошові кошти на поточний рахунок	54225
5	03.12	Відображено фінансовий результат на підставі акту виконаних робіт	?
6	03.12	Перераховані засоби за придбання земельної ділянки	300000
7	03.12	Придбана земельна ділянка зараховується до складу основних засобів за первинною вартістю	300000
8	03.12	Відображена сума вартості безоплатно отриманого комп'ютера	10000

9	03.12	Отримані з поточного рахунку грошові кошти на виплату заробітної плати	50 000
10	04.12	Виплачена заробітна плата за листопад	49 000
11	05.12	Невидана заробітна плата повернена в банк	1 000
		Відображено заробітну плату на депонент	1 000
12	06.12	Надані послуги і підписані акти по консультаційних послугах	12000
		Відображено податкові зобов'язання	2000
		Відображено фінансовий результат від цієї операції	?
13	06.12	Від приватного підприємця Іванова отримані грошові кошти в касу за оплату продукції	780
14	06.12	Внесені на рахунок з каси грошові кошти	780
15	10.12	З виробництва на склад отримана продукція собівартістю	120 000
16	11.12	Відвантажена продукція фірмі «Край» По цінах продажу (у т.ч. ПДВ) За собівартістю	86 400 14 400 60 000
		Відображено фінансовий результат від цієї операції	?
17	10.12	На рахунок поступила оплата за реалізовану продукцію від фірми «Край»	86 400

18	14.12	Прийнятий до плати рахунок і перераховані кошти ВАТ «Тепломережа» за опалювання. У т.ч. ПДВ	3 000 500
19	17.12	Перерахований до бюджету ПДВ за листопад	26 000
20	18.12	Отримана в банку готівка для виплати заробітної плати, що депонує	1 000
21	18.12.	Видана заробітна плата, що депонує	1 000
22	18.12	Відвантажена фірмі «Май» продукція По цінах продажу (у т.ч. ПДВ) За собівартістю	360 000 60 000 250 000
		Відображено фінансовий результат	?
23	20.12	Отримана оплата від фірми «Май»	360 000
24	24.12	Видано експедиторові Прохоренко С.П. кошти на відрядження	210
25	25.12	Отримано устаткування від іноземного постачальника – на загальну вартість 302 000 грн У т.ч. ПДВ – 50000 грн, митні збори 2000 грн	252000 50000
26	25.12	Введено в експлуатацію устаткування	252 000
27	27.12	Сплатений рахунок іноземному постачальникові за устаткування	300 000

28	26.12	Списано з рахунку за послуги банку по розрахунково–касовому обслуговуванню за місяць	200
29	31.12	Нарахована заробітна плата виробничому персоналу за грудень	180 000
30	31.12	Нараховано на заробітну плату: –єдиний соціальний внесок 22%	?
31	31.12	Нарахована амортизація основних виробничих фондів	4 500
32	31.12	Відображено втрати від курсової різниці при перерахунку грошових коштів на поточному валютному рахунку підприємства	100
33	31.12	Нараховані відсотки за користування позиковими засобами	500
34	31.12	Визначені результати діяльності за грудень	?
35	31.12	Нарахований податок на прибуток	?

Необхідно:

1. Відкрити рахунок на початок місяця.
2. Скласти бухгалтерські проводки по операціях за місяць.
3. Визначити обороти і залишки по всіх рахунках на 01.12.
4. Перевірити правильність розрахунків, склавши оборотну відомість.
5. Заповнити баланс на кінець періоду.

На підставі табл. 2 складаємо журнал запису господарських операцій.

У грудні здійснено наступні господарські операції:

№	Зміст операції	сума <i>грн</i>	Дт	Кт
1.	Підприємством «Азов'є» виконані послуги і підписані акти за виконані роботи по рекламних послугах	54225	361	703
2.	Відображено податкові зобов'язання	9000	703	6411
3	Відображено податок на рекламу	225	703	6412
4.	Отримані грошові кошти на поточний рахунок	54225	311	361
5.	Відображено фінансовий результат на підставі акту	45000	703	79
6.	Перераховані засоби за придбання земельної ділянки	300000	152	311
7	Придбана земельна ділянка зараховується до складу основних засобів за первинною вартістю	300000	101	152
8.	Відбивається сума вартості безоплатно отриманого комп'ютера (без ПДВ)	10000	101	424
9.	Отримані з поточного рахунку грошові кошти на виплату заробітної плати	50000	301	311

10.	Виплачена заробітна плата за листопад	49000	661	301
11.	Не видана заробітна плата повернена в банк	1000	311	301
11.1	Відображено депоновану заробітну плату	1000	661	662
12.	Надані послуги і підписані акти по консультаційним послугам	12000	361	703
12.1	Відображено податкові зобов'язання	2000	703	641
12.2	Відображено фінансовий результат	10000	703	79
13.	Від приватного підприємця Іванова отримані грошові кошти в касу за оплату продукцію	780	301	361
14.	Внесені на рахунок з каси грошові кошти	780	311	301
15.	З виробництва на склад отримана продукція собівартістю	120000	26	23
16.	Відвантажена продукція фірмі «Край»			
16.1	По цінах продажу	86400	361	701
16.2	(у т.ч. ПДВ)	14400	701	6411
	За собівартістю	60000	901	26
16.3	Відображено фінансовий результат			
16.4	– закриті рахунки 7 класу	72000	701	79
	– закриті рахунки 9 класу	60000	79	901
17.	На рахунок поступила оплата за реалізовану	86400	311	361

	продукцію від фірми «Край»			
18.	Прийнятий до плати рахівниць і перераховані			
18.1	кошти ВАТ «Тепломережа» за	3000	685	311
18.2	опалювання	500	6411	685
18.3	У т.ч. ПДВ	2500	84	685
18.4	– закриті рахунку 8 класу	2500	92	84
	– закриті рахунку 9 класу	2500	79	92
19	Перерахований до бюджету ПДВ за листопад	26000	6411	311
20	Отримана у банку готівка для виплати заробітної плати, депонентам	1000	301	311
21.	Видана заробітна плата депонентам	1000	662	301
22.	Відвантажена фірмі «Май» продукція			
22.1	По цінах продажу	360000	361	701
22.2	(у т.ч. ПДВ)	60000	701	6411
	За собівартістю	250000	901	26
22.3	Відображено фінансовий			
22.4	результат			
	– закриті рахунки 7 класу	300000	701	79
	– закриті рахунки 9 класу	250000	79	901
23.	Отримана оплата від фірми «Май»	360000	311	361
24	Видано експедиторів Прохоренко С.П. на відрядження	210	372	301
25.	Отримано устаткування від іноземного постачальника			

25.1	– на загальну вартість 302 000 У т.ч. ПДВ – 50000 грн, митні збори 2000 грн у т.ч. ПДВ	250000 50000 2000 2000	152 6411 642 152	632 632 632 642
26.	Введено в експлуатацію устаткування	252000	104	152
27.	Сплатений рахунок іноземному постачальникові за устаткування	302 000 302 000	312 632	311 312
28.	Списано з рахунку за послуги банку по розрахунково–касовому обслуговуванню за місяць	200	92	311
29. 29.1	Нарахована заробітна плата виробничому персоналу за грудень	180000 180000	811 23	661 811
30.	Нараховано на заробітну плату: –єдиний страхувальний внесок	70560 70560	821 23	651 821
31. 31.1	Нарахована амортизація основних виробничих фондів	4500 4500	831 23	131 831
32.	Визначені результати діяльності за грудень	200	79	92
33	Відображено втрати від курсової різниці при перерахунку грошових коштів на поточному валютному рахунку підприємства	100 100	945 79	312 945

34	Нараховані відсотки за користування позиковими засобами	500 500	951 79	684 951
35.	Нараховано податок на прибуток (25% балансового прибутку)	28425	981	6413
35.1		28425	79	981
35.2	Відображено зменшення фінансових результатів на суму податку на прибуток Визначений нерозподілений прибуток підприємства	85275	79	441

Відображаємо операції на рахунках

Рахунок № 10 «Основних засобів»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 892 800</u>	
7) 300 000	
8) 10 000	
26) 252 000	
<u>оборот 562 000</u>	<u>оборот 0</u>
<u>Сальдо 1 454 800</u>	

Рахунок № 13 «Знос необоротних активів»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 139 200</u>
	31) 4500
<u>оборот 0</u>	<u>оборот 4500</u>
	<u>Сальдо 143 700</u>

Рахунок № 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 0</u>	
6) 300 000	7) 300 000
25) 252 000	26) 252 000
<u>оборот 552 000</u>	<u>оборот 552 000</u>
<u>Сальдо 0</u>	

Рахунок № 201 «Сировина і матеріали»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 492 000</u>	
<u>оборот 0</u>	<u>оборот 0</u>
<u>Сальдо 492 000</u>	

Рахунок № 203 «Паливо»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 108 000</u>	
<u>оборот 0</u>	<u>оборот 0</u>
<u>Сальдо 108 000</u>	

Рахунок № 207 «Запасних частин»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 228 000</u>	
<u>оборот 0</u>	<u>оборот 0</u>
<u>Сальдо 228 000</u>	
Рахунок № 22 «Малоцінні і швидкозношувані предмети»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 96 000</u>	
<u>оборот 0</u>	<u>оборот 0</u>
<u>Сальдо 96 000</u>	

Рахунок № 23 «Виробництво»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 168 000</u>	
29.1) 180 000	15) 120 000
30.1) 59760	
30.3) 2700	
30.5) 2340	
30.7) 5760	
31.1) 4500	
<u>оборот 255 060</u>	<u>оборот 120 000</u>
<u>Сальдо 303 060</u>	

Рахунок № 26 «Готова продукція»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 204 000</u>	
15) 120 000	16.2) 60 000 22.2) 250 000
<u>оборот 120 000</u>	<u>оборот 310 000</u>
<u>Сальдо 14 000</u>	

Рахунок № 361 «Розрахунки з покупцями і замовниками»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 155 200</u>	
1) 54 225	4) 54 225
16) 86 400	13) 780
22) 360 000	17) 86 400 23) 360 000
<u>оборот 500 625</u>	<u>оборот 501 405</u>
<u>Сальдо 154 420</u>	

Рахунок № 362 «Розрахунки з іноземними покупцями і замовниками »	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 0</u>	
25) 12000	
<u>оборот 12000</u>	<u>оборот 0</u>
<u>Сальдо 12000</u>	

Рахунок № 372 «Розрахунки з підзвітними особами»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 160</u>	
25) 210	
<u>оборот 210</u>	<u>оборот 0</u>
<u>Сальдо 370</u>	
Рахунок № 375 «Розрахунків із відшкодування заподіяних збитків»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 180</u>	
<u>оборот 0</u>	<u>оборот 0</u>
<u>Сальдо 180</u>	

Рахунок № 301 «Каса»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 660</u>	
9) 50 000	10) 49 000
13) 780	11) 1 000
20) 1 000	14) 780
	21) 1 000
	24) 210
<u>оборот 51 780</u>	<u>оборот 51 990</u>
<u>Сальдо 450</u>	

Рахунок № 311 «Поточний рахунок в нац. валюті»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 390 000</u>	
4) 54 225 11) 1 000 14) 780 17) 86 400 23) 360 000	6) 300 000 9) 50 000 18) 3 000 19) 26 000 20) 1 000 27) 302 000 28) 200
<u>оборот 502 405</u>	<u>оборот 682 200</u>
<u>Сальдо 207 205</u>	

Рахунок № 312 «Поточний рахунок в інозем. валюті»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 1800</u>	
25) 302000	25) 302000
	<u>34) 100</u>
<u>оборот 302000</u>	<u>оборот 302100</u>
<u>Сальдо 1700</u>	

Рахунок № 40 «Статутний капітал»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 1 000 000</u>
<u>оборот 0</u>	<u>оборот 0</u>
	<u>Сальдо 1 000 000</u>

Рахунок № 43 «Резервний капітал»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 412 800</u>
<u>оборот 0</u>	<u>оборот 0</u>
	<u>Сальдо 412 800</u>

Рахунок № 44 «Нерозподілені прибутки»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 386 900</u>
	33.2) 85 275
<u>оборот 0</u>	<u>оборот 85 275</u>
	<u>Сальдо 472 175</u>

Рахунок № 424 «Безкоштовно отримані необоротні активи»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
	8) 10 000
<u>оборот 0</u>	<u>оборот 10 000</u>
	<u>Сальдо 10 000</u>

Рахунок № 601 «Короткострокові кредити банків в національній валюті»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 47 520</u>
<u>оборот 0</u>	<u>оборот 0</u>
	<u>Сальдо 47 520</u>

Рахунок № 631 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 70 000</u>
27) 300 000	25) 250 000
	25.1) 50 000
<u>оборот 300 000</u>	<u>оборот 300 000</u>
	<u>Сальдо 70 000</u>

Рахунок № 64 «Розрахунки за податками і платежами»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 268 800</u>
18.1) 500	2) 9 000
19) 26 000	3) 225
25.1) 50 000	16.1) 14 400
	12.1) 2000
	22.1) 60 000
	33) 28 425
<u>оборот 76 500</u>	<u>оборот 114 050</u>
	<u>Сальдо 306 350</u>

Рахунок № 651 «Розрахунки з пенсійного забезпечення»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 132 000</u>
	30) 70560
<u>оборот 0</u>	<u>оборот 70560</u>
	<u>Сальдо 202560</u>

Рахунок № 661 «Розрахунки із заробітної плати»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 278 400</u>
10) 49 000	29) 180 000
11.1) 1 000	
<u>оборот 50 000</u>	<u>оборот 180 000</u>
	<u>Сальдо 408 400</u>

Рахунок № 662 «Розрахунки з депонентами»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
21) 1 000	11.1) 1 000
<u>оборот 1 000</u>	<u>оборот 1 000</u>
	<u>Сальдо 0</u>

Рахунок № 685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 1180</u>
18) 3000	18.1) 500 18.2) 2500
<u>Оборот 3000</u>	<u>оборот 3000</u>
	<u>Сальдо 1180</u>

Рахунок № 684 «Розрахунки із нарахованих відсотків»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
	33) 500
<u>Оборот 0</u>	<u>оборот 500</u>
	<u>Сальдо 500</u>

Рахунок № 701 «Дохід від реалізації готової продукції»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
16.1) 14 400 16.3) 72 000 22.2) 60 000 22.3) 300 000	16) 86 400 22) 360 000
<u>оборот 446 400</u>	<u>оборот 446 400</u>
	<u>Сальдо 0</u>

Рахунок № 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
2) 9 000 3) 225 5) 45 000 12.1) 2 000 12.2) 10 000	1) 54 225 12) 12 000
<u>оборот 66 225</u>	<u>оборот 66 225</u>
	<u>Сальдо 0</u>

Рахунок № 79 «Фінансові результати»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
16.4) 60 000	5) 450 000
18.4) 2500	12.2) 10 000
22.4) 250 000	16.3) 72 000
32) 200	22.3) 300 000
33.1) 28 425	
33.2) 85 275	
33) 100	
34) 500	
<u>оборот 427 000</u>	<u>оборот 427 000</u>
	<u>Сальдо 0</u>

Рахунок № 901 «Собівартість реалізованої ГП»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
16.2) 60 000	16.4) 60 000
22.2) 250 000	22.4) 250 000
<u>оборот 310 000</u>	<u>оборот 310 000</u>
	<u>Сальдо 0</u>

Рахунок № 81 «Витрати на оплату праці»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
29) 180 000	29.1) 180 000
<u>оборот 180 000</u>	<u>оборот 180 000</u>
	<u>Сальдо 0</u>

Рахунок № 821 «Відрахування на пенсійне забезпечення»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
30) 59 760	30.1) 59 760
<u>оборот 59 760</u>	<u>оборот 59 760</u>
	<u>Сальдо 0</u>

Рахунок № 84 «Інші операційні витрати»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
18.2) 2500	18.3) 2500
<u>оборот 2500</u>	<u>оборот 2500</u>
	<u>Сальдо 0</u>

Рахунок № 92 «Адміністративні витрати»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
18.3) 2500	18.4) 2500
28) 200	32) 200
<u>оборот 2700</u>	<u>оборот 2700</u>
	<u>Сальдо 0</u>

Рахунок № 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 0</u>	
27) 302000	27)302000
<u>оборот 302000</u>	<u>оборот 302000</u>
<u>Сальдо 0</u>	

Рахунок № 831 «Амортизація основних засобів»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
31) 4 500	31.1) 4 500
<u>оборот 4 500</u>	<u>оборот 4 500</u>
	<u>Сальдо 0</u>

Рахунок № 981 «Податок на прибуток від звичайної діяльності»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
33) 28 425	33.1) 28 425
<u>оборот 28 425</u>	<u>оборот 28 425</u>
	<u>Сальдо 0</u>

Рахунок № 945 «Витрати від операційної курсової різниці»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 0</u>	
33) 100	33) 100
<u>оборот 100</u>	<u>оборот 100</u>
<u>Сальдо 0</u>	

Рахунок № 951 «Відсотки за кредит»	
Дебет	Кредит
<u>Сальдо 0</u>	
34) 500	34) 500
<u>оборот 500</u>	<u>оборот 500</u>
<u>Сальдо 0</u>	

Рахунок № 642 «Розрахунки по обов'язкових платежах»	
Дебет	Кредит
	<u>Сальдо 0</u>
25) 2000	25) 2000
<u>Оборот 2000</u>	<u>оборот 2000</u>
	<u>Сальдо 0</u>

Складаємо оборотно–сальдову відомість за грудень поточного року

№ рах.	Сальдо на початок місяця		Обороти за місяць		Сальдо на кінець місяця	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
10	892 800		562 000		1 454 800	
13		139 200		4 500		143 700
152			552 000	552 000	–	
201	492 000		–	–	492 000	
203	108 000		–	–	108 000	
207	228 000		–	–	228 000	
22	96 000		–	–	96 000	
23	168 000		255 060	120 000	303 060	

26	204 000		120 000	310 000	14 000	
301	660		51 780	51 990	450	
311	390 000		502 405	682200	210 205	
312	1800		302000	302100	1700	
361	155 200		500 625	501 405	154 420	
362			12000		12000	
372	160		210	–	370	
375	180		–	–	180	
40		1 00000 0	–	–		1 000000
424			–	10 000		10 000
43		412 800	–	–		412 800
44		386 900	–	85 275		472 175
601		47 520	–	–		47 520
631		70 000				70 000
632			302000	302000		
641		268 800	76 500	114 050		306 350
642			2000	2000		
651		132 000	–	70560		202 560
661		278 400	50 000	180 000		408 400
662			1 000	1 000		0
684				500		500
685		1180	3 000	3 000		1 180
701			446 400	446 400		0
703			66 225	66 225		0
79			427 000	427 000		0
81			180 000	180 000		0
821			70560	70560		0
831			4 500	4 500		0
84			2 500	2 500		0
901			310 000	310 000		0
92			2 700	2 700		0
945			100	100		0
951			500	500		0
981			28 425	28 425		0
сума	2597600	2597600	4831490	4831490	3075185	3075185

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		24	01	01
Підприємство _____ <i>ТОВ «Азов'є»</i> _____	за	12345678		
	ЄДРПОУ			
Територія _____ <i>Донецька обл.</i> _____	за	020		
	КОАТУУ			
Організаційно–правова форма	за	138		
господарювання _____ <i>колективна</i> _____	КОПФГ			
Вид економічної діяльності _____ <i>роздрібна торгівля</i> _____	за КВЕД	07.0.05		
Середня кількість працівників ¹ _____ <i>23</i> _____				
Адреса, телефон _____ <i>м. Маріуполь пр. Будівельників, 27</i>				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака				
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 1 січня 202X р.

Форма № 1 Код 1801001
за
ДКУД

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	754	1311
первісна вартість	1011	893	1455
знос	1012	139	144

Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом І	1095	754	1311
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	1100	1296	1241
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	155	166
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		1
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	393	212
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом ІІ	1195	1844	1620
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	2598	2931
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
І. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	1000	1000
Капітал у дооцінках	1405		

Додатковий капітал	1410		10
Резервний капітал	1415	413	413
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	387	472
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	1800	1895
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	48	48
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	70	70
розрахунками з бюджетом	1620	269	306
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	132	203
розрахунками з оплати праці	1630	278	408
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	1	2
Усього за розділом III	1695	798	1037
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	2598	2931

Керівник
Головний бухгалтер

Підприємство ТОВ «Азов'є» _____ за _____

Дата (рік, місяць, число)

ЄДР
ПОУ

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за _____ рік _____ 202X__ р.

Форма № 2 Код за
ДКУД

КОДИ

24 | 01 | 01

12345678

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	427	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(310)	()
Валовий:			
прибуток	2090	117	
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120		
Адміністративні витрати	2130	(3)	()
Витрати на збут	2150	()	()
Інші операційні витрати	2180	()	()
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	114	
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	(1)	()
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	()	()

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	113	
збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	28	
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	85	
збиток	2355	()	()

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період по переднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	310	
Витрати на оплату праці	2505	180	
Відрахування на соціальні заходи	2510	70	
Амортизація	2515	5	
Інші операційні витрати	2520		
Разом	2550	565	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник
Головний бухгалтер

Дата (рік, місяць, число) _____
 Підприємство __ *ТОВ «Азов'є»* __ за _____
 _____ за СДРПОУ _____

КОДИ		
24	01	01
12345678		

(найменування)

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
 за 202X__ р.**

Форма № 3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	501	
Повернення податків і зборів	3005		
у тому числі податку на додану вартість	3006		
Цільового фінансування	3010		
Інші надходження	3095		
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(53)	()
Праці	3105	()	()
Відрахувань на соціальні заходи	3110	()	()
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(26)	()
Інші витрачання	3190	()	()
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	422	

1	2	3	4
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200		
необоротних активів	3205		
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215		
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Інші надходження	3250		
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	()	()
необоротних активів	3260	(602)	()
Виплати за деривативами	3270	()	()
Інші платежі	3290	()	()
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(602)	
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305		
Інші надходження	3340		
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	()	()
Погашення позик	3350		
Сплату дивідендів	3355	()	()
Інші платежі	3390	(1)	()
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(1)	

1	2	3	4
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	(181)	
Залишок коштів на початок року	3405	393	
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		
Залишок коштів на кінець року	3415	212	

Підприємство _____ за _____
ТОВ «Азов'є» _____ ЄДРП
_____ ОУ
(найменування)

Дата (рік, місяць, число) 24 01 01
КОДИ 12345678

**Звіт про рух грошових коштів (за непрямым методом)
за 202X__ р.**

Форма Код за
№ 3–н ДКУД 1801006

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500	114			
Коригування на: амортизацію необоротних активів	3505	5	X		X

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
збільшення (зменшення) забезпечень	3510				
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3515				
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	3520				
Зменшення (збільшення) оборотних активів	3550	55			
Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань	3560	248			
Грошові кошти від операційної діяльності	3570	422			
Сплачений податок на прибуток	3580	X		X	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	422			
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Надходження від реалізації:	3200		X		X

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
фінансових інвестицій					
необоротних активів	3205		X		X
Надходження від отриманих: відсотків	3215		X		X
дивідендів	3220		X		X
Надходження від деривативів	3225		X		X
Інші надходження	3250		X		X
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	X		X	
необоротних активів	3260	X	602	X	
Виплати за деривативами	3270	X		X	
Інші платежі	3290	X		X	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		602		
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження від: Власного капіталу	3300		X		X
Отримання позик	3305		X		X
Інші надходження	3340		X		X

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	X		X	
Погашення позик	3350	X		X	
Сплату дивідендів	3355	X		X	
Інші платежі	3390	X	1	X	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		1		
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		(181)		
Залишок коштів на початок року	3405	392	X		X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410				
Залишок коштів на кінець року	3415	212			

Керівник
Головний бухгалтер

Дата (рік, місяць, число)

24	01	01

 Підприємство _____ ТОВ «Азов'є» _____ за _____
 _____ ЄДРПОУ _____

24	01	01
12345678		

(найменування)

Звіт про власний капітал
 за _____ **202X** р.

Форма № 4 Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	1000	–	–	413	387	–	–	1800
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	–	–	–	–	–	–	–	–
Виправлення помилок	4010	–	–	–	–	–	–	–	–
Інші зміни	4090								
Скоригований залишок на початок року	4095	1000	–	–	413	387	–	–	1800
Чистий прибуток (збиток) за звітний	4100					85			85

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
період									
Інший сукупний дохід за звітний період	4110								
Розподіл прибутку : Виплати власникам (дивіденди)	4200								
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205								
Відрахування до резервного капіталу	4210								
Внески учасників: Внески до капіталу	4240								
Погашення заборгованості з капіталу	4245								
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260								
Перепрод	4265								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
аж викуплен их акцій (часток)									
Анулюва ння викуплен их акцій (часток)	4270								
Вилученн я частки в капіталі	4275								
Інші зміни в капіталі	4290			10					10
Разом змін у капіталі	4295			10		85			95
Залишок на кінець року	4300	1000		10	413	472			1895

Керівник
Головний бухгалтер

Список літератури

1. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>
5. Податковий кодекс України. Закон України від 02.12.2010р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
6. Порядок подання фінансової звітності від 28.02.2000 р. № 419, із змінами та доповненнями [Електронний ресурс] : сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>
7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом України від 30.11.1999 р. №291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text>
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»: затв. наказом Мінфіну України

від 07.07.1999 р. № 163, зареєстровано Міністром України від 23.07.1999 р. за № 499/3792. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text>

10. Національне положення (стандарт) 7 «Основні засоби». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>

11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>

12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>

13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>

14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>

16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001 № 559. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text>

17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 № 181. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>

18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток». URL: [URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text)

21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 № 193. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>

22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.02.2002 № 147. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0269-02#Text>

23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 16.07.2001 № 344. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0647-01#Text>

24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03#Text

25. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text>

26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності

активів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text>

27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2006 № 415. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text>

28. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

29. Спрощений План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 19.04.2001 № 186. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01#Text>

30. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 635. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>

31. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>

32. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 11.04.2013 № 476. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0476201-13#Text>

33. Методичні рекомендації зі складання звіту про управління, затверджені наказом Міністерства фінансів

України від 07.12.2018 № 982. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text>

34. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 30.09.2003 № 561. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text>

35. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 16.11.2009 № 1327. URL: https://ips.ligazakon.net/document/MF09109?an=15&ed=2009_11_16

36. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002201-07#Text>

37. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку фінансових витрат, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 01.11.2010 № 1300. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1300201-10#Text>

38. Про Примітки до річної фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 29.11.2000 р. № 302 із змінами та доповненнями [Електронний ресурс] : сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

39. Концептуальна основа фінансової звітності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text

40. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text>

41. Редакція газети «Інтерактивна бухгалтерія». Фінзвітність малого підприємства: заповнюємо без помилок. Інтерактивна бухгалтерія. 2020. № 8. Редакція

документу від 14.01.2020. URL:
<https://interbuh.com.ua/ua/documents/onebuhbook/15046>

42. Звітність підприємства : підручник / М. І. Бондар та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 570 с.

43. Куриляк З. Звіт про власний капітал: порядок заповнення. Все про бухгалтерський облік. 6 лютого 2015 року. №13 (2250). С. 33–37.

44. Вороная Н., Чернишова Н. Форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності». Податки & бухоблік. Грудень 2020. № 103. URL:
<https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/december/issue-103/>

45. Єрмакова Н. Примітки до річної фінансової звітності. Додаток на матеріалу «Фінзвітність-2013: види, склад, строки подання». Все про бухгалтерський облік. 29 січня 2014 року. № 8.

46. Вороная Н., Чернишова Н. Форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)». Податки & бухоблік. Грудень 2020. № 103. URL:
<https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/december/issue-103/article-112584.html>

47. Вороная Н., Чернишова Н. Форма № 4 «Звіт про власний капітал». Податки & бухоблік. Грудень 2020. № 103. URL:
<https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/december/issue-103/article-112587.html>

48. Верещагіна-Янко Ю. Баланс (Звіт про фінансовий стан): секрети заповнення. Все про бухгалтерський облік. 6 лютого 2015 року. №13 (2250). С. 9–16.

49. Вороная Н., Чернишова Н. Скорочена фінзвітність. Грудень 2020. № 103. URL:
<https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/december/issue-103/article-112590.html>

50. Іванчук Н.В. Звітність підприємств : навчальний

посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.

51. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

52. Бухгалтерський облік і фінансова звітність – об'єкти фінансового контролю: Методичний посіб. – К.: Атіка, Ельга – Н.– 2003.– 304 с.

53. Звітність підприємств: Навч. посіб. / за ред., Вериги Ю.А. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005.– 656 с.

54. Зоріна В.Н. Фінансова звітність підприємств: Навч. посіб. В.Н. Зоріна, Т.С. Осадча, Г.Г. Зорін.– Київ: Центр навчальної літератури, 2005.– 200 с.

55. Калюга Є. Порядок виправлення помилок у бухгалтерському обліку та внесення змін до фінансової звітності (відповідно до П(С)БО 6) Є.Калюга // Вісник податкової служби України.– 2000.– № 40.– С. 45–50.

56. Костюк Д. Бухгалтерський облік на малих підприємствах згідно П(С)БО.– 5–те видання., доповнено і перероблено / Д.Костюк. – Х.: Фактор, 2002.– 220 с.

57. Лень В. С., Гливенко В. В. Звітність підприємства: Підручник. – 3-те вид., випр. і доп. – К.: Каравела, 2010. – 672 с.

58. Пархоменко В. Річна фінансова звітність. Бухгалтерський облік і аудит.– 2004.– №1 С.5–15.

59. Орлов І. В. Звітність підприємств: Навч. посібник. – Житомир: ЖДГУ, 2008. – 484 с.

60. Куцик П. О. Полянська О. А. Звітність підприємств. Видавництво Львівської комерційної академії, Львів : 2015. – 138 с.

61. Спрощений план рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств : затв. наказом М-ва фінансів України від 19 квіт. 2001 р. № 186. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01#Text>
62. Царевська Т. Суттєвість для бухобліку та фінзвітності. Податки & бухоблік. Вересень 2017. № 36. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/bn/2017/september/issue-36/article-30177.html>
62. Чалий І. Звіт про фінансові результати: проблемні аспекти. Все про бухгалтерський облік. 6 лютого 2015 року. №13 (2250). С. 17–22.
63. Шигун М. М., Іваненко В.О. Види звітності підприємств: підходи до їх класифікації. Міжнародний збірник наукових праць. 2008. Випуск 3(12). С. 432–443.
64. Фінансова звітність підприємств: Навчально-методичний посібник / С. В. Приймак, М. Т. Костишина, Д. В. Долбнева. – Львів: Ліга-Прес, 2016. –268 с.
65. Журнал «Вісник податкової служби України». Фінансова звітність підприємств: підбиваємо підсумки 2022 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/reader/BZ014310>
66. Журнал «Вісник податкової служби України». Річна бухгалтерська звітність підприємства. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/DG100184>
67. Оніщенко В. Фінансова звітність підприємства 2021. Голоvbух. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7427-fnansova-zvtnst-2018>
68. Будько О.В. Фінансова звітність як джерело інформації для прийняття управлінських рішень. Ефективна економіка № 1, 2013. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1721>

69. Фінансова звітність: форми, строки та порядок подання. Інтерактивна бухгалтерія бухгалтерський сервіс.
URL:

<https://interbuh.com.ua/ua/documents/oneanalytics/15038>

70. Добровольська О.В., Кравченко М.В., Даніленко О.В. Фінансова звітність як елемент системи управління підприємством. Економіка та суспільство. Вип 32. 2021
URL:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/785/752>

Навчальне видання

Світлана Іванівна Бессонова
**МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ
ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**

Комп'ютерна верстка – С.І. Бессонова

Підписано до друку 10.02.2024 р. Формат 60x84 1/16.

Папір офсетний. Друк цифровий.

Ум.-друк.арк. 22,1. Обл.-вид.арк. 24,2.

Наклад 10 прим. Зам. № 506

Видавництво «Журфонд»

м. Дніпро, пр. Д. Яворницького, 60

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру

ДК № 684 від 21.11.2001 р.

Віддруковано:

Приватне підприємство «Інтеграл»

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру

Серія АОО № 767897 від 17.11.2003 р.

49101, м. Дніпро, вул. Воскресенська, 41, оф.122.

Бессонова С.І.

Б 32 **Методика складання фінансової звітності:** Навч.посіб. ДВНЗ
«Приазовський державний технічний університет». – 2-ге вид. з доповн.
Дніпро: Журфонд. 2024. – 442 с.

ISBN 978-966-934-536-3

У навчальному посібнику висвітлено склад, вимоги і принципи складання фінансової звітності підприємства, детально розглянуто взаємозв'язок звітності із планом рахунків, представлена методика заповнення фінансової звітності.

Посібник доповнено тестами, контрольними питаннями, наскрізним завданням, які призначені для самостійного вивчення та, сприятимуть поглибленню знань при вивченні дисципліни «Бухгалтерський облік», «Звітність підприємства», «Облік та звітність за міжнародними стандартами».

Навчальний посібник буде корисний не тільки студентам економічних спеціальностей, але й починаючим і практикуючим бухгалтерам.

УДК 06.047.44:336.64